



ՆՈՐ ՄԱԿԱՐԾ ԵԳԻՊԱՏԻ ԸՆԴՀԱՆ

ՈՅՈՒԹԻՆ ՆՉ ՔՇՈՋ

՚ՆՌ

ԹՎԱԿԱՆ
ԽՈՐԵՎԱԿԱՆ
ՎԱՐԱՐԱՆ

ԴՐԱՄԱՆԱԳՐ ԸՆԴՀԱՆ

ՈՅ-ՀԱՄԱՆ ԴՐ ՔՇՈՒՆ

ԴՐԱՄԱՆԱԳՐ ԸՆԴՀԱՆ

ՀԱՌԱՎԱԿԱՆ ՎԱՐԱՐԱՆ

ՀԱՅԻ ՓՄԸ : 0913 87 87 88 մԵՋՄ 0911 19 98 22

ՀՀՆ ՀՊՊ Հ.ԴՐԱՎ.Բ

የኢትዮጵያ መብት በፊት

የተመለቀ ንዑስ

All rights are reserved

አንድና እትዮም ጥር 2003

AFKAD 2

Addis Ababa Ethiopia

First Edition Jan.2011

ማግዴ-ሙሉ

	ገጽ
ርእስ	18
ከፍል አንድ.....	12
ለየና ተምሳለታዊ ስብሰብ.....	13
መሌካም እርሻያ.....	26
ከፍል ሁለት.....	38
የእነሱ መልእክተኝ የመጠቃ ማህረት.....	39
የገኛታ ወብትና የባህረ ማማር.....	39
ትሆኑናቶው.....	44
ጥርነቶናቶው.....	47
ተቁዋሪው.....	48
ዘሆኖናቶው.....	50
አደጋና አይኖሩርነት.....	55
ዶግንነቶናቶው.....	57
ሸራ ለፈነቶናቶው.....	58
ርሁዳዎችው.....	60
ደቅር ባይነቶናቶው.....	62
የነጋበትን ስት መጠበቅ.....	66
ዶሆናን መንገባዕብ.....	68
የምርክምና የእንደዋዋት አያያዝ.....	70
የነፃቶ አያያዝ.....	74
ከየተሞች ጽር.....	79
የእንሰሳት አያያዝ.....	80
ወደር የሚያገኘለትው መሰራርቶች.....	86
ከፍል ሁለት.....	89
ለስላት በፍቅር መከተል.....	92
የደሰታ ኮሙን የነበረ ሰነ ምግባርና ፍቅር መከተወች.....	97
የረስላት ፍቅር ክማይቶች.....	103
ለስተቀዱ ለመልእክተኝው የነበረቶው ፍቅር.....	107
ከየተሞች በጀት.....	115
በነበረ ሌይ ለለዋጥ ማውራድ.....	122
ከፍል አራት.....	126

ርእስ	ገጽ
የተምሳለታዊ ስጋኑና አስፈላጊነት.....	127
አርክያ የመያዝና የመከተል ተንባለ	135
የእነህ መልካከተኛ ተምሳለታዊ ስጋኑ.....	137
የእነህን መልካከተኛ ጥንግ የህል እንወዳለን?.....	139
ቍልባንያ አኝምርንያ መጠቀም	139
አኝምርንያን እንደሆነ እንጠቀም?	139
ቍልባንያን እንደሆነ እንጠቀምበት?	139
ተምሳለታዊው ስጋኑ.....	140
ቀርቡን -ታለቁ ተኝምር	140
ዓይነ ስውር ዘከይን ያማርራል	141
አኖችሁ ተዘዋጥ ነው	144
ነበረን መከተል መንፈሰዋ ስልጠናን ይሳል	145
የነበረን ይረዳ ጥንግ የህል ተረድተናል?	147
የፍቅር እና የከደብ ፊተና	149
ረስብና የመውደድ መመዘኛ	150
ነበረን የመውደድ ጥልከት	152
ነበረን መግለጫ አስቻርሱ ነው	152
ማጠቃለያ	154

በኢትዮጵያ በግዢ ፊሮስ በግዢ አዘኝ በሆነው::

አሁን መልካምታናውን ይህንኑ በማለት አስቀዋወቻል::

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلنَّاسِ﴾ (١٧) الأنبياء: ١٧

«መ-ተመራ ሆኖ ለማለማት ገዢነት አደረገን እንደ አገዛኝ ስምም::»
(ከል እንዲያሳይ 107)

﴿يَأَيُّهَا الَّتِي إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسَرَاجًا مُّنِيرًا﴾ (الأحزاب: ٤٥ - ٤٦)

“እኔታ ካለ ሆኖ እና መሰኅር አበባዎች አስተያየቶች አደረገን ስምም:: ወደ አለሁም በፈቻቻ መሬ በርሃን ለጋሽ መሰላት (አደረገንኩ)::” (ከል እሱማ ዘመን 45-46)

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (الأحزاب: ٢١)

“የእኔ መልዕክትና፡ (ከመከከለቻ) አለሁን መሞወቻን ፪ሺም ተሰሩ ለሚያደርግ፡ አለሁንም በብዛት ለሚያወስድ፡ መልካም አረዳም ነው::”
(ከል እሱማ ዘመን 21)

﴿وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا عَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ (القلم: ٣ - ٤)

«እኔታ የአቀፍነት የሚያደርግ አለሁ፡ እኔታ የአቀፍ መነፋዊነት ተሰሩ፡» (ከል ቁለም ዘመን 3-4)

﴿وَالَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحُقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرُوا
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَّهُمْ ﴿٢﴾

«እኩረም የመተዳደሪያ መልካም ሥራዎችን የመሆኑ፣ ከነታቸው
ለመከመል በተጨረሻው እመተዳደሪያ የመተዳደሪያ (አለሁ) ይጠናቸዋዋቸውን
ይሞርጋቸዋል ወልደ የሰይኬል»» (መ.ክመል 2)

﴿وَمَنْ يُطِعَ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْهَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ الْبَيْنَ وَالْصَّدِيقَيْنَ
وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسْنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴾ ﴿٦٩﴾ النساء:

«አለሁንና መልቀትናውንም የሚታዘዣ (በመምው ዓለም) አለሁ
በጊዜ ከለገነታው ከነበረት፣ ከፊርፍንም፣ ከስማዕቅታቸው ከደንብቸው ደር
ይሆናል፡፡ ከዚህ ደር መጥፋት እኩል ይጠናው መባ፡ እኩል ማረከ
ቦሙ»» (ከል ክግኬ 69)

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَكِيَّتَهُ يُصْلِّونَ عَلَى الَّذِي يَتَأْمِنُهَا الَّذِينَ ءاَمَنُوا صَلَوَاعَلَيْهِ وَسَلَّمُوا
تَسْلِيمًا ﴾ ﴿٥٦﴾ الأحزاب:

«አለሁና በመሳሽቱ በኋላቸ ሌይ “የለዋጥ” የመርቆሉ፡፡ እናንተ
የመኖቻሁ ሆኖ፤ በርካት ሌይ “የለዋጥ” እውጭ»» (ከል አሁባቢ 56)

መቁድ

አለሁን እናመሰማቸውን:: በዚትር እናወደሰዋለን:: ወጪውን ስለስገነኑ::
ወልታም ስለዋላለን:: የተለቀት መልካከተኝው ተከታይ ስለደረገን::
የነበረት በዚድ የሆነትን መ-ክሙድን ተብሎም መልካከቶ እናርነ
ስለስከልን ምስታፍችን ከፍ ያለ:: ወዳደሪቶን ዘላፍለማዊ ነው::

የእለም በርሃንና የሰውን ልጅ ወደ ዘላፍለማዊ ይስታ የሚመሩ በሆነት
በነበረ መ-ክሙድ ተብሎም ጥያቄ የእለሁ እገዢትና ስለም ይውረድ:: የሰው ልጅ
በጣም በተቻገበት በመን ለከታቸው:: ዓለም ከጨለማና ከግኝ ማህር
ወሰኑ በተነከረቻበት በመን የዓለማት እገዢት እዲረጋቸው:: እሉሁ
እርዳታውን በመስጠት አለቀን:: ንብረ የጨለማ በርድ ልቦስ ለቦስ
የነበረቸውን ዓለም በብርሃን ያደመቀ እንዲባሬቸ ስብስና ፍቃው::
በወንጀል እስከ አንገቱ ተነክሮ የነበረውን የሰው ልጅ አይወቅ እናስው-
እንዲያሳይ እናርገዋል::

ነብረ መ-ክሙድ ተብሎም ልሞ ማጠቃለይ:: ለእኔው የንግድም::
ለግኝነጥም:: ለድንጋየ:: ለዘሩ:: ለወጪት:: ለበሆኑ:: ለምድና:: ለሰማያ::
ለዘመኑ በታ:: እንዲሆዣ ለሰው ልጅ በተለይ የሚደቂዱት ተሆታ
ኍቃው:: በረከት:: የመቀኑ:: የእገዢትና የመኑን መንገዶም ፍቃው::

ፈህመት ፍቃው:: ምክንያቱም መስ ያኞበርስ ለተፈጻሚሌት የሰው ልጅ
ተምሳለት ፍቃውና:: ያኞበርስ በከቅ እይታ ለርዳታው ባለው ፍቃር
መጠን ለቅናው ይጨምራል::

ፈህመት ፍቃው- ምክንያቱም እሉሁ የመኑስናና የእኔምሮ አይወቅ::
የእሳና እርከታና በረከት ዘላፍለማዊ ምንም እናርቃቸዋል::

ፈህመት ፍቃው- ምክንያቱም እሉሁ ለዝንት ዓለም መመራያ የሆነውን
ቀርቡን በመስጠት አልቋቻዋል::

ՀՍԹՈՒ ԳԻՎՈ- ԹՅԻՆՔԻԹՅ իհլս ԱՅՑ ԻՍԼԱԹ ՆՈՅԵԴ ՔՈԼՈ
ՏՈՎՑՑԵ ԱԼՍ ՈՄՊԱՇՑ ԴԱ ՔՂԺԴՎՈ ՔԳՈՎԱՆ ՍԼ Ճ.Ը ԳՐ
ԳԻՎՈՒ:

ՀՍԹՈՒ ԳԻՎՈ- ԹՅԻՆՔԻԹՅ ԱԾՈՎՈ ՊԵՏԿ ԳԸ ԳԼԹ ՄԸ ԱՎԿ
ՄԵԽԵԴ ՈՒՓՔՐԵԴ ՆՈՅԵԴ:

ՀՍԹՈՒ ԳԻՎՈ- ԹՅԻՆՔԻԹՅ ԳԼԹ ԻՈՂԻՎՈ ՏՔԸՋԱԸ:

ՀՍԹՈՒ ԳԻՎՈ- ԹՅԻՆՔԻԹՅ ԱԼՍ ՈԾՈՎՈ ՊԵ ՍԼԹ ԸԼՊԵԴ
ՈՄՊԱՇՑ ԻՈՂԱՎՈՆ ԱԼՔԺԱԼ: ՄՊՆԺԴՎՈՆ ԱՂԱԲԵՇԱԼ: ԳԼԹ
ՈԾՈՎՈ ՆՈՅԵԴ ԱՎԼԻԴ ՄԸՆ ԸԼԹՄՂ ՔՆԱԼ ՀՖՆ ՀՖՆ ԱՎԼԻ
ԱՂԱՅԺԱԼ: ՈՎԵՇԱ ՊԵՐ ԺԲՈ ՊԱՀ ՊԵԴ ՊԵ ՔՆՈՂՎ ՔԸՎ
ԸՆ ՔՆԱԼ ՍՊԱՀԻԴ ՈՒԽԵԴ ՔՆՎԻԴ ԱՎՎԻԴ ՈԾ ՈՂԵԴ
ՔՆԵՎՈ ԱԸՆԴԿԱՆ ՔՂԹ ՄՊԴՑՈ ՖԴԱ:

ԱՅՑ ԱԸՆ ՄՊԸ ՔՆՈԿ ԺԼՆԹՇ ՈԾՈՎՈ ՈՂԵԴ ԱՅՑ ՊԵՎ
ԼԱԽՈՎԱԼ: ՈՔՇՆ ՏՈՎՈՎ ՔՆՈԿ ՔՆՎ ՔԸՎ ՈԾՈՎՈ ՔՆՎԻԴ
ՎԿ ԺԴՎՈՎ ՀՃԵՎՈԼ: ԱԵԼՄՎՈ ՊԵՆ ԱԼՔՇՆ ԸԼԿԱՅ ԼՄՄՎ
ՄՆՎԱԼ:

ԺՈՂՎՈՎ ՄՍՂԵ ԻՄՈՒԼՄ ՈՒԵԴ ՔԸՎ ՆԲՈ ԱՅՑԱՈԵ ՔՊԱՐՈՎ
ԱԵԿ ՆՈՅԵ: ՔՆԱԼ ԵՅՄՎՆ ՈՒՆ ՄՊԱՀԻԴ ՀԱ ԻՈՂԱԽՈ ՈՒՆ
ՎՆ ՔԸՎ ՔԸՎ ՈՒՆ ԱԼՔՇՆ ԸԼԿԱՅ ԼՄՄՎՆ ՈՒ: ԱԼՇՇ
ՈԾԻԴ ԸԿՈՒՇԹ ՔԸՎ ԳԵՆԵԴ ԼՎԵՎՈՎ ԱՎՎԱՎ:

ՄՊԴԱԴՎՈ ՈՒԽԵԴ ՊՍՃՐԵԴ ՏՈՎՈ Լ.ՄԿ ՏՔԸՎ ՆՈՅԵ: ԻՆՈՒ Ք
ՔՎՆ ՄՊՄՎՅ ԹԿՆՑ ԻՒՆԻԱ ՈՒՆ ՎՆ ԱԼԳԼՄՎՈՆ ԺԸՎՈՎ
ԱՎՖՈ: ԻՈԿՆ ԵԿԱԼ ՎՆ ՄՊԴՎՈ: ԱՄՎՈ ԻՆՈՅԵԴ Ճ.Ը ՈՒ
ՎԸ ՏՔԸԴ:

ՅՍ ՍԼ ՔՊԱՐՈՎ ՔԴԱՎՈՎ ՆՈՅԵԴ ԱԼՍ ԻԸ.ՄՎՈՎՈ ՏԿԱՎԵԴ
ՍԼ ՔԸՎ: ԻԸՆՈՆ ԶԵՄՎ ՍԼ ՄԸՆ ՔՊԵՐՎԱԴՎՈ ՄՊՄՎՆ
ՆՎՈ: ՈՍԼԹ ՂՃԵՎՈՎ ՏԿԱՎԸ ԳԻՎՈ: ԱԸՊ ՔՆՎԻԴ ԹԱԼՀ:

እኝም ለዕላፍ ተወቃደ ነበረ ዓቶች:: የልኩልናና የልግሰና በለበት ካሸነው ከተና ልማርያዎችን በንድ ለዓለማት የተጠረከቱ እገዢት:: ታላቅ ከራሳኑ በረከት በመሆናቸው በረከጥሙ የእስልምና ታሪክ ወቀት የነበሩ ሁሉም አዋጅዎች:: ጥብበቻች:: ይጋግ ለምች:: ታላላቅ ስብእኖምች የርዳታው እንዲባሩቁ እንደ ለላ አይደለም:: ከዘህም አልይ የርዳታው አካል ዓቶች:: የሻአይ በርሃን ከመራራች እንዲተቀዳው የነርዳም ታላቅነት ከነበረ ለእላፍ የተቀነጋረ ነው::

ይህም በመሆኑ ወደ አለሁ ለመቋረጥ እና የርዳታ ወደታ ለማግኘት መንገዶች እርዳታውን መውጭና ለንድታውን መከተል ነው:: አለሁ ይህን እውነታ በበርካታ የቀርቡን እናቁጽ ገልፋል:: እንዲሁ ይላል:-

﴿ قُلْ إِنْ كَثُرَ تُجْهَنَّمَ فَاتَّبِعُونِي يُحِبِّبُكُمْ أَلَّا وَيَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبُكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾
٢١

آل عمران: ٣١

«እኩረም የከተትና ክህደት መሰተ እንዲለ የሞተት ከኩርስ እንዳቸው (ሮንን ከቀጣት ለማግኘት) የሚሸጋን የሚቀምጣ መረጃ በኋላ በየቀርቡ ተቀደራል የለመም:: እኩረም ከኩርስ አገማማሽ ቅጻት ተዘጋጀ፡፡ ተቀዳል:: (ከአሁ ቅጻት የሚሸጋኝቸው እንደም):: ላይት አይገኝም::» (አሉ. ፭.፭.፭. 31)

በለላ በታም እንዲሁ በገል::

﴿ مَنْ يُطِعَ الرَّسُولَ فَقَدْ أطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴾
٨٠

النساء: ٨٠

«መልከተኬውን የታወቂዎች እሉህንም ተሸል:: (ከዚህ መንገዶች) የፈጻሚ ጥን (አይሰባበሱ) እኩርስን (ከዚጠኩት) መሳቀ አይርጋን እልተከናወም::» (አሉ ኔማሽ 80)

በንግቀጽ በግልጽ እንዲተመለከተው አለሁን የመውጭና ተከከለኛ መመዘኛ የመልከተኬው እውነታዊ ተከታታይ መሆኑ ነው:: ይህ ከልሆነ እምነት ተከከለኛ ፍጻዎን ይሆል አይፈልም:: ይህን እውነታ በእሉ የሚያዋኑን

Ա. ՀՅԱԼՆՎՈՒԹՅՈՒՆ: ՔՄՄ ԱՄՄԻ ՆՈՐ ՈՐԴԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՈՒԴԻ ԿԱ
ՀՅԱԼՆՎՈՒԹՅՈՒՆ: ԱԽԲՈՂՋԱԿ ԲԱԽՈՎՈՒ ԻՆՎՈՐԴՇՆ ՄԱՆ ԸՆԴՀԱՅՈՒ
ՔՊՈԱ: ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ ԸՊԱԽՈՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ԱՊԱՀՈՎՈՒ ՄԱՆ
ՊԻՄ ԳՏՄԱ ԸՄՄ ՔՊՈԱ: ԻԻՍ ՀԵՅ ՔԱԽՍՆ ՄԱԼԽԻՒՇ ՈՒ
ՈՒԿԾՈՒ ՄՊՈՎ ՀԵՋԱ ՀՈՎԱՀԵՆ ՀՅԱԼՆՎՈՒ ԴՅԱՑ ՄՐՋ ՀՆԴՐՄՎՈՒ:
ԴՎՔԻ ԲԱԽՈՎՈՒ ԻՆՎՈՐԴՇՖՈՎ ՆԵՐՎՈՎ ՄՊՈՎ ՀԵՋԱ ՆՈՎ:
ԲՎԱՆ ԲԱԽՈՎՈՒ ԻՆՎՈՐԴՇՖՈՎ ՆԵՐՎՈՎ ՄՊՈՎ ՀԵՋԱ ՆՈՎ:
ԲՎԱՆ ԲԱԽՈՎՈՒ ԻՆՎՈՐԴՇՖՈՎ ՆԵՐՎՈՎ ՄՊՈՎ ՀԵՋԱ ՆՈՎ:
ԻԱԽՈՎ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ
ՀՆԴՐՄՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ

ՈՒԿԾՈՒ ՈՒՍ ՃՆՅ ԲԱԽՈՂՋԱԿ ՔՄԱ ՎՃ ԱՅ ԱՅՄՄՎԻ ՀՆԴՇԱԼՅՆ:
ԴԳ ՀԱԽԱՔԻՄՎՈՒ ՄԻՒՏԱ: ՔԴ ՄԱՄԸՆՎՈՒ ՔՓՄՊՄՎՈՒ ՔՄԱ
ՄԱՄՎՈԾ ԻՄԸՆ ՈՒ ՆՈՎ: ՀՅԱԼՆՎՈՒ ԻՆՎՈՎ ԱԴ ԲԱԼԱԶԱՄՊՈՎ ՈՒԽ-
ՄԱԶԱՀ ԻՄՆՈՎ ԸՊԱԽՈՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՔՄԱ ՄԱՔՅՈՒ ԻՄԸՆ ՔԱՓ
ՈՒԽ- ՆՈՎ:

ՔՄԱ ԳԼՄՊ ԼՄՊՈՒՄ ԸՊԱ ՔՄԱ ՄԱԶԻՄ ԻԱԽԾԵՄՎՈՒ:
ՔՄԱ ԳԼՄՊ ԼՄՊՈՒՄ ԼՄՊՈՒՄ ԻԱԽԾԵՄՎՈՒ:
ԴՎԱ ՆՈՐ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ ԱԽԲՈՂՋԱԿ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ
ՀՆԴՐՄՎՈՒ:
ՈՒՍ ՄԱԶԻՄ ՎՈՒՄ ԲԻԿԻՒՄ ՄԱԶԻՄ ԻԱԽԾԵՄՎՈՒ:

ՈՈ ՆՈՐ ԸՊԱԽՈՎՈՒ ՎԻՋԱԼԵՏՎՈՒ ՈՒՄՊՈՎ ՄԱԼԻ ԱՄՊՈՎՈՒ:
ԱԿԲԱ ՀՆԴՅԱՄՊՄՎՈՒ ՀՆԴՅԱՄՊՄՎՈՒ ՆՈՎ:
ՈՈ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ՆՈՎ:
ՀՆԴՐՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ՆՈՎ:

ՔԴ ԿԱՓ ՄԱՆ ՈՒԽԳՅՈՒ ՓՈՒՄՎՈՒ ՈՄԳՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ
ՈՎ: Ս. Հ. Հ. ԳՐԱԿ ՔԻԿԻՎՈՒ ԲՈՒՐՅՆ ՀԱԽԻՆ ԱԽԾԵՄՎՈՒ
ՔՓՄՊՄՎՈՒ ՔՄԱ ՔԱԲԵՄ ՄԱՄՄ ՆՈՎ: ՀՆԴԱԱ. Ս. Հ. ԲԻՋԱԿ ԿԵՐ
ՔՁԱՀՈՎՈՒ ՔՄԱ ԿԱԲԵՄ ՎՈՒՄ ԱԽԾԵՄՎՈՒ ԱԽԾԵՄՎՈՒ

በሚገኘው ቁንቃ እንዲያውጥቶው መርሆት ነው:: የነበረን  ስብሰና
ማስተዋወቂቷልኝ ተለቅ ክብር ነው::

አምስትና ሆኖ፣ ወደር ካለለው ተምሳለታዊ ስብሰርቸው ተቋይነ
እድርጋን፡ ቁልጥንንም በርካቶው ተቀር እድምዎች፡፡ የተቀዋ መመዘኛ
የሁነውን ለርካቶው ፌትሃዋን የሚደርጋ ሲተና የምንወጣ፣ እንዲሁም
ያንተን ወልጊዜ ለማግኘት ተጠቢ ለወቻ እድርጋን፡ አማካይ፡¹

ክፍል እንደ

⇒ልየና ተምሳለታዊ ስብእና

⇒መልካም አርከያ

ልደና ተምሳለታዊ ስጋእና

አሉሁ ነበሩ መ-ሐመድን ﷺ ለሰው ለቻች በታላቅ ለጠቃሚነት አስረከተ፡፡ ይህም የሆነው ካሳለሁ ዝንድ እኩዎች የለቀ ክብር ለለለቸው ነው፡፡ ወደቻችን ነበሩን ﷺ መቋዕጣን እርዳን የመቋዕጣ እኩል፤ እርዳቸው ጋር ቅል መጋቢትን እርዳ ጋር ቅል መጋቢት እንዲሆነ ገልጊ፡፡ የርዳን ወደፊት ለማግኘት ውስጥ መስራርት ነበሩን ﷺ መከተል መሆኑን አሳውቀ፡፡ ተከታታይ የቀርቡን አናቀድ ይህን መልካክት ይዘለ ዓይቸ፡-

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا رَحْمَةً لِّلنَّاسِ﴾ (الأنبياء: ١٧)

«(መ-ሐመድ ሆኖ) ለዓለማቻት አገዛት አይርጋን እንዲ አሳዝኔዎም...»
(ከል እንበያ ክፍል 107)

ነበሩን እንዲሆ ይለ ክብር፡-

«እናንተ ለወች ሆኖ፤ እኔ አገባብና ቅን መመራያ ነኝ፡፡» (የሂሳብ)

﴿مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا﴾ (٨٠)

النساء: ٨٠

«መልክተኛውን የታዘዝር አለሁንም ታሂል፡ (ከል መንገዶች) የፈጥረት ቅን (አይሰጣለሁ) እናርዳን (ከጠመሳቸው) መሳቀ አይርጋን አሳዝኔዎም...»
(ከል ክሮስ ክፍል 80)

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ شَكَّ فِإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْقَى بِمَا عَنْهُدَ عَلَيْهِ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (الفتح: ١٠)

«እናገሮ እንተን ቁልከያን የሚጠበቅ፡ ቁልከያን የሚጠበቅ አለሁን ነው፡ የእኔ እኩ ከእኩታቸው በለይ ነው፡ ቁልከያን የፈረሰ የሚጠበቅ ሲሆን ነው፡ የኝ ለእኔ የግዢውን ቁልከያን የሚጠበቅ፤ (ከል ልትሬ 10) ቁሳቸው ማንኛን ይለግበዋል...»

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُجْعَلُونَ اللَّهَ فَاتَّسِعُونِي يُحِبِّبُكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾
 ۲۱ آل عمران:

በኢትዮ- “እለሁን የምታፈቻ ከመኖቻሁ ተከተላቸ፡ እለሁ የፈቅራቸል፤ የጠቅላላቸውንም ይሞራል፤ እለሁ መካር፡ እኩር ነው፡” (ክሌ. ፭፻፬፭ ፩፪)

አንድም ለወ- እርዳታውን መቆዳም እንደለለበት፡ እለሁ በግልጽ አይደለ፡-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا نَقْدِمُو بَيْنَ يَدِيَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا نَقْدِمُو إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْمٌ ﴾

الجرات: ۱

«እኩር የመኖቻሁ ሆኖ፤ በእለሁና በመልከትኩው ፊት (ነጥገቶቸሁን) እታለቀድሙ፡፡ እለሁንም ፊሩ፡ እለሁ ስማረም ተመልከቶም ነው፡፡» (ክሌ. ሆኖቸት ۱)

ይህ እንቅጽ በቀርብና በአዲስ ማኅቀፍ፡ ወሰኑ መሆኑን ያሳል፡፡ ስለሆነም ከእለሁና በመልከትኩው፡፡ ታክሮች፡፡ ከቀርብና ከአዲስ መመሪያዎች መውጥት ልጻዊም የሚፈቀድ፡ እየደለም፡፡

የእለሁ መልከትኩ፡፡ ባልደረቦችኩውን ከቀርብና መመሪያ አነጻ ቁርቃዋጥቹል፡፡ ይህም በመሆኑ ለአዲስ እንቅጽ ነገር በተጠየቀ ዘነ፡- «እለሁና መልከትኩው ያውጥሉ፡፡» የሚለት ለምድ ካበቸው፡፡ እኩርኩውን የሚያውቷት በሆነ እኩር ምላሽኩው ይህ ነገር፡፡ ከዚህ የተነሳ ለበእኩርው መጠቀስ፡ የመልከም ሰርዓት ባለቤት ሆነ፡፡ የቀልብን መጠጣት አገኔ፡፡ የእድባን ጥሩ፡፡

እለሁ መእምሮችን ከነበረ፡፡ በንድ እኩር ሰርዓታማና እንደበታቹው የታረሙ እንዲሆን፡፡ ይሞላቹውን ከርዳታው ፊት ከፍ እድርጋው እንዲይኖሩ አይደለ፡፡ ከዚህ ሰርዓት ከወጪ ሲሆቹው እንዲማጠላሽ አስተዋዕቹቻል፡፡ ይህን የሚመልከቱ የቀርብና እኩር ሰርዓታ ዓቃዎ፡፡

﴿ يَنْهَا الَّذِينَ أَمْتُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتُكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ
بَعْضِكُمْ لِيَعْضِنَ أَنْ تَجْهَزَ أَعْمَلَكُمْ وَأَنْتُمْ لَا شَهْرُونَ ﴾ الحجرات: ٢

«እናንተ የመጥቻዎች ሆኖ፣ የምጫጥቻዎች ከነበሩ ደግሞ በሌላ ከፌ
አቶ ደርጋ እርከን ስጥጣጥኩ፡ እንዳቻዎች ለተደውን ለማቅረብ አንቀጽ
አንድሸሚሮችዎች፡ እትወለሁ፣ ለሰጥቻዎች ለታወቂት
አንዲይበለስጥቻዎች፡፡፡ (ክል ሁ.፭.፲.፷ 2)

ነበሩን ማለቆን የቀልብ ተቁዋ መመዘኛ አዲሱንው፡፡ የሰው ለቻ የአሉህ
ተገኘነትን (ዕ.ብ.ድ.የን) ከባር ለማማጥኑ ነበሩን ማለቆ አብይ መስራርት
መሆኑን ገለግ፡፡ ከነበሩ ጋር ባለ ግንኙነት አዲብ አለመያዝ የመሳይምነት
ትልቆ ጥልካት መሆኑን አብራሪ፡፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُفَاتِكُمُ الْذِينَ أَمْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلنَّقْوَى
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴾ ٣-٤ ﴿ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادِونَكَ مِنْ وَرَائِ الْحَجَرَاتِ أَكْثُرُهُمْ لَا
يَعْقُلُونَ ﴾ الحجرات: ٣ - ٤

«እናነዚ ከእሉህ መልዕክትና ዝንድ የምጫጥቻዎች ብቻ የሚያደርግት -
እሉህ ለቦቻቻዎች ለ“ተቁዋ” የሰኞቻቻዎች ተቁዋው፡፡ ለእርስ ጥስትናትና
ታለቆ የሚያያም እለቻው፡፡ እናነዚ ከገዢዎች ወቃው ሆነው የሚጠናኑ
በዚህ እስተዋዢ እርፈለም፡፡፡ (ክል ሁ.፭.፲.፷ 3-4)

ከዚህ ማስተካከል ጋር በተያያዘ ተከታታይ የቀርቡን አንቀጽ መረጃ
አድርጋን ማጥበትም ጠቅማዊ ማይሆን አይቀርም፡-

﴿ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ يَنْتَهِكُمْ كَذَّابَهُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَتَسَلَّوْنَكُمْ لِوَادِأً فَلَيَحْذِرِ الَّذِينَ يُخَالِقُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبُهُمْ فِتْنَةً أَوْ يُصِيبُهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴾ ٦٣ ﴿ النور: ٦٣

«በመከከለቻዎም የመልዕክትና ጥሩ እርስ በርስ እንደሞትመራና
አቶ ደርጋ፡፡ ከፍት መስጥ እናነዚ እንዲ በሌሎው እያተከለለና
አየሻለሁ (የለ ተቁዋይ) የሚመጠትን እሉህ የመቁቻዋል፡፡ እናነዚ

ቻኩዢዣን የሚጥሱት አንዳች መከራ እንዲያደርጉትም ወይም
አሳማዊ ቅዱት እንዲያገኘትም ይጠናቀቁ:: (ክል ፪.፮ 63)

እብን አባቢ ይህን አንቀጽ አንዳህ በማለት ተርጉሙውታል:-

መ-አመድ ወይም አበላ ቅዱም በማለት በቻ ነበረን¹ አንጻልጥሎ
መጥራትን በዘሱ አንቀጽ አሉ ከልከሳል:: ይህን ያደረገው ነበረን
ለማለቅ ነው:: «የእሉ ነበረ ሆኖ፤ የእሉ መልእከተኛ ሆኖ፤ በማለት
አንድንጠራቶም አይል::¹

አሉ ነበረ መ-አመድን² እንደለለች ነበረት በስማችው ከእንድም
በቻ ላይ ጠርቶ እለናገተውም:: የእሉ ነበረ ሆኖ፤ የእሉ
መልእከተኛ ሆኖ፤ የሚለውን የከበር ስም የሚገኘው በመጠቀም
ለፍቅርው ያለውን ከበር ገልጋል:: ለኝ ለባድችም ወቆዶችንን
መ-አመድን በተመለከተ ለንከተለው የሚገባንን ስርዓት አስተዋሚርናል::

የነበረን³ የለቀ ደረጃ ፓ ከበር የሚዘነግ ለወቅታም የቀርቡን አያው-
ማብራሪያ በሆነ ሂይወቻቸው በመማል አስጠንቀቁል::

٧٢ ﴿الحجر﴾

«(መ-አመድ ሆኖ፤) በእርመትህ እምበለሁ:: እኔሬ በእርግጥም
በስኩራቸው መሰተ ይዋልለሁ::» (ክል ፪.፮ 72)

ከነበረን⁴ ወጪ በሌላ ስው ሂይወቻ አሉ የሚለበትን ሆኖታ በቀርቡን
ወሰኑ ደረጃው እናገኘም:: ይህ በእርግጥ ልቀፍቸውን ያሳይል:: ከእሉ
ዘንድ የተለየ ደረጃቸውን የመለከተል:: አሉ ል-ሰና መለእከቶ በርሃቸው-
ለይ ለለዋጥ ማውራጥቸው፤ አማካችም ለለዋጥ እንዲያደርጉ
መታዣዣቸው ለልእናቸው ሌላ የሚከርቡ ነው::

¹ እብን ከሰር ለእንቀጽ ከስጠት ማብራሪያ የተወሰዳል::

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَى الَّتِي يَأْتِيهَا الْدِيْنُ إِنَّمَّا صَلَوْا عَلَيْهِ وَسَلَّمُوا

٥٦ ﴿الْأَحْزَاب﴾ سَلِيمًا

«እኩሮ መልካክቱ በነበሩ ላይ “የለዋጥ” የመርዳለ፡፡ እናንተ የመኖችሁ ሆኖ፤ በርሃ ላይ “የለዋጥ” አውርሃ፡፡ የከበር ለለዋጥ አቅርቦለትም፡፡» (ከል አሁን 56)

እኩሮ ለነበሩ የወሰን በት ወለታና የተረጋዥ ለቀና መቻም በጥን
የሚቻለጥ አይደለም፡፡ እስከ እኩሮ ቅድማ ያረስ ይቀጥላል፡፡

﴿وَلَسَوْفَ يُعَطِّيكَ رَبُّكَ فَرَضَىٰ ٥٧ ﴾ الصَّحْيَ:

«መደፊት ገዢ (በርካታ በጋዢች) ይለማስገል፡፡ (በሰውታውም) ታደሰ
ታለሁ፡፡» (ከል ቅድመ 5)

ከኩሮ ለሳሌ በተጨማሪ እኩሮ የመልካከተዋች ፈርማ አድርጓችዋል፡፡
ከሁለም ነበያት እና መልካከተዋች በከፍተኛ ሁኔታ አልቻቻዋል፡፡
ከነርሳ መካከል የተለያ ክበርና ያረዳ አንዳኖራቸው ወደፊል፡፡ አንዳሁ
በንፈል፡-

﴿تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلَنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ٢٥٣ ﴾ الْبَقْرَةُ:

«እኩሮ መልካከተዋች ከፈላጊውን ከከራል አስበላጥን፡፡» (ከል በቀራብ
253)

«በእኩሮ» (ከኤል) የሚለው ቅል አንዳቸውን ተብሎ ተተርጋማል፡፡ የቻሉ
የቀረበዎች ይዘት ይህን መልካከት በውጭው ለማካት ይቻላል፡፡ ይህም
ማለት ከነበያት መካከል ለእኩሮ ከፈለጊ የተለያና የለቀ ያረዳ እኩሮ
ስተቶታል ማለት ነው፡፡ የኩሮ አድል ባለቤት ይግባም ይለ ጥርጥ
ወደዋችንና ነበያችን መካመድ ድቻው፡፡

አዲን አበበ አንዳሰተሰራዎት አንዳ ቅን ሰካበች ነበሩ መካመድን
ተቀምጠው ይጠባቃቸው ይመር፡፡ ተቁት ቅይታውም ነበሩ መጠ፡፡ ወደ
ሰውቻም ቅረቡ፡፡ ለኢጋገሩም ለማቸው፡፡ አንዳቸው፡- «እኩሮ ከፍጠራን

በኢት ቅድም ወይም (ከለል) ማብቃቱ የሚገኘው ነው:: እብራሃምን
ከለል አደጋጭታዊል::» አሉ:: ሌላቶው ደግሞ «ከዚህ ይለጥ
የሚያስተካክለው አሉሁ መሳሪያ ማነጋገሩ ነው::» አሉ:: ሌላቶውም::
«እና የአሉሁ መንፈሰ እና ቅሉ ነው::» አሉ:: እርተኞች ስው:: «አሉሁ
እዳምን መጠቃቃዊል::» ሌል ተናገረ:: ንብረቴ ሰላምታ አቀረበለታዊና
እንዲሁ አሉ::-

«ወጪቸውን ሰማሁ:: እብራሃም የአሉሁ ተከለል በመሆኑ መገሬማቸውን
እድመጥኩ:: በእርግጥ እብራሃም እንዲለቸውት ነው:: መሳሪያው
ማናገሩ:: እሳም የርስ መንፈሰና ቅሉ መሆኑ እርግጥ ነው:: እዳምንም
መጠቃቃዊል:: አዋጅ:: እኔ ደግሞ የአሉሁ ቅድም ወይም (ከብር) ነኝ::
ለተሸ እይደለም:: በእለተ ቅድማ እዳምንና ሌሎችንም ንብረት በስሩ
የሚያስተካክለውን የምሳርና እርማ የምሳከመው እኔ ነኝ:: ለተሸ
እይደለም:: በእለተ ቅድማ የመጀመሪያው አማለቃና ምልቅዎች ቅድሞ
ተቀባይነት የሚያገኙለት የመጀመሪያው ስው እኔ ነኝ:: ይህም ጉሸ
እይደለም:: የዚኒትና በር ወለበት መጀመሪያ የማንቆስቃው እኔ ነኝ::
ለተሸ እይደለም:: አሉሁም ይከፍትና እኔና ካለማቸው መከል ድምጽን
ቀድሞ ያስተባለ:: ጉሸ እይደለም:: እኔ ካለሁ ወንድ ከጥንቶችም
ከአሁመችም ሁሉ የተለቀከ ነኝ:: ጉሸ እይደለም::» (ኤርማዮስ እና
ዳርማ)

የአሉሁ መልእከተች እንዲሆም በለዋል::

«እኔ በእለተ ቅድማ የአይደም ልደቻ ሁሉ አለቁ ነኝ:: ጉሸ እይደለም::
የምሳርና እርማዎም በእና ይሆናል:: ጉሸ እይደለም:: እዳምና ከርስ በጀት
የተነስ ንብረት ሁሉ እንዲቸውም ለይቀሩ ከኔ እርማ ስር ይሰላፏል::
ምድር ቅድማ የምትሰነበውም ለኔ ነው:: ጉሸ እይደለም::» (ኤርማዮስ)

የአሉሁ መልእከተች የዚህ ክብርና ለቁና ባለበት በመሆናቸው
መእመሱች የርስቸው ቅድም ታሟዴ እንዲሆኑና እያንዳንዶን
ተግባራቸውን ለርሳቸው እያቀረበና ይሆናቸውን እያገኘ በቻ የሚሰራ
የህል እንዲሰማቸው ያሳል:: ለተሽሯል ለቀመጣ እናኩ ንብረ

መ-አከመድ¹ ከእጠጣችው የቆሙ የህል ተሰምታችው ለርዳችው ለለምታ እንዲያቀርብ አላሁ አሟል፡፡ እንዲሁ እንዲለ የስተምራል፡-

السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته

«እኔታ ነበረ ሆኖ፤ የአሉሁ ለለም፤ እባለትና በረከት ይሰራንበህ፡፡»

በሰላት ወሰጥ ሆኖ ለለምታ ማቅረብ ለሳት ያበላሽል፡፡ ለነበረ² የሚቀርቡው ለለምታ ጥን የሰላት አካል ሆኖል፡፡ እማም አብ ፎማድ አልገዢል የዘመን አውነታ ቅበብ ለይብሩና እንዲሁ በለዋል፡-

«በተሻሸፍ ገዢ በአዲበ ተቀመጥ፡፡ የምትፈጸሙው ለሳት እና በት መግባር፤ እንዲሁም መልካም ሲለ መግባር ሁሉ ለአሉሁ መሆኑን ዓለም፡፡ ገግሰኞም የአሉሁ መሆኑን ዓለም፡፡ «እኔታያቱ» የሚለው ቅል ት-ርጻ-ም ይህ ነው፡፡ በልቦና ተሳፋን ነበረ³ አስቀቃቸና እንዲሁ በል፡-

«እኔታ ነበረ ሆኖ፤ የአሉሁ ለለም፤ እባለትና በረከት ባንተ ለይ ይሰራን፡፡»

እኔታ ካቀረብበለችው ለለምታ የተሻለ ምላሽ እንደሚሰጠው ተስፋ አይርማ፡፡¹

ሽክ ታሳይ አልቦግዕዲ የአልመከተብት» ካተባለው መጽሐፏችው ወሰጥ እንዲሰራሩት ስህ ሽሬት በን ስዕር አል መከይ የተሻሸፍን መልካት ለይብሩና እንዲሁ በለዋል፡-

«አሉሁ ለነበረ² ከእመታችው መከከል ሲጋጀችን እንዲማግለጽለችው ይህ የተሻሸፍ ስርዓት ይጠቀማል፡፡ ከሰላታችው ወሰጥ ነበረ ተገኘታው፤ በት ሲሆምችን የሚመለከቱ የህል ሲጋጀች እንዲማችው ይፈለጋል፡፡ ይህ ከሚት ለተጨመሩ ተመለጠና መተናነስ ይረዳል፡፡»²

¹ አ.ሆያኩ የኢ.ሙ.ዳን 1/224

²

ነበረ መ·ክመድ ከእለሁ በንድ ከማንኛው በላይ የተለቀ፣ ይበልጥ
ተወካቂ ፍጠር በመሆናቸው የዘጋጀትም ሆነ የመጠቃው ዓለም ጥሩ፣
ለስዎ ለቻች በቅንያ ቅኑን ነገና መራየቸው፣ በአኩራ ደግሞ
አማላቸው ፍቸው፡፡ ሁሉም ነብያት የነበረ መ·ክመድን ታላቅነት
አው·ቁዋል፡፡ ለእልናቸውን ተረዳታዋል፡፡ መ·ሳ የነበረ መ·ክመድን
በረከትና ቅጋቹ ያገኘ በንድ የርዳቸው ተከታይ መሆናን ተመክታዋል፡፡
ቀታ በን ነው·ማን እንዲሰተላለኝት ነበረ መ·ማ እንዲሆ ማለታቸው
ተዘግበል፡-

«መ·ሳ፡- ቤታዊ ሆኖ፣ በመልካም የሚያነተና ከመጥሪ፣ የሚከለከለ አጥማ
እንዲማወጣ አው·ቁያለሁ፡፡ የኔ አጠበ አድርጋቸው አለ፡፡ አለህም፡-
እነርሱ የመ·ክመድ ተከታዮች ፍቸው፣ አለ፡፡»

ቤታዊ ሆኖ፣ በመጨረሻ ተፈጥረው በመጀመርያ ይነት የሚገባ አጠበችን
(እንተ ከሰጠሁት) ሰሌዳዎች አይችለሁ፡፡ የኔ አ·መት አድርጋቸው አለ፡፡
«የመ·ክመድ አ·መት ፍቸው፡፡» አለቸው፡

ቤታዊ ሆኖ፣ ከታባቸውን በልቦናቸው አጥንተው የሚያነበበ አ·መት
አይችለሁ፡፡ ቅደምት አጠበች ግን መጽሐፍቸውን እያየ ነበር
የሚያነበበት፡፡ እናም እነርሱ ሲመገኘ የመጽሐፍቱ መልእከትም አበረ
ይወገኗል፡፡ ለነዚህ ግን ከሌሎች በተለየ ሆናች የሚሰታውን ቅለች
እንዲሰጣቸው አው·ቁያለሁ፡፡ ቤታዊ ሆኖ፣ የኔ አ·መት አድርጋቸው፤
አለ፡፡ «እነዚህ የመ·ክመድ አ·መት ፍቸው፡፡» አለቸው፡

ቤታዊ ሆኖ፣ በመጀመርያውና በመጨረሻውም መጽሐፍ የሚያምጣ፣
የተመትና ተይል የሚጠራው፣ ተሳፋ እና እንደ አይና የሆነውን ደቆልን
አይቀር የሚዋጥ አጠበችን ከሰሌዳዎች ወሰጥ አጥቃቸለሁ፡፡ የኔ
ተከታዮች አድርጋቸው፣ አለ፡፡ «እነርሱ የመ·ክመድ ተከታዮች
ፍቸው፡፡» አለቸው፡

መጽዋታቸውን ለድሃ መግበዱ ምንዳዱን የሚያገኘ አጠበችን
ከሰሌዳዎች ወሰጥ አጥቃቸለሁ፡፡ ቅደምት አጠበች መጽዋታቸው

ተቀባይነት ስታትና አለሁ እሳት በመለከ እንደትብሎው ያደርግ ነበር፡፡
ተቀባይነት ካላገኘችም እንዲሆ ታትዋለች፡፡ አውራዱችና አልዋሩትም
ይመጣች ነበር፡፡ ከነዚህ ግን አለሁ ከአብታዱችቸው ምጽዋት ይዘ
ለድሆቻቸው ይሰጣል፡፡ አምላክ ሆኖ፣ የኔ አመት አድርጋቸው፣ አሉ፡፡
«እነዚህ የመ-አመል አመት ዓቶው» አሳቶው፡፡ አምላክ ሆኖ፣
የመከከለቶው ይግ ነገር ለመስራት አሉ ማረጋገጧው የቀረ እንዳ
የሚፈጸመትን፣ ከሰራው ይግሞ ከአበር እስከ ለባት መቶ አጥፋ
የሚከተለበትን አዝቦች ከሰራዱውች ወሰጥ አግኗቶለሁ፡፡ ቤታው ሆኖ፣
የኔ አመት አድርጋልች፣ አሉ፡፡ «እነዚህ የመ-አመል አመት ዓቶው»
ተባለ፡፡

በዚህ ጊዜ ነበረለሁ መሆኑ ለለያዱችን ወረቀሩና እንዲሆ አሉ፡-

«እለሁ ሆኖ፣ የመ-አመል ተከታይ አድርጋል»¹

እያንዳንዱ ነበረ የነበረ መ-አመልን መምጣት ለተከታይና
አበራሽል፡፡ በመጨረሻም ይጠበቅ የነበረው ታላቅ በርሃን በ671 ዓ.ም
በወርሃ ሂሳብ አውል 12ኛ ቀን በእስተ ለማ ለዓለም ተገለጹ፡፡ በዚህ
ከስተት ሁሉም አመናትና በታወች ለቀናን ተቋሩ፡፡

የርሳቶውን ይሩ መሆኑ ተከትሎ የእለሁ ለህመት ተንሸች፡፡ መጠኑም
በዓለም ወሰጥ መመራ፡፡ የምሽትና የንጂት ቅዱምች ተለወጪ፡፡
በምድራሻን ላይ ጥልቅ እና ላይ ስሜት ነገሏ፡፡ እንደበያች ተናነስ፡፡
ሁሉም ነገር የተለያ ተጋግጧና ወጪትን ተሳናሽና፡፡ ጥከታት ልገኩ፡፡
የፋርድ በተ መጠናበት ምስራውች ተሳሳቢ፡፡ የሳም ሲይቅ ገንዘብ፡፡ ተፈጻሚ
በበረከት ተዋሉ፡፡ የእናነትናም ተቋሩ፡፡ ይህ በረከት መለ ያነስርሱን
አጠቃለለ፡፡ በየትናውም በታና አመና የሚገኘ ዓጋራንና ሁሉ አካተቱ፡፡
ይህም ዓለም ነበረን ባት-ታደል ዓይ የሰው ልጅ በጽልመት ወሰጥ እስከ
እስተ ቅዱም ይረዳ ይቆይ ነበር፡፡ ይከተማች የባለ ወተች ምርከና ሆኖ
ይቆጥሉ ነበር፡፡ ከኋት በበኋት ላይ ይል በተቀዳደ ነበር፡፡ ይገኛን

¹ አ.በን ከሰር ለአዕራፍ 154 ከሰጠት ማብራሪያ የተወስደ፡፡

በለንዕ዗ና አምባገኘናቸው በተቀጣሽት ነበር፡፡ ጥሩታትን የሰጠሩት
ፍትሬን በምድር ላይ ያነሳትና በደልን ካልቦናወች ላይ ይሰጣቸት
ነበረ መምጣታቸው ታላቅ ልጻ እና ወልጻ መሆኑ ይሰማን በንድ
ቃላትና ፍጻማ እንዲሁ ሲሉ ድራማል፡-

«የዘመኑ አመት መ-ሰላምና ሆኖ፣ በነበረው መ-አመልና ተ-ግል፣ ወኔና የለቀ
ጥላማ ጥሩታት የይሰጣበ኏ የጊ አንተም እንደ አትቶች ጥሩታት አምላክ
በሆነቱ ነበር፡፡»

ከስልጣኑ ከራቀመጥና አገብኑ መከከል የወጪት እና ለልተማኑ
ነበረ በተመናቸው የነበረ ለወችን ሁሉ በእውቀትና በጥበብ መብለጥ
በቻ ለይሆን እስከ እስተ ቅጽማ ድረሰ ማንኛው ለፈጸምዎች የማይችለውን
ታላቅ ተከምር ፍጻመዋል፡፡ እርስታ የቀርቡን ተከምር ነው፡፡

ቀርቡን ጥንት የተከለቱ ታሪክና አውጭታል፡፡ ወደፊት የሚከለቱ
ት-ንብያቸውን ተናግሬል፡፡ h14000 ዓመታት ይምር እርስታ
የሚያስተካበል መረጃ ማቅረብ የቻለ አንድም ለው የለም፡፡ ጥና በእሁኑ
ሰአት የሚገኘ አውቀ አንዳይከለው የሚያውች በየዓመቱ እንደገና
በታረሙና አዳዲስ ነገሮችን አያዝተኞች ለታተሙ እናያለን፡፡

ይህ ነበረ ከእንድም ለው ት-ምህርት አልቀሰሙም፡፡ የሰውን ለይ
ከውድቀት ለታደግ፣ የፋቀ ማስተና ዓለም ቅል አቀባይ፣ የሐው
ት-ምህርት በት ታላቅ እስተማኑ ሆነው መጠና፡፡

መ-ማ የተወሰነ አገጋጋትን እስተምረዋል፡፡ የውድ መሰጣዊ ይ-ግዢቸውን
እስተላለፈዋል፡፡ እኩ ለሰው ለይ በት ለነ የሚባር ለያስተምና
ተለከዋል፡፡ የነበረው መ-አመልና ታለሳኩ ወን ይህን ሁሉቱ ይከተታል፡፡
አገጋጋትን እስተማኑ፡፡ በት ለነ የሚባርን ገለጋ፡፡ ነፍስን የማግዳትን
በልት አሳቀቺ፡፡ አለሁን በንግሬ ለቦና የመለመንን ተበብ በከሩ፡፡
የመልካም ለበአና እርአያ ሆነው አሳያ፡፡ መፈ በሆነቸው በዘመኑ ዓለም
መ-ማንጧልን አስተነቀቀ፡፡ በጥቅለ የሁሉንም ነገዴት ዓለማና ተማባር

አከተዋል:: የሰብኑዎችቸውን ሁሉ ገጽታ ይበልጥ ባለቤና ወብት በሆነ
አይደንት ይዘዋል:: የደስታና የሰነድ መሠረቶችን ሁሉ አስተምረዋል::

የእለሁ መልክትና  በቃሮልያ ማሳጠረሰበ ወሰጥ ለእርግ አመታት
ጥሩ:: እርግቸው ያስተምረቸውና ይሰብኑቸው የነበሩ የመልካም ስብሰና
እስቶች ለዘመኝ መቀበያም ማሳጠረሰበ እንማዳ ነገሮች ነበሩ:: ነበሩ
ከነበረነታቸው በፈት በመንግባት መሬት ወይም በተናጋሪት
እይታውቆም:: የጠር መራ መሆን ቅርቶ በተሸጠ ወታደርነት እንዲ
አለተሰተፏጥም::

እርግ ዓመት ለጥላቸው ግን ሁሉንተኛቸው በፍንጻት ተቀኘለ:: በሀልጥ
የሰኔወቻት መሰከ የከከለውንን ተናን ተቀናጠው:: የሰብኑዎችን ደርጅ
ደረሰ::

ከዚህ እድሜ በፈት ስለ ጥንት ስጋዘዎች ተረክ:: ስለ ድንት እና እሳት
ከአንድም ለው አልሰሙም:: ለፈሳቸው ግን ከሰብኑና መቆሽሽ የገዢ
ንጂሱ ሲይወት ይመሩ ነበር::

ከሂሳኑ ወሻ ይህን ትልቅ መለከታዊ ትልክኩ ይዘው ከተመለሰ በቻለ ግን
ይህ ሁሉ ተለወጠ:: ተፈያቸውን ለይምኑ መለ እረበያ በግርምትና
በፍርማት ተናጠ:: እድሜ የሚያስደምጠው የነበሩ ጽዋጊ መሰማቸው::
የግጥምና የቁንቃ ከከለውን ወድድሪች ሁሉ ትርጉም አጠ:: በጠዘው
በሚደረገት ወድድሪች ያስነኑ ጉጣሚያን ለፈጥሞ ከከለበ ጉድጋዳ ለይ
መንጠልጠላቸው ለመርድ ለዋረድ የመጣ በዓረቦች ባህል በመንግሥ
ከቀርቡን በቻለ ግን ጉጥመን ከከለበ ለይ ለማንጠልጠል የሚደፍር
ገጣሚ ትጠ:: የሚያስተኞቸው የቀርቡን እድሜ መሰማው አውቃቀር ጉጣሚያንን
ሁሉ የሚያስተኞቸው:: ለፈጥሞቸውን የሚያስከነፋ ሆኖና ነው:: በዚህ ሲገድ
ተከታዩ ተረክ ይጠቀሰል:: የእውቀቱ ጉጣሚ የእምሩኩል ቅይሳ እሁት
ተከታዩን የቀርቡን እንቀጽ በስማማት ቤቱ የወንድጋሚ ጉጥም ከከለበ ለይ
እንዳይጠልጠል እንዲሆ በማለት መልሳለች::-

«የወንድማኝ ጥጥሞ ከከሳባ ባድግዳ ላይ መንጠልበለ ፊይደ የለውም:: የዚክንያቱም (የመ-አመልካት) ቅል ለራሱከር የሚችል ጥጥሞ አይኖርምና::»

ይህን አንድነትል ያስገዳደሩን አንቀጽ እነዚ፡-

﴿وَقَيْلَ يَتَأْرُضُ أَبْعَى مَاءً كَ وَيَنْسَمِئَ أَقْعَى وَغَيْصَ الْمَاءِ وَقُبْنَى الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْمَعْوِدِيَّ وَقَيْلَ بَعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾⁴ هود: ٤

«ከዚያወም፡ «ምድር ሆርዕ መ-ሂስኑ ምጠዋም፡ ሰሚያ ሆርዕ (ዘርበዎንግሥት የሻጻ) የሚል ታክሏን ተብሉፏ፡ መ-ሂዕታም ስረን፡ (የአለሁ) ታክሏንም ተፈጻሚ ሆኔዕታም፡ (መርከዳዋም) ፈቃድ ሆርዕ (ከተሰለ ጽሑፍ) ላይ ተፈላይለች፡ በቅድ ተዘዢዕት (ከአለሁ እነዚ) ይረዳው፡» ተባለዋም፡ (ሁ.ቁ. 44)

ይህች ለት ከከሳባ ላይ በግንባር ቅድምት-ት-ተስቀሉ የነበረውን የወንድማኝ ጥጥሞ አውረዳች፡ ለሎዕች ለባት ጉባኤያዊንም የርዳን አርእቶት በመከተል ጥጥሞች-ችውን አውረዳ፡፡¹

የአለሁ መልካከትና ለሰው ልጅ በጥናር ላይ የአለሁ ወከል (ሽሉ.፪.) የመሆኑን ታክክለኛ ታርጉም አስተምረዋል፡፡ በማስከበራዊ፡ በባህላዊ፡ በኢትዮጵያዊ፡ በአስተዳደር በዓለም አቀፍ ግንኅኑትና በለለችም የአይውት መስከት ሁሉ እናግ ደንቀና ምለአ የሆነ መርሆዋኑ አነጋዥዋል፡፡ እነዚህ መርሆዋኑ ተለለች ለቁዕታት እድሜች-ችውን በጥናር ካስለኩ እና ከበዚ ዓመት በኋላ የደረሰባቸው ዓቸው፡፡ የሰው ልጅ በአውቀትና በተጥወክር እያደገ በሂዳ ቅጥር የነበረ መ-አመልካትና ተለዋነት የሰለመ እየተረዳ እንድማሹድ ጥርጥር የለውም፡፡

ነበረ መ-አመልካትና ከነበረነታቸው በፊት በመሆኑት ከከንድ ገዢ በሳይ አልተሳተኞቸው፡፡ እነዚህም ላይ በሆነ ተመልካች እንደ ተዋጋ አልነበሩም፡፡ በኋላ ላይ ጥን ምንም ዓይነት ወታደራዊ ትምህርት ለይመስኩ የተዋጣለቸው የጊር መራ፡ ይግኙ ተዋጋ ለመሆኑ በቀ፡፡ በወሳኑ መሆኑች

¹ አህመድ ይውዳት ባሻ፡ ቁጥር-ለ እንበያኩ፡ ልታው መተዋሪዎች ት-ለተኩ፡ አስታንበል 1976 ቀጽ 1 ገጽ 83

ለይ በግንባር ቁድምት-ነት ተሰተኞ፡፡ ተው-ቁድንና ማስከበራዊ ተካደሰን
ለማስረዳን አስተኛው ወጪዎችን አደረገ፡፡ እነዚህ ተወቃው የሰውን ልጅ
ባጠቃላይ የሚያደርጉ ከመሆነ ጽርም በዘመኑ መስከም የተዋጣቸው
ሁኔታ፡፡

 የእለሁን ዓንድ ለሰውች ለማድረሰ በይቶን አንቀሳብቸል፡፡
ጥረቶችውን ያልተቀበለ-ትና በራቶችውን የዘገት-ት፡፡ በርሃን አንቀጽደርሰቶችው
በመኖራት ሲሰተውን ከዚልዓለማዊ ሙሉማ ወሰኑ በግተው የቆኅ-ት-
አድለ በለቻ በታ ፍቃው፡፡

አንቀጽያዊ ቁልጥቶችው ከመድረሻው የተነሳ በነበረ ሌይ ሙሉክ፡፡ የኩ
በርሳቶችው ሌይ ባለቤት ምክንያት ስይሆን በመከራይምነትቶችው የነበረ ለጠ
ይዝና ነበር፡፡ አንቀሱ ይፈጸውም ነበር፡-

﴿ قُلْ مَا أَسْكَنُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنْأَى مِنَ الْمُكَلَّفِينَ ﴾  ص: ٨٦

በተቻው፡- “ለሁ (መልስኬኩ) የሚገኘውን ዓይነት ከፍር አልጠይቸቻም፡፡
ከከለመሳሳይቶችም አይደለሁም፡” (፳፫ 86)

ይህም ማስተካከለ ነበረ በየሕዋቸው የፈለጊት የእለሁን ወ-ዶታ አንድ ለለ
ነገር አይደለም፡፡ በወጪ-ወጪ መስከም በዘመኑ ቤቱ የጠላትን ሌሎ
የሚመጥን ለራቅት ይዘው እና አስፈናዊ ይለውን ተቀብቸውል፡፡
ስርዓት አልባ ሰነዱን ወተዳደሪያ ለርዓት አስተምራው፡፡ መንፈሳዊ
ጥልቦት አስታጥቃው እና አምንት በሆነ የአይወቻትና የንብረት ከሚሆ
አገርችን አቀኑትዋል፡፡ የየኤውችን ሂደሳን፡፡ የፋርሰና የይም
አምጥጥርችን በእስተማሏች ሆነታ በማስነና የሚይረሰ-ት ተምህርት
ሰጥተዋል፡፡

ነበረ በዘመኑ መልክ እና ልጋጀ እና አስታጥቃው በሆነ ሆነታ ወሰኑ ሆነው
በሰው ልጅ ተረኑ ወሰኑ እና የሚይገኢለትን አበቤት አካይቸዋል፡፡
ተበደየ-ትን ተደግዋል፡፡ የድካሞችን እንዲ አብሰዋል፡፡ የተባረከ እና ተቻው-

የየታጥቃችን ሲሰጥ ይወጻል ነበር፡፡ የእነዚህ ቅዱት በርሃን ከልቦና ወሰኑ
የአዘገጃጀት ይሰጣል ነበር፡፡

የነበረው አይደምናት በግዢና ወቅቶና ይመስላል፡፡ የለሎች ነበረት
ትምህርት ደንገጥ ከዚህ ወቅቶና በሚፈጸም ወጪች ይመስላል፡፡
ከፍተኛው በፊት እንደተለከ የተነጋገረችውን የ124 ስ.ህ ነበረትን ሌያ
ባህረዋት ነበረው እጅግ በተዋዋለትና በድጂው መልካ ይዘዋል፡፡
ስለዕሉህም አስከ አስተ ቁጥር ያረሰ የሚመጠ የሰው ለቻች
የሚፈጸማትና የሰበናና ምጥቀት በማከተት «ተምሳሌታዊና ላይ
ስብሰና» ለመሆና በቅተዋል፡፡ ይህም በመሆኑ ነው «የመጨረሻው ኮሙን
ዝበር» ተደርጉው ለሰው ለቻች ባጠቃላይ የተለከት፡፡

የአለሁ መልክክተኛውን በሆኖችውንና ተልክናችውን በቻሩ ለገልጻ፡-
«እኔ የተለከከት መልካም ሰነ ምግባራትና ለማማረት ነው፡፡»
(መ.ወጪክ)

በመጨረሻው ነበረ ለጥሩ ቁጥር ውስጥ ወርሰ አልተውም፡፡ ለሰው ለቻች
ትተውት ያለኝት ተልፁ ወርዳችው ተለቅ ስብከናችውንና ሰነ
ምግባራችውን በቻ ነው፡፡

መልካም አርከያ

እያንዳንዶ የከይወውት እንቅስቻለችው በዘርግኩር የተዘረ በቻችው ስብከና
ነበረ መ-ክመድና በቻች ዓችው፡፡ ለለዕች ነበረት በበሆኖችው የሰውን
ልይ ወደ አቶ ክሬና የሚመሸ ተምሳሌታዊ ስብከና ይለበሳለ፡፡ መልካም
ድርጻታችው አስከለንበት በመን ያረሰ ከተውልድ ተውልድ በተወሰነ
ይረዳ ለሽጢዎር ዓይነ፡፡ የመጨረሻው በመን ነበረ ገን የከይወውታችውን
እያንዳንዶን ቁጥበት፡ ከተገኘ አስከ ተልቅ፣ እያንዳንዶን ገግግራችውንና
ተግባራችውን ቁልጪ አድርገ በሚያሳይ መልካ ለቻች ተደርሱ
ተመዘገበ ለተውልድ ተለፈፋል፡፡ አይወውታችው እምንት ከፍድ ለይዘነው
ተገኘል፡፡ አርዳችው ከኋሩበት በመን እንዲቆ አስከለንበት በመን ያረሰም

ት-ው-ል-ዳ-ች ተ-ቀ-በ-ለ-መ-ታ-ል::: ቅ-በ-በ-ለ-ሽ- እ-ስ-ከ ዓ-ለ-ም ፍ-ጽ-ማ- ይ-ረ-ሳ
ኩ-ይ-ቻ-ለ-ጥ ይ-ቀ-ተ-ለ-ል:::

የ-አ-ይ-ው-ት-ን ል-ተ-ኩ-ም-ች ለ-መ-ከ-ለ-ከ-ል-ና ለ-መ-ቁ-ቁ-ም የ-ነ-በ-የ-ን የ-ተ-ለ-ቀ
ባ-ህ-ረ-ዶ-ት ለ-ን-ለ-ብ ጉ-ድ ይ-ለ-ል::: ለ-ም-ሳ-ለ አ-መ-ሰ-ጋ-ኩ-ት ስ-ክ-ር::: በ-አ-ለ-ሁ
መ-መ-ከ-ት ስ-ተ-መ-ት::: የ-አ-ለ-ሁ-ን ወ-ል-ኑ በ-ገ-ደ መ-ቀ-በ-ል::: መ-ከ-ሬ ለ-መ-ማ
መ-ታ-ገ-ለ-፡ ቅ-ራ-ጥ-ነ-ት-፡ ይ-ግ-ን-ነ-ት-፡ መ-ሰ-ዋ-ኩ-ት-፡ ካ-ኩ- ባ-ለ ነ-ገ-ር
መ-ብ-ቃ-ቃ-ት-፡ የ-ቀ-ል-ብ ሲ-ብ-ቃ-ቃ-ነ-ት-፡ ለ-ለ-ሎ-ች ይ-ህ-ን-ነ-ፍ ይ-ሰ-ታ መ-ሰ-ራ-ት-፡
ቶ-ር-ነ-ት-፡ ተ-ዋ-ቅ-ኩ-፡ በ-አ-ይ-ው-ታ-ች-ን ወ-ለ-ጥ የ-ሚ-ያ-ር-ጥ-ሙ- ክ-ስ-ተ-ቶ-ች-ን
በ-ገ-ና-ት- መ-ሰ-ት-ና መ-ሰ-ል ባ-ህ-ረ-ዶ-ት-ን መ-ለ-ብ-ሉ አ-ስ-ፈ-ላ-ገ-ን ነ-ው-፡፡

በ-ነ-ፌ-ሱ ባ-ህ-ረ-ዶ-ት አ-ይ-ው ተ-ዋ-ቅ-ኩ-ት እ-ና-ገ-ና ወ-ን-ድ አ-ለ-ሁ ለ-ሰ-ው ለ-ቃ-ቃ-ች
እ-ና-ድ ተ-ሳ-ቆ ለ-ጠ-ጥ አ-ብ-ር-ከ-ቱ-ል::: አ-ዋ-ቆ-፡ ይ-ህ ለ-ጠ-ጥ ይ-ገ-ቅ-ና ገ-ለ-ሁ
በ-ሆ-ነ ተ-ዋ-ቅ-ኩ-ዋ- ሲ-ይ-ው-ታ-ች-ው ወ-ደ ቅ-ን ተ-ዳ-ና የ-ሚ-መ-ሩ-ት የ-አ-ለ-ሁ
መ-ለ-ከ-ተ-ኩ-፡ የ-ቃ-ቃ-፡ የ-ቃ-ቃ-፡

የ-ነ-በ-የ-ን አ-ይ-ው-ት-፡ ለ-መ-ቁ-ቁ-ም-ች ተ-ው-ል-ዳ-ች ሁ-ሉ- እ-ስ-ከ እ-ስ-ተ ቅ-ራ-ም
ኩ-ይ-ቻ-ለ-ጥ ይ-ቀ-ተ-ለ-ል::: አ-ለ-ሁ እ-ና-ዲ-ሁ በ-ገ-ደ-ል-፡-

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾  القلم: ٤

«እንተ የለው ሁ-ሉ-ቁ-ቁ-ም-በ-ር በ-ለ-ቤ-ት እ-ሁ-፡፡» (ከል ቅ-ራ-ም 4)

የ-መ-ለ-ከ-ተ-ኩ-ው-፡፡ ለ-ብ-ና-ና የ-ተ-ባ-ለ-ሁ መ-መ-ራ-ይ-ች-ው ለ-ሁ-ለ-ም የ-ሰ-ው ለ-ቃ-ቃ-፡
አ-ይ-ው-ት መ-ለ-ከ-ት- ተ-ዋ-ቅ-ኩ-ት ነ-ው-፡፡ የ-ሰ-ው ለ-ቃ-ቃ- ለ-ድ-ር-ሰ-ቦ-ች-ው የ-ሚ-ያ-ር-ለ-
የ-ብ-ብ-ና የ-መ-ጨ-ረ-ሽ ም-ጥ-ቀ-ች-ን የ-መ-ለ-ከ-ተ-ለ-፡፡ የ-አ-ለ-ሁ መ-ለ-ከ-ተ-ኩ-፡፡
ሻ-ሳ-ች-ው ካ-ስ-ው-ት መ-ሰ-ል በ-አ-ይ-ው-ት በ-መ-ና-ር በ-እ-የ-ን-ዳ-ን-ፍ የ-አ-ይ-ው-ት-፡፡
ዘ-ር-ና የ-መ-ጠ-ቀ ባ-ህ-ረ-ዶ-ት ም-ነ-ው አ-ሳ-ይ-ተ-ዋ-ል-፡፡

አ-ለ-ሁ የ-ነ-በ-የ-ን ለ-ብ-ና-ና -በ-ቀ-ር-እ-ን አ-ገ-ለ-ጽ- -መ-ሌ-ካ-ም እ-ር-እ-ም (ቀ-ድ-ዋ
ስ-ሰ-ና-ሁ) ይ-ሆ-ነ ወ-ን-ድ አ-ደ-ሸ-ች ለ-ሰ-ው ለ-ቃ-ቃ- አ-ብ-ር-ከ-ተ-ለ-፡፡ አ-ለ-ሁ
እ-ና-ዲ-ሁ በ-ገ-ደ-ል-፡-

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُشْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذِكْرُ اللَّهِ كِبِيرًا﴾ ﴿الْأَحْزَاب: ٢١﴾

«የእለሁ መልዕክተኛ፡ (ከመከከለችሁ) አነበኝና መቆመን ዓለም ተስፋ
ለማረጋገጫ፡ አነበኝም በጣም ለማረጋገጥ፡ መልካም አርከም ንዑስ፡»
(አል አሁባብ 21)

የነበሩ መ-ሐሙስ እያንዳንዱ የሕይወት ገዢ የምሳሌነትን፡
የምጥቀትን እና የውጭትን ዘርፍ የደረሰ ነው፡፡ ይህም በመሆኑ ለወቅ
ከነበሩ መ-ሐሙስ ሂይወት ወሰኑና ከእንዲባሬቸ ለንኩቶው የተማረና
ምለአ ትምህርት ያገኙሉ፡፡ ከስብኩናው ገዢዎች አንዳን በመምረጥ
ለመከተል በጥቃል ወይም በዘርዝር ቅርበለዋዋል፡፡

የእለሁ መልክተኛ፡ በሕይወጥኑ መሬት አርከም ዓቶው፡፡ በርእስ
በከርቡት አርከም ዓቶው፡፡ በመለከታዊ ደቁር አርከም ዓቶው፡፡ አንዳቶ
እኔ ለማግኘት አለሁን በማመስትን እና በመተናገለ አርከም ዓቶው፡፡ በመከራ-
ሽናና አጋጣሚዎች በመታገለ አርከም ዓቶው፡፡ በቶርቡት እና ከእለማዊ
እጋዣቶ በላይ በመሆኑ አርከም ዓቶው፡፡ ለቦተሰቦችቶው፤ ለድካሞች፤
ለአገልግሎቶና ለሌሎችም የአጠረተሰበበ ክፍሎች በማዘን አርከም ዓቶው፡፡
ጥሩተዋዋን ደቁር በማለት አርከም ዓቶው፡፡

አብደታም ለው ከሆን የርሳቶውን የትሬትናና የቶርቡት ባህሪ አስተውሰ፡፡
መለ አረቢያን በኖቁር አስተሳሰረዋል፡፡ ታላለቁ እና እውቅ ለወቅን
ኖቁር ወደርሳቶው መርተዋል፡፡

የተራው የአጠረተሰበ ክፍል አባል ከሆን ከሆንኩም ከርሳቶው ሂይወት
አርከምነትን ታገናለሁ፡፡ መነ ወሰኑ በጣለት እምለከያን በግኝ የተምሳ
አገባብ ሲሆ ዓረዋል፡፡

ዶል አድራሻ የወር መራ ከሆንኩም መለቶችቶውን በደንብነት
ከተፈለመ-ትና በበድር፤ በሁኔታና በሌሎችም የወር ግንባይች እንዲባሬቸ
ዶል ከስጠዋጊ-ት ከነበሩ መ-ሐሙስ፡፡ ሂይወት አርከምነትን ታገናለሁ፡፡

ሽንፈት ከገመመዣም በእሁዳ ካመቻ የቀጣና የቆሰል ባልደረበቻቸውን
እያተዘዋዏሩ ከጽናነት፡፡ በፍቅርም ይግባኝትም የጠርነቱን ማረብ
ከለመት፡ ካለበት መካመድ ስጋዊ አይደለሁ፡ የትእግባትና የፋግናት
አርእምነትን ተገኘለሁ፡፡

መምህር ከሆንክም መለከታዊ ታክሳዝነትን ስላስተማኑ፡፡ በመስጠፊው
ወሰጥ የነበሩ የአሰሳቢ ስራ ደሆኝን በበረከት ስላጥለው ስሜት ስለኋ
እባት ቅልጣቸው አስቦ፡፡

ተማሪ ከሆንክም ወህድ ይዘላቸው ከሚመጣው ከፌብረል ፍት በአዲበና
በጥንቃቄ ተቀምጧው ይማሩ የነበሩትን ነበረ መካመድን ስጋዊ አስቦ፡፡

ልዕችን የሚመከርና የሚገቡት ስብከ ከሆንክም በነበረዋው መስጠፊ
ወሰጥ የግግርቸውን ያደርጋ የነበሩትን ነበረ መካመድን ስጋዊ በእነዚ
ከለኋህ እድምጥ፡፡

አቶን የያዘክና ለርሰ ተማሪቸ ሆነህ ልቅት ከላገኘሁም መከ ወሰጥ
ከገራቸች ፍት ቅመው ወደ አቶ የጠረቸቸውን እና ያለ እንዳች ልቅት
ይህን ያደረገትን የነበረ መካመድን ስጋዊ አይደለሁ፡፡

ጠላትን ማሻሻልና ሲደለን ማንከታከት፡ ሲሰትን መጠልና ሂቻን ማንጠስ
ከከሬለክም የነበረን ተምሳለትነት አስተውል፡፡ መከን በደል በከራቱ ገዢ
ዶል እድራጊ መሬ ስቦ፡፡ ይህም ሆኖ ጥን በዚህ ቁጥበት አምሳለቸውን
አልፈሰም፡፡ አመሰንና ባረሙው ስቦ፡፡ እናም ከግመለቸው ይረጋ ሌይ
በትሔሱትና ተቀምጧው፡፡ እንገታቸውን ደኋታው ወደ ተቀዳለው የአረም
መስጠፊ ገዢ፡፡

በዚ ከሆንክና ሲፈሬን በአግባቡ ለማከናወን ከከሬለከ የነበረን የግብርና
አይደለሁ፡ ስጋዊ አስተውል፡፡ በኋ ነድር፡ ፍድከና ክፍበር በተስተና በታወች
መፈት ስቦቸው፡፡ ለቦታው በቀ የሆነ ለዕችን በመቀበር መፈታቸውን
በወገት አልምተዋል፡፡

Հքի՞ հձու ՈՒՀԿ զԵՒՎԸ հՄՅՀԹ ՔՀՊԸԼՍ ՔԳԵՆ
ՄՊՀԱՅ ՔՆՈՀՄ-Ն ՔԷԹ ՀԽՆ (ՄԱ-ԺՄԸՀ-Ն) ՀՈՒ::

ՄՊԻ հՄՅՀԹ ՈՒԽԵՒՄ ՀՈ ՊԱ.Ա ՈՄԻ ԳՐԱ ՅԵՊԻ
ՔՆՈՀ-Ն ՀԽ-ՍԴ ՄՈԼԻԹ ՄՊԻ ՄԱ-ԺՄԸՀ-Ն ՀՈՒՄԸԼ:: ՆՇՑԳ
հՄՅՀ ՈՒ ՊՄԿ ՈՒ ՔՄՆ հՄՊ.ՔՓՆ ՔՆՈՒՄ ՀԸ ՈՒՄԸ
ՔՄՊՄ-Ն ՔՈԸՔԲ ՈՒԽՆ ՊԼՈՒ ՈԼՈՒՄ ՀՈՒ::

ՔՀԿ հՄՅՀ ՔՆՈՒ ԳԵԿՎԸ ՈԱՍ ՈՒԽՆ ՀՈՒ:: ՈՒՂԵԳ ՔՄԻ
ՄԱԾՄ Ժ ԺԵԱԸ ՀՈՒՄԸ ՀԻԽՆ ՈՅ ՄԿ ՆՎ ՔՄՊ.ՔՆՈՒՄ-ՈՎ
ՈՄՎԼՄ ԺԻՆ ԱՌԵ ՈՒՄՊՄ ՀԱ ՔՈՒ-Ն ԺԱ ԺԱԿՄ-Մ-Ն
ՈՒՐՈ ՔԻՈՀ ՈՒԽՆՄ-Ն ՔՄՊ.ՔՆՈՒՄ ԳԵԸ ՀՈՒ:: ԻՆՈՒՊՎ
ՄԱԾՄ Մ-ԸՏ ՏՔՄ-ՈՎ ԿՈՒԹ ԻԽԿ ՈՔՈՂԱԸ ՅԵՊՄ-Մ
ՔՆՈՒ ԳԵԿՎ ՈԵՐՄ-Ն ՀՈՒՄԸԼ::

ՊԱԳ հՄՅՀ ՈՒ.Ս ՀԵԶ ՔՈՒՄ-Մ-Ն ՔԻՊՀԻ ՄԱՄԱԾՄ-Մ
ՀՈՒ:: ՈՊՈՒԵՄ-Մ-Մ ՔՆՈՒՄ-Ն ՔՄՆՄ ՈՄՎԼ-Ն ՀՈՒՄԸ
ՄԱԾՄ-Կ::

ՀՊԻ հՄՅՀԹ ՔԿ.Մ-Մ ՀՈՒ:: ՔԺԱԸՆ ՔԺԱԸԸ ՀՈՒ-
ՀՅՀԸՄՄ-Մ-Մ ՈՒ.Ս ՄՈՒԻ ԻՆՈՒՄ-Մ ՖՆՎ ՔԱՊ-Ն-Ն ՈՒԽՆ
Դ-ՄԸՄԸԿ- ՔՈՉ::

ԹՄԿ Մ-Ն ԹՄԿ ԻՆՈՒ ՈՒԽՆ ՄՈԼԻԹ ՀԿՀԵՊ-Ն-Ն:: ՔՄՎՀ
ՄԱՄԱԾՄ-Ն:: ՀՅՀՈՒ-Վ ՄՊՈՒ-Ն-Ն ՈՒԽՆ ԺԿՀ-ԸԼ::

ՀԿՀՄ-Մ ՄԱԾՄ ՈՒՄԻ ՖԿԵ-Ն-Ն ՈՒԿԱՆՄ-Մ-Մ ՄԱԿՆ ՈՍՏ-Ն-Ն
ՀԿԹ:: ՈՒԿ-Մ-Ն ՈՄԻ-Ի ՄՊՈՒ-Վ Մ-Ն ՀՈՒՄԸԼ-Ն ՈՒԿ-Մ-Մ:: ՈԿՀՄ-Մ
ՈԿՎՀ-Ն ՀՄԱԾ-Ը ԴԱ ՈԸ ՔԺԱԸԸ-Ն ՀՅՖԿ-Մ-Մ Մ-Ն ԺԱԿ-ԸԼ::
ՀՄ-Ն-Ն ՖՈՒ-Վ ԺԿՀ-ԸԼ::

ՔԺԱԸՆ ՔԺԱԸ ՀԺՔՄ-Մ ՔՄՎՀ-Բ ՔԼՄ-Մ ՈՒՄ-Մ-Ն ՇՄ-Մ-Մ
ՈՄՎ.ՔՎ-Ք ԱԲ ԱԲ ՀՈՒՄ ՀՅՀՄ-Մ-Մ ՀԽԿ ՄՊԼ-Ն ՆՎ:: ՔՆՈՒ
ԺԵՄ-Մ ՈՒՂԵԳ ՔՄԺԱԸՆ ՀԿԻ ՈՅ ԼՄՎ.Դ-Ն ՈՄ-Մ-Ն Մ-Ն

ተምሳለት እንዲሆነ አይተናል:: በእንዲሁ በሌሎች ለወቻ ስብሰኑ ወሰጥ
ይህ አይሰተዋልም:: ለምሳለ የገኘውች አይወቅ ለተገኘውች:: በድጋላት
የተከበበ አብዛኛው አይወቅ በድሃኒት ለማስቀረኝ የእለት ገርብ
ለማግኘት አሳራን ለማያደርግ ባተሰ አርከቶ ለመን አይችልም::

የነበረ መ-አመድ አይወቅ ግን ከተቋራኑ መኖር ለለ ወገኖች ሁሉ
አርከቶ ይሆናል:: የመኞቻቸው አለሁ አይወቹቸውን በየተሞነት
አስፈላጊውቻል:: የተሞነት በስው ለቻ ማስከበራዊ አይወቅ ወሰጥ
የደካማናት ጥሩ ነው:: በመጠቀልም የአይወቅን የተለያየ አርከቶች ይረዳ
በደረጃ አየረገበ አይወቅ መኖር ለይ እንዲደርሱ አይፈጸም:: እርስታ
የመንግባት ሪሳ በፌርማት እና ነበረናት ነው:: ነበረ መ-አመድ
የሰለፍቸው የአይወቅ አርከቶች ለእያንዳንዱ የአይወቅ ወጪ ወረዳ
አርከቶ በማሆኑ ተምሳለታዊ የባህረደት የከበሩ ፍቃቃው:: ስለዘመኑ አንድ
ግለሰቦ ማስከበራዊ ይረዳውና በታው ምንም ይህን ምን አነበረ
መ-አመድ አይወቅ ይማራል:: ለወቻ እንዲያ አቅማቸው ለከተለት
እና ለተገበሩት ለማቻለት የተማሪ መልካም አርከቶ በነበረ አይወቅ
ውሰጥ ያገኘል::

ነበረ አለሁ ለስው ለቻ ይበረከታቸው ታለቅ ዓይ፣ ወደር የለሽ ለጠቃ፣
እስደናቆ ተክኖር ፍቃቃው:: ከዘቀተቸው የአበረተሰብ ክፍል ይሞር አስከ
ከፍተቸው ይረዳ ለእያንዳንዱ የአይወቅ አርከኔና ኮሙን ተምሳለት
ለሆነ የሚቻሉ እንዳበረፈ ስብሰኑ ፍቃቃው:: ለይ የሆነ ስብሰኑቸውን
በእርከቶነት ለማከተለ መ-አማጥቸው የበረወቻቸው መለኪያ ማሟን
ፍቃቃው::

ለስው ለቻ የአበረትን አቅማው እናመለከታለን የሚሉ፣ ሂሳቸውንም
ለስው ለቻ በተምሳለትነት ያቀረቡ ወገኖች ሁሉ፣ በተለይም ሁሉንም
ነገር በደካማ አኩምርቸው ለማስረጃት የጥክና ልሰራውች በዘመ
በጣም ይካማ ፍቃቃው:: ነበረና የነርብን ልለግ የተከተለ ይጋግ ለወቻ
ሰፈሩ:: የመኞቻቸው ነበረና መካሻቸው መለከታዊ መለኪነት ነውና::
አምሳካዊ መመራያ ይዘው መጥተዋል:: ይህም መመራያ

እውነታኩቃቃውን የሂጋግጣል፡፡ አምላካዊውን ትኩሚነና ደንጋጌ
አድርሰዋል፡፡ ሁሉም የሚለት፡- «እምላክ ይህን አይደ» ነው፡፡ በእንዲሁ
ፈለጋይች ዓለማቃው የሰውን ላይ ወደተሳለ አቅማው መምራት፡ በመንም
አምላካዊ እኔ በሚትድለውና የሰማቃቃው ተከታታ በሆነ ያካማ
አስጥሪቃው በታ ሲለማውበት እኩታቃው የማለሰብ አስተያየት ከመሆን
አድራሻም፡፡ «እኔ እንዲህ አሰባለሁ፣ ለኔ እንዲህ ይታየኝል፡፡» ከማለት
ለለ አማራጭ የለቃውም፡፡ ከዚህም የተነስ በመከከለቃው እኩ የተረራቀ
የሐሳብ ለየነት ይሰተዋል፡፡ እንዲ የገነባውን ፊርማና ምልክት ለለው-
ለይፈርሰው፣ እንዲ የጋዳቃውን ለለው ለይሰተባበው ማየት የተለመደ
ነው፡፡ ከዚህ የተነስ ሪፖርትውም ሆነ አጠረተሰቦን ወደ ቅን ነገና
መምራት አልታለም፡፡

ለምሳሌ አርፍተትል በጥራልና በሌሎች መሰከታቸ በርከታ የፍልሰናና
መሠረቶችን የጠለ በመንም አምላካዊ መገለጥን የተነሳን በመሆኑ
በፍልሰናናው የሚያምንጻት፣ ፍልሰናናውን ወደ ተግባር ለውጭ ይሰታቸ
የተኩናፊል እንዲም ጉለሰብ አለጥኝም፡፡ የዚህ ምክንያት ሌሎች
ቀልሞቃውን አለገዢም፡፡ ነጥቦቃውን አልገኘም፡፡ አስተሳሰባቃውና
ተግባራቃው በውሃይ እኔ ለጠበላና ለትስቦት አልታለም፡፡

በስዕለሁም የሰው ላይ በውሃይ ያለተገኙ አስጥርመችና ለቦናው
ከማያመጥቃቃው መከራሙች ለመጠቀም የሚችልበት በቃቃው መንገድ
የተከበረው ቁርክን ነው፡፡ ቁርክን አሉሁ ለሰው ላይች ከመጨረሻው ነበረ
ወር የሰጠው መዝናኛ ጉመድ ነው፡፡

በቀርቡ ወሰኑ የተካተቱ የእውቀትና የተግባር እውነታውች በነበረ
መከመድ አይወለሁ ወሰኑ በተልሆነ ለፍረቃዋል፡፡ እናም የሰው ላይ
የተፈጻሚለትን ዓለማ ለማሳከት የሚያስፈልጊው ቁርክንና ለንናን
ተከተሉ መንቀሳቀስ ላይ ነው፡፡ የእሉሁ መልእከተና ሁሉት
መመራይመችናና ምንጭውን ትተወልናል፡፡ ቁርክና ለንናን፡፡ እነዚህ
ሁሉት ምንጭውን ለሁሉቁም ዓለማት ሲከታ ቁልጋይች ዓቃው፡፡

ነበረ መልእኩት ከሰማያ ለይመርዳለችው በፈት እንደ ከወጣቸቻው ዘንድ ተወዳጅ ነበሩ:: ለምቻ አልስራቅ (አዎነተኛ):: አልአማን (ታማን) በማለት እንዲጠቃቻው ማድረግ የሸመሩት የፍቅር እወነተኛነት እና ተማሪነት ፍሁድ በስብሰናቸው ወሰጥ ካነገስ በንገለ ነው::

ለምቻ መልካም ፍሁድያቸውን:: ጥሩ ሲነ ምግባራቸውን:: ቅጥተኛነታቸውንና ተማሪነታቸውን ካነበረነታቸው በፈት አውቀው መደዋቸዋል:: «አል አማን» የሚል ማሳረግም ለጥተዋቸዋል:: በከላለ ጥንበት ወቅት ለተከሰተው ወጪግብ ፍርድቸውን ያለተቻወውም ተቀብለዋል::

የነበረን እወነተኛነት ከሚያረዳዋጊ የሚከርድ መካል የድጋማው ገንዘብ ሂረቁል የነበረ ወነሻ ጠላት የነበረውን አብ ለተደረገን ከመስለመ በፈት እንዲሆ በማለት ጠየቀው:: «ኑበረ ነኝ ከማለቱ በፈት ወቅቶ ያውቸልን?» አብ ለተደረገ:: «በፍቅርም» ከማለት ወጪ መልስ አልነበረውም:: «ሽጭታ ልጋዊም ያውቸልን?» ለልማው ጠየቀው:: «እያወቹም:: በእርግጥ ነኝ ለተወስነ ገዢ ሂቂል:: በከላለ ገዢ ወሰጥ የፈጸመው ነገር መኖሩን አለውቹም::» አሉ:: «ከከላለ ወጪ ለገኘ ስሜ ለመጨመር አልተቻለም::» ለል አብ ለተደረገ አስተያየቱን አከልል::¹

የሙከ ለምቻ የነበረን ቅል መለያ በሙለ ያሞኑ ነበር:: የሚከናወቁም ከርዳቸው ተማሪነትን እንደ ለገን እያወቹም:: እንደ ቅን አብ ይህልና ባልንዕድች የነበረ ቅንድና ጠላቶች በሙተም እንዲሆ በለዋቸዋል:: «ሙርመድ ሆኖ:: ነኝ ተስተና ለሆ እንልም:: ነኝ ዘንድ እንተ እወነተኛ ሆኖ:: ጥና ያመጣሁውን መልእኩት እናስተባበላለን::» ይህን ክስተት አስመልክቶ ተከታዩ የቀርቡን እንቀጽ መረዳ::

﴿فَإِنَّمَا لَا يُكَدِّبُونَكَ وَلَكِنَ الظَّالِمِينَ يَعِيْتُ اللَّهُ يَعْجَدُونَ ﴾٣٣﴾ **الأنعام:**

¹ በኋላ

«ՀՀԴԹ հՅՈՒԴՈՂՄՐ» ՊԳ ԱԳԲԻ Ք ՔՊՀԻՔՆ ՔՀԱՍՑ ՀԵՎՑ
ՆՄ»» (հԱ հՅՋՊ 33)

ՆՈՅ ՄԱԴԻՄԸՆ ՈՄԴ ԴՊԻ ԴՊԻ ԴԵՓԿ ԱԺՄԴ ԴԱՄԴ
ՄԱԴԻՄԸՆ» ԱՄՊ ՔՑԸ ՀՅԱՌԸՆ ԻՋԱՌՆ ՊԱՌԵՐՆ ՀՅԱ
ԻԺՑԻ ՄԱԶԿՐԴՆ ՀՅԱՍ ԴՄՓՃԱ:-

ՈՒՅԹՈԾ ԱԽԾ ԱԽԾ ՔՀԵՍԾ ԱԽԾ ՈՅ ՀԼՍ ՄԱՃԱՒՏԾ
ՄԱՊ:: ԻԾՃԴ ՁԸ ԴՆՇԱ՛ ՄԱՃՈՐԾ ԻՄԱՌԼՊԾ ՁԸ ՄԱՓԼՓՃ
ՀՅԱՌՊՃԱՌՊ ՆՇԾՎՈ:: ՔՀԱՍ ՄԱՃԱՒՏԾՊ ՅՈՎՓԾՎՈ ՔՆՈՒ
ՔԳՐԸ ՄԵՇՎԾՆ ՈՈԱԽՖԾՎՈ ՀՅԱՌՊՄԱԾՈ ԻԱԼ ՈՇՆ ՄԱՐԴ
ԻՄԱՌԼՊԾ ՁԸ ՄԱՓԼՓՃ ՀՅԱՌՊՃԱՌ ՆՇԿՆ:: ՅՍ ՔՄՆՎ
ԻՀԵՍԾ ՄՈՒՔԾՎՈ ՁԸ ՀՅԻՒՆԱՄ ՈՈԱԽ ԱԽԾ ՆՄ:: ՔԳՐԸ
ՄԵՇՎ ՔՈԱՔԾՎՈ ԺԱԽ ՆՄ:: ՈԱԼ ՈՅ ՄԱՃԼՊԾ ԱՌԻԿ
ՔՈՅՆ ՀՄԱՌՆ ՆՈւզՊՎՈ:: ՅՍ ՔՆՈՅ ՔԾԼԴՆ ՀԷՇ ԱՌԾԿՑՆ ԱԺԾ
ՈՄՆ ՄԵՇՎԾ ՈՒԴՐ ՀՅԱ, ՆՈՅ ՄԱԴԻՄԸՆ ՅՈՄՊՎՈ ՔՆՈՆ:-

ՊԼՅՇՆԾՎՈ ԱՌՈՒԿԸ ՈԱԼ ՔՆՈՅ ՊՍ ԴՄԸՆՊՎԸ:: ՈՐԴԾՎՈՊԾ
ՄԵՇՎ ՈՒԴՐ ԺՄԾ ՀՅԱՌՄՆ ԻՃՈ ԻՄՆՎԸ:: ԻԱԼՍՊ ՔԴՆԸ
ՔՊՀԱՌԾ ԱՌԴ ԱՌԴ ԳԼՊ ՈԱԼ ՈԱԼԻԿ ՔՊԴԸ ՊԱՌԿՆԵՐԾՎՆ ՈՄ::
ՅՍՎՊԾ ՆՈՅ ԻՌՄՊ ՔԾԼՎ ՀՅԱՌՄՆ ՄԱԶԿՐԾՎՈ ՈՎՈՂԾՎՈ
ՀՅԱՍ ԱՌ::-

«ՈՒԿՊ ՅՍ ԴՎԿԸ ԻՄՆ ՀՎՆԻՑ ՆՄ::»

«ՔԸ ԻՆՈՅ ՀՅԱՌՈԴՆ ՄՎՄՔՆ ԱՌԿՊԸՆԾ» ՆՄ ՆՇԿՆ:: «ՈՒԿԸՆ
ԱՌԿՊԸՆԾ ԱՆ ՃՊՎ ՀՎՆԻԴՆ ՄՎՄԿՆ ԱՌԿՊԸՆԾՆԼՍ::»

ՈՆՈՅ ԺԵՎՈԴՆ ՈՒԴՐ ՔԴՆՄՎԸ ՈՎԵՐԸ ՔՊՀԻԿ ՔԳՆԸ
ՔՀԱԽՆ ԻՈՒՔԾ ՈԱԼ ԳԼՊ ՀՎՆԻԴՆ ՄՎՄԿՆ ԱՌԿՊԸՆԾՆԼՍ::

ቁን አለና ያለው ለው ከበታቸው ጥንጋጌ ፍንታቆ ዓለምን ያበራውን
አንጻባራዊ በርሃን በይንስ በውሰዱ ለይሳተባበል አይታልም:: መብላም
ያልማት ባለ ቁን ለቦና ጥሁራን የነበረ መካመድን፡፡ ታሳቅነት እና
ብከት መስከላዋል:: የሚስ ከርሳይል ለለርሳቸው ሌናገር እንዲህ በደል፡-
«የርሳቸው አነሳስ ከጽልመት ተፈልቶች የወጣ በርሃን ዓይነት ነበር::»

እንዲይከለው በረታኩን ለይ ስለበረከ መካመድ፡፡ እንዲህ የሚል
ተክፍል፡-

«ነበረ መካመድ ያስመዘገበውን ዓይነት ስከት ያስመዘገበ የተከደሰ
አራማች በስው ልቃ ታሪክ ወሰጥ አይገኝም::»

በሚገኘ እንዲህ በደል፡-

«መካመድ የተከደሰ አራማች ሁሉ አውራ መሆኑን የሚጠራው
ማግኘም የለም::»

አውቀ የሰኔ ስታንስ ለቦሌ እንዲህ ሌል ተክፍል፡-

«መካመድ በጠላቶች ለይ ከፍተኛ ወታደራዊ ደል ባስመዘገበበት
በዘመናው ቅጽበት እና እንጻባራዊ የጥራል ደል ተቀብቷል:: ይህውም
ለዘመናት ያስቀየትን ቀረቡም፡፡ ማለትም የዘመና ዘመን የሙከ ነጥረም፡፡
ሁሉ ይቀር በደል::»

እርሳር ይልማን እንዲህ በደል፡-

«የመካመድን ታሳቅነት መከን በደል በከራተ ገዢ ተመልከተናል::
ጠላቶች ባለቤት ዘመናት የፈጸመትን ግኝ ሁሉ ይቀር አለ::
እርጋታቸው እናርሳን በሚገኘ ለመበቀል በቁ ጥናገኘት ነበር:: ግኝ
መካመድ ለሰራዊቱ እንዲት መጠታ ይሞ እንዲያደር ጥብቁ ተኩባ
አስተላለፈ:: እና የለቀ እባነትም አሳያ:: ለዘመና ይርጋቸው አለሁን
አመሰግነ::»

ለ1789 የፈረንሳያቸው አበየት:: የአስተሳሰቢ መሠረት ከጠል ፍላጊዎች
መከከል እንዲ የሆነው ለውሬት የተሰኞ ፍላጊዎች:: ለባኩዋ መብቶች

ከመደኑታችው በፈት የቀለምን የህግ ስርዓቶች ከመረመራ በጀት
የእስራሱና አገልግሎት ከዚህ የአዋጅ መሆኑን በተረዳ ጥሩ እንዲሁ ስል
ተኞቂል፡-

«መ-ክመድ ሆኖ፣ ታላቸው ስው ነበርከ፡ እስከ ወጪ ደረሰ ማንኛው
ይፈጸመበትንና ወደፊትም ማንኛው ለደረሰበት የሚያችሉን የፍትህ
የመጨረሻ ማኅ እንተ ደርሱበታል፡፡»¹

በላት እንዲ ለያስተባበለው ያልቻለኝ የመሰከረለት የነበረ መ-ክመድ
ታላቸነት ይህ ነው፡፡ በነበረ የሚያሞኑ ሁሉ ታላቸነታችውን እምነቶች፡፡
በልህነታችውን መሰከረዋል፡፡ የነበረ ልዩ የአይወት ታሪክ በውሰጣ
የተተተው የተማሪ ባራለም አይወት፡፡ በርሃን ለማሽኑ አጥቃች ሁሉ
በርሃን የሰንሰ ነው፡፡ በምድር ሌይ የሚገኘ የሰው ለቻችን ሁሉ
ለማስተማርም መሠረት ሆኖል፡፡

የነበረ ተግል ከማንኛው የተሰው አይደለም፡፡ ለአጥቃች ተከከለኛውን
መንገድ ከመለከታል፡፡ በእርግጥ አቶ የሚያገኘችው የሰው ለቻ
መምህር ተችው፡፡

የእሳሁ መልእከተኝ ተግምሮች ከሚሰጠባቸው በታች ሌይ የተለያየ
ቁንቁ፡ ወርና ማስብራቅ ደረጃ ያላቸው ስውች ይገኘ ነበር፡፡ የነበረ
ትግምሮች እነዚህን ሁሉ በእንደ አስተናገድዋል፡፡ ከርሳችው
የትግምሮች ማሻሻል ለመቆዳበ ባንኛው ዓይነት የተለየ መሰራርት
እሉነበያም፡፡ ሁሉም የሰው ዓይነት መሳተፍ ይቻላል፡፡ በሰው ለቻ
የሚያተካና የትግምሮች ማሻሻለት ነበር፡፡ እናም ድካማው ከጠንካራው
እሉነበል ሁሉም ከበረከታችው ይቆዳል ነበር፡፡

የነበረን ሰከበች ሰኖጠና የተለያየ የአብዛኛዎች ክፍለውን የሚመከለ
ግለሰቦችን እናገኝለን፡፡ ለምሳሌ የአብዛኛው ገንዘብ ነቸው፡፡ የዕመይር ነስ
እስቃ ዘል ከልያሁ፡ ፍርማ ይፈለማ፡ ፍርወት እወለም መቦና፡፡ የአማን

¹ ከሚል ማረሰኑ፡ ተርሱመት ተቻቻድ ሰራሱ፡ እንከራ፡ 1972፡ ቁጽ 9፡ 78

የኋገር አበደ በ.ን የኢትዮ.ር፣ የየመንግሥት ገዢ መርከበደ ይገኘባቸዋል፡፡ ከነዚህ
የአገበበዎች መረጃዎች በተጨማሪ ድጋፍ በላል፣ ያስ.ር፣ ስ.አይብ፣ ክሳብ፣
አማርኛ ሌሎችም የጥቅተኞች የአገበተሰብ ክፍል አባላት፣ እንዲሆም
እናዳ ሲመያሁ፣ ለበታሁ፣ ወንፈሮ፣ ነህድያሁና አቶ አበደስ ያለ ባድቻን
እና ባል አልባ እንሰተኞችን ታገኝለሁ፡፡

ከነበረ የእውቀት ማሻሻል ሌይ እውቀቱ ሲሆ እና ተበብና ሲወች፡ ፍንጂ
ለማስተካደር የሚሰሩ ታላላቸ ሲባክናወች ይገኘ ነበር፡፡

ከነበረ ተከታታች መከከል ፍንጂ የሚያስተካደሩ መረጃዎች ሪልቀዋል፡፡
እነዚህ ሲወች በአገበበ መከከል ሲለምን አስተካየዋል፡፡ መረጃዎችን
እንጋለዋል፡፡ ከሚገነት ስጋጌ ወር ለክ እናዳ ወንድማማች ተጠጥመው-
ኋረዋል፡፡ በነርሳ ጥሩ ሲጋ የሰው ለይ ይስታን አዋጅቷል፡፡
በአስተካደራቸው የፋትሬን ለዘ አጠጥማቷል፡፡

ከፍል ሁለት

- የእሳሁ መልኩዕትና የመጠቃ ማህረያት
- እንዲበሩች የታላቂነት መለከያዎች

የኢትዮጵያ መልክተኝ የመጠቃቅ ማረጋገጥ

የሰውን ላይ ታሪክ ስንፈትና፡ የከይዥቱ እያንዳንዱ እርከን እና ገዢታዊ በጥልቀትና በስራት የተቆሰሰቻለት ህለሰብ ካሳለሁ መልክተኝ የመጠቃቅ እያደንግጻ፡፡ ከልደት እስከ ጥቃቃው ድረሰ አይዥቃቃው በነገሩበር ተመንጋድ፡፡ በጥንቃቁ ተፈተኛ ተመዘዋዕል፡፡ የኢትዮጵያ መልክተኝ ተምሳለቻዊ ስብሰኑ ሁሉንም ገዢታዊ ለመቆሰብ በንግድኩር በዘመኑ መጽሐፍት ማዘጋጀት ግድ ይሆኑበናል፡፡

ሁሉም የኢትዮጵያ እውቀት መሰከት መነሻ ምንም የነበረ መካመድ ሲባለና ነው፡፡ የዚላጥና ምርጥር (አዲቴክል) የርዳታውን ስብሰኑ መሠረት ያደረገ ነው፡፡ ይህም በመሆኑ በየትናውም የኢትዮጵያ እውቀት መሰከት ወሰጥ የሚሰሩ ምሁራን የነበረን አይዥቃቁ የተለያየ ገዢታዊ ትክክለት ችሎት በጥንቃቁና በጥልቀት ልትናዋል፡፡

ከ1000 ዓመታት በላይ የመጽሐፍት ያርሰት ታሪክን ወሰጥ የተከተለ እኩል በርከታ መጽሐፍት ዓለማቃው የቀርቡንን መልክት ማብራሪት እና የነበረ መካመድን የተለያየ የከይዥቱ ገዢታዊ መተንተን ነው፡፡

ስብሰናቸው ትልቅ ተከምር የነበረውን የነበረ መካመድን አይዥቃቁ በፊማው የሰው ላይ ባንቃቃለቻችን በተማለ መሰከት ይከበደናል፡፡ ስለሆነም ካዬ ትልቅ ለው የሰብሰኑ ወቅቶናስ ወሰጥ ያቀማቻንና ይህል እያጨለናና ለማስተዋወቂ መከራ እናደርጋለን፡፡

የገዢታዊ ወብትና የባህር ማማር

የኢትዮጵያ መልክተኝ የመጠቃቅ እያደንግጻውም፡፡ ገዢታዊ ወብት ማረጋገጥ የሚረ ነበር፡፡ እርግጥ መሰከና ዘዴታውን በተማለ መሰከት ማስቀመጥ ይከበደናል፡፡ እማማ ቁርጻብ ይህን በማስመልከት ለኋንጻ እንዲሁ በለዋል፡-

«የኢትዮ መልእኩተኛ ወብት በተማሪ መልከት አልተገለጻም፡፡ ጥዣናይቶም
ውብትን ሁሉ የካተቱ ማንነታቸው በተማሪ መልከት በገለጺ የሆ ለአበች
ገጽታቸውን ለማያሳት አቅም አይኖራቸውም ነበር፡፡»¹

ለአበች የኢትዮ መልእኩተኛ² በዚህ አበረዋጥቸው በሆነም ከእደባቸው
የተነሳ የመልእኩተኛውን ወብት በርሃን እስከጠጣሪ ይረዳ ማያሳት
የቻለት ጥቂቶች በቻ ደቻው፡፡ አብዛክርና የመር ባለቤት የአንድርቸና
የመ-አይሸቸች ስብሰብ ነበረ መ-አመል³ ለመጠ ከእብ-ብዛና ከዚመር
በስተቀር ለለው ለአበች አንጻታቸውን አቅምታው ለያዘዝናው
አይደፍናም ነበር፡፡ ሁሉም ገን ያየዘቸዋል፡፡ ፈጻማቸው ይለዋወጣለ፡፡
(ተርማዘዴ.)

ግብጽን የቀናው አምር በን አልአበ በእድሜው መጨረሻ ለይ ስለዚህ
ሁኔታ ሲያውጡ እንዲሁ በኋላ፡-

«እክለሁ መልእኩተኛ ይበልጥ ተወዳጅና የተከበረ ለው ከኔ በንድ
አልነበደም፡፡ ለርሳቸው ካለኝ ክብር የተነሳ አይኔን ጥልቻ ለያቸው
አልደናርም፡፡ ገጽታቸውን እንዲበረራ በጠየቀ እንኩ ይህን ማድረግ
አልቻልም፡፡» (መ-ሰላም)

የተባረከው የነበረ ፊት በተረዳቸው ለለ ለምቻ የሰነነትንና የመረጃዎችን
መንፈስ የሚያስፈን እኩ ወብና ገዢ ገጽታ ነበው፡፡

ከመሰለመ በፊት ከእይሁድ የተይማኖት ለቻውንት መከከል እንዲ
የነበረው አብደለሁ በን ለለም እስልምናን ከመቀበለ በፊት የሰደት ፊርማ
ከሆነቸው መዳና እንደደረሰ የነበረን የተባረከ ፊት በየ ገዢ እንዲሁ
ለማሳት ተገዢል፡-

«ይህ ፊት የአበች ለው ፊት አይደለም፡፡» (ተርማዘዴ፡ በን ማቅረብ
እሁመል)

¹ አሌ. የርዳም፡ የነበረችን ባህልዎች፡ እስተንበል፡ 1992 ዓ.ም፡ ቁ 4 ገጽ 199

የነበረ ወብት፡ ገርማ ጥገናኝ የገዢታቸው በርሃን ነበረነታቸውን የሚመስከር ከመሆኑ የተነሳ የአለሁ መልእከተኛ ለመሆናቸው ሌላ ወጪም ተከምር አያስፈልጊቸውም ነበር፡፡ የአለሁ መልእከተኛ አንድ የሚይፈልጊት ነበር ለከሰት ፈታቸው ይለዋወጣል፡፡ የሚያስደስት ነበር ለያዝጥማቸው በይዘጋጀ ይበሩል፡፡

ገዢታቸው ትሁትና፡ ቁራጥነትና ጥናት፡ እንዲሆም የለቀ አለማንን የተሻከሱ ሲያው ነበር፡፡ የአዋጅነታቸውን ተልቅትማ መግለጫ ይችግሩል፡፡

ነበረ ፈታቸው የውብት ቅት ነበር፡፡ የግብርቸው ይመስማል፡፡ ገለጽቸው ያሬጋዣል፡፡ እንደበታቸው ማቅረብ ነው፡፡ እረማመዳቸው ይማርካል፡፡ የግብርቸው ምክርና ጥበብ በቶ ነበር፡፡ አሉባቸት እና ፍራ አሉባ ወማ አያውቀም፡፡ እያንዳንዱ ለው ለረዳው በማቻል ግልጽ ቁንቃ ይኋገራል፡፡

ትሁትና ለገበብ ነው፡፡ ተንከተለተው አይነቀም፡፡ ስቃቸው ልገኘቸው ነበር፡፡ በይዘጋጀ ይችው ከግርማ ጥገናቸው የተነሳ ለቦ በፋርማትና በከበር ይሞላል፡፡ የተለመዳቸው ይግም ከልቦ ይወዳቸዋል፡፡

ለአያንዳንዱ ለው ተገበውን ከበር ይሰጣል፡፡ በመግቻቸውን ያቀርባል፡፡ ለለም ለመቻቸው ለከ እንደበተሰቦቸቸው ይዝከባከባል፡፡ አገልጻምቸቸውን ያልፈል፡፡ ከሚለበት ያለበደቸዋል፡፡ ከሚትርበት ያለበደቸዋል፡፡ ተር እና አሁን ከመሆናቸው በተተካኝ አስፈላጊ ለሆነ የተዋጠለቸው ይግኝ፡ እንዲሆም ሆኖ ለፈ ነበር፡፡

ቻነታቸው ለጠልቅ ከሚቻለው በለይ የበኩ ነበር፡፡ ይህንትን የሚይፈል ለው ዓይነት አስማጥ ይሰጣ ነበር፡፡ ይበር እንዲሆ ለፈን እውነታ ገልጽዋል፡-

«የአለሁ መልእከተኛ እንዳቻ ነበር ተጠይቄው አይከለከለም ነበር፡፡»
(መ-ሰለም)

የመልከተኝው አዲስ ወደር አልማ ነው:: በመጀምሮን በብዛት
ይጠይቷል:: ለፍጻራን በጥም የዘነድለ:: ከሰዕች ጋር ይግባባል::
ይዝካባበለ:: ከመጥሪ ማረዳቸት ፈጽሞ የራቀ ነበሩ:: እንዲሁ በለዋል:-
«በእነዚህ ቁጥሃ ከመአማካን ማሬን ላይ ከመልካም ሲነ ምግባር የከበደ
ነገር የለም:: አሉ እንደቦቱ ያልተገኘ ባለንን ይጠላል::» (ኤርማዴ)

ንግግራቸው አውነተኛ ነው:: ለቢ በልሆኑ የቸው:: ማረዳቸው በጠቃላይ
ለመደሰና ለጥገና የሚገባው ዓይነት ነው:: በጥልቀትና በተከታታይ
የሰባለ:: በምታቸው ለሽያጭ ነው:: ለኋገና ጉባኤን ይሞላለ:: በጥቀት
ቋላት በዚ መልከተት የሚሰተለኝ ከሁለተኛ ነበረቸው:: ጉባኤን የቸው
የሚቆጠር ነበር:: ተርና ጉባኤ አይመካም:: በማረዳቸው ስሜት ሲስ
ነበሩ:: ቅማሳማ ከመሆናቸው ጋር ሲቀ ካልተደረገና ለወች ከከቀ
ለማደር አሻፈራን ካላለ በቀር የከበደ መልከተኝው አይቀጠም:: ሲቀ
ለደራር ግን ወሂዱ ወደ በቶ እስከፈል፣ ሲቀ ወደ በታወ እስከመለስ
ደረሰ ቁጥቸው አይበርደም ነበር:: ነገሮች ለሰተተካለ ወደ በወተር
የሰከነ ማረዳቸው ይመለስለ:: ለረዳቸው ጉዳይ ፈጽሞ አይቀጠም::
ለለፈዳቸውም አይማንቱም:: ከየትኝውም ለው ጋር ከርክር ወሰጥ
አይገቡም::

ወደ ለለመች ለወች በት ፈቃድ ማይጠይቅ አይጠጥም:: ወደቤታቸው
ለጠበ ቁጥታቸውን ለማስተት ይከናወለ:: እንደኛ፡- አሉህን ለማምላከ፡
ሁለተኛ፡- ለበተሰበቸው፣ ለስተኛ፡- ለረዳቸው:: ለረዳቸው የመደብትን
ጊዜ ለአዝማዊ አገልግሎት ያውለታል:: የተለያየ የአጠረተሰበ ከፍለች
የለ ገዢ የገኝቸዋል:: ቁልጣቸው ለሁለም በእከራል ከፍት ነው::

ከመሰንጋቸው ወሰጥ ከእኔድ የተለያ በታ ላይ አይቀመጠም:: በሁለም
የመሰንጋች መስከተች ይቀመጠለ:: ይህን የሚያደርግት ከእኔድ የተለያ በታ
ለይ መቀመጥን በማዴዴውተር ይን በታ ለወች የተቀደሰ አድርጋው
እንዲይወስኩት ለመጠንቀቂ ነው:: እንዲሁሁም ከለሎች የተለያ ስፋራ
በመያዝ ለሰናቸውን ከለሎች ለወች የተለያ ማድረግ ለለፈለጎት ነው::
ወደ እኔድ ስብሰብ ለመጠ ከፍት ከገኝት በታ ይቀመጠለ እንደ ለወች

ተነስተው እንዲያስቀምጥቷው አይደቅዴጥም:: ለለመት ስምቶም ለዘ
እንደርሱትው እንዲያደርጉ ይመከሩ ነበር::

እንደ ስው እንዳማት ጉዳይ በጠየቃቻው ገዢ ጉዳዩን ይነሳም ይብና
አይፈጸሙለት ፈጥት አያደርገጥም:: ጉዳዩን ለፈጸሙለት ካልቻሉ እንኩ
ባይ እችን አይመልከትም:: በመለካም ጽዋጊ ቅልቦን የፈከታል::

ነበረ የሰውቶን ስቻይ ይጋሩ ነበር:: ካርሳቻው ወንድ ስውቶ ሁሉ
ማስከበራዊ በታቻው ምንም ይሁን ምን እኩል ደቻው:: ይሆ ካሳብታም::
አዋቆ ከመከበያም አይለያም:: የርሳቻው የትምህርት ማስድ ታሪክነት::
እውቀት:: ተሆነና:: ሆኖናለት:: በአሉ መመከት:: ታማኹነና ለለመት
ዶንቱ ባህሪያት በተግባር የሚገለጽበት ነበር::

ማንኛም ጉድለት ወይም ንውሮ ለላለበት በቻ አይፈጻሙለትም:: በትሆነና
የሰተምኑታል:: ስሜቱን ለይሳይ ይመከሩታል:: በሰውቶ ንውሮ
አይጠመዴጥም:: የለመቶን ንውሮ ማነፍነፍንም አጥብቀው ካልከለዋል::

የሚናገሩት ምንዳ የሚያስገኘ ጽዋጊ በቻ ነበር:: ከባልንቸርቻው ወር
የሚያደርጉት ቅድጋ በፋቻር የተከበበ ነበር:: እርሳቻው ለኋገኑ
በተረጋጻቻው ያለ ስውቶ በተመለጠ ያደምጣቻቸል:: በስርዓትና በርሃታ
ይለማቻቸል:: በዚህ ገዢ ይታይበቻው የነበረውን አይበ እንደኝው
ስጠፊ እንዲሆ በጠል::

«እሱሳቻን ለይ በራሱ ያረፈ ይመከል እንጋታቻንን እንደሆ ነበር::» (አብ
ክውድ)

የነበረ አይበና አይኙና ወደ የልንቸርቻቸው ለርሻል:: ከዚህ የተነስ ለአሉ ለ
መልከተተኛ ጥያቄ ለማቅረብ እንኩ አይደፍሩጥም ነበር:: እናም ከገዢ
በደረሰ መጥቶ ጥያቄ የማቅረብን እኩል በኋፍቻት ይጠባበቻል:: እርሳ
ስጠፊ ከነበረ መልከ ይጠቀማል:: በማኬዳቻው ለይ ከሚነዝሰው
የመንፈልዋነት ይገባ ያማጥማል::

የአሉ መልከተተኛ አይወቻቻቸውን በመለት የቅንነት ተምሳለት ሆነው
ጥረዋል:: ካልቀቻው የለለ ነገር አይኖገሩም:: ባህሪያት ፍእም

ቀርከናዊ ካበር:: ልሳቸው የሚያጠገኑትን ለለለቸ አያዘዣ ወይም
አይመከሩም:: የሚኖገሩትን ይስራለ:: የሚያስተትን አይኖገሩም::¹

ትሃትናቸው

የእነህ መልእከተኝ² በዚህች አለም የትናቸውም ጽንሰ ለደላመው
የሚያችሉውን ሰራ ማት ብቻር ገዢ ወሰጥ መቆጣጠርና ጽንሰ መሆን፣
እንዲሁም እንደታለቁ እና ተምሳለቸዋ መምህር የበዚ ለወቻን ቅልብ
መማካት በቻለቸው ለዓለማዊ ዘመኑ ትክረት አይሰጠም ካበር:: ከግራቸው
በር የነበረቸውን ዓገሪቱ ገዢው በመተው እስከ መጨረሻው በትሃት
ባህረቸው ቅበሌ:: ለክ እንደ ወተሸቸው ሁሉ ከቻቸ በተሰራቸ ይሰብ
ነፃ ወሰጥ መኖራቸውን፣ እናር በተዘዘዘዎ የጊዜዎች ላይ
መተኩታቸውን፣ ቅልብ እልባሳት መልቦሳቸውን ቅበሌ:: እንዳንድ ገዢ
የሚሰለት አያዝናም ካበር:: ይህ ሲሆን አምሳካቸውን ያመሰማናለ::
ከሬባቸው የተነሳ ከመቀቸው ላይ ዓገሪቤ ይስራለ:: አለሁ ያለውም
የሚመጣውንም ባድራቸቸውን የሚረለቸው በሆነም ሁሉም እርስን
አመሰንጾች ካበር:: ለለቸን ከግራቸው እስከሰነጠቅ ይረሰ ለሰጠቅ
የነጋድ::

ይህን ይደግኙለ:: የታምናም ይንከባከብ ካበር:: ቅለቁ ከመሆናቸው ወር
ደከምቸን በመደገፍ እና በመንከባከብ በዚ ሂወቻቸውን ያሰልፏለ::
የሞንጊጥጋን እንዲ በማዘለ ቅበሌ::

መከን በድል በተቆጣጠሩ ገዢ ለወቻ ከዘይ ቁደም አይተውት
የሚያውቁት ባለው ሲደል በማየታቸው ለበጥው በፍርሃት በሚርጋበት
ቁጽበት እንደታቸው መጣና:: «የእነህ መልእከተኝ ሆኖ፣ እስልምናን
የሰተምናኝ» አገቸው - በፍርሃት አየተንቀበቀበ:: እርሳቸውም እንዲህ
በማለት አረጋግጣና እስልምናን ያሰተምናት ይመር::

¹ አ.በን ስዕድ:: በበጠቃቻል ከ.በራ:: በይሩት:: ይረዳዳር ቅጽ 1 ገጽ 121::
365c 422-425

«እኩዕስ፡ እትፋራ፡፡ እኔ የገብር ስልምን ደረሰ ቅጣ ትመግባር የነበረች እንስት ልሬ ነኝ፡፡» (በታ ማቅረብ፡ መበራኑ፣ አህመድ፣ ቁይሳማኑ ቤት ሰላም)

መከተል ወሰኑ የነበረበትን ደካማነት እና ተራ አይወለሁ አስተዋስትና አረጋጥኑ፡፡ የእስራዎችን ትምህርትም መገበት፡፡

ይህ የነበረኝ አባባል የት-ህት-ናን የመጨረሻ መኖር መደረሰኝውን ያመለክተለ፡፡ የት-ኝውም ታላቅ ስው የዘመኑ ለቅና ጥርፍራራ እንኩ መደረሰ አይችልም፡፡ በዘመኑ ቅን የዋና ወሰኑ የደኛችውና የመከራር ገዢ አጋራችው የሚተካና አብ-በኩር አብታችውን ይዘው ወደ መሰረት በጠብ ገዢ የአለሁ መልእከተኝ ወያየኝው እንዲሆ በማለት ልብ የሚናካ የት-ህት-ና ገንዘብ ተናገሩ፡-

«እምማለውን ካብታችው በት-ተዋዋችውና እኔ ሂዚ በጠይቃችው መልካም ነበር፡፡» (አህመድና ቁይሳማኑ)

የአለሁ መልእከተኝ ልሳችውን የሚያስተዋወቁት ፍእም ት-ህት-ና በተዋዋለበት ገለጻ ነበር፡፡ እንዲሆ ይለለ፡-

﴿فُلِّ إِنَّمَا أَنْبَشَرُ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيْهِ أَنَّمَا إِلَّاهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ﴾ الكهف: ١١٠

“እኔ ወሰኑ የሚገለጋል፤ (በመጀመሪያ) እንደገናችው ስው እኩ፡፡ አምሳካችሁ እኩ፤ አምሳካ በቻ እው፡፡» (አል ከዚ: 110)

ተከታታችው የጥንት አገበበች የፈጸመትን ስህተት እንዳይደግሞሙ ለማስተኞች ልሉ መልእከተኝነታችውን በማገልጻችው አጋጣማዎች ሁሉ «ዓብዳለሁ» (የአለሁ ባረድ) የሚለውን ቁጽል ማከላን አይዘነገጥም ነበር፡፡

ከወሰን ያለፈ ክበር ለሰጣችው ስው እንዲሆ በለውችል፡-

«እርስዻት የጥቃት የመርያምን ልሆ አማን ከልክ በለይ እንዳለቀት እናን
እታልቀድ:: እኔ የአለሁ ባረሙ ነኝ:: በለዘህም የአለሁ ባረሙና መልእከተኛ
ብቻ በለጀ::» (አልፈሰሰማ)

እንደ ቅን ነበር  የእድል አድጋ ስላት ከሰጣጥና እቅዱያ ክረፋይ በችላ
ከባልንዴርቃቻው ጋር በእናድ ማሳድ ተረምዎን ከበው ይመግበ ይመር::
ነበር በታው ስለለመቻቻው በገልበታቻው በርከከ አለ:: እንደ
በደምናም:: «እንደት ዓይነት አቀመመጥ ነው?» ሲል መዋቅዋው::
(ለተራ ለው እንደ ለጋጥሰ አይገባም ማለቱ ነው):: ነበርም  እንዲሆ
አለት:: «አለሁ የተከበረ ባረሙ እንደ አምባገኘን አለደረገኝም::»
እንዲሆም ሲሉ አከለ:: «ማሳድ የተባረከ ይሆንለታሁ በንድ ተረምዎን
ተመግበት:: የመሐለንም ተወተት::» (አቡ ዓውድ)

ነበር  በአይወቻቻው ወሰጥ በከራት የተከፈልበት እንደም አጋጣሚ
የለም:: ይህን የትሸሬትና ማህረሰብ ሲሉ የበራራለ::

«ቀጥታዊ ሆኑ:: ካልቻለቻሁ-ታም ተማኬድ:: በስራት ይኖረስታሁ:: ከፍት
እንዳቻሁን ለራው በቻ ይነት አይሰጣውም::» ሰሐበቻ:: «እርስዻም
በሆነ?» በማለት መዋቅዋው:: «እወ:: እኔም በሆነ:: አለሁ በምህረቱና
በእዝነቱ ካልሰራኝ በስተቀር» አለ:: (ቢ.ኩረና መ.ሰለም)

ልብዕት በከራት ሰሚት የለበኩ በእልባሳቱ የተከፈል በእለተ ቁጥማ
አለሁ ወርድት እንደሚያከናወው ተናግረዋል:: በዚህ ሌንድ እንዲሆ
በለዋል::

«ልብዕት በከራት የትተተን አለሁ በእለተ ቁጥማ አያየውም::» (ቢ.ኩረ)

«በክንደ ወሰጥ የከራት ሌብዕ የለበኩ በእለተ ቁጥማ አለሁ የወርድት
ልብዕ ያለበበዋል:: እሳትም ያቀማጥልበታል::» (ቢ.ን ማጽሑም)

የአለሁ መልእከበኝ  የራሳቻው ይርኩ የሆነውን የጊዜ ለይቀር ለስዋቻ
እከሩናለው እርሳቻው ከሚያስተካድሩት ስጋብ መሐል የመጨረሻው·

ዶ.ሃ ገለሰብ የሚኖረውን ዓይነት የድህንት አይወች መግኑትን
መርጠዋል፡፡

ጥርነቶች

የእነሱ መልክትና  ቅርንት ባህሪያዊ እንዳሁን መታወቂዎን
ገልጽዋል፡፡ «እነሱ ስጭ ነው፡፡ በነገሩ ሁሉ ባለቤቱም እርስ ነው፡፡»
በለዋል፡፡

ስተዋን በን አ-መያህ ካመሰለሙ በፈት በሁኔታና በማኬኝ በመጀመሪ
ተሳትፏል፡፡ የኩ ከቀረይሽ ባለባቸቻ መከከል እንዲ ነበር፡፡ ከርሳቸው ወር
ሆና ከሚሆኑ የተገኘውን የጊዜ እያተዘዋወል ተመለከተ፡፡ በእንደሳት
የተሞላ ስለቆም ተመለከተ፡፡ ተ-ክ-ር በለም በግርምት አያዥ፡፡ የእነሱ
መልክትናም  አስተዋለትና፡- «ስተዋን ሆኖ፣ የዘመኝ ሁለቆ (እንደሳት)
የሰራደቱካልን?» አለ-ት፡፡ «እወ» አለቸው፡፡ «እንግዲያው-ብ ቴ-ወስድቸው
ወንድ ፈቃይልአለሁ፡፡» አለ-ት፡፡ እርስ-ም፡- «እንዲህ ዓይነት ቅርንት
ከነበረ ለቦና እንደ ከለለ ለመነጣው አይችልም፡፡ ከእነሱ ለለ አያላክ
እንደለለና መ-አመድም ባረሙና መልክትናው መሆናቸውን
እመሰከራለሁ፡፡» በማለት እነዚው በቀመጥት ለለሙ፡፡¹

ወደ ወገኖች ሲመለስም እንዲህ በማለት ለለበ፡-

«ወገኖች ሆኖ፣ ለለሙ፡፡ መ-አመድ ይህንትን የሚያረጋል አው አስተዋ
ይለማልና፡፡» (መ-ስለም)

እንደ ለው መደ እነሱ መልክትና  መጠ፡፡ እንዲች ካገም መቻቸው፡፡
የሚሰጠት አልነበረቸውም፡፡ ከለው ተበደረው ለጠ-ት፡፡ በድራቸውንም
ለመከራል ቅል ገበ፡ (አይሰማ)

ልክ እንደ አያቸቸው እንደ አብራሃም እንግዲን በማም ያልቻለ፡፡ እኩ ይ
ይዝከባከብለ፡፡ በቻውን እንዲመንበ አይተው-ት-ም፡፡ እቅ አያለበት ለምተ
ወይም እንዲከፍል-ለት ለጠየቸቸው ለው እኩውን ይከፍል-ለቻል፡፡

¹ አልዋቅና፣ አልመጋዢ፣ በይፋ-ት፡፡ 1989 ቀን 2 ገጽ 854-855

እናዕወን ከፍለው ካላጠናቁቁ ስው ይኖብ ለይ እድልግዳታው ነበር፡፡ እንዲሆ
ስለ ተናግረዋል፡-

«ጥር ለእሳሁ ቁርብ ነው፡፡ ለሸነት ቁርብ ነው፡፡ ለሰዕታዊም ቁርብ ነው፡፡
ከእሳትታም የራቀ ነው፡፡ በእንደገሩ ጽፏት ከእሳሁ የራቀ ነው፡፡ ከሸነትታም
የራቀ ነው፡፡ ከሰዕታዊም የራቀ ነው፡፡ ለእሳት ጽን የቀረበ ነው፡፡»
(ኤርማማዎች)

በለለ ፊዴራል እንዲሆ በለዋል፡-

«በመ-አማካን ስብሰኑ ወሰኑ ሁ-ሰት ነገሮች ልጻቃው እድገታዊሙ፡፡ እነርሰታም
ንፁ-ማንትና መጥሪ ሲሆ ምጣባር ዓቃዎ፡፡» (ኤርማማዎች)

ተቁዋቁዎ-

የእሳሁ መልእከተኛ  ከየት-ኩውም ስው በለይ እሳሁን ይፈሩ ነበር፡፡
ተቁዋቁ ይለግባቸው በንድ እሳሁን አጥብቀው ለምንዋል፡፡ ይህን በተመለከተ
ለኋገሩ፡-

«እሳሁ ሆኖ፤ ለንጥነ ተቁዋቁ ለማሳት፡፡ እናዕታዊሙ፡፡ የምት-ሻሻው ባንተ
በቂ ነው፡፡ እንተ አለጀታው እና አምላካ ነህና፡፡» (መ-ሰላም)

እንዲሆም በለዋል፡- «እሳሁ ሆኖ፤ መቀኑት፤ እንተን መኖራቸት፤
ቀጥበንትና ፊብትን አጠቃቅአለሁ፡፡» (መ-ሰላም)

በዚህ ተቁዋቁዎ ምክንያት እንዲ ይሆኝ ሆኖም ሆኖው ዓረዋል፡፡ አኬሽ እንዲሆ
በለለቸ፡-

«የመ-አመድ በተሰበቻ ከሰንዶ ይህ ለማሳት ተከታታይ ቅናት መግበዙ-
ተመግበዙ እያወቀም፡፡ እሳሁን እስከተገናነበት እስት ይረስ ጉራቸው
እንዲዘዴ ነበር፡፡» (ቦ-ኋገሩ መ-ሰላም)

መልእከተኛው እ-መታቸውን እንዲሆ በማሳት ለተቁዋቁ ያበረታቸ ነበር፡-

«ልኔ ይበልጥ ተገቢ የሆነ ለወቻ እሳሁን የሚፈሩት ዓቃዎ፡፡ ማንኛምና
የት-ም በ-ሆነ፡፡» (እህመድና ፊይተማ)

«የኩስ ወደደቻት አለሁን የሚፈሩት ዓቶዎ::» (ከብር ደውድ)

«የትኩም በታ በትሔጥን አለሁን ፍራ:: ወንጀልን በበት ስራ አስተካላ - ጽሑፍልሰሳለቻና:: ካስወቻ ሆኖም በመልካም ሲነ የማግባር ተናናር::» (ተርጉማዎስ)

እውነተኛ ተቁዋ የሚገኘበትን መንገዶም እንዲህ ሲሉ አመልካተዋል:-

«አውጥው ከተከለከለው ለመታቻበት ሲሉ ያልተከለከለ ነገሮችን እስከልተው ይረዳ የተቁዋ ይረዳን አይደርሰም::» (ተርጉማዎስ ቤት ማቅረብ)

የአለሁ መልክተዋቸው በሰውቻ መከከል ለየነት አያዲርጋም ነበር:: ሁሉንም በእኩል አይን ይመልከታለ:: እንዲህ በለዋል:-

«የጋብ ከሌሎች፣ ለለወጥ ከዓጋብ፣ ቀይ ከጥቀር፣ ጥቀርም ከቀይ በተቁዋ በታምን እንደ አይበልጥም::» (አሁመድ)

ነበር እሱ የተቁዋን ተርጋም ይጻፅ በሆነ ሆኖታ ነገሮች ስልፍ ለውመጣና:: «እንተ የደግነት እስተማሻ ሆይ፣ እኔ የሚለውውንና እንተ የምታውውንና፣ እኔን የሚጠቀሙትና እንተን ገን የሚይትሱን ነገር እስተምረቻ::» እለቻው:: እርዳታውም «እርስ የሚደንበት ነው?» እሉት:: «እንደ ሰው አለሁን በትክክል እንደዚት እንደሚፈራ ገንዘቻ::» እለቻው:: እንዲህ በማለት መለሰለት:: «በቀሳል ነገር ተቁዋን ማማጥት ተቻለሁ:: ይህወጥ አለሁን ከላይሁ ወደፊወ:: ለርስጥ የሚልከውን የሀሳብ የሚፈልጋለውን ነገር በሌሎች ላይ እትፈጸም:: ይህን ከደረግኩ እንተ በእርግጥ አለሁን የምትፈራለው ነህ::» እሉት::

«እንተ የደግነት መምህር ሆይ፣ ወገኖች እነማን ዓቶዎ?» ሲሉ በየቻቻው:: «የከዳም ለይቻቻ ሁሉም ሁሉ ወገኖች ላይ ዓቶዎ::» በእንተ ላይ እንዲፈጸም የሚትፈልጋለውን ነገር በሌሎች ላይ እትፈጸም:: ይህን ከደረግኩ እንተ በእርግጥ አለሁን የምትፈራለው ነህ::» እሉት::

የመር ቤት እልከሰብ እንደ ቅን እብረ ቤት ከእብን «ተቁዋ የሚደንበት ነው» በማለት በየቻቻ:: እብዳም:: «የመር ሆይ፣ በእሽከማ መንገዶ ተገዢሁ ተቻቻለሁን?»

«እወ»

«ምን አደረገብ?»

«እራማመዶ ታንቃቁ የተጥለበት ሆነ::»አል::

አብይም፡ «ተቃዋ ማለት ይህው ነው::» ሌሎ መለሰ::¹

ወደ አሉ መልእከተኛ ቅልብ ካማኑም ይበላጥ የቀረበት አሉን
የሚፈሩት ለወች ፎቶዎ:: መአገብ በን ይበላ የአሉ መልእከተኛ
በለከት ገዢ ለጠናት አብይውት ወጪ:: እርሱ እያጋለበ እርሳቸው ገን
በአገራቸው ይጋብ ይመር:: ተጠወካ መመሪያና ምክርም ለገዢ::
ከዚያም እንዲሁ አለት::-

«መአገብ ሆኖ፣ ከዚህ ዓመት በእሳ ዕግም ለታገኘ ትቻለለሁ:: ወይም
ድግም በዚህ በመስጠፊ ወይም በቀበሌ አጠገብ ለታልፏ ትቻለለሁ::»

መአገብ ይህን ሌሎማ ካርሳቸው የመለያቱ ነገር ተሰበውና ተንስቀሰቆ
አልቀሰ:: ነበያም ወደ መዳና ፈታቸውን አዘኔና እንዲሁ አለት::-

«ልኩ ይበላጥ ተጠወካ የሆነ ለወች ማኑም ይህን የት አሉን የሚፈሩት
ለወች ፎቶዎ::» (አህመድና ፍዴስማ)

ተሟቸቸው

አብይቸው መንግስታትና ስነበት ወይውና ፈቻዎው በአሉ መልእከተኛ
ስር ሁኔታዎ:: መለ አረበያን ይስተካድሩ ነበር:: በዚህ ገዢ የሚፈልጋትት
ነገር ማድረግ ይችሉ ነበር:: ይህም ሆኖ ገን እንደፍርመ ቅል ሲኖወት
መግኑትና መረጋጧ:: እንዲሁ ይለ ነበር:: «ልኩ እንደቻ ነገር የሚድረግ
አቅም የለጀም::»

ሁሉም ነገር በአሉ ወሰኑ በሽ እንደሚፈጸም አስተማሩ:: ገዢ ገዢ
ወፈጸ ሂሳት በገና ወደ መዳና የሚትርፍበት በሙን ይረሰ:: የአሉ

¹ አብን ከሰር፣ ተቋሰረል ቁርሳኑል ከዚያ፣ በይናት፣ 1988፣ ቁጽ 1 ገጽ 42

መልእከተኝ ሁሉንም ገብረት ለተገበ ለምት አከናፍለው እርዳታው ገን የነሱ ሲደወስትን መማሩት ቅጠል:: እንዲህ ይለ ነበር::

«የኢትዮጵያ ሪፖርት መርቻል ወርቅ በጥራሻ የምድቦት አይደለሁም:: ለእና ከምክፍለው ውጤ እንደም ዓይር ከእኔ የለለሻ ሆኖ ወር ያልፏል::» (ቢሮኬር መሰላም)

«እክለሁ መልእከተኝ በት ወሰጥ የምግባ ማብሰም እሳት ስይነድድ ቅናት ያልፏ ነበር:: በዚ ገዢ እየፈቀጥው የሚቀመስ አጥቃው ባይ ሆኖ ሆኖም ይተኩለ::» (አሁመድ)

እነስ እንዲህ ሲለ አውጥተዋል::

እንደ ቅን ከክለሁ መልእከተኝ ወንድ ገባሁ:: ከእልጋቸው ለይ ተጠሪሙ ነበር:: ከታ ለማስቀል:: ከፈቀጥው ሰር በኋር የተነበሱ የቆዳ ታራሻ ይገኘል:: ለአሁመድ ወደርሳቸው ገበያ:: የመርም አብረው ገበያ:: መልእከተኝ ታንሽ ቅና እለ:: ከበደ ሰነድ ለይ መሬቅ ስይነጻበት መተኩታቸውን በመር ተመለከቱ:: የሰነድ ቅርጫ ከእከላቸው ለይ ወጥቷል:: በመር ይህን ሲያየ እለቀሰ:: ነበያም:: «ምን አስለቀሰሁ?» እሳቸው:: «በክለሁ እምነስሁ:: እርከም ከከለኬና ከቀይበር ይበልጥ ከክለሁ ወንድ የተከበሩ መሆኑዎትን አውጥለሁ:: እኋር በዓማዊ ዓጋዥ እየተመወቂ እርከም ከለማ ሰነድ ለይ መተኩታቸው አሳዘነች::» እለ:: ነበያም:: «የትንያ ለኋር:: እኩራ ይግሞ ለቶ በሆነ እትወደምን?» እሳቸው:: በመርም:: «እውቆለሁ» እለ:: «እንዲሆሁ ሆኖል» እሳቸው:: (አሁመድ)

የክለሁ መልእከተኝ የዘመኝ ዓለም ሲደወቻቸውን በተመለከተ ሲኖሩ:: «እኔና የትንያ ምን አገኝኝ:: በዘመኝ ዓለም ወሰጥ የኑ ምስሌ ከእንዲት ሁኔ ጥሩ ሰር እንደተጠለሉና ከዘመኝ ታታት እንዲሂድ ለውማለት ነገ::» (ቴርጉሜ)

አደወቻቸው ለክ እንዲሆሁ ነበር:: በጥንያ ዓጋዥ መጠየቁን ይፈሩ ነበር:: እንዲህ በማለት የት ያደርጋ ነበር:: «እለሁ ሆኖ፣ ማስከን

እድርጉሁ አነራቶ:: ማሳከን እድርጉሁም ጽድልች:: በእለተ ቁጥማዋዣ
ከሚሰከናቸው የር ቁጥሞች:: (ኤርማዘዴን ቤት ማቅረብ)

ነበረት ይገባ:: እንደማጣዣ ካለሁ ወሰንና የተሰጣቸው በሆነዚ
እንደማንኛውም ስው ጥያቄ እንደማቻርባባቸው ያውቸሉ::
መልከተታቸውን በትክክል ለሰማድረሰቸው፣ አሉ ለሰማቸው ወጪ
ተገበዣን የሚገኘ ለሰማድረሰቸው እንደማጠየቁ እመን ነው:: አሉ
እንዲህ በንድ::

﴿فَلَنَسْكُنَ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْكُنَ الْمُرْسَلِينَ ﴾ **الاعراف: ٦**

«(መልከተታቸው) የተለከተዋውን (አዝቦች) እንጂይቻልን:: (መልከተን
እድርሻ) መልከተታቸውንም እንጂይቻልን::» (አል አስራኩ: 6)

ዘህድ፣ ተቀዋና አሁን የሚለት ቅዱት ተቀራራቢ መልከተና ይዘት
የለቸው ይጋስ ተስቦች ፍቃው:: አስተዳደር መልከተታቸው የነፃሰያን አደባ
አልፎ ጉጋት መግዳብ፣ ለሽሁዋ ለጋግሙ ማጠቃት ነው:: ይህ ሆኖ::
መንፈሳዊ በግዢነት ይፈጻሚል:: ስውያው የቆልብ ጉዢትናና የነፃሰ
ጥራትን ይገኝኩል:: በቀርቡን፡- «ቀልበን ለለም» (ለለማዋቅ ቁልብ)
የተባለው ይህ እንደ ለላ አይደለም:: አሉን የመግዛት ዓለማ ይህን
ቆልብ ማጥኑት ነው:: አሉ እንዲህ በንድ::

﴿إِلَّا مَنْ أَنَّ اللَّهَ يَقْلِبُ سَلِيمًا ﴾ **الشعراء: ٨٩**

“እሉን በንድ ልብ የተገኘኝ ለቆልብ::” (አል ስጽሑስ 89)

የእለሁ መልከተታቸው ስሜት ለስ ፍቃው:: ተሩ ነገር ያስደስታቸውል::
መጥሪ ነገር ያስከሩቸውል:: እንደ ቅን እንደ ስው ከመራት ላይ ለተሩ
ተመለከቱትና ሂታቸው ቁልብ፣ ባለበት ለይንቀሳቀስ ቁሙ:: ለቆልቸው
እጥነው አከተውን በእራር ስራትኩ:: ከዚያ በንድ ነበረ ገዢታቸውን
ቆጠለ::

እለበበኑን እና አካላዊ ገንታን ማሳመርን አጥብቃው ይገባት ነበር፡፡
ሰውያው አለበበኑ ቅጽናና የተዘረዘሩት እንዲሆን አይደልም፡፡
የተጠቀሱት ደንብ፡ የቁስኩ አካላና ለበት ማየት አይደም፡፡ እንደ ቅጽ
መስረድ ውስጥ እያለ የራሳና የሻሙ ደንብ የተጠቀሱት እንደ ሰው-
ግብ፡ «ውጥ» ሲሉ በእቻ ምልከት አሳይት፡፡ ደንብን አስተካክለሁ
እንዲመለስ ማዣቃቸው ነበር፡፡ ሰውያው እንደታዘዴው አድርት ተመለስ፡፡
እርዳታውም እንዲሆ አለ፡-

«ልክ እንደ ስይጣን ደንብ ተጠቀሱ ከመምጣት ይህ የተስለ
አይደለምን?» (በደክቀ)

ልክ ቅጽ ደንብ በስርዓት ያልተያዘ እና የተጠቀሱት ሰው ተመለከቱና፡-
«ይህ ሰው ደንብን የሚያጠቂት ነበር የለውምን?» ሲሉ ተናገሩ፡
የቁስኩ ለበት የለበት ሰው አይደውም፡-

«ይህ ሰው ለበትን የሚያጥበበት ወሄ አማን?» አለ፡፡ (እህመድና
ነማክ)

በለላ ገዢ የነተበ ለበት የለበት ሰው ተመለከቱና፡- «ገንዘብ አለሁን?»
አለ-ት፡፡ «አዎ»አለ፡፡ «ከዚን አይነት ስብት» አለ-ት፡፡ «አለህ
ግመለውም፡ ቅጽለውም፡ ፈረስና ባድቸው ሰጥቶችል፡፡» አለቸው፡፡ እንዲሆ
አለ-ት፡-

«አለህ ገንዘብ ከሰጠህ የሻሙ የልቅናውን ፍና ከንተ ለይ
ይመለከተው፡፡» (አቢ ዘዴድ፡ ነማክና እህመድ)

በለላ ተደስና እንዲሆ ማለታቸው ተዘግበል፡-

«አለህ የሻሙ ፍና ከበደው ለይ ማየት ይፈልጋል፡፡» (ኤርማካና
እህመድ)

የአለሁ መልእከተኛ ስብእና የሰማት ስብነትን፡ የመልካም ባህሪን፡
የገንዘብነትና የልግበነትን መኖ የደረሰ ነው፡፡ ከርዳደ ባህሪ ያላቸው ሰው
«ሙ-ሐመድ ሆኖ» በማለት እንጠልጥለው በመጥረት በቀረበና ቅጽ

Ա.ՔԴՊՀՀՖՄԹ: «Թո՞ Դ.Ջ. ԸՆ.ՔՄՂՖՄ» ՈՄՂԴԴ ՈԼԱՌՈՒ
ԻՄՊՈՏՖՄԴ ՊՃԿԸ ԻԿ ՀԵՄԸՆԸՐՄ: (Մ.ԱԼ.ՔՄԴ Է.Ծ.Պ.Ա.)

«ՔԱՂՍ ՄԸՆՀԻՒՖ (Հ.Օ.Վ) ՀԾՈ ՀԿ Դ.Ս.Դ ԻՄՄԴՖՄ-
ՔԴՆԴ ԱՂԱՉԲԻՖՄԴ ՔՊԱ ՆՈԸ:» (ՈՅԺԻՔ)

ՈՒԽՑՆԴ ԱՄՄԴՖՄ ՀՆԿ ՈՂ.ԴԸ ԻՂԿ ԻԸԿԸ Մ.ԸՏ ԻԿՆՅՄ
ՈՓ ԶԸ ԻՂՏԴԻՒԿԹ: ԱԸՆԴՖՄ ՀԾՈ ՔՂՓ ՈՂԿԸ ՊՂԸՇ-
ԻՄՄԴՖՄ ԶԸ ՈՒԸՆՄՖՄԴ Ա.Մ. ԳԵՆԴ ՊՄԸ ՔԸՆՎԱ: ՈՄԸ
ՈՂԿ ԿԵՆԴ ԳԵՆԴՖՄ ԿՄ.Կ ՔՂՓ ԱԾՖՄ ԺՈՆ Ո.Դ ԱՂ-
ԳՖՄ: :

ՈՒՆՅ ՄՓԴ ԺՈՆ ՔԱՂՍՆ ՈՒ ՄՊԳ ԻՂՀԴՐ: ԻԱ.ՔՄ ՈՋ ՄՊՄ
Ա.ԱԸՎՄ ՎԳԿ Մ.Դ ՀԿԳՄՖՄ ՈՂԳ: ՓՏԼ.Ք Դ.ՅՄԴՖՄԴ
ԻՄՄՓՄ ՂԲ ԻՂՀԴՐ Ա.ՔՂՓԸ ՀՆՅ ԱՂ-:

«ՊԱ.ՔՍ ԻՂԸ ՔՊԱ: ԱՂԱՉԲՍ ԻՂԸ ՔՊԱ: ՈՄԿՍ ԻՂԸ
ՔՊԱ: ՔԴՆԴ ՔԿ ԻՂԸ ՔՊԱ:»

ՔՍԴԴ Ք.ՎՊՄՓՄ ԿՈ ՈՂՆ ՎՃ: ՔՈ ՈՄԿՄՂՈ ՔՎՄՖՄ ԻՄԴՈ
Ո.ՔԸՆԿԹ ՈՂՄԴ Ա.ՎՀԱՆԴՖՄ: ՔՄՖՄ ՈՋ ԹՊՂՈ ՇՈՎՖՄ: :
ԺՈՆ Ա.ԱԸՎՄՖՄ Դ.ՎՄՊՄ «ՔՂՋ.Ք ԹՊՂՈ ՊԵՄՆ ԳԸ Ա.ԱԸՎՄՖՄ
ԻԸԿ:» ԱՂ: ԻԱ.ՔՄ ՀՆՅ ԱՂ: «Դ.ՆՈՒ.Կ ՈՋԸ-
ՀՆՅՎՃ:» ՈՄՖՄ Ա.ԱԸՎՄՖՄ ՎԳ: ԺՈՆ ՄՊՂԴՖՄ: Ա.ԱԸՎՄՖՄ: :
Դ.ՆՈՒ.Կ ՀՆՅՎՃՖՄ.Ք Ա.ԱԸՎՄ: ՔՍ ԸՂԸՆ ՊՄԸ: ՔՍ ՀԿՀՆԴ: ՔՍ
ՔԴԿ ՈՂ ԹՊՂՈ: ՈԲՄԸՆ ՀԾՈ ՀԿ ՈՄՆՄ Ա.ՔՄԸ ՊՄԸ
ՔՄՓՀ ԴԿ Դ.ՎՄՊՄ: ԺՈՆ ՀԾՈ ԻՄՆՄ Ա.ՔՄԸ ՊՄԸ:

ՔԺՈՆ ԱՂ Ա.ՎՊՄ ՔՂՓ ՈՂԿԴՖՄԴ ՔՊԱԽՖՄ: ՔՍՄ.Ք ՈՒՆՅ
ՔԱԴ.ԽԸՆԴ ՈՒ ԻՄԴՈ Ո.ՔԸՆԿ ՀՆՅ ԱԾ ՀԿԸ ԱՂԱՉԲ ԱԲ: ՈՂԿ
ԹՊՂՈ ՔՎԸ ՈՂԸ: ՀՆՅ Ո.ԽԸՆ ՈՓ.ՎՄ.Ք ՀՆՅ ՔՆԸՆԸ: ՀՆՅ ԱՂԸ
Ա.ՔԸ ԹՊՂՈ: ԻՄ.ՎՄ.Ք ԶԸ Դ.ՎՄՊՄ: ՔՍ Ք.Դ.ՎՄՊՄ: ԺՈՆ
ՈԱ.Մ ԱԾ ՔՂՄՀՆԴ ՖԸՆԴ: Դ.ՎՄՊՄ: ՔՍ Ք.Դ.ՎՄՊՄ: ԺՈՆ
ՈԱ.Մ ԱԾ ՔՂՄՀՆԴ ՖԸՆԴ: Դ.ՎՄՊՄ: ՔՍ Ք.Դ.ՎՄՊՄ: ՔՍ ԻՂԸ

ለይ ተመልከቱ:: «እንተ ጋር የማဂብ እንዳርሱ ለምን አደረግኩ:: ለምን
ለበቃዬ አልሰጠሁም?» ሲሉ መቆቅት:: «ይለኝታ ይዘሩ::» አላቻው::
«የማን አገልጻይ ነህ» አለ-ት:: «የእብን ቁጥማን» አለ:: «የአትከልት
በታህሳ የማን ነው?» «የእብን ቁጥማን ነው» ይህ ፍረም ካርድቻው·
ገር እንዲሆን ልላት:: ላይን ለያየት ፍረም ይመስላል:: ወሰነው ጥን
ለከላሁ በጥም የቀረበ ነው:: «ተመልሽ እንደምመጣ በከላሁ ሥም
አረጋግጣልሁ» አለ-ት:: ካርድ ተለይተው ሂደና ባለቤቱን አግኝተው·
ባረዎችም የአትከልት በታወችም ጉዘተው ተመለስ:: «እንተ ልጅ
ሙድ:: ገዢሁ» አለ-ት:: «እሳሁን፣ መልእከተኝው-ና እንተን ለመታዘዘ
ዘዋጃ ነኝ» አላቻው:: ይህን ቅል ለሰው ለልፏ ያለቻው ጉምት
ጨመሩ:: መገልማቻው ይበልጥ አከለ:: ይህ ልጅ እውነተኝና ቅልበን ገሆ
ነው:: እናም እንዲሆ አለ-ት:-

«ለከላሁ ስል ነገ ለቁቀሚለሁ:: የአትከልት በታወችም ለተቋሸሉሁ::»

ልጅም:: «ጽታው ሆኖ:: የአትከልት ሰፍራውን ለርድ ስትል ለሰጠሁ
አምላካ ለተቋቻለሁ::»¹

አድባና አይናፋርነት

የከላሁ መልእከተኝ ያምኑቻውን ከፍ አድርጋው አይናገሩም:: ለምኑን
በፈጥቶች እና በለዘዘዣ ይቀበለለ:: ካርዳና ገዢገር ለሰውም ከሰው ፍት
ጥናችም ሲገር አይናገሩም:: ማና ገዢገሩን አለመውልዕክቻውን ጉጽታው·
ይናገር ነበር:: ይህም በመሆኑ በተረዳቻው ያሉ ለምኑ ለገዛዕለቻውና
ለእንቅስቻይቻው ይጠቀቀ ነበር::

ከእናፋርነትቻው የተነሰ ያምኑቻውን ከፍ አድርጋው አይሰቀም ነበር::
ሳቻቻው ከፈጥቶች ያለፈ አይደለም:: ሰአቦች የከላሁን መልእከተኝ አይናፋርነት
ከሚገኘ በት ውስጥ ካለቻ መ-ሻራ ጋር ይመሰሳለ-ት ነበር::

የከላሁ መልእከተኝ አይናፋርነትን (ሐምሌ) ሰንልጋ እንዲሆ በለዋል:-

¹ ቤት መ-ዝዢር፣ መ-ዝተሰር ታሪክ ይመስቀ ቁ 7 ገጽ 25

«አዳዲና የእማን አካል ነው::» (በኩራ)

«አዳዲና እማን የሚያጠበስ ጽጋፍታዎች ፍቃው:: አንደኛው ካለለ
ለለኛው አይኖርም::» (በኩራ)

እሁንት ከእኔድ ነገር ላይ ስታከል የሰውብዋል:: ከእኔድ ነገር ላይ
ለተቻፁል ደግሞ አስቀምሣ የደርጋዋል::» (መ-ሰላምና አብ ይውሉ)

እውነትና ቅዱን ማስታወሻ ነው:: ቅዱን ማስታወሻ የቆኔያን
ፍቅር ካለሁና ለማውጥኑ ጥሩ መንገድ ነው:: የእሉህ መልእከትና
ባልንቸቻቻውን አሉሁን ቅዱን እንዲያደርጉት ይዘት ነበር:: እኔድ ቅን
ተከታዩን የዚክር ለግለዋል:-

«እሉህ እውነትና ይለጀታ ይነራቻቸው::» -ስተበቻም፡- «እና- አሉህ
የተመስተን ይሁን- ቅዱን አለን::» አሉ:: እንዲህ እናቻው:: «የሁን
ማለቱ አይደለም:: ለእሉህ ተከከለኛ ይለጀታ ማለት ሲስንና የወጥቻቸውን፡
ሆናንና የሰበሰበቸውን መጠበቅ፣ እንዲሁም ቅጥ መበሰበበን ማስታወሻ
ነው:: እኔሬን የፈላጊ የቆኔያን ሕልማት ይተው:: ይሁን የፈረጊ ለእሉህ
እውነትና ይለጀታ (ሁዱን) አሉው::» (ቴርጉም.II.)

የእሉህ መልእከትና እኔድን ለው አተከራው አይያም:: ፍቃድቻውን
ይመልከለ:: ከስማይ ይልቅ ወደ ምድር የሚያያበት ገዢ ይረጋጣማል::
ከይለጀታቸው የተነሳ እርዳቸው በለበት የለለ ለው እኔድና
አይፈቅዴም:: አኞሽ እንዲከተላለሁት የእሉህ መልእከትና ሲለ እኔድ:
ለው መጥሪ ድጋጋት ከይፈጸምው:: «እነሳ ለዚህ ይሁን አይፈረገ» በማለት
በመ-ን መርተው አይተቻቸውም:: ይለቀንም፡- «እኔድንድ ለውች ይሁን
ማድረጋቸው አግባብ አይደለም» ሲለ በደፊናው ይተቻለ እኔድ:: (አብ
የውሉ)

የእሉህ መልእከትና ይለምቻን ለሁተት ማረም ለፈልጋት፡- «እኔድህ
እኔድህ ለፈረግ ማየቱ ለጥናድናን ነው» ይለ ነበር:: (መ-ሰላም)

አንድን ስው ሰመኩር ስሜቱ ተነካቶ አንዳይቆጣ ወይም አንዳያሁን
ከፍተኛ ጥንቃቄ ያደርጋ ነበር፡፡ በእርግጥም የእዝነት የለቀ ተምሳሌት
ነበሩና፡፡ መውላና ይለስ ይን ስብሰል ስቅ ይህ ማረጋገጫዎች
ለማቻ መከከል አንዳ አንዳሆነ ተስተዋጃል፡፡ አንዳህ ይለ ነበር፡-

«እኩምርው ቁልበን፡- አማን ምንዳን ነው? በማለት መየው፡፡ ቁልበዚ
ወደ አኩምርው ይር ጠር አለና፡- አማን ማለት አደብ ነው፡ አለው፡፡»

ዶግንነታችው

ከእሉህ መልእከተኛ የበለጠ ይገኘ ይኖር አንዳሆ ማሰብ ፍቅርም ስህተት
ነው፡፡ በአይወቻችው ወስጥ አንዳም ገዢ በፍርማት ለረጋገጫ አልተያም፡፡
አይደምናን በፊጥት መጋቢት ባህሪያችው ነበር፡፡ ፍርማት እና መታወሻ
አንዳም ሂዕስ አድንቃችው አያዥቁም፡፡ ለገዢናችው ባስቦ ለማቻ አጠገባ
ተከታዩን የቀርቡን መልእከት አየቀኑ በድኅረት አልፈዋል፡-

﴿إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَقِهِمْ أَغْلَالًا فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴾٨﴿ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ

﴿أَيْدِيهِمْ سَكَادًا وَمِنْ خَفِيفِهِمْ سَدَّاً فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبَصِّرُونَ ﴾٩﴾
يس: ٨ - ٩

«በእንደኛችው ኪሬ እስከ አገራቸችው ይጠና ለጠስለት (ቀንበር)
አይደምና፡፡ በመሆኑም ሲተችወን በቅ ማርሱም አይታቸውም፡፡ ከዚት
ለፈታችው ጥርጋን አይደምና፡፡ ከንተችውም ጥርጋን አይደምና፡፡
ስራንድችውም፡፡ ለእሉህ እናርሱ አያየም፡፡» (የሰ. 3 8-9)

አሉ በን አሉ ጥልብ አንዳሆ ሲሉ የነበረን ዶግንነት መስከላዋል፡-

«በበድር እስት የእሉህ መልእከተኛ ወደ ጠላት ከሱላቻንም ይበልጥ
የቀረቡ ነበሩ፡፡ ከሱላቻንም በለቀ ዶግንነት ተፈልመዋል፡፡ አቶም ከጠላት
ጥቃት በርዳችው አንከላል ነበር፡፡» (አሁመድ)

በራክ የእሉህን መልእከተኛ ዶግንነት ሲገልጽ አንዳሆ በዚል፡-

«በእሉህ አምላለሁ፡ አይደ ሲጠረቻ በርዳችው አንከላል (አንጠበቅ) ነበር፡፡
ከመከከለኛን በጣም ዶግናው ከርዳችው ገን ተሰልጭ የሚፈልጋው
ነበር፡፡» (ሙ.ስለ.ም)

የእለሁ መልእከተኝ ﴿ የእለሁን ቅል የበላይ ለማድረግ የሚፈለመት የሚገኘው የመጀመሪያውን ጥያቄ ይዘው ነበር፡፡ የህንጻን ወመቶ እስከ በዚመሪያው ሌይ የመሰላለም መር ለፍረሰኬ እርዳታው ባለቤት ዓንተው በቃዋኒት ተፋልመዋል፡፡ የጠላትን ጥያቄ ለንጥቀዋል፡፡ በቃደቂውን እየጠለበት ወደ በለቤት ወረዳ ለገሰባለ የሰነድዎችውም ወኔ ተነሳል፡፡ ይግኙነታቸው መመራ፡፡ የጠርነቱ ማሆንም ተቀኑል፡፡ በመጨረሻም መሰላለም በእለሁ ትርጉ እና እንጂ ያል ለመብበ ተስፋ፡፡ (መሰላለም)

የእለሁ መልእከተኝ ﴿ እንዲሁ በለዋል፡-

«የመአመዶ ካኩስ በእኔ በሆነታው ገዢ እምባለሁ፡ በእለሁ መንገድ ስፋት በገልጽ በገልድ፤ እንደገና በምክ በገልድ፤ ይግባኝ በምክ በገልድ እውቀለሁ፡፡» (መሰላለም)

ወደ ሲፈነታቸው

የእለሁ መልእከተኝ ﴿ ገዢር ሰው ነበር፡፡ እናታቸን አሉሽ እንዲሁ በለዋል፡-

ከእለሁ መልእከተኝ የተሻለ ማህረ ይለው እንደም ሰው የለም፡፡ ከባልደረሰዎችው ወይም ከበተሰቦችው መቀከል እንዲ ለጠራቸው ምላሽታው «ለበይኩ» በታ ነው፡፡

በዚህ የለው ማህረቸው ሰበብ ተከታታ የቀርቡን መልእከት ወርዳል፡-

﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ مُلْكٍ عَظِيمٍ ﴾  القلم: ٤

«እንተ የለው ማኅ-ምግባር በለቤት ነህ፡፡» (ከል ቁለም 4)

የእለሁ መልእከተኝ ﴿ በግል ጉዳያቸው ተበቃለው እያወቀም፡፡ ሆ-ለም ይቀር ይለለ፡፡ አሉሽ የነበረን ገዢርና ለስላሴ ማህረ የሚያሳለ በርካታ ነገሮችን ተወጋናል፡-

«የእለሁ መልእከተኛ እንዲትኝ፣ አገልጻይም ሆነ ለለን ለው መትተው አያዥ-ቁጥር፡፡ በእለሁ መንገድ በሚያረግ ትግል ወ-ሰጥ በሆነ እንደ፡፡ ለግል ጉዳይታው ለውን ተበቂለው አያዥ-ቁጥር፡፡ የእለሁ እቀባ ካልተደረሰ በስተቀርር፡፡ እንዲያ ለሆነ ግን ለእለሁ ለራ ክብሩን ደናጋዣን ይቀጣል፡፡» (መ-ሰላም)

እነዚ ለለ አለሁ መልእከተኛ ማህረ ለኋገር እንዲህ ይለፈ፡-

«እኩለሁ መልእከተኛ ይበላጥ የሚያውድ ሽቶ እሽት-ቁ አለው-ቁጥር፡፡ ከእለሁ መልእከተኛ የበለጠ ለስላሳ ፎርማ ወይም ለለ ነገር ነቶች አለው-ቁጥር፡፡»

ሳቢት-ቁጥር፡- «አቢ ፎምዕ ሆኖ፣ የእለሁ መልእከተኛ ማህረ እሁንም ይረዳ አይታየሁምን? ቅለጋይታውን አይደማሁምን?» በሚለት መየቂቃው፡፡ እነዚ እንዲህ አለ፡-

«እወ፡ በእለሁ እምላለሁ፡ በእለተ ቁያም እንደማገኘቸውና፡- የእለሁ መልእከተኛ ሆኖ አገልጻይሁ ነገ፡ እንደምላቸው ተስፋ እድርጋለሁ፡፡ መክና ወ-ሰጥ ለእኩለሁ ዓመታት ይህል አገልጻይቸውሉሁ፡፡ ለዚ ለስለበርከ እንደማረጋገጥት አልሆነ-ለታውም፡፡ የኩ አገልጻይ ቅን ጉለምጠውና ወይም ይህን ለምን አይፈጥኩ፣ ይህን ለምን ስታደርግ ቅሬሁ? በለውና አያዥ-ቁጥር፡፡» (በ-ኩርና መ-ሰላም)

አቢ ሁ-ረይሮ እንዲወጤት አንድ በደዋን ክነበረ መስጠድ ወ-ሰጥ ሽፍ፡፡ ለወቅ ተቆጠ፡፡ ለመስቀመት-ቁጥር አሰቦ፡፡ የእለሁ መልእከተኛም እንዲህ አለ፡-

«ተወ-ት፡ ከሽንጻም ለይ ባልሙ ወ-ሂ አኖስተ-በት፡፡ የተለካቸ-ሁ-ት አጋራ-ሪወቹ እንደ አጥባቀወቹ ሆኖችሁ አይደለም፡፡» (በ-ኩር)

ከዚህ በኩር የእለሁ መልእከተኛ ለዚህ ለው የመስጠቅን ለነ ስርዓት በስለበርከ አስፈቀት፡፡ እነዚ የነበረን ሆኖ ለፈነት ለገልጻ እንዲህ በለዋል፡-

እንደ ቅን ከእለሁ መልእከተኝ ወር በመሆድ ሌይ ነበርን፡፡ ወፍራምና ከርዳኑ የነፃሩን ከታ ለብሰው ነበር፡፡ እንደ በደዋን አገኘቸውን ከአጋጥቻቸው ሌይ የመፈጥራት ጥልከት እስከወጣ ይረዳ ከታቸውን በከይለ እያሳበ፡፡ «መ-አመልኩ ሆኖ፤ ካንተ በንድ ካለው የእለሁ ገንዘብ እዘዘላኝ» እለቸው፡፡ መልእከተኝው ወደርሰ ኮወር እስና ስቁ፡፡ ገንዘብ እንዲሰጥውም እዘዘለ፡፡ (በኩርና መ-ሰለም)

የእለሁ መልእከተኝ መልእከታቸውን በማድረሰ ሂደት ሲከታማ የሆኑት በዚህ የለቀ ሰነ የሚባራቸውና ሆኖፈጸነቸው በረከት ነው፡፡ ይህን በተመለከተ እለሁ ሰጥገኘ እንዲሆ በቃል፡-

﴿فِيمَا رَحْمَةٌ مِّنَ اللَّهِ لِيُنَتَّ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيلًا لَّا نَقْضُوا مِنْ حَوْلِكَ ﴾ ﴿١﴾

عمران: ١٥٩

«እኔሁ ማባሪ መልካም መሆኑሁ ከእለሁ እነዚህ የመኑዎች ነው፡፡ ማባሪ ክፍና ሲሆ ይረቀ በሆኑዎች ፍርድ ከዘረሱ በተጣጥኑ ነበር፡፡» (ከል ፩.፭.፪ 159)

የዚህ ወጪን የቅርቡ ለወጥ ከእለሁ መልእከተኝ ለሰላሳ ለሰላና ፍት እንደ ፍማ ይቀልበ ነበር፡፡ በይቅርባይነታቸው፤ በመልካም ለህረምቸው፤ በመፈጸመነታቸው፤ በቀለብ ይማረከ ነበር፡፡ በመጨረሻም ከስርዓት እስከና እውራቶች ለህረምቸው ተለቀው እና ለሰላና ሥም ሆኖ፤ የእለሁ መልእከተኝ እንደንም ለው ማጣት እይፈልጋለም ነበር፡፡ ለሁሉም መቀኑት ይመኅለ፡፡ የቀጣት ለይሆን የእግዥት ተሞላለቸት ሆነው የረፈል፡፡

ርዕሮቻቸው

የእለሁ መልእከተኝ እንዲሆ በለዋል፡-

«እኔምጥ አሁን እምላክ የገንዘብቸውል፡፡ ሲስተሆም ከሰማይ ወ-ሰጥ ይለው የገንዘብ-ሁ እንደ ከምድር ሌይ ለለ-ት እነዚህቸው፡፡» (ኤርማዣ)

ለላት ወሰኑ ሆኖም የአዲን ለቅር ሲሰመ እናቱ እንደሸጥውኩ በመስጠት ለለታቸውን ያሳተረለ:: ለለት ለላት ወሰኑ ቁመዎ ለእመታቸው እያለቀሉ ፊል ለያደርግ ያድራለ:: መለ ገብያቸውን ለማቻን ከነበት ለማቻን ተግባር ያውሳለ:: እነዚህ ሁሉ የአለሁን መልእከተኛ ተልቅ የርሃሱኝ ለማቻት የሚያመለከቱ ያቸው::

የምክንያቱም የተለከት የእለማት እበት ተደርጉው ነውና፡፡ እበትታቸውና
ፍቅራቸው ፍጠራንን ሁሉ አጠቃላይል፡፡ እናደ ቅን በጣከታውያን ሌይ
ዳግ ያደርገ በንድ ስካቦች ለጠቃቂቸው ባለስቶችው እንዲሁ የሚል
ነበር፡-

«የተለከከት አሁን እንደ ተራጋማ ተደርጉ እይደለም::» (መ.ከለም)

የኢትዮጵያን መልካከት ለማድረሰ ወደ ባለቤት በተዚዘው ጊዜ ብቻቸውም
በደንጋይ አየዲበበ አይማቸው:: ወደምዕቀም የተራሬው መለሳኩ
ከሆነበት ሲሆን በመሞጥት:: «እነዚህን ስጋብች እንዳጠናለሁ ካፈለግኩ
ተራሬውናን አዋጥሙ እጠናቸዋለሁ» አላቸው:: ምሳሽቸው ተከታታ
ነበር::

«እኩምን የለ ተጋረ በባታችነት የሚያመልከት ለይቶን እኩም ከእብዳካቸው እንደሚፈጥር ተስፋ እኩርጋለሁ::» (በኩረና መሰላም)

የኢትዮ መልእኩታች በጣም ይስቂያ እና ደብዳቤው ከነገራቸው
የባረሪቸው፣ እስከ ሲጠኑው ዓመት ማቻር ይረሰኝ መ-ሰላምና
የስቀባና በዘን ከግብር ያደረሰባቸው የሚከና ለማቻን በተመለከተ
መልእኩታች እንዲሁ ሲሉ ይኖ እና ስርጓዣ-አቶዎል፡-

“እኩወ ሆይ፡ የሰፋዊን ነገ አቅር፡ እምጣችውም፡፡፡”

ይህን የኩ ማድረግዎን ቁጥር:: በመጨረሻ የሚከተሉ ለምት ወደ
መክሪና መጠጥ:: እስከዚምናንም ተቀብለ:: (እብን ሂሳብና ተርጓሜዎ)

አብ አብይድ ከባህረደን ምርከ ይዘ መጣ:: ከመተከላ እንዲት እንዲት
ነበረች:: በታለቁስ የእናለሁ መልካክተኛ አያዝት:: «ምን ሆነን ነው?»

ስ.ለ. ጥያቄት:: «ልደን ስጠበቅ» አለች:: «እውነት ነውም?» ሰ.ለ. አብ አብይድን ጥያቄት:: «እወ» አለችው:: «ለማን» አለች:: ለበኩሉ አብበ ገዢ ለው አለችው:: «ራሳሁ ወልጠሁ ሂደሁ ይዘሁለት ፍ» አለች:: (ከንዘል አማል)

የአለሁ መልእከተኛ እገነት ዓ.ንደን ሁ.ለ. አጠቃልሷል:: እንዲሁ በለዋል:-

«እስካልተዋደቻቸው ያረሰ አታምኑም:: የምትዋደቻቸውን ነገር ለመለከተቸውም?» «እወ» አይችው:: «በመከከለቸው ለለምቻን አብበ:: ታዋደቻቸው:: ነፍሰ በእጅ በሆነቸው ጉቶ እምላለሁ:: እስካልተዋዘዣቸው ያረሰ ይገኙ አት-ገብ-ም::» አለ:: «የአለሁ መልእከተኛ ሆኖ፣ ሁ-ለቻቸው እናገናለን» አይችው:: «የእርሱ በርሱ መተዘዘዘናቸውን ማለቱ አይደለም:: አጠቃለይ የሆነን መተዘዘዘና እንደ::» አለ:: (አል ሲከም)

ይቻር ባይነታቸው

አለሁ ይቻርባይነትን ይውቀል:: እንዳ ለው ለጥሩቱ ካልበት ከተኩረት አለሁ ተውበቱን ለቀበለው ቅል ገበታል:: ይህም በመሆኑ ባረቻም ለክ እንዲርሱው ይቻርባይ እንዲሆኑ ይከሏል:: የይቻርባይነት መስፈርት ዝግተና የአለሁን ተሳካሬ ማከበር:: እርሱ ከከለከለው መታወሻ ነው:: በአለሁ መልእከተኛ እገዢውት ወጪ በርካታ የይቻርባይነት አይፈተቻቸውን እናገናለን:: ለምሳሌ ሂደትን ይቻር በለዋል:: መካን በድል በተቆጣጣሪ ቅን እርሱ የሰላመቸው:: ሂምባን የኢ-ሁ-ድ አለት ያስተገለቻና ጉብታቸውን ይዘኙት እንዲት ፍት::

ሁ-ባር በ.ን አብይድ የእስልምና ቅንድና መለት እርሱ:: የመልእከተቸው ሌላ በይነበት ወደ መጽና በተሰራደቻቸው ገዢ ማመሳቸው በቀበት ወጥቶ አስቦርግነታቸው:: በይነበም ወደቻቸው:: ክፋቶ ተለዋቸው:: ዓንድ-ንም አስወረዳቸው:: በተ ደሞ ል-ሰሳት:: ለከሩ አይ-ታም አጋለማት:: በዚህ መስ ለቦብ ለአስፈላጊ በቻቸው:: ሁ-ባር ከዘመኝ በለይ ለለው በርካታ ወንጀለቻቸው ዓይማሱ:: እስራ ሙሉን መካን በድል በተቆጣጣሪ ገዢ አመለጠ::

መልእከተኝው እንደ ቅን ከባልደረሰቻቸው ወር መዳና ወሰጥ
ተቀምጠው እያለ ሆኖር በድንገት ካሬታቸው ቅመና እንዲሆ አሉ:-

«የእነዚህ መልእከተኝ ሆይ፡ ለለም ባንተ ሌይ ይስፋን፡ ከእነዚህ ሌላ
አምላካ እንደለለና መ-አመልካም መልእከተኝው እንዲሆነ እመሰከራለሁ፡፡
ካንተ ሰሽቶ ሂደቱ፡ ከባል አዘበች ወርም ለመቀለቀል ወሰንቱ፡፡ ወና
ወደ መዳና መመለከሁን፡ ቅርንትሆን፡ በት አድራሻነትሆን እና ለጠደለሁ
ሁሉ ይቅር ባይነትሆን ለማቻቸው ተመለከት፡፡ የእነዚህ መልእከተኝ ሆይ፡
ማለት አምላካውን ነበሩን፡ አሉ ባንተ አማካይነት መቀኑን ለገለን፡፡
ከተዲትም አያነን፡ ለሰነዱ ሁሉ ማረኩ፡ ቅርብን አምናለሁ፡፡ ፈጠሳቸው
ተናገኘገለሁ፡፡»

የእነዚህ መልእከተኝ እንዲሆ አሉ:-

«የቅር በየአለሁ፡፡ አሉ ወደ አስፈላምና ለለመለከሁ ትልቅ ወለታ
ወለሙልአል፡፡ እስለም ከርስ በፊት የተፈጸመ ቅርቃችን ሁሉ
ያብሳል፡፡»

ማንም ስው እንዲይደረሰውና እንዲይመቆከው መልእከተኝው ¹ ከለከለ፡፡
ዓክራመት በን አብ ይህል የታወቁ የእስለም መለት ነበር፡፡ የፈትሮ እስት
ከመከ ሰሽቶ ለመለጠ፡፡ ባለቤቱ አም ሲከታም በንት ካረስ በን ሂሳቦ
ትባለዙ፡፡ እስተዋወ እንስት ፍት፡፡ እስፈላምናን ተቀበለዙ፡፡ ወረዳውም
ለባድ ከመልእከተኝው ወንድ የደህንነት ወሰንና መየቀቹ፡፡ ወደ መከ
እንዲትመለሰው አዘጋጅ፡፡ ፍለጋ ይመረች፡፡ እንዲገኘቸውም እንዲሆ
እለቹው፡-

«አማናም በለይ ገምድናን ቅጣይ፡ በት ሲሆ እና መልካም ከሆነ ስው
ወንድ ነው የመጣሁት፡፡ የደህንነት ወሰንና መረቀው ለጥቶናል፡፡»

¹ አል ወቋል ቁ 2 ገጽ 857-858

እ.ከ.ከ.ማ ካርድ የር ተመለስ፡፡ ወደመከ ስ.ቁ.ራ.ብ የአለሁ መልእከተኝ ዘመን
ለስተበታቸው እንዲህ አሉ፡-

«እ.ከ.ከ.ማ ቤት አብ ፕሃል አማካኝ ሆኖ ወደኋገንት ይመጣል፡፡ ለሰነዱ
አባቱን አት-ሳደብ-በት፡፡ ማቻቸን መሰረት ሲያውጥንን ይገኘል፡፡ ለማቻቸው
አይደርሰውም፡፡»

ከመልእከተኝው ቤር ሌይ ስ.ቁ.ራ.ብ አበበሩት፡፡ በደብታ ፈ.ክ፡፡ ቅመወጥ
ተቀበለሁ፡፡ (አከ.ግ.ዚ)

«ስደተኝው ወለበ እንዲን ደህን መጠሃ» አሉት፡፡ (ኤ.ር.ማ.ዘ.ዚ)

የቅር አሉትም፡፡ የፈጸመባቸውን ከፌ ነገር ፈጻጥ አለውስም፡፡

የአለሁ መልእከተኝ ተከታታይ ይቀርብ ነበር፡-

«አለሁ ሆኖ፣ ወገኖችን አያውቀምና ማርድልኝ፡፡» (ቦ.ኋ.ሪ)

የተማማሁ ስሜ አለች ስማሙት ቤት አሳል የሰላም ገዢ እንዲህ አሉ፡-

«እ.ከ.ለ.ሁ ሌላ አምላክ እንዲረለሰኝ መ-አመድም የአለሁ መልእከተኝ
መሆናቸውን እመልከራለሁ፡፡ መ-አመድ ሆኖ፣ በአለሁ አምላለሁ
እንዲገንተ የምጠለው ሰው በምድር ሌይ አልነበረም፡፡ አሁን ገን ከማንኛው
በለይ ከኩ ዘንድ ተዋዳቸ ሆንኩ፡፡ በአለሁ አምላለሁ፡ እንደ ሂይማጥት ሰው
የምጠለው ሌላ ሂይማጥት አልነበረም፡፡ አሁን ገን ከየትኝውም
አይማጥት በለይ ዘንተ ሂይማጥት ከኩ ዘንድ ተዋዳቸ ሆነ፡፡ በአለሁ
አምላለሁ፡ ከእኔት አገር ይበልጥ የምጠለው አገር አልነበረም፡፡ አሁን
ገን ፍጻፍህን ከየትኝውም ፍጻፍ በለይ እውደዋለሁ፡፡ 0.ግ.ራ እንዲያደርግ
ፍቀድልኝ፡፡»

የአለሁ መልእከተኝ አበበሩት፡፡ 0.ግ.ራ እንዲያደርግም ፍ.ቁ.ራ.ለት፡፡
መከ በደረሰ ገዢ እንደ ሰው፡- «እ.ከ.የት ቅድመ አያቶቸ እምነት
አፈነገጥኩ» አለው፡፡ እርስተም እንዲህ ሲፈ መለስ፡-

«ት-ክክል አይደለም:: የእለሁ መልእከተኛ ካሆነው ከመ-አመድ ገዢ ሰላምኩ እንደ:: በእለሁ እምሳለሁ:: ነበር እስከፈጥሮ ይረዳ ከየማማ እንዲት ፍራ ስንጻ አይመጣለችሁም::» (በ-ኋል)

ሰማማ ከባታውያን ገዢ የነበረውን የንግድ ጉንኑት አቅራቢ:: ቁረጥኛ የምግብ እሁሉ የሚፈምኝት ከመን ነበር:: የመከ ለወቻ ለረሃ ተጠለው:: ከዚህ መከራ ይታደዋቸው ዘንድም የእለሁን መልእከተኛ ተማሪነ:: የእለሁ መልእከተኛም  የንግድ ጉንኑቱን እንዲቀጥል የሚያገኘ ይብሩ ለሰማማህ ዳኅ-ለት::¹

ማካታውያን መ-ሰላምቸን ለለፍስት አመታት የህል አጠቃላይ ማእቀብ በመጣል ለረሃ እንደቀጣቸው ዘንግተዋል:: የእለሁ መልእከተኛም  ይህን ይጋራታቸውን ይቻር አረታዊ::

በለባተቸው ዓመተ ሂደራዊ ያል በኋላም የመከ ለወቻ በደርቃቄ መጠቃታቸውን ነበር  ለመ:: እሁሉና ወርቅም ለከ-ለታዊ:: እስ-ሰ-ፍያን እርዳታቸውን ተቀብሎ ለደሆነ እከፈረሰ:: እንዲህ ለፈጥሮ አመሰግናቸው::

«የወንድማን ለይ አለሁ የጊዜ ይከራለው:: ለጠዘ ጉዢድናን ቅጠይ ነው::»²

የመከ ለወቻ እስልምናን እንዲቀበለ:: ቁልጥታው እንዲገቡበ ያደረገው ይህ የእለሁ መልእከተኛ  ያንቀሳና ነበር:: የህዳይ-ይበያለሁ ዘመኝ ገዢ የባታውያን መር የእለሁን መልእከተኛ  አጠቃ:: ዓለማው እርዳታቸውን መግልል ነበር:: እሌተሳከለት-ም:: ሁ-ለ-ም አበላቱ ተማረክ:: መልእከተቸው ጉን ይቻር አረታዊ:: (መ-ሰላም)

ከ-ከይበር ዘመኝ በኋላ እንዲት አይሁዳ እንዲት በእለሁ መልእከተኛ  የምግብ ለይ መጠገኗል:: መልእከተቸው  የምግብን ወደ አፏታው

¹ ቤት ከበቅ-ልበር

² እል የእቀብ:: እልታሬሽ ቁ 2 ገጽ 56

አስተዋጥቷው መለሰት:: ለትርፍ ተሸሃ ቅረቡ:: መርሃ ማግረጋገጧም አመነቶ:: መልእኩተኞች ጥን ይቻል አሳት:: (በኩራ)

ለበድ የተባለው አይሁዳም መናፈፀቁ ይግሞት እንዲደረገባቸው እና ለከፋይ በሽታ እንደፊረዱቸው በያዥው ቅም እንዲዘጋጀም ይህን ወንጀል እንዲፈጸም የገኘኔው ማን እንደሆነ በያዥው ቅም ወንጀልን በይቻርታ አልፈውታል፡፡ ለበድንም ሆነ ከነገው አባላት እንዲጊዜም ለው አልተቀበለም፡፡ (በኩራና መብለም)

አሉ ይቻርባይነትን በማስመልከት እንዲሆ በላል፡-

﴿خُذِ الْعَفْوَ وَأْمِرْ بِالْمُعْرِفَةِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَهَلِينَ﴾ (الأعراف: ١٩٩)

«የቻር ማይ ሆኖ:: በመልካምም እነዚህ:: ከማግረጋገጧም ለሰነድ እንዲልል::» (ከል አመራር 199)

የእሉህን መልእኩተኞች የሚውጥና አርእምነታቸውን የሚከተሉ ይጋግሩ የእሉህ ባርቃቸው ይቻርባይነት መገለጫቸው ነበር፡፡ የእሉህን ይቻርታ ለማግኘት ተስፋ በማግረጋግ ለወቻን ይቻር ይለለ፡፡

የነጋበትን ስቅ መጠበቅ

የእሉህ መልእኩተኞች የነጋበትን ስቅ ለመጠበቅ በጣም ገጋ ነበሩ፡፡ እንዲሆ ለሉ ተናግረዋል፡-

«ይብረል ለሉ ነጋበት:: የወርሰ በለመብት ያደርጋዋል በዚ እስከበብ ዝረሰ፣ ንግዴ አስተላለፈልኝ፡፡» (በኩራና መብለም)

በለላ ስቅ እንዲሆ በለዋል፡-

«ነጋበቶች ሆነት ዓይነት ዓቶች፡፡ ሆነት መብቶች ያለት ነጋበት አሉ፡፡ ሁሉት መብቶች ያለት ነጋበት አሉ፡፡ እንደ መብት በቻ ያለው ነጋበት አሉ፡፡ ሆነት መብቶች ያለት ነጋበት መብለም የቻርብ ዘመና የሆነ ለመን፡፡ የተጠበትና፣ የመብለምነትና የዘምድና መብት አለው፡፡ ሁሉት

መብቶች ያለት ደግሞ በመድ ያልሆነ መ-ሰላም ነረበት ስሜን፡ የገርበትና የመ-ሰላምነት መብቶች አለት፡፡ እናደ መብት ያለው ደግሞ መ-ሰላምም የቀርብ በመድም ያልሆነ ነረበት ስሜን፡ የገርበትና መብት አለው፡፡፡ (በድካቻና ስ-የጠ.)

የነረበትን መብት መጋቢት በብዕስ መልከ ይገለጋል፡፡ ለምሳሌ አጭልቁ ማሳተሩን ማያዝ፡፡ በምግባ ምታ ማውከ፡ የማይመድውን ደርጊት መፈጸም፡፡ ይህም በመሆኑ የአለሁ መልእከተኛዎች እናይህ በለዋል፡-

«እክለሁ በንድ መልካሙ ባልንቸራ ለባልንቸራው መልካም የሆነው ነው፡፡ ከክለሁ በንድ መልካሙ ነረበት ለነረበቱ መልካም የሆነው ነው፡፡፡ (ኤርማማ)

በለላ ፊዴስ እናይህ በለዋል፡-

«እርስ ጠባበ፡ ከነተ ያለው ነረበቱ ግን ተጠሪ የሚያደር ስው አማካኝ አይደለም፡፡፡ (ከልአከላም)

አሁ ነር እናወጣት ምግባ በሚሰሩ ቤት መረቅን አብዛተው እናይቀቅለትና ለነረበቶችው እናይያቀምበ የአለሁ መልእከተኛዎች አዘዋጥቃል፡፡ እናይህ በለዋጥቃል፡-

«አሁ ነር ሆኖ፤ ምግባ ስታበበል መረቅን አብዛው፡፡ ነረበቶችሁንም አቋጥር፡፡፡ (መ-ሰላም)

«ምግባ ስታበበል መረቅን አብዛው፡፡ ለነረበቶችሁም እየጨረፍና አቋጥና፡፡፡ (በንግ ማሻሻል)

አሁ ነር ከስተበቻ ሁሉ መከል ደሂዱ ስከባ ነበሩ፡፡ ይህም ማለት ደመቶ እናኩ ነረበቶችውን ለለማቁጠር ይህንት ምክንያት ለመናቶው አይችልም ማለት ነው፡፡

አሁ ሁ-ረዳራ እናወጣት የአለሁ መልእከተኛ ይህ፡- «በአለሁ እያሳለሁ፤ እለመነም፡፡ በአለሁ እያሳለሁ እለመነም፡፡ በአለሁ እያሳለሁ እለመነም፡፡፡ በማለት ተናገሩ፡፡ «የአለሁ መልእከተኛ ሆኖ፤ ያለመነው ማንነው?»

ተብለው ተጠዋቁ፡ «ነገረቱ ተንከሎን የሚያምኑው ስው አለመካም» ሲሉ
መለሰ፡ (ቦናገሩ ተርማዎን)

በለላ ዘግሞ እንዲሁ ማለታቸው ተመሳይል፡-

«ነገረቱ ተንከሎን የሚያምኑው ስው ይነት አደጋባም፡፡» (ሙሉለም)

ድሆምና መንከባከብ

የእነህ መልእከተኛ ሌጅምና፡ ለየተም፡ ለባል አልባ እንስቶች እና
ለበደተዋሪች የተለየ እንከባከብ ያደርግ ነበር፡ (ቦናገሩ መሉለም)

እኝም ያገነገለቸውል፡ ቅጂቸውን እንዲረስ፡ መከራቸውን
እንዳይሰጠውና ለማድረግ በተለየ ሁኔታ ይንከባከሱቸውል፡ እስከ ለእና
አልማናዊ እንዲሁ ሲሉ አውጥተዋል፡-

እንደ ቅን ከተመሰነ የሙሉክር ደህም ጋር ተቀመጥኩ፡ ከመታረቻቸው
የተነሳ እንዲ በለለው እየተከለለ ልኖረት ገዢ የስፍናል፡
ከመከከለችን እንዲ ቁርከን ይነበልን ነበር፡ የእነህ መልእከተኛ መጠና
ከጠገባችን ቁሙ፡፡ በዘሱ ገዢ ቁርከን የሚያነው ስው ደጥ እለ፡
ስለምኑ አቅራቢልን፡ «ምን እያደረግቸሁ ነው?» ሲሉም ጠዋቱ፡
«የእነህ መልእከተኛ ሆኖ፡ ከመከከለችን እንዲ ቁርከን እያነበልንና
እናም እያደመጥን ነው፡፡» አልፍቸው፡ «ዘውትር ከነርስ ጋር እምን
ወንድ የታዘዝሬቸውን ለወቻ ከተከታየቸው መከከል ያደረግ አምላክ
የተመሰነን ይህን፡፡» እስና ክፍው ጋር ከመከከለችን ተቀመጧ፡ ክብ
እንደንሰራም በእቃቸው ከመከከቱን፡ እንዲሆም እለ፡-

«የሙሉክር ደህም ሆኖ፡ በእስተ ቁጥሮ በሙሉ በርሃን
እበደቻቸናለሁ፡፡ ከሂብቻቸው ግማሽ ቅን ቁድማቻቸሁ ይነት ታገባለቻቸሁ፡
ይህም ማለት አምስት መቶ ባሙታት ማለት ነው፡፡» (እስከ ደውድ)

እንደ ቅን የእነህ መልእከተኛ መዳና ወሰኑ ተቀምጧው እያለ ባዶ
እጋራቸውን የሆነና የተፈቀቱ፡ ከረሃባቸውና ከፊሩና ጥናት የተነሳ
አጥንታቸው የቀረ ለወቻ መጠ፡፡ የእነህ መልእከተኛ የቃጋራቸውን

ጥናት ስመሰከቱ ፂታችው ተቀያዩ:: ወደ ወሰኑም ገብ:: ወረዳውም
በላል መግ:: አማንና እቅማማም አይፈገኝ:: ነበያዊ አስተዳድ::
ስተበቃቻውንም አነበሱን ይሆኝ እንዲረዳኝ እንዲመሻወቱ አነሳሳ::
ስተበቃቻ እርዳታችውን አነራሩ:: ነበያ ይህን ስመሰከቱ ፂታችው ፍክ::
እመደታም ተሰማቻው:: (መ.ሰለም)

የመለከተናው ሙሉ አይወለት በተርጉት:: በቀጥተናነት:: በእውነትና
ታማቹነት:: እንዲሁም በእነዚህና በርህራዊ የተዋላ ንዑስ:: ለእኔም
ተከታዩን የሚከተሉ ለማስታድ:

«እኔም ሆኖ:: ይሆና እትመሰልኩ:: የተዋሪ ከፋይ እንደ በሙን
መሻወች:: እኔም ሆኖ:: ይሆኝኗ ወራቸ:: እቅርቦቻውም:: እኔሁ
በእለት ቅይማማ ያቀርብኩ በንድ::» (ኤርማዘ.)

እባክ በንግድ ማረጋገጫ እንዲሁ ሲል አውጥቷል:-

ፈጥብ ተሰማቹና ከመዳና የአትከልት በታወች ወደ እንዲ ገብ:: የእሁል
እስት ባንባራም ተመዝግበ:: በልብስም ያገኙ:: ባለቤቱ መግና መታች::
ልብስም ወሰድበች:: ከነበያዊ በንድ መግና:: እንዲሁ አለት::-

«እለዋወ ከሆነም አለበትማርክወም:: እርቦት ከሆነም አለበለሁውም::»

ልብስን እንዲመሰልበለችም አዘተት:: መለሰልች:: እንደ ወይም ማማን
«ውሰቅ»¹ እህልም ሰጠች:: (አብ ዓውድና ነማክ.)

ይህ ፎቶስ እንዲማይመሰከተው አስላም በመጀመሪያ የወንጀለን
የሚናገኘ ይፈጸማል:: ለበዚ ለማጥሩትና ወንጀለችን ለማስተካከለም
ይጥራል:: ከዚህ የተነሳ በእስራምና ማረጋገጫ ወሰኑ የወንጀለች መቀጣ
አገኘት በወሰድ ቅንጥሩ ይመሰሳለ:: ወለቸቻ ለቻቻውን የሚቀጠት
እንዲስተካከል እንደ ለመግዳለ ወይም ለመበቀል አይደለም:: እስለማዊ
የሰረዳ ቅጥቶችም እንዲሁም አለማቻው ወንጀለችን ከማስበረዋ

¹ የእሁል መለከያ

አዕዥት ማባሪር ላይምን አስተካክለኝ ገዢ ለእዲስ አዕዥት ማዘጋጀትና ወደ ማሻሻልበት መቀለቁል ነው::

የምርከቶችና የአገልግሎት አያያዝ

የአለሁ መልእከተኩል እነዚህ ለመር የምርከቶች ላይቀር ተትረፍርድል፡፡ የምርከቶች በእንዳከበበ እንዲያዘው መልእከተኩው ያስተምሩ ነበር፡፡ የሙላኪያ በንግድ ይመይር ወንድም አብ የዚህ እንዲሆ ሲል አውጥቷል፡-

ከዚህ የምርከቶች መቀል እንዲ ነበር፡፡ የአለሁ መልእከተኩል እንዲሆ የሙላ ትእዛዝ አስተላለፈ፡-

«የምርከቶችን በበት ሆኖታ ትራሱ ዘንድ አይደለም እንደሆነሁሁም»

ከእንዲሆነ ዘንድ ሆኖቱ፡፡ በማመጋቢት ቤት የነበረን አይደለም ለመጠበቅ ሲሉ እነዚህ ተምር በልተው እኔን ግን ስንደ ይመማበኩል፡፡ ከመከከለቻው እንዲ ቅሬሽ ይበል ሲያደንኝ የምርከቶች ለኋይ ይሰጣቸል፡፡ እኔ ይለኝታ ይዘዋኝ ለመሳሳት ቅጂጣት ላይነበት መልሰ ይሰጣቸል፡፡» (አልፏይሰማን በንግድም)

የአለሁ መልእከተኩል ከርሳቸው መምጣት በፈት በዓለም ላይ ለፍጥነ የነበረውን የባይሮ አሳይደለ ሰርዓት በყድትና ይረዳ በደረዳ ለማስወገድ የሙላዎ እርምጃዎችን መውሰድኩው ይታወቁል፡፡ ለምች ባረታቸውን ነገ ይለቀ ዘንድ በየአጠቃላይ ይበረታቸ ነበር፡፡ ባረታን ነገ መልቀቅ ትልቅ አሳይ መሆኑን አስተምረዋል፡፡ የወንጀል ወነሻው ማከከሽ ባረታን ነገ መልቀቅ ነበር፡፡ መልእከተኩው ይህን ጉዳይ ትክራት ለጥተው አስተምረዋል፡፡ በመሆኑም የነበረኩል የቅርብ ወደፊ አበበኩር አብዛኛውን ገንዘቦቻውን የዋለት ባረታን እያገቡ ነገ ለመልቀቅ ተግባር ነው፡፡

መቆናር በንግድ ላውይድ እንዲሆ ሲሉ አውጥቷዋል፡-

«እበተኞን በረጋግጣ ወሰኑ አገኘሁኔታው፡፡ የሙላዎች ለብት ለበሰዋል፡፡ አገልግሎቶች ተመሳሳይ ለብት ለበሰል፡፡ ለሰነዱ ጉዳይ መዋቅነታው፡፡ ትክተኛን ነገሩት፡-

አንድን ስው· ተሳደብዬ:: እናቱን አነዱርከብት:: ካብያም የኩረት አንዳህ
አሰታ::-

«እብ ዘር ሆኖ፣ እናቱን ማነዱርሁ ተጋቢ አይደለም:: የሚፈልግ ቅሬት
የልቦህ ስው ነህ:: አገልጻዋቸው ወንድጥቸው ፍቃመ:: አሉህ
ወንድሙን ከስሩ ያደረገበት ስው ከሚመጣው ይመግባው:: ከሚለበሰው
የልቦዕው:: የሚይችለትን ስራም አትብሔቸው:: ከሚችሂቸውም
እርዳታው::» (በኩረት መሰለለም)

አንድ ስው· ባረሰውን ከእንስት አገልጻየ ወር አጋባ:: ቅሬቶ ጥን
ለማኑታቸው ልላት:: አገልጻየ ከነበረው ዘንድ በመቅረብ ይህን ጉዳይ
ነገቻቸው:: እንዳህ አሰታ::

«እንስት እና ተባክት አገልጻዋቸውን ከጋብቻው በኋላ ለማኑታቸት
ማሳቀቻው አግባብ አይደለም:: የፍቃ መብት ያለው ባል ባቃ ነው::»
(በኩረት መሰለለም)

የሰበት ከእንስልዋቸው ወር ባለቸው ጥንናነት የሚፈጸመትን ስህተት
ለመጠናቀቁ ሲሉ ባረሰቸውን ነገ መልቀቷን ይመርጋው ነበር:: በሂሳት
የባረም አሳዲሮ ስርዓት እያተደመሰሰ ፍይ:: በመጨረሻም ለእነዚህ ችሎ::

አሳላም የባርነትን ቅጽበር ከሰው ልጅ ተከና ላይ አሳወግዶል:: የጋነት
በሰው ልጅ ተረኝ ወሰኑ ልከ እንዳ እንድ የጠርነት ወጪት ይታይ
ነበር:: አሳላም ጥን ባርታን በመልካም ሆነታ መያዝን ማሳተሚር
ይመራ:: ባለቤቱ የሚመጣውን እንዳመግባው:: የሚለበሰውን
እንዳያለበት አዘጋጅ:: ባረሰን ነገ መልቀቁ በዚ ምንዳ የሚያስገኘ በለ
በሮ መሆኑን አሳተሚራ:: መ-አማራቸ የሚፈነብት የተረጋገጧ መንገድ
መሆኑን ለበከ:: ባረም የለለውን ስው ከባረም ባለቤት የተሳለ የሚያደርጋ
የባረም መብቶቸን ይነገዋ:: እናም የባረም ባለቤት አነዱሁን የባረም መብቶቸ
ለማማረበት ባርቱ ጥንቃቁ ማድረግ ያለበት ከመሆኑ አኩያ እርስ ሪሳ-

የረዳ የሆነ ያህል ማኅው ይሰጣቸል:: የእለሁ መልእከተኝነት ጥናር ተካኑ አይ እያለ እንዲሆ በለዋል::

«ስላምና አደራ በአማካብ ስጋፍ:: በስርዕታዊ ያለ ባድንቸውን መብትም አታችድለ:: መብቃ::» (አበ ፊዜድና ቤት ማቅረብ)

ይህ ነው ለተከታታቸው ክስተላለድቸው ይንቀ ነው፤ መከከል እንዲ ነው:: የእለሁ መልእከተኝነት ለበርነት የሚያበቀ በደንጂ ሁሉ ዘግተው ባረዳ ነገ የሚያጠበኝ በር በስራው ከፈፅ:: በየኢትዮጵያው ባረዳን ነገ መልቀቻን አበረታቸ:: የባረዳ አሳይሩን ስርዓት ለማንከታከት ክዘሁ የተስለ ስልት አለን?

አሳላም ለአገልግሎት የሰጠውን ክብርና ይረዳ ለማውቅ ከለይ የተጠቀሰ ፍሙድዎች በቁ ፍቃው:: በላለ ከመስለመ በራት ባረዳ ነበር:: ከሰለመ በጀት ጥን የእለሁ መልእከተኝነት የእኔን አድራሻዎች አውራ አድራሻት:: በአሁኑ ሲከት በሙሉማድቸው ማእከለት ላይ «በላለ አልተበሽ» የሚል ስም ተኩና መግኹቱ አሳላም ለባድን ለሰጠው ክብር ቅሚ ሚስክር ነው:: አይደለም በን አልተረስ ባረዳ ነበር:: እመት ክፍል ለነበረው መተመሪያ የአገልግሎት ይሁን ቢንድ ለጠቃቃው:: ክበረ ጥን ነገ ለቀቀት:: እናም ለነበረው በነበረው ፍቅር ተምሳሌት የሆነ ታሳቅ ለቀባ ለመሆኑ በቁ:: ለቁን አሳላምና አሉ በወጣነት፣ የሙሉለጥና መራ አድራሻው::

አንድለሰን የቀናው ጥራቅ ቤት ዘመና በእኔን፣ ተረዳ ዘለበት የሚታሰቢት:: የሚሽጥና የሚለውጥ ባረዳ ነበር:: ጥና ይህ ባረዳ በእሳልምና ጥላ ስር ለሰብአዊ ክብር ተገብ የሆነን ታሳቅ ይረዳ አገኙ:: የሙሉለጥና ለራቅት መራ ለመሆኑ በቁ::

በጥቅለ አሳላም የባድን ሲያውት ለውጥል:: ከባለቤቶቸው ወር እከል ለበአዊ ክብር አነጋጋፍቸውል:: ጥናታውያን አሳላምና በገኑ ከተቁመሙናቸው ሚኩንያቶች እንዲ ይህ ነው:: በማሬው እውን የእሳልምና መለቆቻ ተመሳሌይ ባድሌት አልፈልጊመጥና? አገር እያወረና በርከታ የሰው ለልጻን በበርነት አለመቀምና? በነገነት ላይ የተፈጥር

ԿՈՒԺԻՄ ՀԱՄԱՀԱԳԾ ՓՈՎ ԴՔՄ ՀՄՊՄՆԴ Ռ.Ջ. ՈՒ Ք ՔՆԶԳ ԶԿՄ
ՀԱԽՈՅՆ ՄՈԱԴ ՀԱՃԱՃԱԳԹՅՆ? ՔՈՎ ԱՖ ՈԿԱՎ ԱՄՆ ԼԵԸ
ՈՄԴՐՄ ՔԴԱՅԲ ՀՔՄՄՄ ՈՍ ՈՄԴՐԸՆԴՄ ՃԵԿ ՈԸԳՔ
ՀՄՊԻՅԵՆԴ ՔԴԱԿՄՈՎ ՔՊԸՆԴ ՔԴԱԿ ԿԴԴՆ ՔՊԸՆԴ?

ԴՀՆԴ ՔՊԸՆԴ ՈԸԳՔ ՈՃՆՔ ՄՈԸՄՄՖԸՆ ՀՆՔՔ ՔԴԱՀՈՎ
ՀԱՃԱՅ ԿՃՐՄ ԼՈՎ ԱՖ ԱՖ ՔՊՄ Հ.Մ.Ը ՄՈԼԻ ՀԵԴՆՎ.ԴՄ::

ՔՈՎ ԱՖ ՄԸ ՀԱՃԱՅ ԿՃԱԿՄՈԼՈ ՈՓՈՎ ՇԻՖ Շ.Ը ՄԸՈՒ
ԴԿ.Դ.Ը ՄՈՒՃ Վ.Ը ՄՈՒՃ Կ.Ը ՄՈՒՃ Հ.Ը ՄԸՈՒ

ՔՃԻՊՄՆ ՔՊՄ ՈՄՊՄՊՐ: ՀՆԸՆԴ ՎՃՊԸՆԴ ՈՄԸՄԳՖ
ԱՅ ՔՈՎ ՀԱՃԻՃ ՔՖ ՊՎԴ ՈԸԳՔ Ե.Ը ՈԸԳՔ: ԿՈ.Ք ՊԸՆԴ:
ՀԱՃԱՅՄՆ ՔԸԸԿԻՖՄՆ ՀԱՃԱՃԱԿՄ ԿԴԳԴՆԴ ԿԴԿԴ ՔՃՄ
ՄԸ ՈԸԳՔ ՀԱՃԱՅ ՈԽԸԿՄ ՔՊՄՖՆ ՀՆՑՊԸՆ ՈԸԳՔ ՄԸ
ՀԳԴՄՎԼՆ:: ԿՈ.Ք ՀՆՑԱՍ ՊԼՊԸ:-

«ՎՆՀՄ ՈԸԿ ՔԸ ՈՎ ՀՎ ԿՄՊՈԼՎ ՔՊԼՎ: ԿՄՊ.ԼՈՒՈՎ.ԴՄ
ՔԸՈՒՈՎ::» (Ո.ԴՀՆ Մ.ԸԼ.ԴՄ)

ՀԱԽԱՍ ՔՃԴ ՈԽԸԿՄ ՀԱՃԱՅ ՈՐԴԴՎ.ԴՄ ՈՒ.Ը ԿԱ ՔՄԴԸՆ
ՔԴԴՎ.ԴՄ ՈՎ ԿՈՎ ՔՃՊՊՄՆ ՄՈՃԱԿԻՖ ՔԱԼ ԳՎՎ::

ՔՈՎ ԱՖ ՀՄ.Ը ԿՃԱԴ ՔՊԸՆԴ ՄՈՎ.ԴԿ ՔՊԸՆԴՎ ԴԿԴ
ՈՎՊՈՆ ՄՈՎ.ԴԿ ՈՒ ԿՎ:: ՀԸՆ.Ը ՔՆՈ.Ը Մ.Ը ԿՄԸՆԴ ՊԸՆԴ
ՄՈՒՃԸ ԿՎ:: ՀԸՆԴՄ ՈՎՎ ԱՖ ԱՖ ՄԸԸՆԴՄ ՊՎԴ ԿՎ ՄԸԸՆԴ
ՀԿ.Ը ՎՃԱՎԸ: ՎՃ ԿԴՎՃ: ՀՎ ԿԿ.Ը ՀԿ.Ը ՀԿ.Ը
ՀԵԼԲ ԸՄ.Ը ՔՊԸՆԸ ՀԿ ՀԿ.Ը ՔՊԸՆԸ ՀԿ ՀԿ.Ը
ՀԿ.Ը ԸԿՎ:: «ՀԱՃԱՅՄՆ ՈՎՎ ԱՖ ԿՎ ՔՎԸ ՀԿ ՀԿ.Ը
ՈՄՊԸՆ ՈՎԸՎՄՎ:: «ՈՐԳՆ ՈՊ ԿԱ ՔՎԸ ՀԿ ՀԿ.Ը
ՀԿ.Ը ՀԿ.Ը ՀԿ.Ը»

የነበረኩ አገልግሎት የርጊ የሰለው ወ-ቁያጥን ነው:: የሰዕችን ቅልብ
ለመጠበቅ የሚያደርጉት ጥሩት አምሳያ የሰውም:: ይህን የሚያመለከት·
አንድ ጽማራቻውን ለሰፍርልቻሁ::

«እናንተ አንዳቻሁ አገልጻይ የሚለት ሲመጣ፣ አብርሃት ይመጣ
ዘንድ ባይነቀምበው እንዲ አንድ ወይም ሁሉት ገርና የገርሰው::
የሚዘጋጀቱን ለገፈነት የተስከመው እርሰ ነውና::» (በኩሌ)

አሉህ በሽ ዓይ አገልጻይን አለቸ፣ አለቸውን አገልጻይ ማድረግ ይችል
ነበር:: ለሰነድም ለአሉህ ተጠለውን የሚፈጸምና ከሰርቻችን ያለ-
ለዋቻን በአግባቡ መያዝ ይገባናል::

የሰቶች አያያዝ

በቅረብ ዘመን ሲቶች ክበር አላማ አያያዝ ይሞላ ነበር:: የቅረብ ለወቻ
ለቶችቸውን ያለ ሆኖም ከነሰይወታቸው ይቀበሩ ነበር:: ይህን
የሚያደርጉት በአብረቱበብ የሚፈጸመባቸውን መነውርና ወግዢት·
በመኖራት ነው:: ከእነት የጠበረ ቅልጥቸው ይህን ወንጀል የሚያ
ፈጸመለው ይፈጸማል:: እንደት ሲወለድ ይፈማቸው የነበረውን
የአፍጻት ሲሆት አሉህ አንዳህ በማለት ጉልጻቸል::

﴿وَإِذَا بَيْسَرَ أَحَدُهُمْ بِالْأَنْتَنَى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴾ النحل: ٥٨

«እኔወሰ መካከል አንዳ በቤት ለይ በተበኩረ ሆነ ፊቃ በአዱን ይጠቀ-
ሙል:: ቅልሙ ይጠበኩረል::» (ከል ንዑስ 58)

በቅረብ ዘመን ለወቻ እንደቶችን ይፈማቸውን እጅግ ገዢ በሚያደርጉ
አያያዝ ይፈማቸው ነበር:: ክበርን በእኔት በማነቱ እኔኔን ለሰለኩነት
በዚ ይጠቀሙባቸውል:: የአሉህ መልከተተኩ ሲመጠ የእንደት መብት·
እውቅና አገኔ:: ለቶች በአብረቱበብ ወሰጥ የንግሥና የመልከም ለነ
የሚባር ተግባራለት ሆነ:: የእኔትናት ተቁም የልቀና ተግባራለት ተደርገ

ተቁጻራ:: እንሰት በተከታወች ነበያዊ መልእከት አማካይነት ተገብዎን
የከበር ደረጃ አጥቃ:: ካብደህ በለዋል::

«ይነት ከእናቶች እግር ስር ታጥሪለች::» (አልማዝኩ)

ተከታወች አጋጣሚ የከለሁ መልእከተኝ የእንሰቶችን ክበር ይበላጥ
ያስለበት:: ለነርሱ የሚገባውን አይደለም በውጭ አኞችን የገለጋበት::
እርዳታው ለሌቶች የለቸው ክበርና ወልን የለሽ እነዚት የተጠሪበቀበት
ነበር:: ይህውም የከለሁ መልእከተኝ በገዛ ሌጅ ነበሩ:: እንደሆህ የተባለ
እንደታደቂው አብረቱው ነበር:: ወመለችን የሚገኘው እርሱ ነበር::
ግመለች በፍጥነት ይጋበ ይመር:: የከለሁ መልእከተኝም ከግመለች
ለጅ የተሳፏሩ ለቶች እንዲይከላተሙ ሲጋት ግዢው:: ለዘዴ
እንደታደቂው እንደህ ለሌሎች::

«እንደሆህ ሆኖ:: ገዢ በል:: ለእነዚህ ስሳ ተርጓሜዎች እዘንደቂው::»
(በኋና አህመድ)

በለላ ተካሄሽ እንደህ በለዋል::

«እለሁ ሆኖ:: የሁለት ዝካጥዎች:: የየቱምና የሌቶች መብት ክበደት
ይሰማኝል::» (በኋና ማቅረብ)

«እማኝ ወንድ እማኝ ሲትን አይጥለ:: እንድ ባህሪዋን በጠላ ለለዎን
ይመለዋል::» (መ-ሰላም)

እንሰት ጥለች የሚገባት:: በእማካለ እናህ የተጥለች መራት
አይደለችም:: ለያደቅሬት እና ለናፍቁት:: ለንከባከዕትና ለሳሳለት
የምት-ገባ በውጭ አት-ከልቶች እና አበበች የተጥለች እያደ እንደ:: የሌት
ናቀር ክከለሁ በንድ የተሰጠ ገዢ ነው:: የከለሁ መልእከተኝ ይህን
ቦማስመልከት ለኋና እንደህ በለዋል::

«እኩንያ ወ-ሰጥ ሁ-ለት ካሮች ካኔ በንድ የበለጠ ተወዳጅ ሆነዋል::
እነርሱም ሲትና ሽቶ ዓቃው:: ለሳት የዓይኑ ማረፈያ ተደርጋለች::»
(ነማኩና አህመድ)

ይህ ቅዱር በቻልታ መያዝ የለበትም:: የስት ማሳሪያን በጥናር ሌይ
የአላሁ ወከል የሆነው የሰው ሌጅ ማረዳያ መሆኑን መዘንጋት ተብል
አይደለም:: አሉ ካውንድ ሌጅ ተፈጥሮች ስራት ወሰጥ የስት ሌጅን
ቅዱር አነጋል:: ተፈጻሚውንም ይህን የተቀዳለ ቅዱር ለመተናገድ
በማቻል አነጋን አበቃቻቻል:: ለሰነድም የአላሁ መልካትና ለሰቶች
የለቻው ቅዱር ወታዊ ገንባለ በቻ ተደርሱ መታየት የለበትም::
ይልቀንም በርሃቶው የተባረከ ለቦና ወሰጥ ካብረቻቻውን የሚመጣን በታ
ማማኬቻቻውን ያመለከታል::

ስት ሌጅ በሰው ሌጅ ተረከ ወሰጥ ይህን መለከታዊ ደረጃና ውጤ
የጥናቸው በእስራምና ጥሩ ስር በቻ ነው::

ለስት ሌጅ ካብርና ደረጃ ለጥተናቻል በማለት የሚመዳደቂት ካክስራምና
ወጪ ያለ አስተሳሰቦችና ለርዓቶች በሙሉ ካብር የቻናት ለእኔላዊ
እናነቻ በቻ ነው:: ለብኩናዋን ገን እንዲ ቅስ ካመጠቀም:: የኢትዮማና
የወሰን መጠቀማያ ካማድረግ ተቆጥበው እያወቁም::

ለሰነድም የሰው ሌጅ ባለጻበት በሙን ለለስት ያለውን እናታ መፈተሻና
ማስተካከል ይጠበቃበታል:: ይህም አውን ለሥን የሚቻለው በተባረከውና
በለቀው አስላማዊ እሳው ስር በቻ ነው::

ስትና ወንድ ካተፈጻሚበት ቅጽበት እንዲቶ እንዲ ለለውን የሚጥላ
ሁለት ፍለማት ፍቻው:: አሉ ለሁሉቱም የየራሳቸው የአይወት ማና
በለጠቸውም የእንዲበት ቅጽናው ይበልጥ ገልፅና መዝናሬ እንዲሆን
ፈቻቻል:: የአብረታስቦ መብላስትና መስተካከል በስት ሌጅ እና በቻ ነው::
ይህ ካመሆኑ እኩያ ሲት ሌጅን በተገበው መንገድ ቅርጫ ማሳደግ
በእስራምና እናታ ተልቅ ደረጃ ተሰጥቶት እናያለን:: ካብር ይህን
እስመሌከተው ለናገሩ::

«ወስት ሲት ሌጅ ወይም ለሰት እህተቻ፡ እንዲሆኑም ሁለት ሲት
ለቻቻው ወይም ሁለት እህተቻ ዓረወት ተንከባከበ ያሳይቸው፡ በርሃ-

ት.፩.፪.፭ አለሁን የፌ.ሮ ይነትና ያገኘል::: (ተርጉም.ዚ፡ አበ. ደው.ድና
አሁመድ)

በዚህ ስልጣን እንዲህ በለዋል:-

«ሀ.ለት ሌት ልቃቻን ለአካል መጠን አስከደርሰ ይረዳ ተንከባከዎ ያሳደ
እኔና አርብ ይነት ወሰጥ እንዲሆህ እንማናለን::: ማቶችቸውን
አጠቃላይ አሳይ:: (ሙ.ሰለ.ምና ተርጉም.ዚ)

የአሉህ መልእከተኝ የመልካም ሌትና ውጤ ሌ.ያዝኑ እንዲህ በለዋል:-

«ክ.ንያ መደሰቻ ፍት:: ከዘመት ዓለም አስደሳቻ ነገሮች ሁሉ በለፈ
መልካም ማሳት ፍት::: (ሙ.ሰለ.ምና ንግኑና ቤት ማቅሬ)

ከታዘጋጀ ለወቻ ይርባ እንሰት ታገናለቻ::: ለምሳሌ ከነበረ መ.አመድ፡፡
የርባ ባለቤታቸው ቴክክ ነበራቻ::: የእውቀቸውን ለሱምሩ ከማንኛው ቅድመ
ደንፈቸው:: አበረታታቸው:: ስለዘመት የአሉህ መልእከተኝ እድሜ
ልከተውን አልረዳትም::: ፍጤመቱ ለሀይናም እንዲሆህ ለአሉህ
መልእከተኝ፡፡ ለከት ገልህ ማና ነበራት:::

እናም መልካም ማሳት ከዘመት ዓለም ልጋዊት ሁሉ በለፈ ፍት::: የአሉህ
መልእከተኝ፡፡ የእንሰትና አያያዝ ለእንደ ለው ደግነት መመዘኛ
መስራርት እድርጋው አስቀምጠው.ቸል::: እንዲህ በለዋል:-

«ከከማኝ ወንደቻ መከል እማኑ ይበልጥ የምላው ስነ ምማባሩ ይበልጥ
ምማረው ሲሆን፤ ከመከከለቻሁ በለፈ፤ ለማሳቱ ለሀይናም ይበልጥ
መልካም የሆነው ነው::: (ተርጉም.ዚ)

ስለዘመት እንሰት እንደ ወሰን እኩ በቻ መታየቷ፤ ለእከለዋ አርብ፤
ለስርዋ ይሰታ በቻ መዋሪ፤ እኩለዋ እኩንቱ በቻ ታካራት ማማኝ፤
ስብእናዋን ማዋረድ ነው:: አሉ ለበት ልቃ የሰጣትና የለቀ ባህረዋን
መዘንጋቻና ለርሱ ታገቢውን ከበር አለመስጠት ነው::

እኔስት በአሁኑ ዓለም ወሰኑ ያለት በታ ከዚህ የተለያ እያደለም:: ለማስታወቂያ ሲሆ:: ለሻቀጥ ማቅረብነት በታ ተዋላለች:: ይህ በእርግጥም የእኔስትን በታ በጣም የሚያዋርድና የሚያዘውጥ ነው::

በት ሌጅ መታገኑት ያለባት የአብረተሰቦ እውነተኛ መከተልኩና መስራች መሆና ባንብ በገኘበት መለከ ነው:: ታሳሳቻችን በእቅድ ወሰኑ የምታሳይ የትመልድ ቁራጭ መሆና ባንብ ማማት አለበት:: ከእኔስት የበለጠ ለርዳ እውነተኛ ፍቅርና ክብር የሚያሳጠት ሌጅ ማኅና ከቶዎንም ለኖር እያችልም:: እውነተኛ እናት በሆና ወሰኑ ለመረጃ ተስፋ:: በፈጻሚ ወሰኑም እስከትምት ይረዳ ይሆ የምትናር:: እያወጪን ለበተሰቦች የሰጠች እኔስት ዓላት:: ይህም በሙሉ የእናሸሚ መልሱ ምስጋና:: ተልቅ ፍቅርና አካብርት ለታገኘ ተገበ ሆኖል::

የእኔሱ መልእከተኛ  በአዲስ ሌጅ ከእኔስት ቅጥሎ በጣም እንደሚወቅ የገለጠት ነገር ስታ ነው:: የእኔሱ መልእከተኛ ምንጻይም ስታችው መልካም ነበር:: መጥሪ ጥሩን ከፍተኛው ወጥቶ እያወቁም:: መለ አካላችው መልካም ጥሩን የወዳለ::

መልካም ጥሩን የንግሥና ምልክት ነው:: መልካም ጥሩን ያለው ለው የንግሥናውን መጠበቃን ያመለከታል:: የእኔሱ መልእከተኛ አካል ምንጻይም ስታው ያወዳል:: ለጠቃቻው ሌጅ ማኅና እንደነበረው ይነገራል:: የእኔድን የቴም ሲስ ሌጅ ሲስ መልካም መሆኑችውን እንደያዘ ለረጅም ዓይነ ይቆይል::

ይህን በተመለከተ አብራሮምን ተቀስው አኋመሰን እንደዘገበት:: «የእኔሱ መልእከተኛ በለለት በንኩል መልካም ስታ ያለበት አካባቢ ይታወቁል::» (ዓርማ)

በአዲስ ሌጅ:: «የገለጠን የቀይና ማረፈያ» በለዋጋል:: በእርግጥም ለገለጠ እንዲሆነ ዓላት:: እናደዚህ ዓላት:: እናደግሮ ይህን ማኅናውን በጠመረ መለከ በትክክል ለመን ይገባል:: ሲጋዙ አለሁን እንደሚያየው እናርነት በፈጸማት መልካም

ነው:: አርስ የዚያወጥም አለሁ ያየዋልኝ:: ለላት የአለሁ መልእከተኛ የዓይን ማረዳያ የሆነቸውም ክዘሩ አይደለም::

ከየቱምች ገር

አለሁ መልእከተኛውን ወደዘመኑ ታለም የተምህር አድርገት የግብርው የተምህነት የተለያ ትክረት እንዲታረው በመስቀት ነው:: የአለሁ መልእከተኛ ለየቱምች በጣም ያገኙ ነበር:: የተለያ ትክረትም ይለማቸው ነበር:: ቁርአን ወሰጥ የየቱምን መብት መጠበቅን የሚመለከቱ በክናት አኅቆን አኅጋጽለን:: የቱምችን ለምት እንዲሁ መዝከባከብ እንዲለባቸው አለሁ በበርካታ ለፍራውች መመሪያ ለጥቃል:: ለአብነት:-

﴿فَمَا أَلْيَمَ فَلَأَنْفَهَرْ ﴾
الضحى: ٩

(በአዎስ) የቴምን ፈጻጥም አትበደል:: (፪.፲:9)

የአለሁ መልእከተኛ በተከበረው ተረዳዋቸው እንዲሁ በለዋል:-

«ከመ-ሰለጥምች በቶች መከከል መልከመ የቴም በእንከብከብ የተያዘበት በት ነው:: ከመ-ሰለጥምች በቶች ወሰጥ መጥሪው የቴም በመጥሪው አያያዝ የተያዘበት በት ነው::» (በን ማሻሻል)

በሌላ ተረዳ እንዲሁ በለዋል:-

«የቴምን ያቦለና ያጠጣ፣ ጥሃረት የሚያስገኘ ወንጀል ካልፈጸመ በቀር ይነት ይገባል::» (ተርጉምነት)

በሌላ ተረዳ እንዲሁ በለዋል:-

«በአለሁ ሌላ የየቴምን ሲስ የቆበስ እች ባረራባቸው ዘንድቸች ለክ ጥንድ ያገኙል:: ከርስ ዝንድ ለማጋገኘ የቴም በት የዋለ እናና ከርስ ዝነት ወሰጥ እንዲዘዴ እንደሸበታል::» በማለት የአውራና የመከከለች ጥቻቸውን አጠቃማተው አሳይ:: (አሁመድ)

የእለሁ መልእከተኝ  የፌ.ሆኑን ልቦና ባለቤቶች የሆነ አስፈላጊዎችን
የተደምን ይንካባከበ በንድ በወተር ያሳሰብ ነበር፡፡ እንዲሁ በለዋል፡-

«እኔና የተደምን የሚንካባከበ ለኩ እንዲሆህ ነገ፡፡» በማለት የእውራና
የመአከላኛ ጥቃታዎችን አሳይ፡፡

ቀልበ እንደደረሰቀበት ስምታ ለነገራቸው እንድ ሰካብ ተከታታሪ ምክር
ለግለጫቸል፡፡

«ቀልበሁን ማለዘበ ከፈላጊ ድሃን አበለ፡፡ የየተደምን ለሰም ይበለ፡፡»
(አህመድ)

የእለሁ መልእከተኝ  እንዲሁ በማለት የእግዢትንና የፍቅርነትን ማኅ
ይደርሰለ፡፡

«እኔ ለእያንዳንዱ መ-ሰላም ከሬስ ይበልጥ ተጠወ ነገ፡፡ ገዢዕስ የተው
ለበተሰበ ነው፡፡ እኩ የተው ጥን እውዱን የመከራለ ተለፈነት በኋ ሌይ
ነው፡፡» (መ-ሰላም)

የእንስሳት አያያዝ

የነበረ መ-አመድ  እያንዳንዱ እንቅስቻለ ከፍቅርና ከርሃራዊ መሠረት
አይ የታነስ ነው፡፡ ወደፊጻራን በእግዢት ይቀርባለ፡፡ ጉዳያቸውንም
ይፈጸማለ፡፡ እንስሳትም ከርሳቸው የፍቅር ወቅያናን ወስጥ
የደርሻቸውን ተቋድስዋል፡፡

የቃሬል ለወች ለእንስሳት አያያዝም ነበር፡፡ በመጥሪ አያያዝ
ይይሱቸዋል፡፡ እነርሳት የሚትሩ ድርጋት ይፈጸማውቸዋል፡፡ እንስሳትን
እርስ በርስ እያዋን እና እያጋደለ ይዘናናለ፡፡ የእለሁ መልእከተኝ 
እነዚህን ከመልካም ሰነ ምግባር ወር የሚይጣማው ድርጋቸች ሁሉ
ከለከለ፡፡ አሁን ወቂደ ለይሳ እንዲሁ ሰላ አውጥቷል፡-

የመዳና ለወች የግማል ምድ እና የፍጥል ለት ይወቀ ለለነበር
ከነስተውታቸው እያቆረጋው ይመንግቸው ነበር፡፡ የአሉሁ መልእከተኝ ግን
ይህን ደርጋት እንዲሆ በማለት ካለሁ፡-

«እንሰሳት በከይወለት እያለ ከእከላቸው የሚቻረጥ ስጋ ሁሉ በከት
ነው፡፡» (ኤርማካኤል አህመድ)

ቂዢ እንዳሰተለፈኝት የአሉሁ መልእከተኝ ፈቃ የተጠበሰ እንደ አሁያ
ተመለከተኝ እንዲሆ እለ፡-

«ይህን ደርጋት እልከለከልሱቸውም ነበርን? ይህን የፈጸመውን ለው-
እሉሁ ሌገመዎ፡፡»

የእንሰሳትን ፈት መምታትንም ካለሁ፡፡ (አቢ የእለክ)

አብዕራህማን በን አብደለሁ አባቱን በመጥቀስ የሚከተለውን አውጥቷል፡-

ከአሉሁ መልእከተኝ ጋር በተዘ ለይ ነበርን፡፡ ለተዳደ ከኩ ተነጠለ፡፡ እኩ
ዶግም እንደ የወቀ ሲደ አየን፡፡ ሁሉት ማጋዊቶች ነበሩበት፡፡
መሰናቶቸው፡፡ እናታቸው ለቻቻን ተከተለ መጣች፡፡ በለያቻቻም ለይ
ታኅጥበብ ይመር፡፡ ነበያቻቻ ይህን ለያየ እንዲሆ እለ፡-

«የዘመኝን አጥራ ለቻቻ የወሰድ ማን ነው፡፡ መልሰላት፡፡»

የጥንቃን ቁዕ ተቀባዩም ተመለከቱ፡፡ «ማን ነው ያቃጠለው?» በማለት
ጠየቁ፡፡ «እኩ» እልናቸው፡፡ «በእሳት የመቅጣት መብት ያለው የእሳት
አጥላክ በቻ ነው፡፡» እለ፡፡ (አቢ የወድ)

እንደ ገዢ የአሉሁ መልእከተኝ ፈቃ ለአይ አህፈም እናርገው ወደ መከ
እቀነ፡፡ እሳያሁ ከተባለበ በታ ለደርሰ ከእንዲት ማኅ ጥገ ለር ተዘጋጀቶ
የተኝ ማረቆ ተመለከቱ፡፡ እንቁልፄን እስከመርስ ይረስ ለወች
እንዲያውከት ይጠበቅ እንደ እንደ ለአባቻውን አዘጋጅ፡፡

የአሉሁ መልእከተኝ መከን ለመቆጠበ አስር ሆኖ ለራዋት ይዘው
በዘመኝ ገዢ መንገድ ለይ እንዲት እናት ወሻ ተንጋጌ ለቻቻ ለቻቻ ለቻቻ

ተመለከቱ:: አርዲንም ሆነ ለቃቄን ወታደሮች እንዳያዥበኩቻው ይከላከል
ዘንድ እንድ ስካሳቻውን አዘገት:: (አልዋቅና)

እንድ ቅን በእንድ ግመል አጠንበት አለፏ:: ከመከሰቱ የተነስ ይርባው
ከሁክ ዴር ተጠበቃል:: እንዲህ አለ:-

«እንደበት በረለጥው እንሰሳዣቻቸው ጉዳይ አለሁን ፍሩ:: በመልካም
አያያዝ ሂልዕቻው:: በመልካም አብጀንም ተመግቢቻው::» (አብ ዓውድ)

አብደለሁ አብን ይሰራር እንዲህ ሲሉ አውጥተዋል:-

የእነህ መልእከተኛ  እንድ ቅን ከመንጋገጥቻው ላይ አፈናጠጋቸ::
ለማንም የሚለውንው እንድ ማሳተርም አጠቃቀቸ:: ወደ እንድ
የእንዲር ስው የእነዚህ በት ሲጠ ሲጠ ግመል አገኙ:: ነበረን ሲያይ
አለበት:: እንዲም ከዓይኖች መነጻ:: ነበረ ተጠግኗና እንዲውን አስተሳት::
በም አሉ:: «የዚህ ግመል ባለቤት ማን ነው?» ሲሉ መቆቻ:: እንድ
የእንዲር ወጥት መጣና:: «እኔ ነኝ» አለጥው:: እንዲህ አለት::-

«አለሁ በባለቤትነት በሰጠሁ በዚህ እንሰሳ ጉዳይ አለሁን አትራራምን?
እንደምታሰርበውና ልዩት እንደማትሰጠው ሰጥቶ ነገሬቸ::» (አብ ዓውድ)

እንድ ጊዜ ከእንሰሳዣቻቸው አጠንበት በቆሙ ሲወቻ ጥሩ ሲያልፏ እንዲህ
አሉ:: «በመልካም አብጀንም ሂልዕቻው:: በመልካም አብጀንም ተዋዋው::
በጠቦ በታም በመንገድም ለምታወገት ወሩ በመቀጣወገት
አትጠቀሙባቸው:: ከጠበረዋ የተሻለቻ ተጠለበት እንሰሳ ሲጠት አለቻ::
አለሁም በብዛት አውሰድ::» (አሁም)

እንድ ስው ፍያል ለማረዳ አርዲን አጋድም በላዋ ሲሰላ ተመለከቱና
እንዲህ ሲሉ የቃቀኑ ተግባሩን ካነት:: «በዚህ ጊዜ ለትንጋድለት ተሻለሁን?
ሳታፊምን በፈት በላዋሁን አትሰላም ነበርን?» (አሁም)

አብን መሰቦና እንዳሰተገኘት ነበረ  «እማት ለማን አርም
እንደምታሆን ልንጋልቻሁን?» በማለት መቆቻ:: «እወ» አለጥው::

«ԵՇԻՑ : ՃԱՌՈ ՃՆՃՈ ՃՄՆ Մ-Ը ԿԹԱՅԱ : ՀՃԱ : (Ո.Ն Ժ.ՊՆՏ
ՀԽՄԾՁ)»

ՔԱՄՀՆ ՔԸՆԻՇ ՈՄՖԴ ՈՒ Ո.ՆՃԱ ՀՆԳԱՍ ՈՂՎԲԱ:-

«ՀՆԳ ՈՓ ՈՐ-Ի ՂԵ ՀՔԸ ՈՎԿ ՊՐՊ ՄՆՈՒՅ : ՄԸ ՀՆԳ ԴՔՀՅ
ՄԸԸ ՊՊԱ : Ո.ՄՊ ՀՆԳ ՈՎԿ ՈՐՊ ՄՎՄ ՀԿՄՊ ՀԿԸ Ո.ՊԴ
ՄՎՄԼԻՒՄԱ : «ՀԱՆՅ ՔՐԴՆ ՀԵՌԻ ՈԿԵ ՊՊԴ ԲՍԴՅՅ ՈՎԿ
ՀՊՀԴՖՖԱ :» ՀՃԱ ՄԸ ԴՔՀՅԴ ՈՄՎԱՀՅ ՈՎԿՊՎ ՈՎԿ
ՈՒԿ ՄՎՄՊԴ ՊՊԱ : ԻՒ.ՔՊ ՈՓ-ԸՎ ՀԿԸԸԸ ՈՎԿ
ՀՆՍՊ ՖԸԸԸ ՄՎԸԸԸ : ՊՄՍՀԴՊ ՀԵՌԵՈՒՅ :»

«ՔԱԼՍ ՄՎԼԻՒՄԴ ՄՅ : ՈՒՆՃՈՒՅ ՀԿԸ ՀԿԴՀԸՆՅ ?» Ո.Ը
ՊՐՔԴՎՄԱ : «ՀՊ : ՀԿՄՊ ԴՈՒ Մ-Ը ՀԿԸ ՔՈՒԴԱ :»
ՀՃԱ : (Ո.ՆԸ)

ՈՂԵ ԺԿԸ ԶՊՊ ՀՆԳԱՍ ՈՂՎԲԱ:-

«ՀՆԳԴ : ՈՒ ՈՒՆԳԴ : ԲՄՊԴ ՊՄԿՆՅԴ : ՄՎՄՖՖԱ : ԲՍՎՊ
ԲՄՎՀՆ ՄԸ ՀԺՈՈՒԴՆ ՀԺՈՊԴ : ՄՎՊ ԶՊՊ ՀՎՀ ՊՊԸԸ
ՆԳՆԴՆ ՀՆԳԴՈՈ ՀԱԼՈՓՔՖԴ : ՀՆԳԱՍ ՀՃԱ ՈՂՈՓՔՖԴ : ՈՒ.Ս
ՈՈՈ ՀՃԱ ՊՈՒ :» (Ո.ՆԸ ՄՎ-ԸԸԸ)

ՔԱԼՍ ՄՎԼԻՒՄԴ ՈՒ.Ս ԴՊՄՍՀԸՖԴ ՔՆ ԲՑՎԱՅ ՄՊՀՈւԸԸ
ՄԸ ՄՎԼԻՄ ՄՊՀՈւԸԸԸ : ՔՆՈՒՈՒՆ ԴՎ-ԸԸ ՄԸ ՄՎԼԻՄ ԴՎ-ԸԸ
ԼՎՈՒՅ : ՈՒ ԱԾՔԴՎՄՆ ԻՆՀԵԹՎԵՖՖՎ ԸՓՈՒ ՔՆՈՒ ԱԿԻՖՖԴ
ՈՒՆՃՈՒՅ ՀԵՓԿ ԲՊԿԸԿ ԲՊԿԸԿ ՔՆՈՒՅ ՊՄՆՄՖ ՈՄՄՎՆ
ՈՒ :»

ՊՄԿՆՅԴ ՈՄ-ԸԸ ԴՔԲԴԴ ՀԿՀԵՖՎ ՔԱԼՍ ՄՎԼԻՒՄԴ
ՆՈՒՆ : ՀԿԸԸՎՄ ԲՄ-ԸԸ ՆԿ ՄՎՈՒ ԲՄՊՎ ՆՈՒ : ԲՈՒԸ
ՀՆՃՈ ՀԿՅ ՄՎՈՒ ՀԵՓԿ ՄՎՓՎԲԱ : ԸԺՈՒԴՊ Ո.ՆՃԱ ԲՊԿԸԿ
ՔՆՈՒՅ ՈՄՎԴ ՀԿՈՒ : ՀԿԴՀ ԲՄՆ ՀՆՃՈՒՆ : ՈՄՎԴ ՀՆԴՅՆ
ՀՈՈՆ ՀՆԿ ՀԵՀՎՄՎՆ ՈՄՎԲԱ ՄՎԿԱՅ ՊԲ Ո.ՄՎԳԴՎՄ

እንዳያስቀርብኝው መልእከተኝው አዴዓ:: ቅለ ይጠበቅ በንድ በአንድ
ምት እንዳገኘቸው አይደረግ አለ:: እንዲህ ሌሎ አስተማሸቸው::

«እባባን በአንድ ምት የገደለ ይህን የህል አይር አለው:: በሁሉም ምት
የገደለ ከመጀመሪያው ያነሳ አይር አለው:: በዚሁም ምት የገደለ ይህን
የህል (ከሁሉም ያነሳ) አይር አለው::» (መ.ሰላም)

የእሉህ መልእከተኝ በዚህ መልካ መግዳል ያለባቸውን እንዲከተት እንኩ
በርሃሱ መግዳልን ያስተምሩ ነበር:: ይህ ሁሉ የእሉህ መልእከተኝ
በተከበረው ቁልጥቸው ውስጥ የተሽከመ.ትን ወሰን የለሽ እገዢት
አያመለክትምን?

የእሉህ መልእከተኝ በዚህ ደንቅ ስነ መግባራቸው የተነሳ መግሰን
አይመድም:: አሁን የለባቸውን የጋዥቶች ሲያወስኝ እንኩ «ተራ
አይደለም::» የሚል ስራዊ ማከልን የሚጠበው አይዘነትም:: (ኤርማካኤል)

ከወሰን ያለፈ መግኑ በከራት የመብከልን ስሜት:: እንዲህም
አያመለክትን በመኖር ለእኔ ያጋልጣል::

የእሉህ መልእከተኝ የለው ለቻቻ ፊርማ ከመሆናቸውና አሉህም
የሞትሰቸው ከመሆኑ ወር ሪሳታቸውን አስመልከተው እንዲህ ይለ ነበር::
«እርስት.ዶች አሳን ከወሰን እንዳሰለፋት እናንተም አታሳሌፋች:: እኔ
የእሉህ ባረም በመሆኑ የእሉህ ባረም መልእከተኝ በቻ በለቻ::» (በኩል)

በእርግጥ የተገኘነት ባህሪ በእያንዳንዱ ለው ውስጥ ይገኘል:: ለውያው
እንዲም ለተቆምና ለሰንዋዊ ፍላትቱ:: ለከንቱ ስሜቱ ተገኘው ይሆናል::
መደም ደግሞ ለእምላከ ተገኘው ይሆናል:: አምላክን የሚገባ ለሰንዋዊ
ፍላትቱና ለሰንዋዊ ስሜቱ:: ለተቆምና ለንዋይ ባረም ከመሆን ይታደግዋል::

የእሉህ መልእከተኝ ለተለያየ የአይወቻ በርሃኑ ያስቀመጥ.ትን
ማሟርቃንት ልያነንኩ የፈዋል:: በዚህ ሌገድ የርስጥቸውን ስብአና
የሚመጥን ለለ ተምሳለት በለው ለቻቻ ተረክ ውስጥ ማግኘት
አይቻልም:: በእርግጥ ከአይወቻ መልካቻ በእንዲ ወደም በሁሉም

በመ.ያኅው የተሰከላቻው ፈግጥናን ለኖንና እንታል ይሆናል፡፡ የአለሁ
መልእከትና ጥን በሁሉም የሰይዎት መስከት ተሰከላቻውል፡፡
መስከት ብቻ ማይሆን እኩ የለሽና ተምሳለትም መሆን ችሎዋል፡፡

የሰው ለቻ እስከለንበት ዘመን ድረሰ በተለያየ መስከ ዝወቻቸውን ታላላቸ
በበኩናዎች በልቀና ያስከነፋ አምሳያ የለሽ ተምሳለታዊ ስብኩና ፍቃው፡፡

የአለሁ መልእከትና በእባዳ፡ በንግድና በስራ፡ በስነ ምግባር መስከ
ወደር ለጋዢለቻው የሚይቻለ መልካም ባህረያትናን እስቶችን ለሰው-
ልማች እበርከተዋል፡፡ እኩ የለለቻውን ቁጥርና መንፈሳዊ እስቶች
ለግለዋል፡፡

እናም የሰው ለቻ የዘንተ ዓለም ቁን መሬ እንዲሆነ ይቀጥለለ፡፡ በንግድ-
ተፈጥሪቸው ለዓለም ተምሳለት የመሆንን ከባድ ፍላጂነት
ተገኘነበዋል፡፡

የአለሁ መልእከትና ለሰላት የተለያ ክብደት ይሰጣ እንዲሆነ
ማስታወሻ መቻማ ይመስለናል፡፡ ከሌላቱ በእንቅልፍ የሚያሳልኑት
ጥቃቱን ነው፡፡ የተከበረው አከላቻው በእብዛወው ፍራሽ አያዥቻውም፡፡
ለዚች በተልቀ እንቅልፍ ወሰጥ ሲሆን፤ የርጊጥው አይኖች ከስቸድ ላይ
ለያለቅነ ይደረሰለ፡፡ በጥም ተመው ለጥም፤ በተቋረጋበት ገዢ እንጂ
አቅማቸውን አስቀበበው ከበታቸው በመውጥት መስጋድ ወሰጥ በቻመዓ
ይሰግኝ ነበር፡፡

የአለሁ መልእከትና በሰላት ውስጥ የነበረቸውን ተመስጠ አብደለሁ
በንግድ ምርመራ እንዲሆ ሲል አውጋጊል፡-

ከአለሁ መልእከትና ወንድ መጣሁ፡፡ እየሰንዕድም አገኘቻቸው፡፡
እንደተጠደ ምንቻት የመንፈቻፈ ይሞክ ከሆዳቸው ውስጥ እስማ
ነበር፡፡፡ (እየተንሰሳቻለቹ ይለቅነ ነበር ማለቱ ነው፡፡) (አሁ ዓውድና ንግስ.)

ከረመዳን ውሱ የአለሁ መልእከትና ለንና ይም ያልጋሙበት እንዲሆ
ወር አለለፈም፡፡ እናታችን አሳሽ እንዲሆ ይለለ፡-

«የእለሁ መልእከተኝ የሚያደርገው እስከማይይመሰለን ይረዳ አከታትለው ይጠማለ::: እንዲሆም ይግባኝ የሚያመሱ እስከማይይመሰለን ይረዳ አከታትለው ያደርሱለ::» (በኩራ)

ከየወሩ አስራ ማስታ:: አስራ አራትና አስራ አምስትናውን ቅናት የሚጠቀሙ በያዝ የሳሌፈለ:: የሰዋል ወርን ስድስት ቅናት:: ከመ-አረም ወራት ገበያና አስርን ወይም አስር እና አስራ እንደናውን ቅን በያዝ የሳሌፈለ:: በየሳምንቱ ለቃና ሲመሰብ መያዝ ለምዳችው ነው::

የዚህ ቁርክናዊ መልእከት በወረዳ ገዢ መልእከተኝውን መ-አማጥቻን በዚህ እንዳለሁ አዎች:: ተ-አማጥቻውን ቅጽመው የተጠበቅት ግን ልሳቻውናቸው:: የምጽዋትን ድንቅ የሚሰለበት በገቢር አሳይ:: «ከለመናቸው ለሳይ የሚመሻው-ቱ» የሚለውን የእለሁ ቅል ወደ ስይወት ቅናት:: (አል በቀራብ 3)

ለበት ነገር የሚውሉን ገንዘብ አጥማለዋል:: ገንዘብቸውን በአቶ መንገድ ለበደበው በእለሁ መንገድ ለበት ተገቢር የሚያውሉ ንጉሥቸኝም አውድለዋል::

ወደር የሚይግኘለቸው መሰራርቻቸ

የእለሁ መልእከተኝ ቀናዊ ሂብት አለማማቸም:: የሚይግኘለትን ገንዘብ ሁሉ በእለሁ መንገድ ይመሻው-ታለ:: ይህ የርዕቻው ለይ ባህሪ ሆነ:: አብ-ዘር አልጋኑኝ እንዲሆ በለዋል:-

መክና ወሰኑ ከእለሁ መልእከተኝ ወር እየተጠበኑ እያለን የእ-ሆናን ተራሱ ከዚት ለፈታቸን አየኝ:: «አብ-ዘር ሆኖ::» አለጀ:: «ለበደከ ያረሰ-ለለሁ» አልፋቸው:: እንዲሆ አለ-::

«የእ-ሆናን ተራሱ በሚያሆል የወርቁ ሂብት ባጥረኞ ያለበኝን እና ለመከራል ከማስቀረው ነገር ወ-ቁ ከኔ ወር ለወብት ቅናት ያህል እንዲ እንዲቻል አልፈቻድም:: እነዚህም እነዚያ በመመሻውት አበትነዋልሁ::»

እስ:: ወደጀለቻው:: ወደ ፊታቻው:: ወደ ቅኝና ወደ ገራቻው
እያመለከቱ:: ከዘመግባር ገዢቻንን መቀልን:: እንዲህ ስላ እከለ::

«በዘመግባር በዘመግባር የመጀመሪት ስላቸው በተመቻ ስብሰጥም በእስተ ቁጥሮ
ድሆነ ዓቻው::» እስ:: በስተቀኑና በስተገኘ:: በረከና በረከና
እያመለከቱ:: «ይሁን የሚያደርጉት ደግሞ በቀጥር እናና ዓቻው::» እስ::
(በኩረና መሰላም)

እንዳንድ ገዢ የአለሁ መልካከተኩል ለሁለት ወይም ለማስታት ቁናት እህል
ዓፏቻው ማይዘር እከታትለው ይጠሙ ነበር:: ለሐበሻ እንደርሱቻው
ለማድረግ ፈቃድ ለጠራቸው:: «እንደዘይሁ እታደርገት::» በማለት
ይከለከለቻዋል:: «እርስዎ እከታትለው ይጠሙ የለ?» ለሳቻው «እኔ
እንደኋንተ እየደለሁም:: ቤታው ይመግባኝል:: ይጠጣኝል::» በማለት
ይመልከለ:: እከታትለው እንዳይጠሙ የከለከለቻው ለነጻለ በማዘን
ነው:: (በኩረ)

የአለሁ መልካከተኩል ለሁለም የአይወት መስከ ስብአናቻው የመጠቀ
ከመሆኑ የተነሳ እርዳቻው የደረሰበትን የታላቂነት ይረዳ መድረሰ ለታ
ለተራ ሲወች የሚጥሩክ ለይሆን ይቻላል:: ይሁንና ሆላቻንም እንዳያ
አቅማቻን እንጥናለው ወንድ በእርሳያነት ተቀምጠልናል::

በእርግጥ ካርዳቻው የልቀና ይረዳ መድረሰ የሚቻል እየጋኝም:: የና
ፈላጊቻውን በመከተል በእቅመ ልት እና በራሳ ዓለም ወሰኑ ተተክ
መተከመድ መሆን የሚቻግለው የለም:: ከኝ የሚፈለገው ይህ ነው::

አለሁ ከሰጠን ገንዘብ ማውጣት ይሰጣን የዘነ መጠን ሚኒ የሀል እንደሆነ
አውቀን መመጀመሪት እንቻለለን:: አለሁ በሰጠን አቅም መስራት ይሰጣን
በት ስራ መጠኑ ሚኒ የሀል እንደሆነ ቃን በትክክል ማውቅም እንቻለም::
ስለሆነም አለሁ መጨረሻው እስተንቀሳቻችን ይረዳ ባለን አቅም ሆላ
ለአለሁ ተገኘ ሆነን ለመገኘት መጠር ይኖርበናል::

የለጊበትን ሆነታ በትክክል ለመመዘን ጥሩ ማሬን እንዲርና መተክሮ
የሆነ ለሐበሻ ዓቻው:: የአለሁ መልካከተኩል ከትኩተው ለፍራ

ՔՈԺՔՈՎ ԿՄԱՋՔՔՈՎ ՔՀԱՍՆ ԳՈՒՅՆ ԱՄՖԱՆ ՀՈՒ ՖԵՇՆ
ԱՄԾՔՅՁ ՖԱՆ ԿՐԱՎԱԼ:: ՅԵՆ ՔՆՆ Հ.ՊՆ ՈՉՈԹ ՂԵ
ԱՄՊԱՆԱՆԵԼ ԶԻՄՆ ՈՈՒՆ ՂԵԼ ԱԾՔ ԴՀԵՆ ՀԵՑԱՎԱԼ::
ԶԻՄՓԱԼ:: ՈԾԿՎԱԼ:: ՄՈՒՓԱՆԵՆԵԼ ԻԳԵՎԱԼ::

ከፍል ማስታ

- ቁልጊ የሚሰጥካለው ንብረቱ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ በመከተል
ነው::
- ገዢለን بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ በኩቅር መከተል
- የደሰታ ካሙን -የነበረኩ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ሲ የምግባርና ቅቅር
መስተዋት
- የፈተሻ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ እማምች
- በርሳቸው ለይ ስለዋት ማውራድ

ቁል ዓምሮ ተከለው ነበሩን በመከተል ነው

ስት ከኩረት ከአሁን መልካቻቸውን መልካም እርከያነት በሚገባ
ተጠቀማቸል:: የስተዋዕትን ማረጋገጫ መለሰሰ ከፈላጊን በመጀመሪያ ቁልጥታን
ማስተካከል ይጠበቃባል:: ስለ መልካም እርከያ የሚያውሳው የቀርብ
እንቅስ እንዲህ ይላል:-

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَشْوَأُ حَسَنَةٍ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ **الأحزاب: ٢١**

«የእኩረት መልዕክትና፡ (ከመከተል) እነዚህ መጽሑፍን ዓለም ተስፋ
ለማረጋገጫ፡ እነዚህም በበዛት ለማያውሳድ፡ መልካም እርከያ ነው»...
(ከል አሁባብ 21)

በእንቅስ እንደተገለጹው የእነዚህ መልዕክትና መልካም ስብሰና
በእርከያነት ለመከተል ወሰጣዊና መንፈሳዊ ጊዜቶት ይሰራልባናል::
ይህም ጊዜቶት እነዚህ መጽሑፍን ዓለም ተስፋ ማድረግና እነዚህ
በበዛት ማስታወሻ ዓለም::

እብዳቤት የሚከናወነበት የየራሳቸው ወቅት አሳቸው:: እማንን ገን
ሆለም መጠበቃና መዝከባከብ ይሰራልባናል:: እያንዳንዶች ቅጽበት በእነዚህ
የፈንን እምነት ገዢታወች የጥንቃወጣበትና የእነዚህ ወዶች
የጥንቃወጣበት ዓለም::

በእነዚህም መእናሱን ቁልበ እንዲያቀምና የሰይጣንን ወሰዋስ በተገበዎ
መልከት መቆቻዎም እንዲችል እነዚህ ሆለም ማስታወሻ፣ ለቅጽበት እንዲ
እስመዣንጂት ይጠበቃበታል:: እነዚህ ይህን በማስመልከት ሲኖገር::

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ **الأحزاب: ٤**

«እኩረት የመጽሑፍ ሆኖ እነዚህ በበዛት እስታወሻ»... (ከል አሁባብ
41)

ይህ አንቀጽ አለሁን ላምን የህል ጉዥ ማስታወሻ እንዳለበት ቁጥሩን
መጥና አልነገረንም:: በብዛት እንዳናስታወሻ በቻ ነው የታዘዘዘዎች::
ብዛት ደግሞ ወሰን የለውም:: የርጊው ጥልሳነት በቻ ነው:: ስለዚህም
የተማሪ የእሉህ ባረም ለመሆን የፈላጊ ሁሉ በእያንዳንዱ ቁጥበት በቻለው·
እኔ አለሁን ማስታወሻ ግድ ይሆንበታል:: በዚ አንቀጽ አለሁ እንዲሁ
በኩል:-

﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا إِنَّكُمْ أَلَّا تَطْمَئِنُ قُلُوبُكُمْ ﴾
الرعد: ٢٨

“እኩል የመተኞች፡ ለቦታቸውም አለሁን በማስታወሻ የሚረከተን
(ይመራል):: እዋዴ፡ ለቦች አለሁን በማስታወሻ ይረከሉ...»(ከል ፲፭: 28)
የነዚህ ዓለም መልእከቱን ስያጻነትና ቅዱቱን መድገም በቻ እያደለም::
የቆልብን ማረጋገጫ ይፈልጋል:: ቁልብ አለሁን የማስታወሻን ለሆነ ማጣጣም
አለበት:: አለሁን ማስታወሻ ከመጀመሪያ ቁልብ ወሰጥ ሌሎር በሽታ
የሰውጭልታል:: ከቆኝና ከዘንጋታ ያገዳዋል:: በበርሃን ይሞላዋል::
ለስላክና እርጥበ ያደርጋዋል:: የእሉህን ማስተጥርቷል ለማውቅ ያለውን
ጥንት ይጨምርልታል:: የቆልብ ሥነት «እሉህ» በማረጋገጫ የነዚህ ቅል
ብቻ የሰውጥው ነገና ስራ ሁሉ ሁሉ የተስተካከለ ይሆናል:: ነበረ እንዲሁ
በላዋል:-

«እሉህን ማስታወሻ እርስተን የመውጭና ጥልካት ነው...» (በይዝቀ)

አፍቃራ ቅቅረናውን ያለ ለአፍቃ እንኩ እያደለውም:: ቁልብና ሥሳስ
ከማስታወሻ እያጠበኑም:: የእማንን ለሆነ ማጣጣም የፈላጊ በቀልብም
በመሳሰሉ በዚህ አለሁን ማስታወሻ አለበት:: ቅምም ተቀምጧም
ተጀቶም በነዚህ ማብዛት አለበት:: አሉ ለማየትና የድርጅት የፈጻሚትን
ፈቀቂ ማስተጥር እና ጥበበም ማስተኞችን ይጠበቀበታል:: አሉ እንዲሁ
በኩል:-

﴿ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيمًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطِلًا سُبْحَانَكَ فَقَاتَ عَذَابَ النَّارِ ﴾ ﴿ ١٩١ ﴾ آل عمران: ١٩١

«እኔዏ አለሁን ቁመወጥ ተቀምጣውም፡ በተናዋቃቃው ተጋሪሙወጥም
የሚሸውነትት፡ የገመግተኝር የገመግር (ደንቅ) አይጠበር
የሚሸውነትነት፡ “በታችን ሆኖ፣ ይህንን የገመግተኝር የገመግር (ደንቅ የለም) እንዲሆም (የለ
የለም) አልፈጠርክውም፡ ካብር አንተ ይህንን ከእኛን ቅጂት ተዘዋጅ፡”
(የሚለት ፍቃው)፡፡፡ (ከሉ. ፩.፭.፭.፭ 191)

በዚህ መልከት ያልጠናና ያልስለበት እንዲሆጥም ጥልቀትን የተገኘበት
ቆልበት አለሁን አይደግም፡፡ ይህም በመሆኑ አለሁ እንዲሆ በሳል፡-

﴿ أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِإِلَاسْكِيرِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّنْ رَّبِّهِ فَوْلُلُ لِلْقَسِيَّةِ قُلُومُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ أَوْلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴾ ﴿ ٢٢ ﴾ الزمر: ٢٢

«አለሁ ለቦናውን ለእለላም ክፍት ያደረሰባትና ክዕታው በርሃንን የተ
ሞላ (ቦናው በእኔዏት ክጨላው ስው ወር እኩል ንዑስን?)፡፡
ለቦናዋቃቃው አለሁን ክማስታወስ ያደረቀ ለሁኔን ለምት ወጥተቃው፡፡
እኔዏ ጥያቄ ለሁተት ወስጥ ፍቃው፡፡፡ (ዘመር 22)

እንዳለ እንደሚሆናን አለሁን ማስታወስ የራቀ ለው ቁልቢ ይደርቃል፡፡
ስምት አልባ ደንብ ይሆናል፡፡፡ ለጠቅም ለሁረመን ይኬራል፡፡ በጥቅም
እንዳ ለው ከእነሱ መልእከተኝ እርአያነት ይጠቀም ወንድ ቁልቢ
በእነሱ ፍቅር መሞላት ይኖርበታል፡፡ ከዚህንቱ ለምትና ከዚህንም ፍቅር
መቆዳት አለሁንና መቆወውን አለም ተስፋ ማደረግ፡፡ በእኔን ማዘወጥር
ግድ ይለዋል፡፡

ፖስታ በፍቅር መከተል

የአለሁን መልእከተኝ በትክክል ማፍቅር፡ እርዳቃቃውን ማለቅና
ትእኔሮቃቃውን በመለ ለብ መቀበል ነው፡፡ የዚህንም ለበእኔቃው
በሁለም ገጽታው አለሁ ለስው ለቃቃ የለገሰው እዝነትና ቅጂታ ወካና

መግለጫ ነውና፡፡ የእሉህ መልዕክትና ቅልብ ለእማምኑ የሚን የሀል
በእነዚህ እና በርሃሪዎች የተሞላ እንዳለበር ተከታዩ የቀርብን እንቀጽ
ያመለከታል፡፡

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنْتُمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ التوبه: ١٢٨

«ከፍተኛ መስጥ የሆኑ፣ ቅጂዬችሁ የሚያሳይበውና (ለከታታወቻ) ገዢ
የሆኑ፣ (ለእማምኑንም) እኩዣ ለገኘናና እነዚ መልዕክትና መማላችሁ፡፡»
(አዲ ተወካ 128)

ተከታዩ ፈሳሽ ለእሙታቸው የነበረቸውን ስራዊ ያሳላል፡፡ አብደሉ
በንግድ መስቦና እንዳሁ አውጥተውታል፡-

የእሉህ መልእከትና እ ለምቱ እንዳ ወር ለቅርቡ እንደማጣቱ
እረዳን፡፡ መለያያቻን ለይርስ ከእናታቻን እኩሻ በት ለበለበና፡፡ ወደኛ
እየተመለከቱም እያደቻቸው በእንዲ እረጋለ፡፡ እንዳሁ እለን፡-

«እንዲን ይህና መማችሁ፡፡ እሉህ ለለም ያደርጋችሁ፡፡ ይዘጋለችሁም፡፡
የሰጠችሁም፡፡ ይርቃችሁም፡፡ ከጥም ያደርጋችሁ፡፡ ይጥቀማችሁ፡፡
የቆናችሁ፡፡ ለሳይ ይለግልችሁ፡፡ ለመልካም ተግባር ይጠቀማችሁ፡፡
ይህንነትን ይስጥችሁ፡፡ ስራችሁን ይቀበለችሁ፡፡ እሉህን እንዳትፈሩ እኩራ
እላቹሁንለሁ፡፡ እናንተንም ለእሉህ እኩራ ለጥቃችሁንለሁ፡፡ እርስን
ተከታለችሁንለሁ፡፡» (ጥብራኑ)

የእሉህ መልእከትና እ ሲ የማባራዊ በሆነ ገጋገራቸው፤ ተግባራቸውና
እከወቻቸው ቅን መሬ ዓቸው፡፡ እዝነታቸውም የሰውን ለይ በጠቁሳይ
የከተተ ነው፡፡

የእስልምናን መልእከት ለማድረሰ በዚ መከራወችን ተስከመዋል፡፡
እንዳንድ ገዢ ለወቻ መቀናትን ይገኘ በንድ በመሻት ሪሳቸውን ለእኩራ
እስከማጠለጥ ይደርሳለ፡፡ እሉህም በግእዋ ማደታቸው ለእሙታቸው-

በሚያሳያት ቅዱቃት ሪፖርቶች ለአዲጊ እንዳያደልበት እንዲህ ሲል
እስተዋዴቃቸው:-

﴿ فَلَعَلَّكَ بَدْخُجْ نَفْسَكَ عَلَىٰ إِثْرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ٦﴾
الكهف: ٦

«በዚህ መልክት በለማመኖችው የጊዜ ጋዜ ሪፖርት በቀምት
እንደታወቂ ያስገል» (ከል ክህና: 6)

በዚህ እንቅጽ እንዲህ በረታዊ:-

﴿ لَعَلَّكَ بَدْخُجْ نَفْسَكَ أَلَا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ٣﴾ الشعرااء: ٣

«እንማቶች በለመሆናችው ሪፖርት (በቀምት) እንደታወቂ ያስገል»
(ከል ክኩራክ 3)

እነዚህ አኞቃድ እንዲማግመስክት ሁሉም ስው በኢልምና ከእኩት በድን
የአለሁ መልክትና ፍላትት ነበር፡፡

የአለሁ መልክትና ላይ የነበረታዊ ፍቅርና ማሬቻ ይህን የህል ከዚህ
እኩት ሲዚህ ወልጋችው ጥን ጥሳሽ መሰጣት ይጠበቅበናል? የአለሁን
መልክትና የመውደኛችን መለከታ ቁርአንንና ለንናን መከተላችን፡
ባህረችን በርሳችው ባህሪ መቆራዳ ነው፡፡ ለርሳችው ይህንነት ሲሉ
ሁሉም ነገር ለመስጥኑት ያቀረብ ለካበሻ እርሳችውን በተመለከተ
የነበረታዊ ስሜት ጥን ይመስላል? ባህረችውን ወደ እርሳችው ባህሪ
እንዲት ቁጥሩ? የነበረ ስነ ጥማዊር በነርሳ ስዕወት ሌጅ እንዲት
ተንጋጌች? እኩት ከነርሳ እንዲር ያደጋበት ተጨማሪ ሁሉም ጥን
ይመስላል? ለረስሎች ያለንን ፍቅር በዚህ መለከታዊ መመዘን ባድ
ይለናል፡፡ ቁልጥናን በርሳችው ስነ ጥማዊር መመዘን ይኖርበናል፡፡
ነፍሳችንና ከወንጀል አገድተን፤ ከርከበት እንዲተን የርሳችውን ገዢና
የተለቀ ባህሪ መመራቢ ባድ ይለናል፡፡ የርሳችውን ስዕወት በእርከያነት
ተከተሉን መንፈሳዊያ ጥራላዊ ስዕወት ለንጂር ባድ ይለናል፡፡

ወደ አለሁ የሚያችርበው መረጃና የአለሁን ክታብና የነበረን ስጋኑ
በንግሬ ለቦና በመመርመር፣ የነበረን ሰነ የሚባርና መመሪያ በመከተል፣
አለሁንና መልእከተኝውን የሚመለን ሁሉ በመውልድ፣ እነርሳን
የሚጠለን ሁሉ በመጥላት ይገኘል፡፡

አለሁን መውልድ ቅልበን ስላው ያደርጋል፡፡ ጥንነትና ለላም
ይለማለዋል፡፡ ቅጥተኝነትን ያሳኔፈልዋል፡፡ ፍቅርና ጥላቸ በእኔና ቅልበ
ወሰን በእኔወሰን ለኋሩ አይችለምና፡፡ እንደኝው ካለለ ቅልበ በሌላኝው
መሞላቱ አይቀርም፡፡ በሁሉቱ ማረጋገጧ መከከል ያለው ለደነት ለክ እንደ
ምስራቅና እንደ የእኩብ ሲሆን ወደ እንዲ ስትቀርብ በዘመው መጋን
ካለለው ተርቃለሁ፡፡ እንደ ጉባማኑ የአለሁን መልእከተኝ ከመውልድና
ስጋኑኝውን ከመከተል የራቀ አማካኝን እንዲሁ በደቂቃል፡-

ጥ፡ ማሳዣኝው

ከእርዳቻው እገዢነት የራቀ

ፍቅራቻውን የተነሱት

በዘንገነታቻው

ሁሉቱን ስነር ማጣታቻው፡፡

አዎ፡ በእርግጥም ነበረን ያልወደደ ተዘናግቷል፡፡ ሁሉቱንም ዓለማት
አጥቷል፡፡ አለሁ ሆኖ፤ ለርዳቻው ፍቅር ተጠሪ ለውጥ እኩርን፡፡ እኩ
የለሽ የፍቅርና የእገዢነት ወቅያናስ ዓቃቄና፡፡

መልእከተኝው ለተቀናቻቻቻቻው የነበረቻው ስማት ይገመማል፡፡
እርዳቻው ወደ ቅነ ነፃና ለመጀቻው ጥረት በሚያደርግ ቤቱ እነርሳ
በያዋርድቻቻውም፤ በፊንጋይ በደበደረቻቻውም የዓለማት እገዢነት የሆነት
መልእከተኝ ግን ለነርሳ በት ይውሉኝው ነበር፡፡ ቅነን ነፃና ይመጀቻው
ዘንድም አለሁን ይለምናለቻው ነበር፡፡ በይድ ቤት እልቀረብ በሁኔታቻው
በመገረም እንዲሁ ሲል መያቻቻው፡-

«የእኩለው መልእኩታች ሆኖ፣ እነርሰ ይህን የህል አየደበደብዎት በነርሰ ገይ ለምን ፊጥ አያደርገጥም?»

ነበረ፡ ገን እንዳተለመደው ለነርሰ በት ነገን መመሪያቸውን፣ መልካም ፊጥ ማድረጋቸውን ቁጥሩ፡ የዓለማት አገነት እንደ ታራት ተደርጋው አልተሳከሱምና፡ እንዲህ አይነት ድንቅ መስዋሻትነት፣ መልካም ቅልጻ በለቤትነትና አሁንነት ታይቶ ይታወቂልን? ካመልእኩታችው፡ ወጪ ይህን ስጠናና ማን የተነኝኘል አለ?

የሰው ለቻ በነበረ፡ አማካይነት ወደፊቀ ዓለም ያሽጭነው በንድ ይጠበቀው የነበረውን መሬ አግኗቸል፡፡ ስለዘመኑ የነበረን እኩ ድጋፍና ተምሳለታዊ ስጠናና ካየ በጀት በእንሰሳዊ አይወቱ የቀጠል እርዳቸው ስጠናና በፈትና በፈት በመከራይነት በመን ካነፍት ስዕች የበለጠ ተጠሪዊ ይሆናል፡፡

ባለጠነት በመን በከይል ስነርና እርሰ በርሰ በመበካድል ገይ የሚገኘው የሰው ለቻ እንደ ነበረ አይነት መሬ ስጠናና ይሻል፡፡

በታሪክን እንዳባቸው በመናት ትልቅ ስነት ለመዘገበ የቻለው የነበረን ስጠናና በመሰበሰ ሲሳቸውን ለአጠቃላትሰዋቸው በተምሳለትነት ይቀረቡ ችሎት ስጠናናው በመናራቸው ነው፡፡ ተረጋግጧን ስንቅና፡ ይጠናነት ተጨማሪ ሆኔታ ስጠናትና የሚያችሞናን አሳዛኝ ነገር አገባቸን ተምሳለታዊ ስጠናናውን በማጣት በመንፈሳዊ እና ጥራለዋና አመራር መከላና ነው፡፡

የእማን ድማቶች ሆነን ነበረን፡ በትኩክል የተከተሉ እና ቅልቦቸቸው በውኔ የተጥሉ፡ በታሪክ እና የሚያገኘለቸው ለአጠቃላት ከደረሰበት ይረዳ እንዳርሰ በንድ የሰነ የማባር ተምሳለት ስጠናናው ለጽሑፍ ይገባል፡፡ ይህ ይሆና በንድ የሰነበትን አይወቱ በጥጥና መመርመር፡ ቅልቸውን መስማት፡ መልእኩታቸውን መረዳት፡ እነርሰ የጽሑፍበትን የእማን አለም መኖር ይጠበቃበናል፡፡

ከዚህም ጠራ ዓለም ገዢ የነበረቸው ባንኩነት የጊዜ ይመስላል? እለሁ የለገሳቸውን የእኔምር፣ የመንፈሰና የአለና ዓይ ለራሳቸውም ሆነ ለሰው ሌጅ የደሰታ መንገድ ለማበቻት እንዳት እንደተጠቀሙት በወገኑ መረዳት ያስፈልገናል::

የደሰታ ኮሙን- የነበረቸው ስነ ፈማግባርና ፍቅር መስታወሻ

የመልካከትቸው መንፈሰዋ ተቆኝና ከተከታቸ ስብአዊነትን የሚያውቁውንና የእውራ ሲይወት ይኖር የነበረውን ይን የቃሬልያ ማሳጠረሰባበት በአጭር ገዢ ውስጥ በመለወጥ የሰው ሌጅ በእስከሁኔታ ታሪክ ወዳደረሰበበትና በእድናቀት ወደማረመለከተው እና እንዲጠቀሙ ስልጣን ማሳጠረሰባበት ለመጠወች:: ይህ ማሳጠረሰባበት የሰው ማሳጠረሰባበት ነው:: በነበረቸው ተረት በእኔድ ሁጻማጥቻት:: በእኔድ ስልጣና በሀል:: በእኔድ አገኘ መንግስት ሰር የተማሪ ስብአዊ ሂሳብተሰብ ማነሻ ተቋሉ::

የነበረቸው ተምህርቻና ከተከታቸ መከይማን አረቦችን ወደ ምሁርነት:: አውራና ሰርአት አልባ ወንጀለቻቸን ወደፍቅር ቁይማጥቻነትና ይገነት ለመጥቻወች:: በእለሁ ፍቅርና ፍርማት የተሞለ:: ሲይወታቸውንም በዘመኑ አግባብ የሚመሩ አስደናቀ ስምም አይደንቻው::

በረሽናው ታሪክ እንደም እንዲ ለመሰ የሚቻል ባለበብ ማኅራት ያልቻለው ይ ማሳጠረሰባበት በመልካከትቸው መንፈሰዋ እነሻ አማካይነት በእስደናቀ ስብአናው የተሞበ እና እና በርካታ ታላላቅ ስምም ልለቀበለት::

እነዚህ ስብአናው ከነበረቸው የቀሰመቻን የእማን በርካን ይዘው ወደ አራቱም የዓለማቻን ማስከናት ተብተኑ:: እያንዳንዱቸውም የእውቀትና የጥበብ ተቋማት ለመሆን ተደለ::

በአረበሮ በረሃ ለይ የፈጸመው በርካን ለሰው ሌጅ ዘላፊለማዊ በርካንን ለገኩ:: ቅትሬንና አውነትና ከአገናና አገናና አገረሰ:: እለሁ የሰውን ሌጅ የፈጸመበት ቅለማዊ ተሳካ::

ነበረ መ-አመድ የነፃታው እንተያ ጉለሰቦች የእውቀት ማስከበደበብ
አነጻ:: ያ ዘመን ሰምቶ በጥልቀት የሚያስበብት:: አለሁንና
መልክክተኛውን በወገኑ እና በቅርቡት የወቀበት ዘመን ነበር:: አለሁ
ለስቀበች ተውሃድን የአስተሳስላቸው እና የእምነታቸው አስተላ
አደረገው:: ስቀበች ቁልጻቸውን ከቆንያው ጥቅም መ-ለ በሙ-ለ
አገዳ:: የእምነትን ለማ አማጣመ:: ገንዘብ የዓለማ ማስፈጸማቸው እንደ
ዓለማ የመሆኑ ነበር አካተመ:: የእግዚአብሔር አድማስ አስፈላጊ:: ወገኩ
መርሃቸው ልሎችን ማገልጻ ሆነ:: እናም ዓለም አይታቸው የማታው-ቁ
አስደናቁ የመስዋእትነት ዝርዝርች ተከናወነ::

እንዲት ስካል ለመፈለግ ለእንደ ወር በእግሩ ተተዘ መስዋእትነት
የሚከፍል:: በአዲስ ባለቤት ስብሰና ባለመተማማመነታው ያስበውን
አይፈጸም የሚመለስ:: ይህን ሁሉ መስዋእትነት መከራልታው ጥንቃው
መስለው የማይታቸው ስብሰና ተፈጻሚ::

ስቀበች ከእለሁ መልክክተኛ ተከታታችን ቁጥር ነገሮች ቁስመ::

- 1) የህደርቸው ልከ እንደርሱቸው እንዲባሬቁ ሆናል::
- 2) ከእለሁ የተለየ ቁርበት አጥቃቸዋል::

በነፃቱ በሆኑ እድሎቸው ልቦብ ስቀበች ከከፋትና ከከሰት ዓይ::
የአቀፍና የበትት ወብት አይውቹቸውን እድመቀው:: ሰለ አለሁ:: ሰለ
አይውት:: ሰለ የነበረርሳና ሰለ ሲሳቸው እናብ ምልከታ አገኙ:: የአይውት
ዓለማቸው የነበረን የህራ መለበብ ሆነ:: ተንሸ መስታውት የእስከና
በርሃን እንደምታንኩርቁው እነርሰታው የነበረን እንዲባሬቁውች ለመሆን
ተገ::

መቆና ላይ በ400 በተሰቦች የታነሻው አስለማዊ መንግስት በ10
ዓመታት ገዢ ወሰኑ እስከ እራቀና ፍልሰጥናም ይረሰ:: ነበረን በጥና
ገዢ ይህ መንግስት ከድማና ከፋይነ ሲያልጊ ወር በመፈለም ላይ ነበር::

ይህ ሁሉ ሆኖ ጉን ስአቦች የእናደራቸውን አይነትና ይረዳ፣ እንዲሁም
የበታቸውን አቀላለስ ከ10 ፍመታት በፊት ካሉበው አልቀኑም፡፡
በተሆኑ አይወታቸው ቅጠል፡፡ የሰአባ ትውልድ በቅንጻት ላይ
የተመሳረተ አይወቱ አያወቸው፡፡ የአከላቸው የነገር ማረጋገጫ ቅጽ
መሆኑን ያወቀ ነበርና፡፡ ይህም በመሆኑ ዓለማዊ ድጋጌን ከሚጠበና
ከወደን በፈፀይ አኞችን ከመጠቀም በከፍተኛ ሁኔታ ይጠቀቀ ነበር፡፡ አሉሁ
የሰጥቶቸውን ዓይነት ለሰው ለቻ መቀኑት እና ይሰታ በማዋል የእማንን ለዘ
ይበልጥ ይረዳበብት ነበር፡፡

በተበደለው እና በተጨማሪው የሰው ለቻ ማስከበለበት ወሰጥ አልለም
እንደ ታደት በርሃን በፍጥነት ለሰራው የቻለው ስአቦች በደረሰባቸው
በታቸው ሁሉ ዝግጁት በነበረው ስብሰና ለበደም ነው፡፡

ስአቦች የነበረበኩል ላይ ከትክክል ይገኘ፡፡ በእማናቸው የተለያ፣ በእባክ
በእውነትኩነት፣ በፍትሬ፣ በቀልብ ሂብታዎንት፣ በመልእክቱ በርሃን
የተሞላ ነበሩ፡፡ ሰላዘሆኑ ፍጠራንን በፈጥረ ዓይነ እያለሁ የሰውን ለቻ
በእገነትና በርሃኑና ተመልከተት፡፡

ከቀልባቸው ወሰጥ አለሁንና መልእክተቸውን አየኔ፡፡ ማንበብ እና
መሻሻ የሚያስተካክለው የ መከራይም ማስከበለበበ በተሆኑ መልካ የሰልጣኑን
ጥረያ ይረዳ፡፡ ከቀልበቸው ወሰጥ የሚገኘው ተከታታ ጥሩ የቻቻል
ነበር፡-

«እለሁ ከኩ ምን ይፈልጋል? አለሁን የሚያስደስት ሲሆ ምንድን ነው?
ነበረበኩል እኩን በምን ሁኔታ ወሰጥ ሆነን ማየት ይፈልጋል?»

ስአቦች በታላቸነቸው ሁሉንም በመናት አስከነቀ፡፡ የኖራበት በመንም
በነበሩ በረከት በሰው ለቻ ተረከ ወሰጥ እኩን አስደሳቸ በመን ለመሆኑ
በቻ፡፡

እነዚህ አማካቸ በከኩ ከምታወው ነፍስ ከፏት ዓይነ፡፡ እፍዳቸውን ገርተው
ሁሉም የምትጠረቅ፣ የምትጠነቀቹና ሪሳን የምትታቸ ዓይነ ነፍስ

አደረጃት:: አናም እነዚያ ዘላጊና የአውራድ ስይወት ይኖር የነበሩ ጉለሰቦች
ወደ መልእከትት ተቀኑ::

በኢትዮ የሽረኑ ጥናት ውስጥ ገልህ ያርሳ ያለቸው አማካይ ቅሬቱ
(በ684 ሂዕራም የጥቅም) እንዲሁ ሌሎች የፈጥረዋል:-

«የአለሁ መልእከተች የሰብሰቦችን ስብሰና ከማኑክ ወጪ ለለ ተከምር
የይኖራቸው እንኩ ይህ በቻ ለነበረነታቸው በቁ ማረጋገጫ ነው::»

ስከቦች እያንዳንዱቸው የቀርቡንን ተከምር የሚመሰከሩ አያዥ
ተምሳለቸው ነፃ:: ስብሰው እኔታችን በመተግበር የመጨረሻውን
የምጥቀት መኖር ያርሳዋል:: በዘዴ በሙን አሳምርን ከቀልበ አዋጅው::
የሁሉም ቅሬት በመሆናዎንት እሚልተውና አማጥመው ለመናር
ቻለዋል:: ወደምሳሌነት ይረዳ ያርሳዋል:: ተልቅ አስተሳሰቢ:: በጥበብ
የከበረ አሳምርና የንቅ ሲለና ባለቤት ለመሆን ቻለዋል:: ይህም ዓላም
ለነርበ ልተና መሆናን ለአፍታም አልበነትም:: ቁልጊቶችውም የአለሁን
ቻለታና ተለዋነት:: ለእልፍውንና ሊያልተኝን በጥልቀት ተረድቷዋል::

ይህም ለለሆነ በመልካም ለማዘገባና ከመጥሪ ለመከልከል እስከ ችግና::
ስተኛና ለመርቀኑ ተተዘዋል:: የ መከታታይ ማቅበረሰበ እውነትን
በትክክለ የተረዳና የሚኖር ለልጠን ሆነ:: ከነርበ የንድ ለለቻ ወደ ቅን
ተቀኑ:: እመቱ ሁሉ በላማ ለመን ችግ:: አስተሳሰባቸው ተለወጺ::
በዘረምቸው ለለሎ ነገሮች ሁሉ በጥልቀት ማሰብን ተካለ::
አይወታቸውን ከእለሁ ውሳኔት አይደለም:: እገዛትና ጥሩነት::
እውነትን የመርዳት ልቃድና ከሀለው የመጨረሻውን የምጥቀት መኖር
ነት::

ለጥቅት ተቀኑ ይቁቁምች የቀሩት ስካብ እነዚህን ይቁቁምች ወደ አለሁ
ጥረ ለማድረግ ለጠቀምባቸው ማየት በእርግጥም በግርምት
የሰዳምማል:: ቁልጊ በደሰታ ተሞልቶ ለገድለው ለተሰናወው ለው-
እንዲሁ እንዲለው ተዘግበል:-

«እኩዢ ቅጽብቻ ስላም ተጽናታቸሉ:: ወደ አለህም
አጠራ-ሁለሁ::»

ስተምቶ በቀርቡን ያልተኞች የፈጸመውን የፈጸማት የፈጸመውን
ለፍቅር ለግሰዋል:: ታሪክ አይቶት የሚያውቀውን ማረኞ ጥናት:: ትግልና
መስቀልነት አሳይቷዋል:: እዚሆን አልፈቀም ለሆነ በደልና ለቃይ በግረንጻም
ከሚያያዝነበት እነት ፈቃቁ አላለም:: በት ንብረታቸውን ትተው::
አገራቸውን ለቀዱ በእኔሁ ትኩባን ሲር ለመኖር ተሰዳዋል:: ለዚህ
የተቀደሰ ዓለማ ያላቸውን ሁሉ ነገር ለመተዋል::

ቀርቡን ለመማርና እያንዳንዶን አንቀጽ ወደ አይወለሁ ለመቀር
የነበረቸው ጉጋት እዚሆን አሳይቷማ ነበር:: እዚሆን አደጋና በሆነ ወቅት
እኩዢ ከቀርቡን መነጠል አይፈልጋለም:: በብድር በንድ በእኔድ ኮሙኑ
የጋጠመውን እኩዢ አውጥቷል::

ነበረቸው በእኔድ በታ ላይ አረሩ:: «ሚል ለሌት ለጥበቃ ተግባር ነዋሽ
የሆነ ማን ነው?» ለሌሎች መያወች:: ከመ-ሐቃቸው መከከል አማር በንድ
የሰርዞ እና እኔድ የእኩዢር ለው (ቦብድ በንድ በሽር):: «የእለሁ
መልካከተኛ ሆኖ፣ እና ነዋሽ ነን» በማለት ተነስ:: «ከሻለቃው በር ላይ
ሁ-ት::» ለሌ አዘጋጅው::

ከታዘዘዘት በታ ለደርሰ እኩዢና ለመ-ሐቃቸው:: «የት-ናውን የለለቁን
ከፍል እኩዢ-ጠበቃ ት-ሻለሁ» ለሌ መያወች:: «የመጀመሪያውን አጋጣም»
አለና በመ-ሐቃቸው ተኋለ:: እኩዢና ይሰጣል ይመር:: መሌት ከፋቁ አየው::
ለጥበቃ መመማራቱንም ተረዳ:: በቀሰት አሳይቷውና ወጋዎ:: እኩዢና
ገን ለተኋለ ማቋረጥ አልፈልጋለም:: በቀሰቱን ነቅለው መሰንቆን ቅጠል::
ለሁ-ለተኛ ጊዜ ወጋዎ:: ይህንንም ነቅለው ለተኋለ ቅጠል:: ለዚሁ-ተኛ ጊዜ
ውጋዎ:: እርስ-ንም ነቅለና ቅጠል:: ፈተኝ እና ለ-ቁድ እኩዢን
ባለንቃ-ውንም ቅጠል:: «ተነስ ጥቂት ይርሱበኝል::» አለው:: ዘለ
ተነስ:: ይሰውነውለው ለው ይህን ለ-ቁድ እና አውጭና ለረጋጭ
መ-ሐቃቸው የእኩዢናን ይሞ ለ-ቁድ:: «ለምን ቅድመው አልቀሰቀሰኝም?»
ሌሌ መያወች:: እኩዢና ለው እኩዢ ለሌ የሚገርም የለሽ ለጠ-

«ՀՅԱՅԴԻ ՔՓԸՆՆ ԹԱՀԵՎ (Ուշեա իսքն) ՀՅՆՈՌԻ ՆՈԾ::
ՂԱԾԵԾԴԻ ՄՊԳԹ ԱԾԱԼՂԴԻԹ:: ԱԻԺԴԻԼՈ ՓՈՒ Ո.ՔՈՎՈՒԹԳ ԱԱ
ՀԻՒ ՄԱԾԻԿ ՓՈՓՈՒԻՍ:: ՈՒԽՍ ՀՅԱՂՂՍԻ ՅԱԽՍ ՄԱԼԱՀԻԴՅ ՅԱ
ՔՊՈ.ՈՉՆ ՔՊՈՎ ԺԱԽԵԴԻ ՀՅԱՑՈՒԺԸ ՊԱԽԵ ԳԸ ՂԱԾԵԾԴԻ
ՈՒԴԻ ԿԱՂՁՈՅ ՈՓԸ ՄԱՓՃԵՆ ԱԼՔԳԹ ՆՈԾ::» (ՀՈ. ԶՈՒԾ:
ՀՍՄԸԾ ՈՅԸԽՎ)

ՈՒԽՈՒ ՈՓԸՆՆ ՄԱՊՈՅ ԲԻԼՈՒ ՀԵՅՄՈՒ ԳԱՎԱ:: ՈՒՅՆՅՅՆԴ ՔՅԴ
ՄԱՍՀԴ ՄՅԸ ՔՊԳԵՐԴՈՒ ՖՈՒ ՔԴԻ ՆՈԾ:: ՀՅՆՅՅՆԴ ՔՓԸՆՆ
ՀՅԱՖԻ ՈՆԸՆ ՀԵՅՏ ԻԸՄՊԵ ՔՎԸՀ ՀՅԱՂԻՎ ՄՊՀԸ ՆՈՒ:: ՔԸՆՆ
ԼՄԸՀԴԻԿ ԼՄԸԴՊԸ ՊԸԿ ՏԵԴԻ ՀՅԱԿՄՎԱ:: Լ.ԸԸ ՔՊԴԴԻ
ՀԵՅՄՈՒ ՀԸՆԻ (Role Model) ՀՅԱԿՄՎՄԱ::

ՈՓԸՆՆ ՔՆՈՇ-ԴՎ-Ն ՏՎԿ ՔՊՎ.ՅՄԱԼԻՒՎ ԼԱՄ ՀՅԱՊԸ ՀՅՆՅՅԴ
ԻՊԼՈՒՄ-ԴՎ ՔՊՎ.ՅՄԸՔԴԻ ՔՉՈՒ ՏԸՆԴ (ՄՄՍԸ) ՔԸՆՆ
ՀՅՆՅՅՆԴՄՎ-ԴՎ ՈՒ ՔՄՆ ԱՅՀ ՄԱԼՄՊՄԴ-ԴՎ ՆՈՒ::

ՈՒԽՈՒ ԼԱԴԻ ՀԱԽՄՈՒՀՎ ՔԸՄԳՈՒ:: ՔԱԼԴԻ Ա.ԽԸ-ԴՎ-Ն (ՀՈ.Ճ.Ճ.)
Ո.ՍԸ ՂԵ ՔԸ.Ճ.ՄԸԼ:: ԻՊՎ ԳԸ-ԴՎ-ԴՎ ՂԵ ՔԸՆՆ ՄԱՓՃԴԻ ԱԲ
ԺԱՆԴԻ ՔԸՄԳՎՎԱ:: ԼԱԴԻ ՈՈՒՄ-ԴՎ ՀՈՄՊ ՔԸԸ ՀՅԸ ՆՈ ԱԵ-ԴԻ
ՔՆԸՆՆ ՔՓԸՆՆ ՔԱ.ԽԸ ՔԸՄԳ ՔԸՄԳ ՆՈԾ::

ՔԱԽՍ ՄԱԼԱՀԻԴՅ ՀԱ ՀԸ Հ.Ժ Ս.Մ Ս.Ն Մ.Մ Վ.Վ Մ.Վ Դ.Վ Ա.Վ
ՔԸՆՆ ՔՆԴՄՎ-ԴՎ ՆՈԢ:: ԱԼՈ ՀՅԱՅՍ Ո.Լ ՀՈՎ.ՎԻՎԱ::

«ԹԱԽ ՀՅԸ ՄԸ Ո.Լ.Ք ՄԱԼՆԸ Ո.ՎԸ Ն.Ո.Ք ԱԼԽՈ Ը.Կ.Թ Դ.Ն
ՔԸՆՆ Ո.Ք.Ք ՄԱԼԻՒ:: ՈՊԳ ՔՊԳՊՎ-Ն ՀԿՊ ԼՄԸԸՄՎՈ
ԻՄՔՎ-Վ ՂԵ Ք.Ն.ՀԸ ԱԼԽՎԱ::»

ՔԸՆՆ ԼՄԸՊԸ Ա.ԽԸ-ԴՎ-Ն Ս.Լ ՀՈՎ.ՎԻՎԱ:: ՀԸՆՆ ՈՊԳՆՈ.Ո
Ք.ԽԸՊԸ:: ԻՔԸՆՆ ՋԸ ՈՊՄՆ ՔԸՀԻԼ::¹

¹ ՀՈ. Կ.Գ.Յ.Յ: ՀԱԽՍ.Ճ.Յ

የአብቶ የእለሁን መልእከተኝ ልላማ አጥብቃው በመከተላቸው ጥዣኩያት መዳና በታሳለዋ የቀርቡን፣ የአዲስና የሽረና ለቁዱንት ተሞላች፡ የእውቅት ማእከል ለመሆኑም በቁቃ፡፡

እናም ያ ጥናት ዓመት የሰው ልቃ የደሰታን የመጨረሻ ማኅ የደረሰበት ጥናት ዓመት ሆነ፡፡ ያ ታውልድም በሰው ልቃ ታሪክ ወደር የማይገኘለት ድንቅ ታውልድ ለመሆኑ በቁ፡፡

በዓለማችን ወሰጥ ያለ ልላበኝ፡ የሰነ ለቦና ተመራማሪው፡ የማሕበራዊ ስራንስና የትምህርት እንዲሆም የለለው መስከታ ለቁዱንት በአንድ ተስባበበው፡ የለቻውን አውቀትና ክህለት ለሰላም በደሰታ ታውልድ አይነት አይግባም የመጠቀ ታንሽ ማሕበራበብ እንኩ ማነገድ ይቻላለን? በፍጋም፡ የዘመን ማሕበራበብ ለእልና ሰራራ እንኩ አውን ማድረግ አይቻላቸውም፡፡

ለምሳሌ ፍርድ በምናብ የሰለውን «የምርጥ ከተማ» እኩበ እንወሰኝ፡፡ በተጨባው ዓለም አውን መሆኑ ተስተካት በፋይር በቁ ቁርቷል፡¹

የረስተኛ ቁጥር ኮማውች

የእለሁ መልእከተኝ አምሳያ የለለቸው የእግዢትና የቆቅር ጥንቃቄ ዓቸው፡፡ የሰውን ልቃ ወደ አሉ ቁጥር ወቅያና መርተዋል፡፡ መልእከተኝውን መውልድ አሉሁን የመውልድ አካል ነው፡፡ እርዳቸውን መታዘን አሉሁን የመታዘን አካል ነው፡፡ ታኩሚቸውን መግለ የእለሁን ታኩሚ ከመጠከ ይቆጠራል፡፡ ቁርኩን ይህን በማስመልከት ሌናገር፡-

﴿قُلْ إِنَّكُنْتُمْ تُجْبَوْنَ اللَّهَ فَإِنَّمَا يُعَذِّبُكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾
آل عمران: ۳۱

¹ የእርዳቸውት (utopia)፣ የነማርክስ የከሚኒስት ማሕበራበብ ወዘተ ከወረቀት ብለፈ በተጨባው ዓለም ወሰጥ ለታየ ያልቻለ ማሕበራበቦች ዓቸው፡፡ (ተርጉማው)

ՈՐԴՄՈՒ. «ՀԱԽԵ ՔՊՈՒՆԿՎԻ ԻՄԳԵՇՄ ԴԻՒՂԵՇԻ ՀԱԽ ՔՃՎԱՇՅԱԼ
ՅՄՀԱԲԵՇՄ-ՅԹ ԵԹՈՇԼԻ ՀԱԽ ՄՈՒՅԻ ՀԿՎՇ ՆՄՈ::» (ՀՃ. Զ.Պ.Հ. 31)

ՈՒԾՈ ՄՈՎԿՅ Մ-ԸՏ «ՀԱԽԵ ՀԱԽԱՍ» ԻՄՎԼՈՒ ՖԸ ՓՄԸ
«ՄՈ-ԺՄԸԸ ՀՈ-Ը-ԸՍ» ՔՊՈԼՈՒ ՖԸ ՊԱԿԱԵՐԸ ՅԳՎԸՆԻ: ՅՄՆ
ԺԿԵՐ ՄՈՁՉԵՄԸՆ ՈԾՀԵՄՈ ՂՅ ԸՆՊԴ ՊԿՎԸԸ ՄԸ ՀԱԽ ԳՎԸ
ՄՈՖԱԸԸ ՄՈՎԿՅ ՏԵԾՅԱԼ:: ՔԱ.Ս.Մ-ՅԹ ՄՆ ՔՄՊՈՎ ԳԸՐԸ ԶԸՒԺ
ՔՊՈՐԵՎՈ ՆՈ.Բ.Յ ՈՄՈՎԸԸ ՈՒ ՆՄՈ:: Ք.Յ.Յ ՔԱԽՍ ԳՎԸ ՄՈՎԼՈՒ
ԳԴ:: ՆՈ.Յ ՄՈ-ԺՄԸԸ ՔԱ.Ս ՄՈՎԼՈՒ ՀՈԽԵԼ ԳՎՄՈ:: ՄԸ ՀԱԽ
ՔՊՈՅՆԿՎ Դ.Ի ՔՊ.ՔԸԸԸՎՈ ՆՈ.Յ ՄՈ-ԺՄԸԸ Յ ՈՄՈՎԸԸ ՄՈՒՄԸ
ՈՒ ՆՄՈ::

Մ-Ա ՆՈՅԸ Ս-Ը ՔԴԱԽՆԴ ԻԾՀԵՄՈ ԳՎԸ ԵԸ ՆՄՈ:: ՀՄ::
ՔԱՅՄԸՆ ՄՈՅԵԸԸՊՆԴ:: ՈԳԼՄՊՎ ՊՅԵՆԴ:: ՈՅՊԸ: ՈԸԸ ՈՄԿ
ՊՍԸ ՄՈՖԿՆԴ ՄԸ: ՄԸԸԿՊ ՈՒ ՊՊՊԸ: ՀԱՄՆԴ:: ՔՆՖ ՀԱԸԸ:
ՏԸՎ ՀՈՒԽՈՈ: ՀՈԽՍ Ս-Ը ՔՆՈ.Յ ԳՎԸ ՀՅՑՈԸՎՔՄՖ::
ՔԾՀԵՄՈ ՔԱՄՎԿԴ ՔԱԽՏ ՊԿՅԸ ԴԿԿ.ՔՄ ԳՎՄՈ::

ՔԱԽՍՆ Մ-ՅԸ ԱՊՊԴՆԴ ՔՆՈ.Յ ՎԱՂ ՄՈՒՒԸ ՊԸ ՆՄՈ::
ՊԿԼԴ-ՅԹ ՔԴ-ԸՄ-ՅԹ Մ-ՀՊԸ ՔԾՀԵՄՈՆ Ք-Ի ՀՈԽԱՒԻՒԸ ՖՀԸ
Ք-ՄԸ ԼՈՒ Լ.ՄՆ ՀԵՎԱԹՄ::

ՄՈՄԸԸՄՖՄ-Ն ՀՈԽԱԽՈԸ ՖՀԸ: ՊՍՀՔՄՖՄ-Ն ՈԽԸԿԵՐՆԴ ՀՈԽԱԸԸ
ՖՀԸ ՀՄ-ՆԴԸ ԺԵՄՊՐԵՎ ՀԸԿԻՒԸ ՖԸԸ ՀԵՎԱՎ-ՅԹ:: ՀԱԽ
ՔՊՈԼ-Ն ՈՊԽԸ ԿՊԸՆԸ ՀԵԾՅԵՄՖՄ-Ն: ՀՈԽՄ ՅՄՆ ՈՊԽԸ
ՊԿՈՐԵՆ ՅԸԸ: ՅՄ ՈՊԽԸ ՈԽԸ ՊԿՅՆԴ ՄԸ-Տ ԴՂԸՆԸ: ՀԱԽ
ՔԳԼՄՊՆ ՀՈԽՆԴ ՔԱՄՎՔՄ ՀԸԿԻԸ ՀԵԾՅԵՄՖՄ-Ն::

ՈԸԸ.Ս.Մ ՀԸԿԻՒԸ Մ-ԺԱԽ ՔՊԸ ՆՄՈ:: ՆՈ.Յ ՄՈՒՒԸ ՄՈՒՒԸՆ ՀԱԽ
ՔԾՀ ԳՎԸ ՄՈՒԽԸ ՄՈՒԽԸՆ ՀԵԾՅԵՄՖՄ-Ն: ՀՅՑԸ ՀՅՑԱՎՄՖ-?

እርዳታውን መታወሻ የሚችለው ካልብ በሙዕራድ ነው:: እስከን በጥቅም
ልንወድ:: ከመንፈሳዊ ፍለማቻው ለንቂወሰን ይገባል:: እኩህ «መልካም
እርከያ» በደቻቻልኝ::

﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴾ ﴿ ٢٣ ﴾ ﴿ محمد ﴾

٢٣

«እኩን የመናቻሁ ሆኖ፣ እኩን ተብሎት፡፡ መልክተኞቻውንና፡፡ ሁጻዊቻውንና አቶበለስ፡፡» (መተክመድ 33)

﴿ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِيقِينَ وَالشَّهِداءِ وَالصَّابِرِينَ وَحَسْنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴾ ﴿ النساء ٦٩ ﴾

«እኩን መልክተኞቻውንና የሚችለሁ (ቦመናው ዓለም) እኩህ
ወጪን ካለንተዋው ካነረዋት፡ ክፍልቻዊም፡ ክስማይታቻ ክይታዙች ገር
ይሆናል፡ ክኅኅሁ ዘር መጥፋት እኩዎ ይጤና መብ፡ እኩዎ ማረከ
ኑው፡፡» (ኤሌ ክሸሽ 69)

የመስለጣች መመሪያ የሚኖው ቁርክን የነበረን የቀልብ ዓለም
የቀርባል፡፡ ስብሐቶችውን ያስቀናል፡፡ መንፈሳዊነታቻውን ያስከለናል፡፡
ቀርክንን ለመረዳት ይህን ነበረዋ ዓለም ማውቅ ጉድ ነው፡፡ ለአሁን የን
በማውቻቻው ለቀርክን ያላቻው ጉንጻዢ ከማንኛው በላይ ሆነ፡፡ እስከን
ማውቅ በአሁት የሚያስዋና ይጤና ዘጋ ነው፡፡

ይበልጥ ሲኖውቻቻው ይበልጥ እንወዳቻቻቻለን፡፡ በወጪታቻን ለተ
ትኩሚቻቻውና እቀባቻቻው፡ ለለው ቁርቶ ጥቆማቻቻው ለይቀር መልእኩቱ
የገባናል፡፡ ተበብ ይገልጻልናል፡፡

ነበረን ለሰው ለቃ የፍቅር መምህር፡ የሰላም ታ/ቤት፡ የአሁት ዓገሳ፡
የአልወና አስቀል፡ የፍጠራን ፊርማ ዓቻቻው፡፡

ቀልጥቃውን ለእኔሁና ለመልከትናው¹ የሰጠ፣ እነርሳን ያሸፈሩ
ሙሉምግኘት እድልና ፍቃው:: የነርሳን ፍቅር ካለውን ሁሉ ፍቅር ያለቀ
አማካች መታደሮችው::

ነበረን² በፍቅር ይበልጥ እንቅረብቃው:: ቀልጥን ይበልጥ ይውቃቃው::
ስተዋዕባህ የእኔሁና መልከትናው³ የማጥባት እድል ካገኑ እንሰጥች
መከከላ እንዲ ፍት:: የእበ ለማብ ባረያ ነበረች:: በተወለደ ገዢ መካ ለይ
የነበረ ፍንደኛ ጠላት ለመነው ለአነቶችው ለእበ ለአብ በስራት ነገሮች::
እበ ለአብ ከደሰታው የተነሳ ይህንን ባረያ እና ለቀቃት:: ይህን ያደረገው
በወገንተኩት ስሜት ነበር::¹

ከወገንተኩት ስሜቱ የመነጨው ይህ ይሰታው እንዳ በየሰምንቱ ላች
የእሳት ቁጣት እንዳቀልለት ምክንያት ሆኖል:: እባለ ይህን በተመለከተ
ተከታዩን አስተላለፈዋል:-

«እበ ለአብ ከሞተ በጀት ለእንደ አመት ያህል በእኔልም አላየሁትም::
በጀት ለይ ጥን በእስከ ሁኔታ ወሰኑ ሆኖ ለአሁትም:: እንዲሁ አስች:-

«ከሞትኩ አስት እንሰጥ ሂደት አላገኘሁም:: ጥና ተወትር ላች ቁጣት
ይቀልልችል::»

ነበረን² የተወለደበት ቁን ላች ነበር:: በዘመው አስት አበ ለአብ
በስራት ይረሰው:: ከደሰታው የተነሳ:- «እና ለቀቀሽለሁ» በማለት
ስተዋዕባህ አስተራት:: ይህ ደርጋቱ አስት ወሰኑ ሆኖ እንዳ መቀመቻ::
አነቶችው አበ ጥረብ ለነበረ መብቻ በመሆናችው እንዳተጠቀሙት::²

ይህ የእኔሁና መላት በርሳችው መወለድ በመዳሰቱ የእሳት ቁጣት
እንዳማቀልለት ከተናገረ እርሻችውን የወደፊት፣ ልሎችውን የተከተሉ
አማካች?

¹ አል ለበረ ቅ 1 ገጽ 138

² ለተከራይ፣ ለወጪ እና ተናድ ቅ 1 ገጽ 273

ሰኩበች ለመልከትናው የነበረችው ቅዱ

ሰሐበች ለነበረዬ የነበረችው ፍቅር በቃላት ለጊለጽ ከሚችለው በለይ
ነው:: ይህን የታደለት በእነሱ ቅርቃዊ በቻ ነበር:: እያንዳንዱ ሰካባ
ከመልክተኝው:: ይር በውቅኝነት ተስፋሽል:: በፍቅር ጥገቻ ገመድ
ተቀላለፈል:: እናም በዘመኑ ፍቅር እንደ ስማይ ከከብ ያምቀል:: እንደ
እስከ እብርተዋል:: ከእየንዳንዱ ሰካባ ስለና ወሰጥ:: «በዲህ እንደዘመኑ
የደርግ ነበር::» የሚል ደወል ሆለም ያቻሚለል:: እናም በእየንዳንዱ
የከይወት እርምጃችው እርሳችውን ይከተላለ:: በሂደቦት ይሂደለ::
የሻተቱትን እበባ ማረቀር የሻተሉ:: የተቀብትን ሽቶ ይቀበለ:: እርሳችው
ከቆሙበት በቻ ይቆማለ::

ሰኩበቻ ለነበረፋይ የነበረቻው በርቱ ፍቅር መግለጫ ተቆጥሮ
አይዘለቅም:: ጥሩት ፍመትና ቤቶች አንቀጽ:: እመት አሳሽ ፍቅርና
ቦታዎም ገልጋለታ፡-

ԱԺԹ. ՔԴՈՑ ՀՄԴ ՓՈՒՆ

Արթուր Զինյան

የየኢ-ፌን ወ-በት ባኩስቁ

ኢትዮጵያ የመጀመሪያ ማመልከት

የመ-ሐመድና ወ-በት ቤትመ-

ԻՆՔԻՎ. ԵԱԿ ՓԼՈՒՄԻՎ.Ն ՄՈՒԿԵՐՆ ԱՄԿՈՒ::

የኢትዮጵያ ማስተካከለ በቃላት ተወሣይ እንደተገለጻው የኢትዮ ባረሰ
ለማነቱ የመልከተዋቸው ሁሉ ፈርማ የፍጠራን ዓይነቶ ዓይነው::
የኢትዮ ፍቅር መግለጫ ዓይነው:: መእማን ከነጋዢ ስሜት:: ከዘንቱ
ፍላጥ ዘድተ መንፈሳዊነት ለሰማው ከርዳታው የፍቅር በረከት
ለመቆዲ የመጀመሪያውን እርምጃ ተረምድል::

የልጅለውን ቅዴር ተከናሽፈዋል፡፡ ለአሁን ለርሳቸው ከነበሮቸው ቅዴር
መስል ጥቂቱን በቻ ለሚውትህ፡፡

ነበረዎች ወደ መዓር ለሰራዳ ወሰጥ ለመድበቅ ጉቢታወቻቸውን
ቀበሉ፡፡ በላት እንዲያገኘቸው አብብክር ለማተዋል፡፡ እናም እንደ ገዢ
ከፈት ለፈታቸው ለለ ገዢ ከጋላቸው በመግዛ ጥቂት እንዲያገኘቸው
ለከላከለለቸው ጥሩ፡፡ በስጠት መታወሻቸውን ነበረዎች ይረዳብትና እንዲህ
እሉ፡-

«አብብክር ሆኖ፣ ለምንድን ነው እንዲንድ ገዢ ከፈት ለፈቱ ለለ ገዢ
ከጋላው የምትሃይወው?» የአብብክር ምሳሽ ይህ ንበር፡-

«የእሳሁ መልካከተኛ ሆኖ፣ በላት እየተከተሉሁ እንደሆነ ለታሰበኝ
ከጋላሁ እሆንበሁ፡፡ ከፈት ለፈቱ እድፍጠ እንዲማጠበቃን ስስተውኩ
ዶግሞ ከፈቱሁ እምናለሁ፡፡»

ነበረዎች እንዲህ እሉ፡-

«አብብክር ሆኖ፣ ከእኔ ይህንት ባሻር ለለ መከራ በደርሱበሁ
ትመርባለሁ?» እሉት፡፡ አብብክርም፡- «እወ፣ በእውነት በለከሁ ገዢ
እምላለሁ፤ የትኝውም መከራ በደርሱበኝ ባንተ ላይ ከማደርሰ ጥቂት
የነስ ነው፡፡» (ከልተከከም)

ከዋናው በደርሱ አብብክር እንዲህ እሉ፡-

«የእሳሁ መልካከተኛ ሆኖ፣ እባባ ካለ እናን እስቀድሞ እንዲከከለኝ
ቆድማ ለማባ፡፡»

ይህን ቅዴር ተመልከቱ፡

አብብክር ወደ ወሻው ገበ፡፡ በእቃቸውም ይቆበስት ይመር፡፡ ቁጥጥ ባጥኑ
ቁጥር ለበብቸውን እየቀረዳ ይደፍነታል፡፡ በዚ ቁጥጥቸን በዘህ
እኩረን ይፈኑ፡፡ እንዲ ቁጥጥ በቻ ቁረጥ፡፡ ለበብቸው ተቀዳ አልቋልና
የማረጥናብት ማርቆ አላገኗም፡፡ በተፈከሱቸው ከደንትና ነበረ
እንዲገበ ሂዕስ፡፡

՚በ.የ. ከዚናቶች ላይ አስለበር፡፡ እባብ መማ፡፡ መውጭ ቁጥጥው፡
 በአብ-በከር እግር ተረኞል፡፡ ተረከሱችውን ነከሳቻው፡፡ ՚በ.የ. ከ
 ለሰመቂስቀል ሲሉ ስዋሪን ውጥ አደረገት-ት፡፡ እግራችውን እንዲ
 አለንቀሳቀል-ም፡፡ እንዲቻችን ግን መቆጣጠር አልታለ-ም፡፡ ግድቦን ጥሩ
 ከነበ. ጥንቃው ላይ ፈሰሰ፡፡ ՚በ.የ. ከእንቅልፎችው ነቁ፡፡ የአብ-በከር
 ፍት መለዋወጪ-ንም አስተዋል፡፡ ማልቀሰቻችውን ተመለከቱ፡፡ የዚንድያኑን
 መዋቅታዊ፡፡ በአብበ መካደሩቻችውን አስተዋክ፡፡ ՚በ.የ. በተፍታ እናናቶች፡፡
 ደግሞ ለበላቸው ከገዢታው ላይ የለም፡፡ «እብ-በከር ሆኖ፣ ለበለሁን የተ-
 ማልከው?» ሲሉ መዋቅታዊ፡፡ አብ-በከር ያደረገት-ትን ነገራችው፡፡ ՚በ.የ.
 እናናቶችውን ወደሰማይ አነስተኛ ደንብ አደረገት-ለቻችው፡፡¹

የሰ-መይኬ በንት ቅይስ ቅፅር ደግሞ ይበላጥ ይገርማል፡፡ በኋህ-ድ
 በመታች አምስት የበተሰጠን አጠቃላቹ፡፡ ሁ-ለት ለቻችን፣ አጠቃቻ፣
 ባለንና ወንድማሽን፣ ՚በ.የ. ተገደለዋል የሚል ወራ በመሰማቸ መዳና
 በድንጋጌ ተመለቻ፡፡ በከተማ እና በጨሻነት ተገመለቻ፡፡ ለወቅ
 እርግጋጌ ወራ ለማግኘት በቻችታዊ-ን ጥሎ ወደ ክፍና ወጥተዋል፡፡
 አይቀይ ተስተተዋል፡፡ ይህን እንዲት ከነበሩ መከል እንዲ ፍት፡፡
 በተሰጠው በመርካቱ ማለቻችውን ቀት-ሰማም የሚገኘው መሰለው
 አልታደገት-ም፡፡ የ՚በ.የ. ይህንት መጠየቻን ቅጠለቻ፡፡ ከዚው
 ተመለከቻቻ፡- «የእለሁ መልእከተኝነ እንደሆት ፍቻው?» እያለቻ በከተማ
 ተመጥ መዋቅታዊ፡፡ በአይውት እንዲስተና ይህንነታቻው ሲገኘ-ት፡-
 «እሳያኝ» ሲተል ተማሪነቻ፡፡ ወደርሏቻችው አመለከታት፡፡ ሲታደቻች
 እንዲሆ አለቻ፡-

«የእለሁ መልእከተኝነ ሆኖ፣ ከርስዎ ባሻነር ያለ መከራዎች ሁ-ለ ቁለፈ
 ፍቻው፡፡»²

¹ አብ-ት-ዓይም፣ አልሁ-ለያሁ ቁ 1 ገጽ 37፣ አብን ከስር አልበ-የዕቱ ወነሳያ ቁ
 3 ገጽ 222-223

² በን ሂሳብ፣ አልዋቀድና ፈይይማን

አነስ እንዲህ ሲ.ለ. አውጥታዎል፡-

እንድ ለው ካሳለሁ መልካትኝ ዘንድ መጣና፡ «ፈደም መኬ ነው? » አላቸው፡፡ «ለፈደም የንግ አዘጋጅሁ?» አለት፡፡ «የእለሁንና የመልካትኝውን ፍቅር» አላቸው፡፡ «እንተ ከዚህን ክፍል ተሸማልሁ፡፡» አለት፡፡

ከእስራያና በጀት እንዲሁም የነበረኝ ቅል ያስደሰተን ለላ ነገር የለም፡፡ እኔ አለሁን፣ መልካትኝውን፣ አብ-በክርና የመርን አውቆሉሁ፡፡ የነበረኝ ስራ ባልሰራም እንኩ በውዳታው ተስፋ አድርጋለሁ፡፡ (ሙ-ሰለም)

እያንዳንዱ መ-ሰለም የዘህ ነበረው በስራት ተቁጥሽ ይሆን ዘንድ ቅልበት በነበረኝ ፍቅር ማስዋዣ አለበት፡፡ ነበረኝ በጥሩ ገዢ ሰካበቻ በደረሰባቻው በርቱ ስዕዝ ማከናወት በእስት እንደሚችልል ስሜ አይነት ሆኖው ነበር፡፡ ቅልበቻው በስዕዝ ተስቦሩ፡፡ በቀጥት እንደሚፈቀድ ቅልው፡፡ ሂሳብውን አስከመሳትም ይረሰ፡፡ የመር ሂሳብውን ስቱ፡፡ አብ-በክር ሆኖታውን ለማረጋገጥ ማስተ፡፡ አፍቃራ ለማቻው ነበረኝ ስያስ እንድ ቅን እንኩ ማሳለና የሚቻል አልነበረም፡፡ በዚህም ወሰጥ እንደማያየኑው ሲያውቀ ሂሳብውን መቀጣጫ፡ ሰቀቀነን መስከናው አልሆነንታውም፡፡

አብደለሁ በን በይደ እንዲህ ሲ.ለ. ዓ. አድራሻ፡-

«እለሁ ሆኖ፤ ከነበረ በጀት ለላ ነገር ማየት አልፏልግምና እርዳቸውን አስከማግኘ ይረሰ ዓይነ ሰውር አድርጋን፡፡»

እንዲ እያዘነበ ይህን ዓ. አድራሻ፡ ወዳምዎት ዓይነቶች ተወሩ፡¹

ነበረ ከሞቱ በጀት አብ-በክር ባውሕቻው ቁጥር በእንዲ ይታመበለ፡፡ ስዕዝባቻውን መናገር ሲፈልጋ ስሜ ይተናነቻቻውና ያቅርጠታለ፡፡ አብ-ሁረሻ ተከታታሪ አውጥታዎል፡-

¹ ቁጥር-በ፤ አልፏልግና፤ በይናት፤ 1985፤ ቁጽ 5 ገጽ 271

አንድ ቅን አብ-ብክር ማረጋገር ሌይ ወጪ:: «የእለሁ መልእከተኛ
በመጀመሪያው ዓመት ማረጋገር ሌይ ስ.ወጪ» በማለት መናገር ፕሮ፻፫
አቅርጫው አለቀሰ:: እንደምንም ሲሳቸውን ተቆጥጥረው:: መናገር
ፕሮ፻፫:: ይህንኑ ቅል ድግሞው አለ-ት:: መቀበላ ጥን አልታስተም:: ለቀሰ
አሽነኩታው:: ለሚከተሉት ጊዜ ፍጥነት:: አሁንም አልታስተም:: ተንስቀሰች::
(ተርማዘኝ አሁመድ)

አብ-ብክር ከመልእከተኛው፡፡ ተነጥሎው አያው-ቀም:: ይህም ሆኖ ጥን
ሁለም ይኖሩቷቸው ነበር:: ነበሩ፡፡ ለጥሩ ፍጥቶታቸው በረታ:: አባቱ
ከነበሩ ጋር የነበሩቸውን የጠበቀ ጥንነት አካሄን እንዲ እንዲሁ አውጥታለች::
«አብ-ብክር ለጥሩ በተቋራቢ ጊዜ፡- «ዚህ ቅኑ ማን ነው?» አለ::
«ልቃቃ»-ነው ተባለ:: እንዲሁ ለለ ተናወነት፡- «ዚህ ለለት ከምት-ከ-
ይናሟሮን ስታቸው ቁበሩኩ:: ከኔ ዘንድ ይበላጥ ተወዳጅ ቀናቶችና ለለጥቻ
ውድ አለሁ መልእከተኛ ቅረብ የሚለት ፍቻው::» (አሁመድ)

«ማክሰድ ማታ ጥሩ:: ከመንጋቱ በፊትም ተቀብሩ::» (ቦ.ኋ)

እንደንድ ለሐበሻ ነበሩን፡፡ እና ከ ከመው-ደግቶቸው የተነስ ለጥሩ በደክሙ-
ንና ወንድሞችቸው በጣም ይቀነጣቸው ነበር:: የዚኑያ-ቀም ቀናመው-
በመጥት መልእከተኛውን ቀናመው ለደንኛቸው ለለሆነ:: ለነበሩ፡፡ ለለምኑ፡፡
ለለምኑ ያደርሳለቸው በንድም አደራ ያደቻቸዋል:: ይበር ለጥሩ-
የበቻቸውን በሽታ በታመሙ ጊዜ መ-አመልካር በ.ን መ-ዝከራር
ለጠይቻቸው መሠረ:: እንዲሁ ለለም የከበደ አደራ አስከማቸው:: «ይበር
ሆይ:: ለእለሁ መልእከተኛ ለለምኑ አቅርበልች::» (ቦ.ን ማኋህ)

ነበሩ፡፡ ከመጠን በላይ የሚያፈቀሩት ለሐበሻ ለለፍሳኑቸው ለነገር
በደሰታ ይወጣሉ:: በሐበሻ ይፈጸሙ:: በራሳ በ.ን አዘጋጅ አነሱ አባቱ
ነበሩ፡፡ ይዘከራለቸው በንድ እያንዳንዱን አጋጣሚ ምን የህል
ይጠቀሙ እንዲነበር ያወጋናል::

հԱՌՈՒԾ իհՊԵ Ո13 Ք.ԸԿԴ ՄՈՅՅԱՐ ՂԻ՛: «ՈՉՀՆ ՀԱԼԱՎՈՒ
ՔՊՊԱԾ, Հ» Ո.ԸՊ ՆՐԴՆ: ԱՊԵՔ: «ՀՅԴԻՇ ՔԱԼՍ ՄՈՃԻՒԾ ԻՄԻ
ՈՒՄՈՒ ՊԱԺՈՒԹՅՆ ՊՃՅՋՄՆ ԱԽ ՔՅՈՄՊՄՆ ՄԿՅ ՊԺՈՎՈՒԾ
ՈՒՆ ՀԱՎՅՑՊ», ՀԱՅԱ Ո.Ը ՈՒԿԱ ԴԱՒ: -

ԻՄԻ ՎՈՐՅ: ՄՈ.Ը ԱՃ.Դ.Գ ՓՆ ՈՅՅԱ ՔԲՆ: ՀԻ.Լ ՓՆ ԱՅ. ՀԲԴ
ՊԳԲՀՊ Հ.ԼՊՅ: ՊԳԱԾ ԴԱ ՈՅՅԵ ԱՊԻ.ԾԻ: ՀՅԸ ՔՊԾ
ՀՐԴՆ: ԻԾԾ ՈԾ ԴԱ ՆՈԾ: ՈԺՈՎՆ ՀՈՒԻԻԼԻՆ: Ճ.ԾԻ.ԾԻ.ՎՈՒ:
ՀՅԸ.Դ.Գ.Պ ՇՈՒԿԱ.ՎՈՒ: ՇՃՊ ՀԱ: ՔՊ.Ք.Պ.Ճ.Ճ ՈՄ ՔՊԾ
ՀՅԸ.Ս ԼՊԱ.ՉՈՒ Խ.Ճ.ՎՈՒ: ՀՅԸ ԳՐԱ ՄՊԿ ՔՊԾ
ՀՐԸ.Գ ՈՋ ՔՊԾ Ո.ՄՊ ՄՈՒԻԼԻ.Ի: «ՔՊՅ ՀԱՃ.ՎՅ ՆՄ?» ՈԼՈՎ
ՔԱՅԸ ՓԿԸ.Ծ ՈՊ ՄԸ.Ծ: «ՔՊԾ ՎՈՒ ՎՈՒ ՀԱՅՎՈ՞»
ՀԱԼԻ.Ի: «ՀՊ» ՀԱՅ: «ՀԱԼՈՎ ՄՈՎՊԸ.ԾՈՒՅ?» ՀԱԼԻ.Ի:
«ՀՊ» ՀԱ: ՀԱՊԱՅ: ՈՋ ՄՈՃԻՒԾ Ք.ԾՐԱ.ՎՈՒ: ՈՎԸ ՆՎԻ.Վ
ՀՐԸ.Ճ.ՎՈՒ: «ՔՊՊ» ՀԱԿ.ՎՈՒ: ՄՊ: «ՀՄ.Ն ԴՎ.Վ.Յ ՄՊԿՈԱ
ՀՅԸ.ԼՈՒՅ:» ՀԱԼԿ.ՎՈՒ: «ՔՄ.Ն» ՀԱ: ՄՅԱ.Յ: Ճ.ԾԱ.Վ.Յ
ՀԼՐԸ.Յ.Յ: Ո.Ծ.Վ ՊՆ ՈՎՀԱ ՋՀՈՒՅ: ՀՐԻ.Ի.Տ.ԼՅ ՄՄԻ.Ն
Ո.Վ.Վ.ՎՈՒ: «ՀԻ.ԾՈՐ: ՀԱՍ ԻՖ ՀԾ ՆՎ:» ՀԱ.Յ: (Ո.ԾԸ
ՀՄՄԸ)

ԾԿՈՒ ՆՈ.ԲՅ ՈՊՊ Ք.Վ.Վ.ՎՈՒ: Ք.Վ.Վ.ՎՈՒ: ԻԼ.ՍՊ Ք.Վ.Ն
ՆՈ.Բ Ք.Գ.Ո.Ն Ք.Վ.Ն Զ.Կ. Հ.Մ. Ո.Մ.Վ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ
Ք.Վ.Վ.Վ ԾԿՈՒ ՀՐԸ.Յ.Յ: (ՀՈ. Ք.Վ.Բ.)

ՔԸ.ԾԿՈՒ ՄՊ.Վ.Վ Ք.Վ.Վ.ՎՈՒ ՈՊՊ Ք.Վ.Վ.ՎՈՒ: ՀՅԸ.ՆՈԾ
Ք.Վ.Վ.ՄՈՎԻ: ՈԾԻ.Վ Հ.Վ.Վ.Վ.Վ Մ.Վ.Վ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ
ՄՈՃԻՒԶ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ Ա.Վ.Վ.Վ.Վ ՆՈԾ: Մ.Վ.Վ.Վ.Վ
Մ.Վ.Վ.Վ.Վ Ո.Վ Հ.Վ.Վ.Վ Հ.Վ.Վ.Վ Հ.Վ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ

ՀԳ.Ե: «ՆՈ.ԲՅ Ք.Վ.Վ.ՎՈՒ ՄՊ.Վ ՆՎ?» ՈՊՈՒ: Մ.Վ.Վ.Վ.Վ: «ԻԼ.Ս
ԱԽ ՄՊ ՀԼՐԸ.Ճ.Վ.Վ.Վ» ՀԱԿ.Վ: ՈՊՊ Մ.Վ.Վ.Վ.Վ: Ք.Վ.Վ.Վ.Վ:
«Մ.Վ.Վ.Վ Ք.Վ.Վ.Վ ԾԿՈՒ Հ.Վ.Վ.Վ Հ.Վ.Վ.Վ Ո.Վ.Վ.Վ

ምህረት ይለምኑልን በንድጋዥ አጠቃቃቃዋለሁ» አልፅት፡፡ መግሬብ ላይ
ወደ መስረዳቸው መጣሁ፡፡ አጠቃቃቃዋጥና ለነድከ፡፡ አሰቱ አሻጻ ቅጽን፡፡
ሰጠቸው ወደ ቤት ለመለሰ ተከተሉክቸው፡፡ ይምኑን ለሰመ፡- «እንተ
ማን ነህ? ሁ-ዘርፍ ነህን?» አለኝ፡ «እወ» አልፅቸው፡፡ «ጥዲህ
ምንድን ነው? አሉሁ አንተንም አናገሮችም ይማራቸሁ» አለኝ፡፡
(ተርማዘና አሁመድ)

የነበረ አሁን አድራሻ የበላለ ፍቅር ይግባኝ ለየት ይለል፡ ነበረ ካለሁ
በኩላ አሁን ማድረግ አልቻለም፡፡ የልሳ ተሳሳለ፡፡ መቆናንም መለት፡፡

አቦ-በከር በኩላ-ኩት ዘመናቸው የዘመና ወርቃቃማ ዘመን ት-ገዢ በበላለ
አሁን መመለስ ልላት፡፡ አሁን ያደርግ በንድ በላልን ይጋግሙው ለመተ-ት፡፡
በመለከተቸው ፍቅር ሌቦ የቀለመው በላል ጥን አንዳህ በማለት አሁን
ማድረግ እንደማይቻል ገለዘ፡-

«አቦ-በከር ሆኖ፣ ከእሉሁ መልከተቸው ሲልፈት በኩላ አሁን የማድረግ
ጥላት የለጀምና ተወቂ፣ አታስተዋጅለኛ፡፡»

አቦ-በከር ጥን ስጠቀቸው የወርቃቃማውን ዘመን ት-ገዢ እንዳይሰጠው-ሰ
ፈልግዋል፡፡ አጥብቃው መያቀት፡፡ እንዳሁ ሌሎ ተመክነት፡፡

«አዝበ መ-ሰላም የእሉሁን መልከተቸውን እንደተነሳው ሁ-ለ አሁን
አድራሻቸውንም እንዳኋፈዋ ት-ሳለሁን?»

በላል የአቦ-በከርን ለመና መቁቀም አልቻለም፡፡ አሁን ለማድረግ
ተሰማማ፡፡ አይቶም እንዲ እያዘነበ፡፡ እንገኙን ይኖቶ ወደ አሁን
ማድረግዎው አመራ፡፡ የፋይር አሁን ለማድረግ ከበቃው ላይ ቅመ፡፡
ከእሉሁ መልከተቸውን ወር ያሳሳቸው የደሰታ ባይዚ በዓይነ ሲልናው
መጠበቅ፡፡ ከወሰኑ ልንቁሎ ለውጥ የሚታገወን ለቅርውን አናይሩ አሁን
ይመረ፡፡ መቀበል ጥን አልሆነለትም፡፡ ላይ ተናነቀው፡፡ እዘዚው
በቀመበት ተንሰቀሰው፡፡ አሁን መቀበል አልሆነለትም፡፡ ወደ ቤት
ተመለሰ፡፡ አቦ-በከር ይጋግኝ ለይሰጥምኑት አልፈለገም፡፡

Ա.ԱՃ ՄԹԳՆ Վ.ՋԴԻ ԻԱԼՍ ՈՂՅ ՄԹՔՐԴԻ ՀՃՔՀԱՐՔԱՅ ԱՄԱՆՀԻՒՏԻՖՈ^Հ Դ.ԱՄԱՐԴԻՖԻ Ք.ԴՊԱԼԴԻ Ի.ԻՄԿ ԳԵՂԳՆ ԱՄՄԻ.ԴՄ ԻԾ-ԱԿ ՌԱԴԻ ՈՇԼ Ի.ԻՄՊՐՆ ԱՓ ՄՁ ԶՊՈՓ ՀՓԳՆ:

Ա.ԱՃ ՇՎՃ ՄԹՄՆ ԱՄԱԴԻ ՈՈԾԿԻ ՄԸՆԻՖԻ ԱԲ ԴԸԴԻ Ա.ԱՃ ԴԼԵՐԻ ՄԹԳԿ ՀՃՄՆԼՈՒԴԻ ԱԾԿԴԻՖՈ ԱԾ ՔԼԱ ՄՊԳԴԻ ԱԼՅԱԼ ԱԼՅԱԼ ԱՄՄԻ ՄՆԿ ԱՆՔՆԳՆԴԻ ԱՄՄԻ ԳՄԿՄ ԴԵՄՄ ԻՄ-ՆՔ ԲԹԱԼՈՒՆ ԱՄՄԻ ՄՆԿ ԳՄՍԴ-ՆԴԻ ՀՃԱԼԱ ԱՓ 25.Ա ԱԾՔՆ ՊՊՖՐԴԻ ՎՊ ՈՒ.ՊԹՄ Ա.ԱՃ ԻՊՐԴԻ ԴԸԴԻ ՀԿԸ ԴՆ ԻՄԳԴԻ ԱԾ Ա.ԴՐ ԱՄՊԳԴԻ ԳՄԴ-ՆԴԻ ՀՊԱՓ ԲՃԱՉԱԼ:

ՀՃԱ ՓՆ ՈՒԽԱԾԱ ՔԱԼՍ ՄԹԱՆԻՒԴԻ^Հ ՀՃԱԾ Ո.Ո.ԴԻ ՔՔԱ:-

«Ա.ԱՃ ՄՔ: ԱՊՆ Հ-ՓԻՒ: ԱՆՎԱԾԱ ՀԵՊՊՄՆ?»

Ա.ԱՃ ԱՈՒ ՈՒԽԱՆ ԴՊԱԼԻ ԻՆԴՎԱՆ ԴԻՆ: ՊՄԸՆ ԱԾՈՒ ՄԹԳՆ ՀՄԸՆ: ՄԹԳՆ Ո.ԾԸՆ ՔԹԱՆԻՒԴԻՖ-Ն^Հ ՓՈԾ ԴՈՒ: ԱԿՆ ԻՓԱԾ-ՖՈ ԱԲ ԶԳՔԳՄ ԱՀՄ ՀՃՓՈՒ: ՔԱ.Ք ՔԱԾ ԱԾԴ ՀԿ ՔԸՆԴԻ ԻՆԵՄՓԻ ՔՄԴ-Ն ԺՈՒՆ ՄՆԵ ՄԹԳՆ ՀՓԿ-ԴԻ: «Ա.ԱՃ ՄՔ: ՀԿՆՄՆ ՄԹԱՊԴԻ ՀՃԱԾԱԾԱՆ:» Ո.Ո.Դ ԴՊԳԴ-ՆԴԻ: ՀՊԱ Ո.Ո. Ո.Ո. ԱԾԱԾՎՈՒ: ՄՁ ՀԿՆ ՄՊՃԱՆՔՈ ՈՒԾ ՎՊԱ: «ՀԱՍ ՀԿՈԾ: ՀԱՍ ՀԿՈԾ» ՊՊԼԴԻ ԱԾՔԳԿ ՄԹԳՆ ԴԿՈՒՖԻ: «ՀԱՆԱԿԻ ՀՃԱՀԱՆԻ ՀԱԽԱ» Ո.Ը ՔՈԾԱ ԴԿՈՒՖԻ: ՈՒՊՃՄՅ ՀԿԳԿ Վ.ՋԴԻ ՆՈ.Ք^Հ ՔՈԾՈՒՆԻ ՎԾՓՄՊ ԱՄՆ Դ.ԱՄ ՈւԾ ՎՊԱ: ՀԿԱԾ ԻՔԴԱՖՈ ԱՄՄՈՒ ԱՄՄՈՒ ՄԹԱՊԴԻ ՄՁ ՆՈ.Ք^Հ ՄԹԱՀԱ: ՀԵԱՓՈՒ ԻՄՎԱՐԴԻ ՎԾ ՎՊԱ: ՀԿԳԿ Վ.ՋԴԻ ՈՇԼ ՄԹԳՆ Վ.ՋԴԻ ՀՃԱԾԱԾԱՆ:»¹

ՅՍ ՀԿԱՖԸ ՌԽՈ ՈՒԽ ՈՒԽ ՀՄՊԴԻ ՔԱԱԼ ՀԵԱՄ ԻՔՔ ՈՇԼ Ա.ԴՐ Ո.Ը ՄԹԱԾԱԾ ՈԶՈՒԻ ԴՊԱԼԻ ՀՃԱԾ ԱԼ:-

¹ Հ.ԱՆ ՀՈ.Ը: ՀՈ.ԾԸՆ Պ. 1 ՂՃ 244-245

«እን ወደዚቻቸውን የሆነትን ነበር መ-አመልካኝና በልንደርቻቸውን
እናገኘለን::»

በሰጠቱ «ወይ መከራየ» እያለች ስታስቀሰ እርሻ-ሰ ገን ይስታ ወ-ሰጣን
እድምቀት «ወይ መታደለ» ይለ ነበር::¹

ስከበች ለነበር የነበረቸውን ፍቅር ሲኖብ በሚያውኑ ገዢ በተፈለሱ
እንመለከታቸው:: ሲኖብ ሰ-ይስተላለቁ ቅጽፎት እንዳይረዳሽሙ በመስጠት
ፈታቸው ይገረግ፣ ለቦናቸው በፍርማት ይኖጥ ነበር:: ለምሳሌ አብደሉሁ
በን መ-አመልካኝ፡ «ቋልጋስ-ለ-ለሁ» ለሉ በፍርማት ይጋቀውዏ ነበር::
ከዚህ የተነሳ በዚ ለከበች እንዲ ሲኖብ ከተናገሩ በረሱ፡- «አው ከማቂለ
ረስ-ለ-ለሁ» ይለ ነበር:: ይህን የሚለት ለው እንደመሆናቸው እንዲች
ግጽፎት ልክመው እንዳይሆነን በመስጠት ነው:: (በን ማሻሻል)

የአለሁ መልእከተቸው ታሳቁ ስብአና ዓቸው:: ቁመው ተ-ጥባ ያደርጋበት
የነበረው የዘምባባ ገንዘብ እንደ ከርሻቸው በመነጠለ አልቀናል::
ከባቶችቸው መአከል ወ-ሄ ልልቁ ሲዘባቸውን አጠቃቃል:: በቅዴው
ው-ሄ በሽተች ተፈመ-ለዋል:: ከእችቸው ማረ ይለች ገራሽ «ተስቦሁ
በታደርጉ አብረውቸው ለምማብ የታደሙ ሁሉ ለምተዋታል::²

በእለተ ቁጥጥ የሰውች መሬ ዓቸው:: የአጠራተች ከማለች ዓቸው::
«እ-መ-ቴ እ-መ-ቴ» በማለት የአጠባቸውን ስቁይ ይጋራለ:: የምስጠና
እርማ በእርሻቸው እኩ ይሆናል:: ሁሉም ነበረት በርሻቸው ስር
ይሰለናለ:: የቋነትን በሮች ቁድመው የሚከናወት እርሻቸው ዓቸው::

ከስተበች በረሱ

የነበር እናቁራውች እርከን ከስተበች በረሱም ቁጥራል:: የዘመቻቸው
የመሆናው ዓለም ይስታ እርሻቸውን በመው-ፊድ በቻ እንደማግኘ
የተገነዘበ እናቁራውች የዘመን ተ-ው-ፊድ የፍቅር ልለግ ተከት-ለዋል::

¹ በአቢ፡ ሌ.የር አዴላመ-ነብረት ቁ 1 ገጽ 359

² እነዚህ እና ሌሎችም ተከምራት በበኩረው ወ-ሰጥ ለፍረዥል::

የአለሁ መልእከተኝ^፩ በኢዲድ ሲደሳቸው የእርዳታው እናቁሬምች እስከ
እስተት ቅያሜ ይፈጸመ እንደሚኖሩ እንዲህ ስለ ተናግረዋል፡-

«እኔን በጣም የሚመቻች ለወቻ ከኔ በጀት ይመማል፡፡ ከነበሩ እንደታው
በተሰቦታና ገንዘብ ሁሉ ለውጥ እኔን በይቶች ይመከል፡፡» (ሙ.ሰለ.ግ^፪)

አጥላክ ሆይ፡ እናን ይካሂሞችን በዘሱ ሲደሳ ወሰኑ ከተከተተቷ እናደጋቸው
መከል እናርጋን፡ እማን!

የነበሩኝ^፪ ፍቅር ስመምኑ፡ ለቃይን ሁሉ ይቋቋማል፡፡ መከራን
ያቃልላል፡፡ እበዳለሁ በንግድ መ-ባረቱ እንዲህ ስለ እውጥተዋል፡-

ከከማሙ ማለኪ ወር ካበርከ፡፡ በትምህርታቸው መከል እንዲ የነበሩኝ
አቅራቢ ለያወስ ከፈታቸው ለይ የመረበሽ ለማት ተስተዋል፡፡ ገታቸው
ገረጋ፡፡ የና ሲደሳቸው የያቀርቦ ቅጠል፡፡ ትምህርቻንም እበናቀቁ፡
«የእበዳለሁ አባት ሆይ፡ ዘዴ አስተገመሯ ነገር ከርስዎ ለይ
እያሁ፡፡» እልካቸው፡ እንዲህ አለኝ፡-

«እው፡ ልት ንህ፡ በማስተማር ለይ እያለሁ ገንጥ ነፍልች፡፡ ለነበሩ ሲደሳ
ልቻና ስለ ስመመን ታገበከ-ት፡፡»¹

ከመሙ ማለኪ መጽናና ወሰኑ መጋጌጥቸውን አይ, ወሰኖም ካበር፡፡ የአለሁ
መልእከተኝ^፩ የረጋጋ-ትን እናር በማለቻ፡፡ እንዲ ለው ስለ ካበሩኝ
አቅራቢ ከጠየቻቸው በመጀመሪያ ወጪና ያደርጋለ፡፡ ትምህሮ
ይመመጥማል፡፡ ሆኖ ያርከፈከ-ት፡፡ ከዚ ካለ በታ ለይም ይቀመጣል፡፡
ከዚያ በጀት የቃውጭ ይመልከለቻል፡፡ ልሳቸውን በዘሱ መጋጌ
አያዘዋቸ እና መንፈሳዊ መሰናድ ለያደርግ ስለነበሩ ሲደሳ እንዲት ቅል
አይኖገኘም፡፡ የአለሁን መልእከተኝ^፩ የተባረቱ ገንዘብ በማያስተላለቄ
በዚ ከፍተኝ ጥንቃቁ ያደርግ ካበር፡፡ ከተከበረው የነበሩ መስረድ ወሰኑ
በማሆነ ቤት ይምናቸውን ገዢ እናርጋው እንዲ አይኖገኘም፡፡ ሀለናው-

¹ እልመናዊ፡ ል.ይ.የ.ኤ. ቁጥር፡ ቁ 3 ገጽ 333 እና ለተጠና፡ ማረጋገጫ-ሁል ብሔሱ
ገጽ 52

አብ ይኩረል መንሰር በከፍተኛ ደምጽ በማናገር ገዢ እንዲህ ስላ-
በለውታል:-

«ከዚህ በታ ሌይ ደምጽሁን ገዢ እድጋዊ፡፡ ከነበረዎች እንደ በከፍተኛ
ደምጽ መናገሩን አሉ ከልከሳል፡፡ ይህ አቀባሪ ማስጠናቀቁያ የተሰጣቸው
በልቻና ለማጠበቅ ሰካሁት ነው፡፡»

እንደ ቅን አማመ ማለት የበደላቸውን የመክና ምም እንዲህ ስላ-
ቸቱ አለት፡-

«ከእለሁ መልእከተች የልጭ ለልቻ መከከል እንዳን ከእለሁ ፈት
መማግኘት እኩራለሁ፡፡»

ለእለሁ መልእከተች የበረታ ቅዱር የነበራቸው ታለቀ ዓለም ሲደረሰ
አሁመድ የሰዋ እድሜቸው 63 ዓመት ከጥላ በንጻ ነበረ የጥፋቱት በዘዴ
እድሜ በመሆኑ ልሳቸውን እንደ ማቻቸ በመቀመር በምድር ሌይ
መዘዋወርና በማቆምና ቀበር ለባል በማቻቸ በታ ወሰኑ በመወሰን
በማስተማር ሰራ ሌይ በቻ እተከና፡፡

አማም አልነውም ለነበረ መ-ሐሙድ ከፍተኛ ቅዱር ሲለበራቸው-
በአየንዳንዳ ያረጋታቸው የነበረን እርከያነት ይከተላለ፡፡ እርሳቸው-
የፈለጋትን ሰራ ለለመስራት ይጠናቸቻለ፡፡ ከዚህ የተነሳ ነበረ ስብሐት
ቦምን አይነት ሆኖታ ይመግባር እንዳነበር መረጃ ሲለፈበራቸው እድሜ
ልከቸውን ስብሐት ተመግባው እያወቀም፡፡

ስልጣን ሲለመል አሁል በበት-ለ በወቅቱ የዓለም ጉዢ የነበረ በሆናቸው
ለነበረ ከፍተኛ ወራቸ ሲለበራቸው እርሳቸውን መው-ድና
የሚያስተዋውን ሌቻና እንዲህ ገልጋቻል፡-

«ዓለምን መግባት በወቅቱ በት-ግልና በኋይልማይ ወሰኑ መሆን ሲሆን፤
የነበረ እውነተኛ እኩቃራና ተከታይ መሆን ገን ከየት-ቸውም ነገር
የበለጠ ወራ ነው፡፡»

ይህ አባበ ወደ አሉ ለመቀረብ የነበራውን ጉት-ት ይመለከታል፡፡

በቀድሞ ወመን ከቀለበት ሌይ አንዳች ተበብ መካና የተለመደ ነገር ነበር፡፡ «በዘምናለም» የተባለች የአ-ሰማናዊው ክልኩ አንድ ባለበልጥን እናት አንዳህ የሚፈልጉት ነገር በማስፈረጃ ለነበረ የነበረትን ፕሮግራም ገልጻለች፡-

«እሳሁ ይህን ዓለም ስለማውደው ነበረ መ-ክመድንፋይ ገልጻለት፡፡ መ-ክመድ የለበበት ፕሮግራም ከንቱ ነው፡፡ እሳሁ እርዳታውን በማስነሳት ይህን ዓለም በመውደሩ ለበብ አኔም ከአምላክ ወር ተገናኝሁ፡፡»

አንድ ገማማ ወደ መጽናፍ በማቁርብ ገዢ የሚከተለውን መልክት ያዘለ ማጥም ይነበረበ ነበር፡፡

«ይህ በታ የእሳሁ ወደዚ ማረጋገጫ ነውና አዲብ አንዳች-ጥብ ተጠኑዋቸ፡፡ እሳሁ በከብር የሚያየው የተመራጓ ነበረ ዘተኛ ነው፡፡ ስለዚህም አዲብ ገት-ጥብ ቅል ገበተሆ ወደ ወሰጠ ነለቅ፡፡ የተቀደሱ ለወች የሚገኘበት፡፡ ነበረት የሚያልቀት በታ ነውና፡፡»

በይደ መ-ክመድ አስቀድ የተባለ ታላቅ ሲሆ የእሳሁን መልክትኋይ በበርቱው መናፈቻቸውን በመግለጫ ስንጥቶ ይፈጥል፡-

ለሎች የአፈጻጸምና ገማማውቸው አንዳዴሁ ፕሮግራም ጥሩዋል፡፡ የኩቻቸውን ከት-በዋል፡፡

የሰጠበት ለበብና እና አንዳበራዊ ሆኖል፡፡ በዓለም በገልህ የሚታየ ከዚህበት፡፡ የሰው ለዚች ሁሉ ልርጻው፡፡ ይህ የሆነው የእሳሁን መልክትኋይ እርከያ እድርጋው በመያዝቸው ነው፡፡ በሀ-ሰላም ነገር እርዳታውን ተከተሉ፡፡ ወላጊለማዊ ወስታም አገኅ፡፡ ከነበረ በረኩ የመጠ ታላላቅ ለወችም ለነበረ መ-ክመድኋይ ባለቸው ፕሮግራም እና ቁርበት መጠን ልቀናን አገኘቸዋል፡፡

አብደለሁ በን አይደ፡፡ በላይ፡፡ እማም ነውም እና ለሎችም ታላላቅች ለነበረ የነበረቸውን ፕሮግራም ከኩይ ከንድ ይገኙልን? በዚህ ሌገድ ያለኝን ደረጃ ለንመዘን ይገባናል፡፡ የነበረ መ-ክመድኋይ አመት ለመሆን

ተገበዥች ነን? ቁልጥናን የረስብን መ-አባ በማግኘት ለደምዑች፡ አለኝችን በዘሱ ቅዴር ለነፃ ይጠብል፡፡

የእስራያው ት-ልልቅ ስብሰናዥች ካነርስ በጀት በመጠ ት-ወልድች ሆኖ እንዲያነቀ ያደረጋቸው፡ ታላቅነት-ን ያለኝኩፋቸው ከከላሁ መልካትና ደር ያለቸው የፍቅር ግንኝነት ነው፡፡ እርዳታው-ን በጣም ይውቆለ፡፡ በጣም ይናፍቸለ፡፡ በጣም ይከተላለ፡፡ ሰላዘህም ታላቅ ሆነ፡፡ ከከብ ሆነ፡፡

ቅዴር ቁልጥን በሚያገኘኝ ገመድ እንዲሆነ እናወቂልን፡፡ የሩ መ-አማንን እንደሆነ በንድ ወንድው መሰራርት ቁልጥናን በዘሱ መልካ ማዘጋጀት ነው፡፡ በእሁኑ ለእት የሰው ለይ ት-ልቅ ከሚራ ይህን ተግባራት ማጣቀ ነው፡፡ ይህም በመሆኑ በርካታ እኔታቸ እርቃናቸውን ቁር፡፡ በሽህዋ ለለት-

አስተሳሰቦች በመ-ለ ደንደዋና እንሰሳዊ ለሆነ ለወች ለመንፈሳዊ የሚቀት መፈናራሪ ያጠለ፡፡ የሰው ለይ ይህን ቅዴር ለደግኝ የሚቻለው ለለኝው-ን የውጥር በማለማመድ ነው፡፡ ለወች በእሁኑ ለእት ይህ ቅዴር በጣም ያስፈልጋቸውል፡፡ እጅግ የሚዘገበኝ ወንፈለጊች ሆኖ መንሰኗ የዘሱ ቅዴር እጠት ነው፡፡ ለወች እባክ መ-አመድን ለመ-አመድ ለመ-አመድ መንፈሳቸው ይመጥቸል፡፡ ለማቸው በጥሩ ለሚት ይደምቸል፡፡ ከዚህ ይርቃቸል፡፡ ከፋትን ይታቀበለ፡፡

የፍቅር መጠን የሚለከው ለፍቅረኛ በማከራል የመስቀል-ነት መጠን ነው፡፡ በጣም የውደድ ለፍቅረኛው የከበድ መስቀል-ነት ይከፍለል፡፡ ነፍሰን ስይቀር ለሰው ይቻላል፡፡ ይህን ሆኖ አድርገም መስቀል-ነት የከፈለ ስይሆን ያለበት-ን እና የተወጠ ይህል ይሰማዋል፡፡

የህን እውነትና ቅዴር የሚያውቁ፡ ወደምለ-እነት ለመድረሰ የሚፈለገውን የህል አልተዘጋጀም፡፡ ቁልጥቸውም ለከፈል፡፡ በሽህዋ ማእበል እንዲዋጠና እንዲጠና አድርገዋል፡፡

ታራወች እንደ ለሰኩሙት ያልፈቀዱትን አዲሮ መስከም ለሰው ላይ የተሰጠ ለየ ባህሪ ነው:: ይህ ስጠታ በሚፈለገው መልካ ይረዳጥ ወንድ ደግሞ እውነትና የነበረቻ ፍቅር ያስፈልጋል:: በሰው ላይ መንፈሳው ሰጥቶ የሚሰጥዋለው ተቋርናና ተግል ለቀልጥ የሚችሉው በዚህ ፍቅር በቻ ነው::

የሰው ላይ መንፈሳን ከእንሰሳዊ ገንባለ ለያዳዳ የሚችሉው በእለሁና በመልክትናው ፍቅር ነው:: አላሁ እንዳህ ሲል የሰውን ላይ መንፈሳዊ ገጽታ ያስታውሳል::

﴿فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعَ عَلَى الْمَكَانِ سَجِينًا﴾ (الحجر: ٢٩)

“(መ-በ አድራሻ) በቀረቡትና ከመንፈሰም በንኩሮበት ገዢ ለርሱ ሰንቀጽ::” (አል ሂደር 29)

የሰው ላይ አስቀል ይህ ነው:: ይህ አስቀል ነበረቻ በማኅድቅር ወደ ምለአነት ይረዳ ከይረሰ ቁልብ በመለከታዊው ነፃና እኩን ከፍተኛ አመርታ አስይቷል:: ለውጥውም የግዳ ቁልብ ባለቤት ሆኖል::

እንደ ስው ወደዚህ በስለትና ምለአነት ለድርሻ በርሱና በእለሁ መከከል ጽርዳ ለሆነ የሚችሉ የዘንጋጀ ጉዳይቻን እየለቀመ የሚገኘት ከሆነቱ ይነሳበታል:: የዘጋጀ ገዢ ዓለም ወሰትና ፍቅር ከልቦናው ይወገዳል:: ገዢ ተወጪ ነገር ሁሉ ከቀልብ ይነሳበታል:: ይህ ለሆነ መንፈሳው በቋላት ለገለጽ የሚይችልን ወደ አላሁ የመቋረጥ ለዘን ተጠጥሚለች::

የእውነትናው ፍቅር ጥናም ያልገባቸው ግን በሰው ላይ ስራት ወሰኑ የሚገኘውን እንሰሳዊ ገንባለ ወይም ከንቱ ሰሚት በመሰበር ወደ መሳሰቢነት አለም እንዲት እርምጃ እንደ መራመድ እረቻለም:: ይህን ፍቅር የተነጋገ ቁልብ እሁዳ የሚያስቀል መሬት ማለት ነው:: አላሁ በትክክል ማውቆ የሚመነጨው ከዚህ ፍቅር ነው:: የዘጋጀ ፍቅር ነው:: የዘጋጀ ፍቅር መሠረትና እውቀት ነው:: የአሳውና ለበብ ይህ ፍቅር መሆኑን መረዳት መቋሚ ነው::

የሰውን ልቃ ከመከራ እና ከውድቅት በመታደግ ወደ አስተኛ
የሚያስጋገረው የእለሁ እነዚህ ለሰው ልቃች መልካም እርከያ በሆነት
በነበሩ መ-አመልካቸ ይገለጋል፡፡ እውነቱ ይሰታ የሚገኘው እርዳታውን
በማጥቀር፡፡ ልሎታቸውን በመከተልኝ በተጠዘዘበት የፋቻር ነኝና በመጋቢት
ነው፡፡

የእለሁ መልክተኩልቸ የፋጌዬን ሁሉ ፊርማ፣ የሰው ልቃች ዓይነቶ፣
የአሳላውናቸው አበዳ ካር ዓቸው፡፡ ከእለሁ የተለገሰን ታልቅ እነዚህ፡፡
ታልቅ ገዢ በረከት ዓቸው፡፡ የሰውን ልቃ ከአምላካ ጋር የስተዋወቂ
በብኩና ዓቸው፡፡ አለሁን በፍቅርም ፍቅርና መተኞነት በማጥሚያ ለሰው ልቃ
የእውነቱ እምልከ ተምሳሌት ሆኖዋል፡፡

ባቻሩ ንብረት መ-አመልካቸ ዓለማትን ሁሉ የቀኑ ፍቅርና እነዚህ
መጋለጎ ዓቸው፡፡ ሁሉንተናውን ለርዳታው ፍቅር የሰጠ ለቦና በዘመኝ
ዓለም ወ-ሰጥ እስከለ ይረዳ በፍቅራቸውና በፍኖቃቸው መቃጠለ-
አይቀራ ነው፡፡

ይህ ፍቅር በዚ ታላለቅ ለወችን አንጻብጣይል፡፡ በቋሳት ለጠለቅ
የማይቻል አስተኛም ለማድረግወል፡፡ እነዚህ ለወች መፈ ከሆነው አካል
እስረጃነት ተለቀቀ፡፡ ወደ አለሁ በማያደርግት ገዢም በዚ እርከናቸን
እሉና፡፡ እው፡፡ በእውን ልፈቻር የሚገባውን አካል በታፈቻር አስተኛ
አገልግሎት ይሞላል፡፡ ይለለቸን ፍማሽ የተባለ ታልቅ ዓለም የደሰታ
ጥንቃቃቸውን እንዲሁ ለሉ ተናግረዋል፡-

በአይወት እስከለሁ ይረዳ የቀኑን ባረሪ፣ የነበረ መ-አመልካቸ
የእግራቸው አፈጻር ነኝ፡፡ እንደ ለው ይህን ቅዱን ተተዋ ለለቸ ገንዘብዎን
በያወስ እኔ ከርከናም ሆነ ከንግግሩ ጋር ገንዘቡት የለጀም፡፡፡

የእለሁ መልክተኩልቸ የእግራቸው አፈጻር የመሆን ታርጉሙ ሁሉም፡
በሁሉም ገ-ወያቶች የርዳታውን ሲጋና መከተል፤ ከፍቅራቸው ጋር ተሳሳይ
መናርና በርዳታው መንገድ ቤቴን፤ ትልበትን፤ አይወትን መሰዋት ነው፡፡

ከእኑሁ መልእከተኝ፡፡ ወር የለንን የፋቀር ባንኩነትና የቀልብ ተሰስር
ከሚያጠናከሩልን ነገሮች መከከል እናደ በርሳቸው ሌይ ለለዋጥ ማውራድ
ነው፡፡ በየቀጥ ለተወሰነ ገዢ ለለዋጥ ማውራድን በራሳሁ ሌይ እናደ ግዢታ
ልተደረግ ይገባከል፡፡

ለለዋጥ ከርሳቸው ወር የሚኖረንን ቁርቻት የበለጠ ያጠከላዊል፡፡
ልቦናቸንን በፍቅራቸው በርሃን ያደምቀዋል፡፡

በነበረ ሌይ ለለዋጥ ማውራድ

እሉሁ በቀርቡን ወሰጥ በነበረ መ-ሐመድ፡፡ ስለዚ ሌይ ለለዋጥ ማውራድ፡፡ ስመን
ከለማቸው ወር አቅራቢቶ አውሳኔቸል፡፡ እናደ ለው አማካና ይሆን ዘንድ
በርሳቸው ማሙኑን ወነና መስራርት አድርገቸል፡፡ ከርሳቸው አጠገብ
ዶግማሽን ከፍ አድርገት መናገሩን ከልከሳል፡፡ ማኅረጋ ለየከል በለማቸው
በቻ እናደም ገዢ አልጠራቸውም፡፡ ከዚህ ሁ-ለ በለይ እርከ-ና መለከከቻ
በእርሳቸው ሌይ ለለዋጥ እናደማያውርዳ ተናግሬል፡፡ አማካናም ለለዋጥ
እናደያውርዳ እኩል፡፡ በተለቀው መጽሐፍ ወሰጥ እናደህ በኩል፡-

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَكِيْلًا لِّذِيْكَ اَمَّنُوا صَلَوْا عَلَيْهِ وَسَلَّمُوا﴾
٥٦ ﴿الاحزاب: تسلیماً﴾

«እሉሁ መለከተቱ በነበረ ሌይ «ለለዋጥ» ያውርክለ፡፡ እናንተ
የመናቸሁ ሆይ፤ በርሳ ሌይ «ለለዋጥ» አውርዳ፡፡ የከ-በር ለለምታ
አቅርብ-ለትም፡፡» (ከል አሁባብ 56)

ታላቂ ለከበረ እብይ ቤት ከእብ እናደህ በኩል፡-

የደረሰቱ ሁ-ለት ሆኖተኝ ለገባይ የእሉሁ መለከተኝ፡፡ ይነሳና እናደህ
ይለለ፡-

«እናንተ ለውቻ ሆይ፤ እሉሁን አው-ሰ፡፡ ተጋጥጋፈቱ መጣቻ፡፡
ለጣቀይቱም ተከተለቸለቻ፡፡ ቅጻት የየዘው-ን ይዘ መጣ፡፡ ቅጻት የየዘው-ን
የዘ መጣ፡፡»

«የእለሁ መልእከተኝ ሆይ፤ በርሃም ላይ ለለዋጥ አበባዊ አውርፈለሁ፡፡ ከማደርጉው ጥና የህንጻ የሀገር የህንጻ ለርሃም ለውል?» አልፎችው፡፡ «የፈለግከዥን ያህል» አሉት፡፡ «ፍብጥ ለውልውን?» አልፎችው፡፡ «እንደፈለግኩ፡፡ ግኅ በትጨምር ለንተ የተሻለ ነው፡፡» አሉት፡፡ «ማግኘትን?» አልፎችው፡፡ «እንደፈለግኩ፡፡ በትጨምርም የተሻለ ነው» አሉት፡፡ «ሁለት ማስተካዥን?» አልፎችው፡፡ «እንደፈለግኩ፡፡ በትጨምር ለንተ የተሻለ ነው» አሉት፡፡ «ሁለትም ቁጥርን ለርሃም ከድርጻይለሁ» አልፎችው፡፡ ይህን ከደረግኩማ ከሂሳብ ተገነገለኩ፡፡ ለመንቸልህም ምሬት አገኙሁ» አሉት፡፡ (ኤርማንዘን)

የእለሁ መልእከበኛ አፍቃረምች በዚህ መልካ ምላጥችውን በነበረ ላይ ለለዋጥ በማውራድ ገዢተዋል፡፡ ለለዋጥ ከአማካች ለቦና ወሰጥ የነበረን ፍቅር ለመጨመር ጥሩ መጠገድ ነው፡፡ የእለሁን መልእከተኝ በትክክል የመከተል እና ከመልካም አርእምነታችው ተጠቁማ የመሆን እውነታ ያል ተጠጥር የሚረጋገጠው ቁርአንና ስዕስን በእግባብ በመረዳት ነው፡፡ ይህ ይህን በንድ ደግሞ የሰይኖችንን የነበረ መ-አመልካች ተልቅ ለቦናና ተምሳለታዊ ሲ ምግባር በቅርቡ መረዳት ያሳል፡፡

የእለሁን መልእከተኝ ታለቀነት በተማለ መልካ መግለጽ፡፡ ልልናቶችውን መረዳት ይከበዳል፡፡ ለቁወጥት ይህን አውቀዋል፡፡ ባበቀዋኝ የቀልብ ዓለምኑ ይህን በማግባብ ተረድተዋል፡፡ ከበር የሚገኘው የእርዳቶችን ልሎ በመከተል እንዲሆነ ተገኘበዋል፡፡

እስራምና ባስተማሪያን እናብ መሠረት ዓላ የሚሸመረው እና የሚጠናቀው በነበረ ላይ ለለዋጥ በማውራድ ነው፡፡ ምክንያቱም ለዓል ተቀባይነት ወደኛ መሆኑ ለለማቻሙና፡፡ በመር ቤት አልከጥብ እንዲሆ በለዋል፡-

«ዓል በለማቻና በምድር መከከል ቅጣ ይቆይል፡፡ በነበረ ላይ ለለዋጥ እስከችውርድ ድረስ ወደ ላይ እድወጣም፡፡» (ኤርማንዘን)

አንድ ለው ከስሳቱ ወሰኑ ቅዱ ስያዳርግ መልእከተኝው ለመት:: በርሃቶው ለይ ለለዋጥት ስያወርድም ቅዱውን እጠናቀቻ:: ነበያም:: «ይህ ለው ቅዱ:: አሉ:: መተኞና እንዲህ አሉት::

«እናንተ እንዲችሁ ቅዱ በማያደርግ ገዢ በመጀመሪያ አላሁን ደመሰግኗ፤ ያወጪለም:: ከዚያም በነበረ^፩ ለይ ለለዋጥት ያወጪለ:: ከዚ በንገለ የሚፈልገውን ቅዱ ያድርግ::» (ኤርማንዬ)

አሉ መልእከተኝውን ስያዳግር እንዲህ በላል::

وَمَا كَانَ لِلَّهِ يُعَذِّبُهُمْ وَأَنَّتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَسْتَعْفِرُونَ

الأنفال: ٣٣

«እናንተ ከመሰማችው እያሉህ አሉ ሂሳብ እርቀማችውም:: ታስፊራትን እስከመያቁ ይረዳም እርቀማችውም::» (ሐል እንዲል 33)

አሉ በዚህ እንቅጽ የተመለከተው ጥካታውያንን ነው:: «እናንተ ከነርሰ ወር እስከለህ ይረዳ ወይም ችህልት እስከለመት ይረዳ አሉ እርቀማችውም::» ይለል:: በዚህ እንቅጽ መልእከት መሆኑት ጥካታውያን ከነበረ^፩ ወር በእናል በመሆናቸው በቋ ተጠቃሚ ሆኖች:: ማለት ነው:: ለስዕላም ከበረ^፩ ከነርሰ መከል እስከለ ይረዳ የእሉ ቅዱት በጣከታውያን ለይ እርወርድም:: ከነርሰ ነበረ^፩ በእናል በመከራከታቸው በቋ ይህን ከባር ካገኘ በርሳቸው ያመናና የተከተለቸው ለው ለያገኘ የሚችሉው መለከታዊ ዓር ለገመት ከሚችሉው በለይ ነው::

መ-እሚኖች የነበረ^፩ ለቀና ማውቆ በቋ ስያሜን የእምነታቸው መሆኑት የሆነው እርዳቸውን የሚኖሩ ማስረጃ በለይ የሚያገኘው ሲሆን ለነበረ^፩ በለው ፍቅር መጠን ይውሰናል::

የሙ-እሚኖን ቁልጊ የሙጊው ዓለም ይረዳው እና በዚህች ዓለም የሚያገኘው ሲሆን ለነበረ^፩ በለው ፍቅር መጠን ይውሰናል::

ԱԽՍ ՍԴ ՀՊԸ ՈՒՂԱՍ ՄՈՃՀԻՒՔՆԵՐԸ ԴՅ ՌՈԹԴ ՄՊՎՀԸՆ
ՄՈԽՆՉԴ ՔԼՌՍՄՅԱՅ ՈՄՄՑՎ ԳԼԹՄ ՈԺՆՓ ՖՆՉՄ ՓՆ ՔԸՆԴՄՎ
ՀՄՊԼՔՆԴ ՔՊՃ ՔՈՎ.ԼՊԺԺԱԸՆ:

ከፍል እኩት

- የተምሳለታቸው ስብሰና አስፈላጊነት.
- የአለሁን መልእከተኛ (አዎዎ) ፍጤን ያህል እንወዳለን?

የተምሳለቻዊ ስብሰና አስፈላጊነት

መስከታዊ ስልጣኑ

አሉህ በማያትንና ባዕድርን የሰውን ለቂ ያገለግል ዘንድ ልጠራቸው:: የሰውን ለቂም ስለሆነና ስለነፃህ ነገሮች ከተጠያቄነት ነገ አላይረገውም::

ይህውም የሰው ለቂ እና ተፈጥሮ በመስከታዊ ሲባን ስር አንዳድሩ
ወሰነ:: የሰው ለቂ በንግድና በተጠያቄነቱ መከል በማዘኅፍነት ይኖር
ዘንድም ደንገኝ:: ተከታዩ የቀርቡን አንቀጽ ይህን የማዘኅፍነት ይጠበቅ
ክናብ የመስከታል:-

﴿وَالسَّمَاءَ رَفِعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴾ ٧ - ٨ ﴿الرحمن﴾

«﴿يَوْمَ الْحِجَّةِ إِذَا حَرَّكْنَا الْمِيزَانَ لَئِنْ كُنْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ (ከል 28ኛ 7-8)

ይህ አንቀጽ የሚያስተምረን የሰው ለቂ፣ አሉህ ለየኔበርሰ ካስቀመጣው
ማዘኅኑ ጋር በተባጠሙ አኩረን አይውቷን የመምራት ቅድመ አንዳደበት
ነው:: የየኔበርሰ ማዘኅኑ ቅንጣት ታክክል ጉዳለት የለበትም:: ለሰው ለቂ
አይውት መመራያ ይሆን ዘንድ የተቀመጠው የሽረዓ ማዘኅኑም
አንድኤሁስ:: ስለሆነም የሰው ለቂ ከተቀ ስያጻኑዋጥ ወደ አሉህ
የሚያደርጋውን ገዢ መቀበል ይኖርበታል::

ይጠቃቻ አይውታቸውን በዚህ ማዘኅኑ መሠረት በሌላ ስለሚመሩ ከማንኛው
በለይ ይስተዋቸው:: ያለዚህ ማዘኅኑ የሚኖሩ ገን ቁልቦቸቸው ጠራ
በሆነ ነገሮች ቅፏር የተሞለ ሆነው ይታያለ:: ወዲዚህ ቅለም
የመምጣቸቸውን እና የመምታቸውን ማስተካር አያውቸም:: እነዚህ
በእርግጥም ተለቀ ልጠራ ለየኔበርሰ ካስቀመጣው ማዘኅኑም ከዚሁው
በርዓት ጋር አይውታቸውን አሳማጠሙም:: ይህን የማዘኅፍነት
ማስተካርም አላተረዳቸም:: እናሚያቸው በሚያሳዝን ህኬታ በጥልቅ
ዘንጋነት:: በእታለይ አዘጋጅት ወስጥ ያልፋል:: በመጠው ዓለምም
አስከል ከሚሸ ይኖርበባቸዋል::

ይህ አውነታ በሰው ላይ ስራት ወሰኑ በተልሆነ ተቀምቻል፡፡ ይህውም
የሰው ላይ ወደዚህም ዓላማ ሲለከ የበት እና የከፌት ነንበለዎች
ከውሰጠ ተቀምጧል፡፡ ጥሩ ወይም መጥሪ የመስራት አቅም
ተሰጥቶታል፡፡ አይወቀም ይህን ቤንበለውን ተጠቁዋ ካብትና ከከፌት
ያኝውን የሚመርጥበት የፈተና ማእከል ሆኖለች፡፡

የሰው ላይ አድማ የሚያልፏው በውሰጣዊ እስተካና በውጭዊ ሂይወቱ፤
በበትና በከፌት መከከል በሚፈጸግ ተግል ነው፡፡ ሁሉታም የሰውን ላይ
መቆጣጠር ይፈልጋለ፡፡ ከውሰጣችን የበትነትም የከፌትም ሂይለው
ይገኘለ፡፡ ተጠውን ሲልጠና ያላገኘ ያልተገኘኝና በመጥሪ የምታና
ነፍስ ከከፌት ስን ተሰልፍ ትታገኘኝለች፡፡

በዚህ ቅዱን ወሰኑ በትነት ከፌትን እንዲያሻንና ለማስታፊል የሰው ላይ
አእምሮች እና ልሎች አቅምች በቻ በቻ አይደለም፡፡ እንዲያ በሆነ ዓይ
ነበረት እና ወህድ አስፈላጊ አይሁምናም ነበር፡፡ ሲልዘዚህም መለከታዊ አገባ
ይስፈልጋል፡፡ አሉሁ ለሰው ላይ ነበረትን በመሳካና መጽሐፍትን
ቦማውራድ ይህን አገባ ሲሰውው የሸል፡፡

የሰው ላይ አእምሮ መንታ ሲለት ያለው መሚራይ ነው፡፡ ለከፌትም ለበት
ነበረም ለውሳድ ይቻላል፡፡ የሰው ላይ በአእምሮው አማካይነት ከጥሩ
አቅም (አሁን ተቃዋሚ) ሌይ ለደርሰ ይቻላል፡፡ በሉሉ በከፌት በዚህ
አእምሮው አማካይነት «አስፈላጊ ስራለን» (አዘዋጥ) ለውርድ፤ ለክ እንደ
እንሰሳ ወይም ከነበረ የባለ ለሆነ ይቻላል፡፡

በልዘዚህም አእምሮ ለበት ይውሳድ በንድ በእንደ በተለየ ስርዓትና ቅጥጥር
በር መሆኑ አለበት፡፡ እርስተም መንፈሳዊ ሲልጠናና የነበረት አመራር
ነው፡፡ አእምሮ በውሃድ አገባው ቅጥጥር የሰውን ላይ ወደ ለለም መሰኩ
ይመለዳዋል፡፡ ይህን አመራር ከተነሱት ጥን ለከፌት ፍጻም መንሰነ ለሆነ
የቻላል፡፡

ከመጨረሻው የብከለት ደረጃ የደረሰ በርካታ በይቶ ለከፌት አቅምና የሚከበየ
እጅግ ዘግናች ወንጀለውን ማንኛም መሰለው ሂይሰማችው ለፈጸምሙ፡፡
በፈጸምችውን እንደ በስለት ዕርቶ ለቃጥሩም ተሰተውለዋል፡፡ ለምሳሌ

«ምላሽ» የተባለ አረመኑ ባግድና በገን ገብ ክደሱለሁ ወጪ አጠቃላ እሱት
ሙቀ ስሸ ታክሳን ቤትታን ፈጻሚ መሰለው ስይታየው መፈጥሮች፡፡
አረበኝ ካነበረ መ-አመልካች መነሻት በራት ሲት ለቻቻቻውን
ከነስተውታቻው ለቀበሩ ፈጻሚ አይመስላቻው፡፡ የእናቶች እንደት
የሚበለ ተማሪው አይገባቻውም፡፡ ለነርሱ በረሃን መግዳል እና እንጨት
መቀረጥ እኩል ነው፡፡ ይህን ወንጀል እንዲ አጋዋ መብታቻው አድርገው
ይቆጥሩታል፡፡

እነዚህ ወንጀልቻች ለክ እንደናው አኋምር እና የጠሚት አዋጅት
ነበረቻው፡፡ ጥሩ ወደተቋራኒ አቅጣጫ እንዲሰሩ ተደርጋዋልኝ
ወጪታቻው እና የሚያስቀርቡት እና የሚገኘለት፡፡ ወደ ቅን አቅጣጫው
የሚመራለት እኩል እንደሚፈልግ ነው፡፡ ይህ ለሳኔ የሚቻሉው ይግባው
በውሃድ አመራርና በነበረት ተምህርት በቻ ነው፡፡ በእንዲሁ የሰው ለቻ
ከተፈጥርው የሚይጣዋም አመራር ለሰጠው ጥሩትና ክፍት ይከሰታል፡፡

በሰው ለቻ ስራት ወሰኑ በትኩት እና ክፍት እንዲ ለሰውን ለማጥፊት
ይታገለለ፡፡ በትኩት ክስኬ የክፍትና አቅም ያመካምናል፡፡ ክፍት ክስኬም
የበትኩትና አቅም ያከለምናል፡፡ ይህ ተግል የሰው ለቻ በከይወት እስከለ
ድረሰ ይቀጥላል፡፡

ለዘመኗ ለባል አለሁ ለሰው ለቻ ንብረትና የነርሱ ወከለው የሆነ
ዓለምቻን በማስከሰት አዘተለሁ፡፡ የሰው ለቻ በበቀ ባለሙያዎች
መንፈሳዊ ለሰጠና ለይገኘ ከውሰጠ ያለው ወብት በእለሁ ተረጋ
ይከለትለታል፡፡

ለቻቻቻውን ከነ አይውታቻው የሚቀበሩና ለክ እንዲ አውራ ይኖሩ
የነበረ ወገኖች እኩን የመጠቀ ለበትና ባለቤቶች ሆነው ከሰበአዋነት
ጣረደ የደረሰት በእንዲሁ ዓይነቱ የነበረ መ-አመልካች ለሰጠናና አመራር
ነበረ፡፡

የሰው ልቻች የነበረትን አመራር ለከተለ፣ አለሁን የሚያስደስቱና
ለምንስ የሚጠቅ በትዥች ይሆናል፡፡ በበኩሉ በከተለ መካከል በሚደረገው
ግብግብ ተሽንፈው የአምላክን ሲተና የወደቀት ደግሞ «እሳልለፈለን»
ወደተባለው ድረሻ ይወርዳለ፡፡ የምድሮዋ ሲይወት አለማ የሰው ልቻ
ከነፌሱ ከሆነቱ ዓለማውች መካከል እንዲን እንዲያረጋግጥ ነው፡፡ የሰውን
ለቻ ወደነፌሱ ዓለማውች የሚመሩትም ከወሰኖ ያለ አምንታዊና
አለታዊ ቐንባለዥች ፍቃው፡፡ ወደፈለጊው ዓለማ ይዘነበል ቐንድም መለ
ነገነት ተሰጥቶታል፡፡ ይህ ውጤት በበኩሉ በከተለ መካከል የሚደረገውን
ትግል ተከተለው እውን ይሆናል፡፡ የሰው ልቻ ይህን ሁሉ ለያከናውን
የብዕት ነገሮችን ተጽኑዋል፡፡

እንደ ለው በአበበት ከተማና አዲዲ ወሰኑ ለሆን ተሩ ማኅሁ ባለቻው
ሽታዥች መታወቂ የሚጠበቅ ነው፡፡ በእንዲሁ ከቆኩሽ ሰፍራ ለሆን
በመጥሪ ለታ ይበከላል፡፡ ይህም ማለት አካባቢ በሰው ልቻ ሌይ ተጽኑዋል
የሰው ልቻው ማለት ነው፡፡ ለእዚህም ከማንኛም በለይ መንፈሳዊ
አመራርና ሰልጠና ያስፈልገዋል፡፡

የሰው ልቻ ሲይወቱን ከሚያመሰቻቸልበት ድርሃት ሌይ የሚወደቀው
ከወሰኖ በሚተራመሰው የበረታ ተቋርጥ ሰቦብ ክፋት በበኩሉ ሌይ
ገልበት ባገኩበት ቅጋበት ነው፡፡ የዚህ ተቋርጥ ሰቦብም በሰው ልቻ ሰራተኞች
ወሰኑ ወደ አለሁ የሚያችርቡው ድንቅ ባህሪ ሰነድ ከእንሰሳ በታችም
ለያደርጋው ከሚቻል አከይ ባህሪ ሰነድ የሚቻል ሰነድ ተማሪውን ነው፡፡

ከዚህ የተነሳ ተከከለኛውን መንፈሳዊና ሰነድ ምግባራዊ ሰልጠና ያለገኘ
ለዥች ወሰኑ የብዕት እውራዥች መተራመሽ እንደሆነ ጥና (ሙከ)
ማለት ነው፡፡ እያንዳንዱ ለው በውሰዶ እንዲያ ቐንባለዥና ቅጋበቱ
የአውራትን ባህሪ ይሆል፡፡ ለክ እንደ ተከተለ መሰረ አለ፡፡ ለክ እንደ ደንብ
አጥቻ አለ፡፡ እንደ ጉንዳን መሰብሰብና ማጋበብ የሚወደ አለ፡፡ ለክ እንደ
አባቢ መርከቶ አለ፡፡ ለክ እንደ ቅጋቢ ደም መጠች፡ ጥና ለሰላሳ አለ፡፡
ከፊት ለፈተኞች እያሳው ከገዢ መጥፈያ ጉዳንድሆን የሚያስልሆ አለ፡፡

እነዚህ ሁሉ በተለያየ እንዲሳት ወሰጥ የሚገኘ የተለያየ ባህሪያትን
ይዘምል::

ፈሰን ካለበኩረና ከከንቱ ስሜት በመንፈሳዊ ስልጻና በማግዳታት
በብዕናውን ያላገኗ ሌው በርካሽና ወራዳ ማንነት ወሰጥ ይቀጥል::
የእንደ ሌው እንዲሳዊ ባህሪ ሌያወል በብዕናው ሌይ ይንጋጌችል::
ተግባር ወሰጥዊ ማንነትን ቁልቻ አድርገት የሚያሳይ የሚያዋስ
መስታውት ነው::

ከ20 ማለያን ሌው አገም ሌይ የተገነባው ከሚሸዝም የአውራያዊ
ልቦናምች ሲሆት እንዲጠራች አይደለምን? ለእንደ ፈርማውን ሌባል
ሽያጭ ሰራተኞች የተቀበሩባችው ተሸማይች ለሰው ለቻ ስቻይና በደል ጥሩ
ማስታወሻምች አይደለምን? እነዚህን ቁርጥች ሌው እንዲከፍናች የታረክ
አገራውች አድርገው የየአቶችል:: በእውነት መንገድ ሲታሩ:: በአቶ
ማካን ሌመዘገብ ጥን መከናዬ ነፃሰ ጉዢዎችን እንዲ የሚያሳይናና
የሚያሳይርመ የአውራነት ድርጋት ምልክቶች ፍቃው::

የእንቅራራት ባህሪ ያለቸው ሌው ስብረተሰብ እንዲመሩ እናል
በሰጣቸው ከዚህ ስብረተሰብ ወሰጥ ለራሳቸው መውሻቹ አረንቁ
ያለቹለ:: የእባባና የገንዘብ ባህሪ ያለቸው ሌው ጉዢዎች ሌሚኑ
ሸብረተሰብ ባጠቃላይ ይመረጋል:: ስብርና ሁከትም ይነቀሳል:: በእንዲሁ
የገንዘብ ባህሪ የተለበሰ ሌው ከአመራር ቤት ሌይ ከተቀመጠ ስብረሰቦ
ውደ ወአዲነት ይቀየሶል:: እውነተኛ ይስታና መረጃትም ይፈጻሚል::

በለዚህም የሰው ለቻ መለከተዋ እነዚ ያስፈልጋዋል:: ከዚህ እነዚ የራቀ
ወገኖች ከለይ እንዲመሳነው ዓይነት የአውራነት መግለጫዎችን
የደረጃዎችም:: እውራ ለያስፈልጊው የሚቻሉ ድርጋቶችን በየጊዜ
ለፈጃዎች ይነተዋል:: ከዚህ በተጊዜና ሌሎች መሌካም ባህሪያት
የሚታየባቸው በሚገም::

ምክንያቱም ከመለከተዋው እነዚ ውጤ የሚገኘ ውጤ ባህሪያት ሂዕይወ
ናቃው:: በእስተዋሪና ፈታች:: እንዲሆም ስህዋ በሚያይልበት ወቅት
እውነተኛ ማንነቶችው ልጥነው ወደ ሌይ ይዘልቻለ:: ተከከለኛ

የጥጋልና መንፈሳዊ እነዚያ ያለጥኝት ነፃሰ አይተ በምታድን ደመት ትመስላለች:: ደመት ጥሩ ምግቦች ቁርበውለት እየተመገበ በመንም እንዲ አይተ ከየ ምግቦን ት-ቶ ወዲያው ወደርሳ መርጫ አይቀራ ነው:: ትክክለኛ ስልጠና ያለጥኝ ቁልብም እንዲዘጋጀ ነው:: ሲሆንናን የሚሰጠት ሀዕስ ነገሮች ከጠባዎ በኋፍናም የሚያያዝውን አይጠች ሁሉ እየተከታተለ ይመሩሉ::

ኤርካውንና ከምሩዳ ያለ አማብዎ ሀዕስ ደም አይሰስዋል:: ከነፍሰቶው ወሰኑ ያለ የሽህዋ አይጠችን ተከትሎው ጥፊትናን በግኝ መረጃዎችዋል:: በእንዲሁ ጥሩ ከትክክለና እነዚያ፣ ስዕስ በግኝ መግዳል ቁርቶ ለእምነት የሰው ሂቶ ወሰጣችን እንዲፈጸሱ እና እንዲጠራጋቁ:: እወጣ አናስ ወንጀልን እንዲጠነቀቁ ያደርገዋል:: የሻማ ነበላበል በጥቃት የነፃሰ ርዕስታ እንዲሚጠበባው::

የእነሱ መልእከተኛዎች ለለው ቁርቶ ማቆ እንዲ ያለ አማብዎ መቀረጥን ከልከስዋል:: ወደ መከ በመንግባር ገዢ እያለ እንዲት ወ-ቶ ለቻቻን ስታጠባ አያ:: እርዳን ገለማስደንገገጥ በሽምች የሚችውር ለራዋጥቶው መንገድ አሳይበ እንዲጊዜ አደረጋ::

እንደ ቅን የእነሱ መልእከተኛዎች በእናት የተችበለ የተ-ገኘን ጉዳዮች ተመስከቱና በጣም ደንገጋው:: በጣምም ተችበ:: «ይህን የተ-ገኘን ጉዳዮች ያችበለው ማን ነው?» ለለም መየቁ::

የእ-ሰማናዊው ንስና አራማይች ይህን የእነሱ መልእከተኛዎች የኩቅር ማእረድ በመቁድዕቶው አይነት መገለጣቶው ሆኖል:: እናም ከለወች አለወ ለእንሰሳት አገልግሎት የሚውለ ወቁድችን በስራት ኪርማተዋል:: ወ-ዶዕና ደመቶች ከሚያደረግበችው እንከበከበ የተነሳ በከተሞች እንደሌበ ይዘዋውሩ ነበር:: ከለለች አካባቢዎች ገን ይስኩ ነበር:: ይህን እውነታ ወደ አ-ሰላማዊው ንስና ከተሞች ለጋብቻት የሙጫ ወገኖች መስከረዋል::

ከለይ የተጠቀሰት ፊርማዎች ትክክለኛ እና ያገኘና ያለጥና ለወች
ፍርማዎች ዓቶች:: ሁሉታም ወገኖች ለወች ተብሎው መጠራታቸው
ይገመማል:: የሰወችን ዓም በግኝ እያደለስ የሚያጠቀሱም ለው-
ነው:: አይወለትን ለማትረፍ ዓም የሚለማለውም ለው ነው::

አዎንታዊና አልታዋ ሲባኩና ያለጥው ለወች በምድር ገይ አበረው-
የመኖራቸው ነገር ይገመማል:: ገርና ለሰላለ ማህረ ያለው ጥንቃል
ሙከሻ ከዚነት አውራምች መስፈል በከንድ በታ ለይ እንዲቀመጥ በፊረግ
የሚለማው አይነት መታወሻ ከከፋዎች ጋር የሚጥና ይገኘ ለወች
ይሰማጥቸውል:: እንዳንድ ገዢ እኩይና ለሰታም:: ከደግና ቅር ለው::
መስክሪም ከእዋቅ፣ በልህ ከቅል፣ እወን ከበዓይ ጋር ስን ለነን
የሚጥናበት አጋጣሚ ይረጋገል::

ቻና እና እወን ለለወችን ለማገልጻ የሚተው ለመን፣ ቁለጥ መስክሪሙ-
ቄለምን አያውቁም፣ ግዢው እኩይ ያርጋጥቸን ከፍትሬ ይቆጥራል::
በዘረዘሩው ባለ ለወች ለይ ተከራል ይጠቀማል:: በጥቅለ የጨኑና ለቦና
ባለቤቶች የመሳሳይ መንፈሰ ካለጥው ለወች ጋር በዘረዝር ቀለም
ይኖራል:: በትወ ለው ተሞን ለማውቅ፣ ወደ አለሁ ለመድረሰ እና እርስን
ለመታወሻ ይኖራል:: ለለኝው ያግጣ ያስታ የሚጥናው ሆነሽና ወራዳ
የሆነ ለወችን ሲነ የሚገር በመከተል እንዲሆነ ይገምታል:: አይወለም
ለምግባ፣ ለውስጥና ለሰልጥን በሚደረግ መስገቢጻ የተጥላ ነው::

እወን ተቋራኩ ሲባኩና ያለጥው ለወች በሚጥናበት ቀለም ወሰኑ መኖር
የከበደ ሂተና ነው:: ግና የሰው ሌጅ ይህን ሂተና ያለፈ በንድ ግድ
ይለዋል:: የሰው ሌጅ ዓይነቶች ዓለማ ይህን ሂተና በማለና የአለሁን
ቀረበታ ማማገኘት ነውና:: ለሰዘዕሮ የሰው ሌጅ ከእኩይ ማረጋገጧ
በመራቅ መልካም ማረጋገጧን አሳይበታ የሰብአዋነትን ከበር እና ለቀና
መትናሻና ግድ ይሆንበታል::

የሰው ሌጅ ከመንፈሰ እኩይ ለማያደርግ በመንም ከእኩይ እኩይ እኩር ነው::
ይህም በመሆኑ መንፈሰ ወደ አለሁ፣ እኩለ ያግጣ ወደ መራት እኩር
ይመለከለ::

የሰው ልቃ በአካላዊ እስትኩ ሌሎች ፍጻርናን ያለቸውን ዓይነት ባህል
ይጠራል:: ስለዚህም መንፈሳዊ አሳወፍና በማግኘት ወሰኖን ማሻሻት::
ከንቱ ቅልትኩን መቆጣጠር:: መንፈሳኑን መመገብ ይጠበቅበታል:: ይህን
ከላይረን ከዚው በከል በሰይጣን:: ከዚስተኛ በከል ደግሞ በተቀባዩው
መሽኑት አይቀርም:: በዚህ ጊዜ የመንፈሳ ገልበት ይደከማል:: አሉሁ
ይህን በማስመልከት ሌናገር እንዲሆ ይላል:-

﴿وَقَسِّ وَمَا سَوَّنَهَا ﴾٨﴿ فَأَلْهَمَهَا جُورَهَا وَتَقَوَّنَهَا ﴾٩﴿ قَدْ أَفْلَحَ مِنْ زَكَّهَا ﴾١٠﴿ وَقَدْ خَابَ

من دَسَّنَهَا ﴿١٠﴾ الشمس: ٧

«በተቀባዩ አስተካክለ (አስተማዋጥና አስይነ) በፈጻሚነት
አመዳቸውን (የጥመትን ጉዳን) እና ፍርማትዎን (የዘረፋቸውን ፍርት) በሰውቹ
(አምባን) እምባለሁ:: (ኋናትን አሉሁን በማግኘለሁና ከጠበከት ማማቅበ)
የወደት ለከታማ ሆኑ:: (በጠበከት) የስራናት ከሰራ::» (ከል ስምኩ 7-10)
መውላና ይለዳቸን ፍጻማ በእንቅስ የተገለጠውንና በሰው ልቃ ወሰኖት
የሚገኘውን አሉሁን የመኖራት እና የሐሙስ ብንበሌ እንዲሆ ሌሎ
በምሳሌ ያስረዳናል:-

«ውደ አሉሁ ፍትህን አነበር:: መንድማ ሆኖ፣ እውነታውን ለማውቅ
ከፈለግኩ መሳኔና ፍርማውን አልማቶም:: ይልቀንም ባንተ ወሰኑ
እስከሂደም ይረስ ቅድመው ይኖራለ::በቀልበህ ወሰኑ መርነት
ቀጥለዋል:: ከነዚህ ከሱስቱ ስብሰናዎች መከከል ከየትናው መወገን::
የትናውን መሆን እንደምትኩ ለራሳሁ የሚታወቁ::»

እንዲሆም ሌሎ ዳፈዋል:-

«እኩዕስ ከመጠን ያለፈ ትተክሬት እትሰጥ:: የሚንያቸው እርዳ
በመጨረሻ ለእኩር በመስጥእትነት የሚቀርብ ነው:: ይልቀንም ከቀልበህ
እኔ ላይ እተከር:: የሚንያቸው እርዳ ወደ ላይ ይመጣል:: እኩዕስን
በመጠት መግቢ:: እኩልን ከተገበው በለይ የመጠበ በሽህዋ ማያል
የመቋል:: ይከማና ወራዳም ይሆናል:: በእንዲሆ መንፈሳሁን በደንብ
መግቢ:: ወደምትንበበት በታ በበርታት ትንሬ በንድ የሚያስቀልሁን
ሁኔታ እስበና አዘጋጅለት::

ተገበዥን መንፈሳዊ እነዳ ያለጥናት ነፍስ ይከማ ስር እንደሸት በኋ ማለት ፎት:: የዘመኝ ሆኖ ይከመት ከቅርቡችና ከፍራው ሌይ ይጠለክል:: የቀልብ በሽታም ከአካል እንቅስቻል ሌይ ይጠገኗል:: ጉዳትም ያስከትልበታል:: አከምና ይበላጥ የሚያዝኑው በሽታዎች የሻህዋ ማየል:: ተለቃ:: ምቀኑት:: ከራሳና ሌሎች የቀልብ በሽታዎች ፍቃው:: እነዚህን አለታዊ ማረጋገጫ ሌሎች የቀልብ በሽታዎች ፍቃው:: እነዚህን አለታዊ ማረጋገጫ ሌሎች የቀልብ በሽታዎች ፍቃው::

ለሰው ለቃ አለሁን የሚያስደስት ስብሰና ለማነግ የሚያስፈልጋት ሁሉት መሠረታዊ አስፈላገቶችና ማረጋገጫ:: እንደኛ አርከም (Role Model) መያዝ:: ሁሉትና:: አርከም መከተል ፍቃው::

አርከም የመጀኬና የመከተል ቤንባሌ

የሰው ለቃ ከተወለደበት ቅጽበት እንሰቶ የሚከተሉው አርከም ይፈልጋል:: ከይወሩት የሚያንስ አስተሳሰቦችን ለምሳሌ ቅንቃ:: ተይማኖት:: ባህልና ሰነ ምግባራዊ እነቶችን የሚቀርው በአካባቢው እንደ አርከም አድርገት ከይዘው ለው ነው:: እንዲንደ የተለያ ሁኔታዎችና አጠማቸው ለኩል በቃልም የአብዛኛው ለው ስብሰና የታነሳው በዚህ መልከ ነው::

ለምሳሌ አባትና አናት እንደ ዓይነት ቅንቃ የሚያወጥ ከሆነ ለቃቻው ያን ቅንቃ የለ ጥርጥር ይማረዋል:: በተመሳሳይ መልክም ሌሎች ቅንቃዎችን መማርር ይችላል:: በጥቅለ የሰውን ለቃ ስብሰና ማነግ ማለት በወንጀነት አመንታዊ ወይም አለታዊ ንግድዎችን ከለለው ለውች (አርከምዎች) መቅረት ማለት ነው:: መቅረትና መከተል ከሰው ለቃ ሲሆት ወሰጥ የሚገኘ ቤንባሌ ነው:: በእርግጥ ሌሎች ሁኔታዎች በስብሰናው ሌይ የተወሰነ ቅጽአዊ ይኖራቸዋል::

የሰው ለቃ በወንጀነት ያስደገናትን ወለቃቻ ቅጽአዊ:: የበተሰቦች:: በመጨረሻም የአካባቢውን ቅጽአዊ ያስተናገዙል:: ወደ አጠረተሰቦች የሚቀለቀለው በዚህ አይነት መልከ የተዋቀረ ስብሰናውን ይዘ ነው::

የሰው ላይ ቁንቃና መሰል ግልጽ ነገሮችን መማር ይቀለው ይሆናል፡፡ አይማኖት፡፡ ስነጻጻዣርና የርስጥን ወሰጣዊ ማንነት የሚመለከቱ ለለች ነገሮችን መማር ግን ለርስጥ አስተዋሪ ነው፡፡ የሚገኘውም አሉህ ለፈተናና ለጥበብ የፈጻሚው ለይጣን፡ ካፍስያና ከገኑ ስሜት የሰውን ላይ ከበት ነገር ለማራቅ አስቀሰፈዋል፡፡ እናም ወደበትት እንዳቀርብ በቀለበ አይፈቀምለታም፡፡

ይህም በመሆኑ ለወች በተፈጥሮችው አርከያ የሚይዘገብ የሚከተሉ ከመሆናቸው አይሁም በመረመጃቸው በአማካቸዋ ወይም በአለታዊ ገታዊ ይፈተናለ፡፡ ሰላዘሁም ወሰጣዊ ማንነታቸው በአለህ ነበረትና ወዳቸች እና ከፈተነግ መንገድ ከመሳት፡፡ ከጥመትና ከከጠናት አይደናገም፡፡ ይህም ሲሆን ወላጊለማዊ ያስታቸው ይጠናል፡፡ ከባልጋ ከሚራ ለይም ይመድቂለ፡፡

በአሁኑ ለእት በተመቻ ለወች ማሻሻል ስብሰና ያለቸውን ታዋቂወች (የፈልም አከተሮች፡ አርብቶች ወዘተ) አርከያ አድርጋው መያዝቸው እና እነርስጥን መሰለው ለመገኘት የሚያደርግት ፊጻዕስ ወደር የማይገኘለት የሰላምና ጽጥፈት ነው፡፡ የቀልበን ዘርን ለማሻሻል እና ወራዳ ስብሰናው ይቀመጥበት ዘንድ መሰጠት እና የሚያስተካርም ከሚራ እና በከተሉ ነው፡፡

ቁለጋዎን ፊጻዕስ የሚሰራን የሚታለየ ስልት ለገልጽ እንዳሆ በለዋል፡-

«በግ ከተከላ መስሰብ አይገኙምም፡፡ የሚገኘውም መለቱም አይገኝም እርስ ነውና፡፡ በግም የሚገኙመው የቦግ ለቦና ወደ ተከላ መሰሳቢ ነው፡፡

በርከታ አሳይቸ ከባህሩ ስር በሰላም መኖር አያያዝ በስግብጻብነታቸው የሚገኘት የመንጠቀ ሪፖር ይሆናል፡፡»

በዘመኑ የሰው ላይ የሚገኘውን የነፃሰያንና የከንቱ ስሜትን ክፍት የሚያመለከቱ ባለንዳሆና ስለ ለቦና መረሙች ያስፈልጋቸል፡፡

የኢትዮ መልእኩታች ተምሳለታዊ ስብሰና

የሰው ለቻ ፈላጊን የሚከተለው የተማሪ ስብሰና ማግኘቱ እኝም አስፈላጊ
ነገር ነው:: የሰው ለቻ አንድነት የተለየ ሰው ማቅረብና ማድረሻ፣
እርዳታዎች በእርካይነት ለመከተል መሻሻት ተፈጥሮች ነገር ነው:: እናም
ይከተለው በንድ የተማሪ ስብሰና፣ እርካይና ፍመና በእጅግ ይሻል:: ይህን
የሰውን ለቻ ሂደራት ጥንቃቁ የሚያውቀው አሁን አያዝለሁ ለሰዕች
መጽሐፍት በቻ በመለከት አልተዋዋዎም::

የነበሱን መጽሐፍት መልእኩቶች ተግባረው የሚያሳይና ሲያው·
ተምሳለቶች የሚሆነ መልእኩታችንም አብር ለነፃል::

ለሰው ለቻ አውነታች ፍመናዎች፣ ታክክለኛ እርካይዎች የአለሁ
መልእኩታች ፍቃው:: የሚለኝነት በሁሉም ገዢው፣ በእነዚህር፣
በበሬው፣ በተማናር፣ በአውቀትና በስነ የሚናር አንድባራቀ በሆነ መልካ-
በነርሰ አማካይነት ይገለጋል::

የእያንዳንዱ ነበረ ስብሰና በሰው ለቻ ተረኑ ወሰኑ የመጨረሻውን
የምጥቀት ይረዳ ይርዳል:: ነበረት ሰው ለቻ ወደር የማይገኘለት
አገልግሎት ለጥተዋል:: የነበረት ወረዳች የሆነት ይጋግኙ ለሞችና
ሙሉማናዎችም እንዲዘረዘሩ::

- የእኔን ወጪዎች እና ወሰኑዎች አውነታ በንድ አዋህድው በመሆኑ
ከለበኝነቶው ወሰኑ ይፈጸማል::
- በተሟኝነት በተቀዋዋ ነገና በተ ማቅረብ ተግባዋል:: በበሬው የሚለኝነት
ተሳናፊዎች::
- የእኔም ጽሑፍዎችን የቀልቀቶውን አድማስ በማስቀት ይህንን እና
መቆዎችን ዓላም እንዲያከትኝ እድርጋዋል:: የእምነትን ለሆነ
አጠጥመዋል:: የሰጠትን ጥልቀትና ማቅረብ ተከናዋል::
- ተማሪዎችው ከክና ባሬዎችና ካልፍሰያ ጥሙት ይፈተው ወደ ወጪ
በሬዎች፣ ወደ ወሰኑዎች የሚለኝነት አድማስ ዘላቀዋል:: በእርግጥም

በኢትዮጵው ካዳና እና አመራር ወደ ላይ የዘለቂ፣ በየህረምና የበቀና
የመጠቃ ለወቻ በሁሉም አመናት ጥሩዋል፡፡ ካነጋብ የነጋል አመን
የለም፡፡ ነገሮችን የማያት ልቀና ያላገኘ ባለሰቦች እነዚህን ታሳለቅ
ለወቻ በእርሻያነት ለይዘን ጉድ ይለፈ፡፡ ምክንያቱም በእገነት
አገሪቦት ለቦናወቻን አያዥ የሚያደርግው ምክራቶውና
አመራርና የዘለቂ እና የሰላም የፈለግ መንፈሳዊ ማስተካከለ፡፡

ለወቻ በዚህቻ ዓለም ወሰኑ ያለቸው በታ ምንም ይህንን ምን በፍትሬ
ከተማና፡፡ በቀልበወቻው መከል የእገነት ተሰሳር ካለ፡ በየትኩሙያ
ማከበረሰባ ወሰኑ አብዛኛውቷን ይሆኝ፡፡ በርቱምቷን ከተባደረ ገን
ከቆሙ፡፡ መዝካሮቷን ይከተማቷን ከደንገ፡፡ የተሞቷን ከተንከባከበ፡፡ እነዚህ
በት በሀይልና ይርሱቷን ያለ ጥርጥር በነበረትና በተከታዮቻው
አማካይነት የተለለሩ እስተኛ ዓይነው፡፡

በአባችቷን አይምና በእናቻቷን አዋ የተቻመረው የሰው ለቻቻ በተከበ
እባላት በአይማኖታዊ ይባበ፡፡ መንፈሳና ይሰታ ስር ለመኖር
ታቁዳለቻው ካሳናን የመቻመረው በተ አማልከ አድርጋው ይዘ፡፡ ከዚያ
በኋላ በምድር ላይ የተረጋኙ የከዳም ለቻቻ ይኖዋ አይወቻቻው ይቀጥል
በንድ ከበያዊ አመራር ሲሰጣቸው ዓይ፡፡ አይማኖትና መለከታዊ
እውነታ በበከየቻ እቻ መብበከል ሲሆምር አለሁ በከለቱን ለማግኘትና
አገኔን እንዲ አይዲ አያዥ ያደርግ ዘንድ ነገሮችን ይለከ ይመር፡፡

የሰው ለቻ በረሽጥው ታሪክ ከግለሰቦዎና ማከበረሰዊ ቅዱስቻ በእለሁ
እገነትና በረከት ሲፈውስ ዓይ በመጨረሻም የነበረ መ-ክመድ፡፡ አመን
ደረሰ፡፡ ይህ የደሰታ አመን መጣ፡፡ ይህ አመን ለከ እንዲ የከይ መግቢያ
የሰው ለቻ ምድራዊ አይወቻ መግበረቻ ነው፡፡ በዚህ አመን አይወቻ
በቻመረቻበት የመከ መረጃ ላይ የሰው ለቻ የመጨረሻ ምልዓትና
ተሳናፊለ፡፡ የዚህ ምጥቀት አስከራልና ጥልቀት ነበረ መ-ክመድ፡፡ ነበሩ፡፡

ከነበረ መ-ክመድ፡፡ በኋላ ለለ መልዕክት አይታሰብም፡፡ በነበረት
አማካይነት ሲታደሰ የኋረው እና አለሁ የሚወደው አይማኖት አስለም
ፍጋማውንና ምለአገኔን አገኔ፡፡

የእለሁ መልእከተኝ የሰውን ለቻ በተግባር በማስተማሪዎች በመምራት
ሂደት የመጨረሻውን ጥላትነት የያዘ አንድበሩዋ ፍጤና ፍቃው:: ቁጥር
ስፋር የለለው የተግባር ትምህርታቸው ተመዝግበ ተለይፈልናል::

ነበረን የመከተል ነገበለ ተፈጥሮዋ አንድሆነ ጥርጥር የለውም:: ወና
እርዳታውን በመከተል ሂደት ስከታማነት ለርዳታው ካለን የጠለቀ ፍቅር
ዚ የተሳሳይ ነው::

የእለሁን መልእከተኝ የሚን ይህል እንዱቀሉን?

ቆልብንም አእምሮንም መጠቀም

እለሁ የሰውን ለቻ በጥሩ አቅም ላጥርታል:: ካለለቸው ፍጤናን
ሁለም አልቻቻል:: በስማያትም በምድርም ያለ ፍጤናንን ሁሉ ለርሳ
ግልጋሎት ገርቶታል:: በእርግጥ ይህ ሁሉ የሚከሰተው ለማይሸስተነትነት
ልምቻ ነው::

የኝ የሰው ለቻ ተፈጥሮች ተግባር ላጪ የለገበገን ጽጋዬች ማስተኞችና
ለተገበው አገልግሎት ማዋል መሆኑን መኖር እንቻለለን:: በተለይም
አእምሮንና ቀልጥናን ይበልጥ መልካምና ወጪቸማ በሆነ መግኘቱ
እንጠቀም በንድ ተዘኅል::

አእምሮንና እንደት እንጠቀም?

አእምሮ ለነፍስያና ለከንቱ ሲሆን ለንመት ማስረከብና በእርሳ መመራት
የለበትም:: ይልቀንም በዘሆኑ የፊተኛ ዓለም ወሰኑ የመግኘቱ ዓለማ
የእምነትን አዎነት ማስተኞችና መረዳት መሆኑን መግኘበት ይሻዋል::

ቆልብናን እንደት እንጠቀምበት?

ቆልብ እለሁን የመውድቻ ማእከል ነው:: እለሁ የሚመለከተው በታ ነው::
ስለዘሆም ከውጭለው ሁሉ ማጽዳች:: እለሁን በማስታቸውና በተውሃድ
መመላት ተገቢ ነው:: ይህ ሲሆን በሂደት ይጠና «ቆልብ ለሌም»
(ዘዴህ ቀልብ) ሆኖ ወደ እለሁ አብርሃት ይስጋገራል::

ተምሳለታዊው ስብሰኑ

አሉህ በእዝነቱ ወደ ቅን ክፍና የሚመሩን ኮ124 ነህ የሚጠልበት
ነብያትንና መልከትችን ልዩ ሰ፡ የመጨረሻው የእሉህ መልከትና ነበያ
መ-ካመድ፡፡ ሌ.ሆነ ከሁለም ነብያት ይበልጥ ከእሉህ ዘንድ ተወዳጅ
እርዳታው ዓቶም፡፡ ሁ-ለ-ም አገበበት ለማድረጎት ተጨባቸው ሁ-ኔታውና
አውቃቂራቸው ተስማማቅ የሆነ ነብያትን እስተኞቂወል፡፡

ነበያ መ-ካመድ፡፡ ገን የተለከት ለሰው ለቻቻ ባጠቃላይ ሌ.ሆን
መልከትታው እስከ እስተ ቅይማ ይረስ ይቆይል፡፡ ይህም ዓለም
ካሳለፈታቸው ገዢት ወሰኑ ይበልጥ ይልማቻማ እና በመከይምነት
የተሞላውን ገዢ እሉህ እርዳታውን በመለግበት በብርሃን አደሙው፡፡
ነበያ፡፡ ለሰው ለቻ ለከ እንደ እስከ ዓቶም፡፡ እሉህ እርዳታውን በመለከ
እድሜ የከበደ ባለው-ለታቸን ሆኖ፡፡

ቀርቡን -ታለቁ ተክኖር

አሉህ ለመልከትታው፡፡ በርካታ ተክኖሎጂ ሲጥቃቸዋል፡፡ ይበልጥ
ትልቅ ተክኖር ገን ቀርቡን መሆነ ጥርጥር የለው-ም፡፡ ቀርቡን እስከ
እስተ ቅይማ እንደገኝ ይኖራል፡፡ የእሉህ የመጨረሻ ጽዋጊ ነው፡፡ ነበያ
መ-ካመድ፡፡ ይህን ተክኖር አይተዋል፡፡ የሰው-ለታቸው እስከ እሉም
ፍጻማ ይረስ የዘመኑ ተክኖር ይገኙባል፡፡

የእሉህ መልከትና አማካይነት ይንቀሳቀሰበበት ገንዘብታዋል፡፡
የህም ዓለም እንዲሁም ዓይነት ማሳሰቢዎች አይታ አታውቁም፡፡ በዘመኑ
እድሜ የዘመኑ የነበረ ለምት ለበኩልቸው ተለው-ሙ የሰብአዊነትን
ጣረዥ ሲደርሱ ተስተዋል፡፡ ያ ማሳሰቢዎች ከቀርቡን በረት እንደት-
ለቻቻን ካለ እኩወቻቸው የሚቀበር አውራ ነበር፡፡ በነበያ፡፡ መንፈሳዊ
እነዚ እድሜ በማም አሁን ሌ.ሆን በቻ፡፡ ለሰው ቁርቶ ተከለ ነፃሰ መ-ር
እንሰሳትን ሲያደን በገምገም መመለከት ይፈጸማል ይንቀሳቀሰበበት

ተፈጻሚ:: የእለሁ መልእከተኝነት ለሰው ለቻ ባጠቃላይ ለከተላቸው የሚገበ መልካም እርከያ ለመሆናቸው ይህ በቻ በቻ መረጃ ነው::

ዓይነ ስውር የከይና ያማርራል

ቀልቦች ባይታውሩ ዓይ የእለሁን መልእከተኝነት በእርግጥኑት ማየት ይቻሉ ነበር:: የማየት ተደለ ይከማ የሆነ ስው ካልሆነ በቀር በነበረ መ-ከመድኝነት ስብስና ወሰኔ አንቀጽ ጉዳለት ማየት የሚችል የለም:: እርሳቸውን በወገኑ ማየትና ማድናቁ ያልቻሉ ችግሩ ከርሰ ነው:: ጉዳለቱ፣ ነውና ከእይታው ነው::

የሰው ለቻ ተረክሮ ከዘዴዎች በነበረቸው ሌይ የፈጸማቸውን ግይታና የፈጻሚቸውን እብላቶች በሚያሳይ አጠቃሚዎች የተሞላ ነው:: የዚንያቱም ለነበረት የደረሰቸው አጠቃላዊ አውነታዎች፣ ከነዚህ ለውጥ ከንቱ ማሻሻልና ተንባለዎች ጋር የሚችሉን ለለማሆነ ለውጥ በጣመና ይታወካለ::

እናም ለእከታ ይርጋታቸው ለጠዋነትን ለማሳበበ ይርጋታቸን ወደ ነበረት ይለጥናለ:: በፈጻሚ በእለሁ መልእከተኝነት ሌይ የሚሰነበው የአሰጣት ዘመኩ የእስተባባሪዎችን ባህረ እከ-ይነት ከማጋለጥ ባኩር ሌላ ቅይዳ ለነርሰ-ም::

ሀ-ለ-ም ፍጤር ለነ-ር በሚሰማማው አካባቢ መኖርን ይውቀል:: ይህ ለሰው ለቻ በቻ የተለየ አይደለም:: የንብ ምግባር ማር በሙሆነ ለርዕ ነ-ር ተስማሚው በእበበዎች የተሞላ አካባቢ ነው:: ከነዚ መውጥት አት-ቻልም:: በእንዲሁ በቻኝና አካባቢ ለመኖር የሚሰማማት አይተ በእበበዎች የተሞላን አገድ ለት-ለመድ አት-ቻልም:: ለብ እንዲሁ መልካም ነፍሰች በመ-ከመድዎች በርሃን የድመቀ መንፈሳዊ ይባብ ይለማማቸውል:: መጥሪ ነፍሰች ይግሞ በቻኝና ከልል እንደ መኖር አይቻለም::

አብ-ብዕር የእለሁን መልእከተኛ ፊልት በየ ቁጥር፡- «እምላክ ሆኖ፤ የሚገኘው የእለሁን መልእከተኛ የሚለት መደንቃቄውን ይጠቀሱ:: በእርግጥ የራሳቃቄውን ወሰጣዊ ዓለም እና ስብሰና በነበረ መስታውት-ነት-ነው የተመለከተት:: ይህም በመሆኑ ነበረ እናይ ቅድ፡- «የእብ-ብዕር ገዢ-ብ የጠቀሙኝን ይህል የፈለ የማንኛው ገዢ-ብ አልጠቀሙኝም» በማለት ሌናገሩ አብ-ብዕር ለመና እያለቀሰ እናይ-ህ አለ፡-

«የእለሁ መልእከተኛ ሆኖ፤ እኔም ገዢ-ብ የርጻው እያደለንምን?»
(በ.ን ማቅረብ)

አብ-ብዕር በዚህ ገዢ-ቃቄው ነፍሳቃቄውም ሆነ ገዢ-ቃቄው ለእለሁ
መልእከተኛ ግልጋሎት መዋሉን ይሩ እናደን:: አብ-ብዕር ወሰጣቃቄ-
ተቀይር የነበረ ስብሰና የሚታይበት መስተዋት ሆናል፡፡

በፈለ በከ-ል የእለሁና የመልእከተኛው ቅልቅ መለት የሆነው አብ ይህል
ነበረን ለያይ ፊልቱ በንድነት ይቀላል:: በቀጥት ይቀያየራል:: የነበረን
ውጫት ማጥጣምን ተነፋጋልኩ:: የዚህ ለያነት ለቦዕ አብ-ብዕርም ሆነ
አብ-ይህል የእለሁን መልእከተኛ ለያይ በርዳቃው መስዋእት-ነት-
የሚመለከተት ሂሳቃቄን ካብርና ነው::

የእለሁ ካብያት ለክ እናይ ገዢ-ህ መስተዋት ፍቃው:: ሁ-ለ-ም ለው በነርሳ
አማካይነት ወሰጣዊ ማንነቱን ያያል:: መስታውቱ እያወሰኝም:: ታራውን
መጥሪ፡ መጥሪውን ጥሩ አብርነት እያሳይም:: የተመለከቻን ተከከለኛ
ገጽታ ነው የሚያጠኞበው::

አለሁን እና መልእከተኛውን የሚቀናቀን ያለ ጥርጥር ል-ጥናም ይህ-ን
ዘንጋጀ መለከታዊ በቀለ እያቀርቡት-ም:: የሚንያቄም አለሁ እስልምናን
በከይለና በበልሳቱ ይጠበቀዋል:: በልእልናው ይታደግዋል:: ለቦታቃው
በነበረ ፍቃር የተሞሉ መ-ሰለጥናቸ በእስልምና ሌጋ የሚሰነዱ ተ-ቃቃቸ፡
የተቀሰኑ መርሆም በእርሻና ጥቃቶች የንገበባቸዋል:: ስመመ-
ይቆጠቀማቃዋል:: አነዚህ በእርሻ በጨመሮም ወሰጥ እናይምት-ናር እና

ለምትን ለማዕከና ለመብቻል በየጊዜ ከዚያያ ወዲህ እንደምትውኑበና
እባብ ማለት ፍቃው::

አሉሁ በእነዚህ የሰውን ላይ ምንጊዜም ወደ ስቶ የሚዘነበል እድርት
ፈጥሮታል:: ይህን ገንባለውን መሳቅ የሚችል አይደለም:: አምላክ
የለሽነት ይህ ወሰንሁ የሚይሳል የግብር ተግባር ለማስፋፋት በተ
በታገልም የሐይማኖትን ስሜት ካስር ፈንቀሎ ለጥል ጥን አልቻለም::
ምክንያቱም ሲይማኖት በሰው ላይ ነፍሰና አለና ወሰተ ተልቅ
መዋረት ያለው ለማት ነውና:: የሰውን ላይ ወደ አምላክ የመቻረብ፣
የመከናወል ስሜት የመድምሰብ አቅም የለውም:: በአለናው ወሰተ
የሚገኘው ዘልዓለማዊውን ያስታ የመሻት ፍለትት ለታበላ የሚችል
አይደለም:: አሉሁን የመፈለግና የሐይማኖት ስሜትን፣ አሉሁ ለለወጥና
ለፈቅ የሚይችለው የሰው ላይ ስራት አካል እድርነታል::

ፈሰቶው እውር ሆነው የሐይማኖትን በርሃን ለማጥሩት በከንቱው
የሚደከሙ ወገኖችን ይለለዳን ፍማ እንዲህ ገልጽዋቸዋል:-

«ጥለማችንን የምታበራውን ለሐይ የሚያነውርና ካርድ ጉዳለት
ለማማገኘት የሚያነፈንና እርስ ሪሳ እውር ነው:: ለሰነዱም ሪሳ
የነውር:: ሪሳን ይማ::»

አሉሁ የእንደን ስው ነውር ለይጠልጥ ለሽ ገዢትን የማነውርን ፍለትት
ከልቦናው ወሰተ የሚጠቸቸል::

ሰነዱም የሰው ላይ ወደ ነበያ መ-ሐመድ ﴿ የተሰነበሩ ታታቶችን
ለጠሪቶው ወደማቻቻብ መ-ገብ እንዲሸት መቀናር እንደለበት ለይሰበበት
ይገባል:: የእሉሁ መልእከተኛ ﴿ የሰውን ላይ ለማቅናት ለለደረገት ተረት
ምስጾና ለማቅረብ ያልተዘጋጀ ቅልብ በእርግጥም ቅልብ አይደለም:::
የእሉሁ መልእከተኛ ﴿ ለሽ ለሰው ላይች የነበረቶው ፍቅር ካኩናት
ከአባቶችን ፍቅር የበለጠ እንዲሆነ እመን ነው:: ይህን በማስመልከት
ሰናገድ::

«ለእለሁ መንገድ የደረግի-ት የት-ግል ሽያት ካማኑም በላይ መሰራራራ-ትና
መታወሻ ደርሰባኝል:: እናና በላይ ለቀናት ይህል የሚፈመበ
ጥምገብ የሚኖጥበቻው በዘተ አጋጣሚያች ተከስተዋል::» (ኤርማካል)

የና በዘሱ ሁሉ መከራ አልታወሻው:: እርዳታውን ያንጋበባቻው
የነበረው የአመታቸው ጉዳይ ነበር:: በእነዚህ የተሞሉ ነበረ
እንዲመሆናቸው በዘሱ ዓለም ለደፊነት ተግተዋል:: በመቆው ዓለም
ደግም ከእለሁ ዓርብ ስር ለቃድ በመውረድ ለታደገን ይጥሩል::
ት-ዳግኝናቸው ተቀባይነት ካላገኘ በቀር ከስቃድ አይነስም:: (ቢ-ኩረና
ሙ-ስለም)

ታ-ዳይ እናን ከመከራ ለማቅን ይህን ይህል የለቱ-ትን ነበረ
ት-ምህርታቸውን በመተተበር:: ልላትቸውን በመተከል እና ከራሳቸውም
በላይ በማድረፍር ማመስገና ማሞንበ አይገባንም?

እርዳታው በቅንያም በእኔራ-ም እናን ለማማለድ ይህን ይህል ለንጋበባ-
እና እርዳታው የሚፈልጋት አይነት መ-እሚሮች ሆነን ለመገኘት የተሰነድ
ለምን ይሆን? የርዳታው አኅቃረ ለመሆኑ ለምን አልቻልንም? ከራሳቸውን
በላይ ለምን አልወደድናቸውም?

አኅቃረ ታሣኑ ነው

ነበረኝ እንዲሁ በለዋል:-

«አው-የው ከሚውደው ወር ነው::»

ነበረኝ የኗን ይህል እንውዳለን? ፍቅር በአኅቃረና በተፈቻሪ መከከል
የለ ጉንኑነት ነው:: ይህን ፍቅር መረዳትና መኖር ይጠበቅበናል::

አው-የው በንግግርም ሆነ በተማበር:: በባህራም ሆነ በስሜት:: በስ
ጥምባርም ሆነ በው-ለሁ:: በአጠቃላይ በአይውቱ የሚውደውን አካል
ለመሆኑ ይጥሩል:: ይህ ከልለና ሁ-ለ-ፀም ወደ ተቁሬኑ አቅማው የሚጋብ-
ከሆነ ፍቅራቸው እው-ነትና አልነበረም ማለት ነው::

ከዚህ አኞች የነበረን ሲገኘ የመከተላችን መጠን ለርሃቶው ያለንን
ፍቅር መጠን ያመለከታል:: እርሃቶውን ሚኒ ያህል እንወጣለን?
ስተቶውን ሚኒ ያህል እንከተለለን? ለልደቻችን ስለ ነበረና ስለ
በተሰበቻው ሚኒ ያህል እናወጠለን? በቀርቡና በመንፈሳዊ ይባብ
የተሞላው የነበረ በተሰበች እና ከዚ ተፈጥሮ ሚኒ ያህል ይርሱ አለው?

ነበረን መከተል መንፈሳዊ ስልጠናን ይሳይ

በሁሉም የአይዥት እርከናች የአለሁን መልካከተኛ በእርከያነት
መከተል ይጠበቃበናል:: ይህ ሌሎን በዘመኑ በመግዴውም አለም
እውነተኛ ይኖታ እናገኘለን:: በማሳበራዊ፣ በበተሰባዊ እና በእውቀት
መስከ፣ እንዲሁም በለሎቻችም የአይዥታችን ዝርዝር እርከናችውን እርከያ
ማድረግ ግዢታችን ነው:: በየተኋማውም ያረጋግጣ ላይ ለማግኘት ለምት
መልካም እርከያ ዓይነው::

የርከናችውን እርከያነት የምንማረው እንደት ነው? በጽሐና መማር በቀ
ነውን? በፍጋዕም አይደለም:: የዘመኑ ተግምሮች ማሻከለ የቀልብ ዓለም
ነው:: አለሁ የነበረን እርከያነት መከተልን የምንማርበትን ስልተ
ስጠፊ እንዲሁ ይሳይ:-

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَشْوَأُ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذِكْرُ اللَّهِ
كَبِيرًا﴾ **الأحزاب: ٢١**

«የአለሁ መልዕክተኛ፣ (ከመከተላችሁ) አለሁን መግዴውን ዓለም ተሳፏ
ለማረጋገጫ፣ አለሁንም በበዛት ለማረጋገዥ፣ መልካም እርከያ ነው...»
(አዲ አሸዋብ 21)

የዘመኑ ተግምሮች የመጀመሪያው መከተል አለሁን መገኘትን መመጀት
ነው:: በዚሁ ሌሎን ወሰጥ ልንድር ይገባል:: ከአለሁ ፈት ቅርቡን
የምንማረሙ መከተልን ማሻከዥ ግድ ነው:: ይህ ሌሎት ለአቀፍ
እንዳ ከኝ ለንጂ አይገባውም::

ՍԼԴՀՎ. ՄՈՒԵԼԴԻ ՔԱՐՔՎՈ՞Ն ԳԼԹՄ ՄՈՒԾ ԻԱԼԱ ՊԿՄՆԴՆ ՀՀԸՆԴ
ԼՄՈՂԴԴԻԴԻ ԴՈՒԿ ՊԿՋՀԴ ԽՎՈ:: ԻՌԵՆ ՀԱԼԵ ԳԼԹՄ ՓՈՒՏ
ՄՈՄԲԴԴՅՆ ՄՈՀԵԴԻ ՊՃ ԽՎՈ:: ՑՍՖ ԳԼԹՄ ՖԵԼԿՈՒԴԻ :: ՀԴԴՄ
ՀՀԸՆԴԿՈՅՆ:: ԸՆՈՒՅՆ ԿՄԿ ՀՆՅԸՆ ՈԼՈ ԶԵՎԲԵ:-

«ይህን ዓለም ለክ እናደ ስልም ፍት:: በዚህን ዓለም ወሰጥ አበቃም
የሁን በአልሙ በተ ገዢበት እንዳገኘ ለው ማለት ነው:: ለውያው
ዶላር:: ዓለማዊ ቁብቱ ጥን ክትውልድ ተውልድ ይተላለፈ::»

በኢትዮ ኦንር ወሰጥ መብሪታትን መዘንጋት የለበኝም፡፡ ስላዘመና
ቀልበችን የሽሁዋን እና የከንቱ ስሜትን እንቅራቶች ተሻጋር በስራው-
የካምለከ ዓለም ወሰጥ መንፈሳዊ ቅዱት እንዲያደርግ ለንፈቻለት
ይገባል፡፡ እንዲሆ ካሆንን አለሁ ይነትን ለሰጠን፣ የተለቀውን ፈተኞም
ለያሳያን ቅል ገበታል፡፡

የነበረና አርአያነት ለመማር ማስተካው መስራርት አለሁን በብዛት
ማውሳት ነው፡፡ የአለሁን አብይነት ፖንጻዴሞ ማስተውስ ይሻል፡፡ ለምን
ያህል መጠን? ተከታታሪ እንቀጽ እንመልከት፡-

﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيمًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ أَسْمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَنَكَ فَقَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾ ۱۹۱ آل عمران: ۱۹۱

«እኔርሃ አላሣን ቅመወጥ ተቀምጧው ተገደሙትወጥ፡ በተናቸውም ተገደሙትወጥ
የሚያወስት፡ የሰማያትንና የምድረጋን (ይንቀ) እኩጣር
የሚያወስተኞች፡ «ይታቻን ሆኖ፣ ይህን (ይንቀ ዘለም) እንዲሁ (የለ
ዓለም) እልፋጋጌዎች፡ ከዚህ ለንተ ይህን፡ ከእሳት ቅዱት መባቀን፡»
(የሚለት ፍቃዬ)፡፡» (ከለ ዓምራት 191)

አለሁን በወተኑ ማስታወሻ ማለት እያንዳንዱ እንቅስቻለዎችን በሙሉከታዊ
ካሚዎች እየተቀረብ እንዲሆነ አለመዘገበት ማለት ነው፡፡ አለሁ ከዚም
ልኝትና ይወጥ ላይ ቅርቡ ነው፡፡ እናዚ ለእሉን ያደረግ ቅርቡት ወጪ የህል

ነው? አዎ፡ የአለሁን ቅረቡታ ለማግኘት መልእከተናውን እርከያ
አድርጋን መከተል ግድ ይሆኑባል፡፡

የነበረን ደረጃ ጥን ያህል ተረድተናል?

የነበረን ፍቃር ለናውቅ ወደ አሉ መንገዴ አንቻልም፡፡ አሉ በቀርብና
ለርሳቶው የሰጠውን የለቀ ደረጃ አንዳሱ ስላል ጉልጽል፡-

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَى النَّبِيِّ ﴾
الأحزاب: ٥٦

«እሉህና መልእከቱ በኅበሩ ማረ “የለዋጥ” ያወርቂል፡፡»

አሉህና መልእከቱ በርሳቶው ላይ ለለዋጥ ያወርቂል፡፡ የዘመን ለለዋጥ
ጥንት በተሚሏል አነጻን የመረዳት አቅም የለንም፡፡ አሉ ከፍጠራው
በአንዳ ላይ አንዳውት ለለዋጥ ያወርቂል? ለወቅ መልእከቱን ለመረዳት
የየራሳቶውን ጥረት አድርጋዋል፡፡ ይህንና መለከታዊ ማስተር አንዳሆነ
ዶቃጥላለ፡፡ ይህ ፍርማ አሉ ነበረን ከሌሎች ለወቅ በተለያ ሆኖታ
አንዳሆነው ያመለከተል፡፡ አቅም ይህን አውነት አንዳንፈፋ
ይፈልጋል፡፡ በመሆኑም አንዳሱ በማለት አዘኅል፡-

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلَوَاعَنِيهِ وَسَلَّمُوا تَسْلِيمًا ﴾
الأحزاب: ٥٧

«እናንተ የመኅቻዎ ሆኖ፣ በርስ ማረ “የለዋጥ” አወርቂል፡፡ የክቡር
ስላምታ አቅርቦለትም፡፡ (አል አሸağı 56)

ይህ ለለዋጥ በምሳሌችን በታ መሆን የለበትም፡፡ ከይወቻችን በጠቃላይ
ለርሳቶው በማድር ወደ ለለዋጥና ተስላም መለወጥ አለበት፡፡ በተሰጣዊ፡
የየራሳም ሆነ ለለዋጥ አንቀሳቻዎችችን በሙሉ በርሳቶው ለለዋጥ
መቆጥት አለበቻው፡፡

አንዳሱ በማለት ልብችን መጠየቅ እና ማሰብ አለበን፡፡ የአሉ
መልእከተና በተሰጣዊ ከይወቻች፣ ከለዋጥ ጽሑፍ የለችን ባንኩነት፡
የሰራ ማረዳን በዚያ ይደረጋል? ለቻችን የሚሰራባበትን መንገድ

Առաջիկ քայլու՞ն? ԶՈՒԹ ՔՆՅՈՒՄՎԱՆ? ՀՆԱԼՍՆ ԴՅՎԹԻ
ԱՃԻՇՆ ԿՃ ՀՎՑՈՅ ՖԸԼՔՄՎԻՆՆ ԿՃՄՈՒՆՆ ԲՄՊՎ ԳՃՊ
ՊՎԿՅՆ ՊԿՄԸՆ ՀՃՊ ՀՃԱԸ ՔՄՆԱՅ ԱՄՊՎՈ ԳՃՊ ՔՃ ԴԿՎԸ
ԴԿՎԸ ՄՈԼԻՇ ԴԿՎԸ ԱՄՊՎՈ ՔՄՆԱՅ ԲԿՎԸ ՀԿՎԸ:-

﴿أَقْرَأَكَتَبَكَ كُنَّىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾
الإسراء: ١٤

“(ՔՄԸ) ՄՈԱՐԱՍՆ ՀՃԱԸ ԿՃ ՀՃԱԸ ԼՄՄՎԸՆ ՀՃԱԸ ՈՓ
ԽԱ” (ԵՊԱԹՅ)»» (ՀՃ ՀՃԱԸ 14)

ՔԱԼՔՆ ԳՅ ՈՒԾ ՄՈԱՐԱԾՆ ՎՈՒՏ ՖՈՒ ՖԸԼՔՄՎԻՆ ՄՃ ՔԿ
ՔՎՊՈՆ:: ՊՎԱՐԵՎՄՎԻՆ ՔՎԱՊՈՆ:: ՏԿԵՎՄՎԻՆՆ ՃԻ ՀՃԸ ՈՆԿ
ԻՃԴԻ ԼՃՄՎԻՆ ՀԿՐՎՈՆ:: ՀՃԸ ԴԻ ՀՃԸ ԴԻ: ՀՃԸ ԴԻ ՀՃԸ ԴԻ
ՀՃԸ ՀԿՐՎՈՆ: ՀՃԸ ՔՎԱՐԵՎՈՎ ՈՒԿՈՒԾՆ ՊՅ ՆՎ ՎՔՆ ՈՄՆԱԸՆՎԻՆ
ՈՓԱՂՎԻՆ ՊՎՊԸ? ՔԱԼՍՆ ՎՐԸ ՈՎԸ ՔՎԱՐԵՎՈՎ ԳՎՎԹ ԼՊՄՈՂԻՆ
ՈՒԿԸ ԴԻ ՊՎՆ ՀՃԸ ԴԻ? ԻԿԱԽՈՎԻՆ: ԻԿԱԽՈՎԻՆ: ԻԿԱԽՈՎԻՆ ՊՎՆ
ՔՍԼԸ ՈՒԿՈՒ ՈՎՐ? ՊՎՆ ՔՍԼԸ ՀՈՒԿՈՒ? ՈՒԿՈՒ ՈՎՐ
ՈՄԸՆԿԻՒՎՈՎ ՔԸ ԳՎԸ ՊՎՆ ՔՍԼ ՆՎ? ԻԿՈՒ ՀՈՒ
ԻՄԸՆԿԻՒՎՈՎ ՊՍԸ ՎԸ ՔԸ ՔԸ ԴՄՈՂՈՆ? ՔՍ ՄՃ
ՈՒԾ ՄՈԱՐԱԾՆ ՎՈՒՏ ՔՎԿՊՈՆ:: ՔՍ ՄՃ ՀՃԸ ՈՆԿՆԿ
ԻՃԴԻ ԼՃՄՎԻՆ ՔՎԵՎԸՆ:: ՔՎՆ ՈՄՊՈՄԸՆԻ ՀՈՒ ՈՆԿ:

﴿حَقَّ إِذَا مَا جَاءَهُ وَهَا شَهَدَ عَلَيْهِمْ سَعْهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَجْلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾
٢٠

فصلت:

«ՄՔԸ ՈՎՀԸ ՇԱԽԸ ՖԸԼՔՄՎԻՄ: ԳԵՐՄՎԻՄ: ԳԵՐՄՎԻՄ: ԳԵՐՄՎԻՄ:
ԵՄՎԻՄ ՈՒԽԸ ՆՈՅ ՈՒԽԸ ԴԵ ԵՄՈՒԽՎԻՄՎԱ»» (Գ.Ը.ԼԴ 20)

ՈԼԱԼՍՄ ՀՃՄՎԻՆ ԻԿՄԿ ՄՄՎԸՆ ՀՃԱԸ ՀԿՎԸ: ՀՃԸ ՈՄՊՈԴ
ՄՊՈՐՎ ՀՃԱԸ:-

➤ ԳԵՐՄՎԻՆ ՊՎՆ ՀՔՔ ՆՎ?

- የሸመዬትን የአለሁን ወሰኑና የነበረን አካል ችግር የህን የህል ገዢ
- በአለሁ መንገድ ለማደረጋቸው ትግል ችግር የህን የህል መስጥኩት-ነት ከፍለናል?
- በጥቅም ሂዕስ ከሚለኝ፣ ቅዱ ከመምኩቱ በፊት ማሳተኞችን ፈትሬን፣ አይወታቸንን መርምረን አሳፈላጊውን የእርምጃ እርምጃ በመውሰድ መዘጋጀት ይጠበቃብናል፡፡

የጥቅም እና የእዲበ ፊተና

የሰው ልጅ በፊተና ወሰኑ ነው፡፡ ማሳተኞቸው ያህን ዓለም የፊተና አለም የት፡፡ ከፊተናው ሁሉ አሳይቷል ከነበረን ቅዱ ከርስቶው ወር ከሚኖር በእዲበ የተሞላ ጉንታኅነት ወር የተያያዘ ነው፡፡ አሉ ይህን በማስወሰነት ለኋገር፡-

﴿ يَنَّاهُمَا الَّذِينَ ءاْمَنُوا اَطَبَعُوا اللَّهَ وَأَطَبَعُوا الرَّسُولَ وَلَا يُنْظَلُوْا اَعْمَلَكُمْ ﴾ ﴿٣٣﴾ محمد: ٣٣

«እናንተ የመፍቻሁ ሆኖ አለሁን ቅዱዎች፡ መልዕክተኛውንም ቅዱዎች፡ መሸዋቻቻቻሁንም አታበላሽ፡» (መተመሪያ 33)

እንዳሁም በፊል፡-

﴿ يَنَّاهُمَا الَّذِينَ ءاْمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتُكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النِّيَّةِ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِيَعْضَنَ أَنْ تَجْهَرَ اَعْمَلَكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ آمَنُوكُمْ لِنَقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادِونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحَجَرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ الحجرات: ٤ - ٣
 «እናንተ የመፍቻሁ ሆኖ ይምጋቻቻሁን ከነበረ ይምጋ በፊል ከፋይ አታደርቃ እርስቦ ሲታሙ ለታደግኝም፡ እንዳሁም ለፊተናውን ለማቅረብ እንዳማሙኝሙ፡ እተጨረሻሁ መሸዋቻቻሁ ለታመቀት እንዳይበላሽ፡ እናዘመ ከእሉ መልዕክተኛውንም እንደ የሚያደርግት እሉ ለበታመቀት ለተቀዋ የስራፍቻው ፊተዎ፡፡ እንደሁም ከእሉ መልዕክተኛውንም እንደ የሚያደርግት እሉ ለበታመቀት ለተቀዋ የስራፍቻው ፊተዎ፡፡

የመከራከርም፡ ታ-ለቁ የመንግሥም አገልግሎት እናዘመ ክንዲያውች መሆኑ ሆነዎ
የመጠናሁ በዘመናዊ አስተዋጥቶ አይደለም፡፡፡ (ከል ሂሳብ 2-4)

ከእነሱ መልእከተኝ ያለንን ጉንኬነት አድባ ማስታወሻ፡ ስንናቶዎን
መከተሉ፡ እርዳቶዎን በትክክል ማውቅ ለቀልቀኝ የተቁዋ ፍ.ተና ነው፡፡
ለርዳቶዎ ያለንን ፍቅር ለመራተኩ የሚያስቀል መመዘኛ ነው፡፡
እንዲሸጻም ወደ አነሱ መቋረሙ መንገድ ነው፡፡

የአለሁን መልእከተኝ ያለ ሰርዓት የሚያኖግኝቶዎ፡ ከሩቅ ሆኖ
በከፍተኝ ድጋጌ የሚጠኞችዎ፡ አድባ ባባ አኅጋን የሚቀርቡችዎ
ለማች በእርግጥም ቅለው ትቃው፡፡ አስተዋይ አእምሮ የለቶዎም፡፡

የአለሁን መልእከተኝ በእርካያነት መያወን የንግድ ያህል አሰራራን ነው?
አይወታችንን በርዳቶዎ አይወት እንደሆት እንመዘን? በዚህ ሲገድ
በቀርቡን ወሰኑ የሰራራው ጉልጋ መልእከት ያህን ይመስላል፡-

﴿مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّ فَمَا آتَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴾
٨٠

«መልእከተኝዎን የታ-ለቁ አገልግሎም ታ-ለቁ፡ (ከዚህ መንገዶ) የፈጻሚ
ዎን (ከይሁዳው) እናርዕን (ከዚጠኩት) መጣቁ አይርጋን አላማናንዱም፡፡፡
(ከል ኔማሽ 80)

ፈሰሳን የመውራድ መመዘኛ

ከእነሱ መልእከተኝ ያለንን ፍቅር ይረዳ ከሚያስቀል ነገሮች መከከል
ቻለቁ ለአባ አበደለሁ በንግድ ምንም ያስተላለች-ት ለተክ ይጠቀሳል፡፡
እንዲሆ ለለ አውጥተዋል፡-

ከእነሱ መልእከተኝ የገኘ ነበርን፡፡ የወ-መርጋ እና ይዘዋል፡፡ በ-መር፡-
«የአለሁ መልእከተኝ ሆኖ፡ እርዳው ከኔ በንድ ከራ-ለ ለ.ቅር ከሆነው
ነገር በላይ ተወዳጅ ነው፡፡፡» አለቶዎ፡፡ ነበረም፡- «አይሆንም፡፡ ነገራ
በአቶ በሆነት ጉቶ እምሳለሁ፡ ከራ-ለሁም በላይ እንተ በንድ ተወዳጅ

መሆን አለበት» አለት:: በሙርጥ:: «ከሸኑም በለይ እውቅዴቻለሁ» አለቶች:: «ወሙር ሆኖ፣ አሁን ጥሩ ሆኖ» አለት:: (በኩል)

እናም የአለሁን መልካተኩል ለክ እንደ በሙር ከሸኑም በለይ
መወዳድ:: የቀልቀቻን ተኩረ ለርሳቸው ማስረከብ፣ እርሳቸውን
የከይወቻቸን መሬ እናርገን መሆኑ ግድ ይሆንባል:: የዚኑያቱም
እርሳቸውን መወዳድ:: በኋ ለይ ግዢታ ነውና::

የአለሁ መልካተኩል ለሙሉማቸው ከሸኑም በለይ ተወዳቸ መሆን
እንዲለባቸው አለሁ ለኩር::

﴿الَّتِي أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَرْوَحَهُمْ أَمْهَنَهُمْ وَأَفْلَوْا الْأَرْحَامَ بَعْضُهُمْ أَوْلَى
بِعَضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَيْتَ أُولَئِكُمْ
مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴾ ﴿الأحزاب: ٦﴾

«ነበረ ለእማቸው ከኬራሽቸው ይጠላጥ የቀረቡ ነው:: ማሻሻቸው
እናቸቸው የቸው:: በአለሁ መጋሳኑ መሰጥ የሥራ በምድር ያለቸው
ለማቸ (በወርሰ ላይ) ከፈለ ለከፈለ ከእማቸቸና ከመሂቻዎን
(መጽሑምቸው) የበለጠ ተስቦር አለቸው:: ጥሩ ለመዘዴቸቸው (በኩዘ
መሪም በለጠ መልከ) መልካም በተመሩ ይፈቀዳል:: ይህ (ጽ.፩.፪)
በአለሁ መጋሳኑ መሰጥ (ጥንትም) የከረቡ ነው::» (ከል አሁባብ 6)

ነበረ መወዳድ:: የእውነተኛ አማካን መመዘኛ መስራርት መሆኑ
በአዲስ ተገልጻል:: ነበረ እንዲሆ በለዋል::

«ከናንተ እንዳቸው ከርሳ ወንድ ከወለድቸ፣ ከልደቸና ከሰወቸ ሆሉ
ባጠቃለይ ይጠላጥ ተወዳቸ እስከልሆነነት ድረስ እሳሙናም::» (በኩል)

በዚህ የዚኑያቱት ሲከበቻ እንዳቸው ነገር እንዲፈጸም:: በአለሁ መልካተኩል
ስታዋዣ እንዳሆ ይለ ነበር::

فداك أبي وأمي يا رسول الله

«የኢትዮ መልእኩታና ሆይ፣ እናቴም አባቴም ለርስዎ ፍላጊ (መስቀለት) ይሆኑ::»

በአንድሩ ከኢትዮ መልእኩታና የር በተያያዘ ነው ንብረቱና ገዢለሽ መሆኑ መከራምነት ነው:: ይህን ፍቅር አጥብቃ መያዝና በርሳ መግለጽ ደግሞ የመዳደሪ መንገድ ነው::

ነበረን የመውደድ ጥልካት

በዚህ ስለሚውደት አካል አዎች-ረዱው ይኖገራለ:: ገዢገዢ-ቁጥርና በዚህ አካል ይፈጸም-ረሰለ:: በርሳ በ-ረዱ የሚሰከሩና ወተት ያስደስታቸዋል:: በንግድ ስራ የተመሰጠ ነው ስለንግድ አውጥቶ አይጠማብም:: ይህን አተረፍኩ፡ ይህን ከሰርከ፡ ይህ ስራ ይህን የህል ቴርፍ ያስተኞል ወዘተ ማለት ይውቀል:: ለቻቻን በጣም የሚውደድ ስው በሁሉም በታና አጠማኔ ስለነርሳ ማውጫት ይቀናዋል::

ስተበቃና ያሬም የኢትዮ ባርታም የኢትዮ መልእኩታና በጣም ከመውደድቸው የተነሳ ስለርሳቸው ተናግረው አይጠማብም:: ስማቸው ሲነሳ በልዩ አሳት ይሞላለ:: በመውቃው ዓለም ከርሳቸው የር እናሁን በንግድ ይህ ፍቅር በጣም አስፈላጊ ነው:: አሉህ ሆይ፣ ነበረን ይበልጥ እናደናውቁና እናደናውድ አድርገን:: አማካን

ከፍቅር ማስተርሱ መከከል እናም አፍቃረ የተፈቻቸን ስብሰና ለመለበበና ከርሳን ለመምሳሌ የሚያደርግው ጥሩትና ፍጤና ነው:: አፍቃረው የቱን የህል ይከማና አቅም የለሽ በሆናም ከተፈቻው ልቁና ይርና ይኖረዋል::

ነበረን መግለጽ አስተኛው ነው

ሻለድ በን ወለድ ለአንድ ወመቶ ወጪ:: ከአንድ ቅዱ ወ-ሰጥም ሌብት አደረጋ:: የቀዱው አለው የመ-ሰመድን ማንነት ገለጠን» አለው::

በዘመንና ማስረዳት አለችልም:: ስል መለሰ:: እኩ መቁለል አድርጋህ
ንገዴን. አለው:: ታላይም «መልእከተኝ በለከው መጠን ነው» አለ::¹

ነበረንፌ የለከቻው የፍጠራን ሆሉ ፈጠራና የተለቀ ሲሬል ባለቤት
የሁኔታው አለሁ ከመሆኑ አኅድ የርዳቻውን ይረዳ አስተዋጅት:: አለሁ
ማሪ:: ሰሐብቻ ለነበረንፌ የነበረቻውን ፍቅር ከኅድ ለኅም ሰጠን::
አይወታቸንን በርዳቻው ፍቅር በማስጥበ ወልጅ ቅልጋን:: አማካን!

¹ መናዊ:: ፈትህል ቁናር

ማግብቃለያ

የነበረን አማካይነት እናገኘ ወንድ ስዕምታችንን በዘመ መሻፈሩ፡
ወስጥ በበራሱናቸው ነበረው ማቅጣች መመዘን፡ አርሳቸውን በመከተሉ-
ሪያ ያለጋበትን ያረጋ ማውቅ ግዢታ ይሆንበናል፡፡ ከምር የምናስብበት-
ሁኔታ መሸጠር አለበት፡፡

ለነበረ መ-አመልካች አጥማማ ተጠሪ የህን ስዕምታ ለመኖር በደሰታና
ሰሚት መንቀሳቀስ ይጠበቅበናል፡፡ የነበረ አጥማያ የለለው ስብከና
በኢትዮጵያ፡ በበተሰባዋና በማስበራዎች እንቅስቃሴያችን፡
በስሜትና በእስተዳደባቸውን፡ በዓለማማዋና በመንፈሳዋና ስዕምታች
ሁላም መንግባረች አለበት፡፡ አፍቃር እናደ ቅቅሩ መጠን ተፈቻሪ
መከተሉ፡ አርሳን ለመምሳሌ መጠና የሚጠበቅ ነው፡፡

ነበረን በትክክል መከተሉ እንችል ወንድ ሁሉንተናዊ ማንነታቸውን
ለማውቅ ያለንን ጉልበትና ከህለው ሁሉ መጠቀም ይኖርበናል፡፡ አርሳያዊ
ስብከናቸውን በወገን መረዳት ግድ ይለናል፡፡

አዲር የቱን የህል ለም በመንግሥት እናኩ ከፍጊ ካላገኘና የጋዳይ የሰይ
ካላረፈበት እኩል አይበቅልም፡፡ የኩ የትናውም ቁልጊ የፋጋጋ-ኩን ፊርማ
በአርከያነት በመከተሉ ቅረጋሚ ለቦና ለመን ይቻላል፡፡ ነበረ
መ-አመልካች አርሳቸው በራት ከነበረት፡ ወደፊትም ከሚመጠት ለወች
ሁሉ የለቀ ዓቶዎ፡፡ የመልካም ሲነ የሚባርም እናቶች የሚይሬተና
የሚጠና ዓቶዎ፡፡ ለዓለማችን የበረከና የእበነት የሚከናወት ዓቶዎ፡፡ እዚያ
አስደናች በወገኑ እውነታቸው የተሞላው ቁርከን የእምነትን ዓለም ለመ-
በርሳቸው ላይ ወርዳል፡፡

ለእነሱ መልእከተኛ የቱን የህል ከበር በንቶር፡ በጥቃቃን ነገሮች እናኩ
ሳይቀር አርከያነታቸውን በንከተሉ አርሳቸው ያረጋ አካይ የሚጠና
አይደለም፡፡ እዚያ እምነት ነው፡፡ እሉ ወጪዎ፡፡ በማስት ያናገራቸው
ነበረ ያረጃቸው ለንግማተው ከምናችለው በለይ የበዛ፡፡ ስብከናቸው
የመጠቀ፡ ለቅናቸው ከፋጋጋ-ኩን ሁሉ በለይ የዘላው ነው፡፡ በደካማ

አቅማችን የርዳታውን ጥልኩነት መደረሰ አንቀልም:: የፍጠራን ሁሉ
ፈጥሩ ቅጥር ስፍር የለላቸው መለከተቸ ለለዋት ይወረዳባቸውን ነበረ
ሁሉንተና መረዳት ይከበደናል::

በበኩናቸውን ለማብራሪት አንቀበት አቅም የለውም:: ቅልት ገልበት
የንሳቸውል:: እስከሁኑ በዘመኝ መጽሐፍ ያስረጋገዬ ገልጋ ወቅቶናስን
በዚልኩ ከመሆን የዘለለ አይደለም:: «የታላቸቸ ሁሉ ታላቸ»
መሆናቸውን ከተናዘዘን ይበቃል:: እርዳታውን ከልብ የወደፊት፣
ለፍቅራቸው ያረገኝ አማካቸ ጥንቃቄ ተደለ! የርዳታውን መንፈሳዊ ይባብ
በእያንዳንዱ የእከላቸን ሲል አስርጋን ወደ ቤታቸን አንመለሰ::

- የፍጠራን ሁሉ አለው በሆነት በግርማ ነበረ በመካመድ፡፡ ሌይ
የእለሁ እገዢነትና ለለም ይስፋን
- ለለምቸው ለእርግንት-ም በተላከት ባርጥ ነበረ ሌይ የእለሁ እገዢነትና
ለለም ይስፋን
- የሁለቱ ፎረምቸ አማካው በሆነት ባርጥ ነበረ ሌይ የእለሁ እገዢነትና
ለለም ይስፋን::
- የሐሰና የሁለይን አይት በሆነት ባርጥ ነበረ ሌይ የእለሁ እገዢነትና
ለለም ይስፋን::

አለሁ ሆኖ፤ በመካመድ፡፡ በበተሰቦቻቸውና በበንክርቻቸው ሌይ
እገዢነት-ሆንና ለለምህን አስቀን::

አለሁ ሆኖ፤ የዘላቸለማዊ ይጠቃቸን የሚጠው የሆነትን ባርጥን ነበረ
ፈለግ የምንከተል አድርገን:: ለዚ አንጻባራዊ ለበኩናቸውን
በእርከያነት በመከተል አንተን የሚሰራበትን አድል ለማስ::

ክንያቸቻንም አኞራቸቻንም በነበረ፡፡ በርሃን አድምቻልን::
በወብቻቸው ምልምልን:: ከስራው መንፈሳዊ አገዳቸው እንቃደብ
ዘንድ አስቃለን:: ቅልጥቸን ሁሉም የንተና የነበረ ፍቅር ማረዳያ
አድርገልን::

**ԱԺԴՅԱ ՄՔԻ ՍԼԱՇՎՅԹՈ ՈՆԹԵՍ ԺԱՓ ՔՀՄՊԼՅՈՒԴ ԿՃԴ·
(ՃԿՀԿՑ ՕՂՄՊ) ՀԻԴՐԴՅՈՒՅ ՀՄԴՆ!**

= ԳՃՃԾՈ =